

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vet vad som händer under spejarscouttiden och hurdana valmöjligheter spejarscoutpatrullen har. Spejarscouten vet hurdan stöd och hurdan hjälp hen får av lotsen. Spejarscouten avger spejarscoutlöftet och förbinder sig till scoutingens ideal.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med sin egen åldersgrupp, åldersgruppens program, med samarbetet mellan spejarscoutpatrullen, patrulledaren och lotsen.

➤ Alla aktiviteter ur Välkommen spejarscout-skedet görs i början av spejarscouttiden

KURSTAGNINGSSKEDE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan fatta gemensamma beslut och planera olika projekt.

BESKRIVNING: Spejarscouterna fattar beslut tillsammans i frågor som anknyter till etappen och planerar fyren.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren bekantar sig noggrant med spejarscouternas program på förhand, så att hen kan presentera det för sin patrull. Patrulledaren ska vara entusiastisk och hjälpa spejarscouterna att välja en lämplig etapp med passande aktiviteter och en fyr åt sig. Patrulledaren tar med sig spejarscoutprogrammet för patrullen att läsa, antingen på papper eller elektroniskt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till att spejarscoutpatrullen väljer inspirerande aktiviteter åt sig och lämpligt utmanande tips för genomförande av fyren. Lotsen ser också till att patrullen bekantar sig med kårens och förbundets verksamhetsplan i planeringsskedet och plockar med spejarscoutevenemangen i sin egen verksamhet. Då aktiviteterna utförs ska lotsen se till att målsättningarna för aktiviteterna uppfylls på det sätt patrullen valt att förverkliga aktiviteten. Tanken är att patrullen också ska lära sig något nytt och inte bara repetera det de lärt sig som äventyrsscout.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ledarskap, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Patrullen övar på mötesrutiner. Patrullmedlemmarna klär sig i scoutklädsel till mötet, ber om ordet och för protokoll. Under de första etapperna är det bra om lotsen är ordförande, medan patrulledaren kan vara ordförande under senare etapper. Patrullen kan bekanta sig med programmet innan mötet, så att lotsens och patrulledarens presentation inte avbryter mötet. Då spejarscouterna får mer erfarenhet får de allt mer ansvar för beslut och verksamhetsplanen skrivs helt och hållet av patrullen. Under de första etapperna kan lotsen och patrulledaren göra preliminära val åt patrullen, den nästan färdiga verksamhetsplanen slutför sedan patrullen tillsammans.

Tanken är att spejarscouterna ska lära sig formellt mötesbeteende. Patrullens uppgift är att i mån av möjlighet bestämma om vilken etapp de gör och vilka aktiviteter de tänker utföra under etappen. Patrullen kan också besluta om fyrens innehåll.

Föredragningslistan för mötet kan t.ex. se ut såhär:

1. Presentation av etappen: Etappen och tanken bakom etappen presenteras kort.
2. Presentation av fyren: Fyren och eventuella alternativ presenteras kort. Planering av några alternativa fyror.
3. Presentation av aktiviteterna: Aktiviteterna presenteras kort.
4. Val av fyr och målsättning: Lotsen ger alternativa teman för fyren och patrullen väljer sitt favoritämne och väljer målsättning inför fyren. Fyren och de utmaningar som relaterar till den specificeras ännu under etappen.
5. Val av aktiviteter: Patrullen väljer aktiviteter ur en lista som lotsen sammanställt. Lotsen har kanske plockat bort några aktiviteter från listan innan hen ger patrullen valmöjlighet. Tanken är att patrullen ska välja sådana aktiviteter som stöder genomförandet av fyren.
6. Val av ordning: Patrullen väljer i vilken ordning aktiviteterna utförs och på basis av det görs en stomme för verksamhetskalendern. Hoppa

över den här punkten åtminstone under första etappen.

7. Ansvarsuppgifter: Presentation av ansvarsuppgifter d.v.s. ledarskapsuppgifter i ett äventyrsscoutlag och till etappen tillhörande ansvarsuppgifter i den egna gruppen. Dessutom planeras den preliminära tidpunkten för ansvarsuppgifterna och fördelningen av dem.

TIPS NUMMER 2: Att göra ett avtal. Patrullen gör tillsammans ett avtal. I avtalet skriver patrullen de gemensamma spelreglerna för följande halvårsperiod. Till exempel de aktiviteter som patrullen kommer göra och de evenemang patrullen kommer delta i skrivs in i avtalet. Patrulledaren kan lova att arrangera de planerade aktiviteterna på ett roligt sätt, lotsen ordnar en trevlig utflykt och spejarscouterna lovar att de deltar i åtminstone en av kårens medlemsinsamlingskampanjer. Avsikten är att öva på att göra upp ett avtal och att också hålla det. Det lönar sig att göra avtalet tillräckligt detaljerat. Avtalet kan också fungera som verksamhetsplan eller åtminstone som ett utkast för den. Dessutom kan patrullen, om den så vill, komma överens om eventuella följder om någon inte följer avtalet. Det är lotsens uppgift att se till att följderna för att bryta mot kontraktet och andra punkter i avtalet är måttfulla.

GRUPPANDRA

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner samhörighet med sin patrull.

BESKRIVNING: Patrullens medlemmar bekantar sig med varandra och skapar en god gruppanda. Det lönar sig att fördela övningarna i denna aktivitet, t.ex. lekar för att höja gruppandan, till flera möten. Det finns också färdiga övningar i till exempel pausmaterialer.

Även om spejarscoutpatrullen består av samma medlemmar som i äventyrsscoutåldern, är det ändå bra att göra gruppövningar så att också patrulledaren och lotsen blir en del av gruppen. Speciellt viktiga är övningarna i en situation där gruppen får en ny medlem. Om den nya medlemmen börjar mitt i verksamhetsperioden är det också bra att leka några lekar för att höja gruppandan till veckomötena.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder övningarna och väljer dem på förhand tillsammans med lotsen. Patrulledaren ser till att de redskap som behövs finns på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att fundera vilka gruppövningar är lämpliga för patrullen. Under övningarna ger lotsen utrymme åt patrulledaren att leda övningarna, så att spejarscouterna får en klar bild av att det är patrulledaren som är den ansvariga ledaren för gruppen.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Scoutkultur, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Patrullen funderar över sina egna styrkor och sammanställer en plansch över de goda egenskaperna i patrullen. I mitten av pappret ritas en fyrkant i vilken man skriver tre egenskaper, som alla patrullens medlemmar har. Efter det här ritas men åt varje patrullmedlem ett område på pappret. På området skriver man patrullmedlemmens namn och tre goda egenskaper som bara patrullmedlemmen har.

TIPS NUMMER 2: Varje deltagare väljer en annan lekdeltagare, som

passar in på påståendena, genom att placera sin hand på hens axel. Påståendena ska vara positiva och både patrulledaren och lotsen ska följa med att alla lekdeltagare blir valda i något skede.

Exempel på påståenden:

- Personen som du lärde känna först.
- En person som har förmågan att också vara tyst.
- Den person som du skulle vilja grunda ett bänd, en cirkusskola, ett café, en resebyrå eller en teater osv. med.
- Den person som du skulle anställa som din livvakt, frissa, lyssnare, som assistent till din bilaffär osv.
- Den person som du tycker är modig, uppfinningsrik, uppmuntrande, rättvis, ständigt leende, flitig osv.

TIPS NUMMER 3: Kom och sätt dig bredvid mig-övning. Lekdeltagarna sitter i en ring. Det finns en extra stol i ringen. Den som sitter till höger om den tomma stolen börjar leken med att be någon av de andra lekdeltagarna att komma och sitta på den tomma stolen på basis av en positiv egenskap.

Till exempel: Elin – jag ber dig att komma och sitta bredvid mig för att du ofta får mig att skratta. Patrullen kan komma överens om att den som en gång blivit kallad inte kan bli kallad på nytt innan alla blivit kallade minst en gång. Till slut lönar det sig att fundera och diskutera tillsammans om hur övningen kändes. Var det lätt att be andra att komma och sitta på stolen? Hur kändes det att bli kallad?

TIPS NUMMER 4: Patrullen funderar tillsammans på vad var och en patrullmedlem är bra på. Lotsen ser till att varje patrullmedlem får positiv feedback. Varje patrullmedlem kan också få en ansvarsuppgift enligt de egna förmågorna för hela etappen. Sådana uppdrag kan bl.a. vara att uppdatera webbsidor, vara ekonom, ansvarig för mellanmål eller illustratör för loggboken.

VÅR PATRULLS SYMBOLER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner samhörighet med sin patrull.

BESKRIVNING: Patrullen väljer ett namn åt sig själv. Spejarscouterna skapar gemensamma sätt och symboler åt sig, som t.ex. eget rop och egen vimpel.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder mötena och ser till att varje spejarscout får sin åsikt hörd. Patrulledaren ser till att eventuellt material som behövs för patrullens symboler finns på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen kan under mötet i samband med valet av patrullnamn t.ex. berätta om kårens namntraditioner eller namnexemplet från Scouting for Boys. Lotsen ser till att varje spejarscout och hens åsikter blir beaktade under mötet.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Kreativt tänkande, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Symbolik, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Patrullens uppgift är att komma på ett namn med hjälp av kårens traditioner och spejarscouternas symbolik. Patrullen brainstormar kring namnet och patrulledaren samlar alla namnförslag på ett stort papper. I det här skedet är det viktigt att betona att alla förslag är välkomna och det inte är meningen att någon av patrullmedlemmarnas idé bedöms. Av de inkomna förslagen kan man parvis diskutera fram de två bästa förslagen och de förslagen kan patrullen slutligen rösta om.

TIPS NUMMER 2: Då patrullen valt sitt namn kan man med utgångspunkt i namnet planera patrullens symboler. På basis av planeringen genomförs sedan de symboler som patrullen beslutat om, som t.ex. vimpel, maskot eller loggbok.

TIPS NUMMER 3: Patrullen hittar på en egen inledningsritual eller använder sig av en tradition som finns i kåren.

TIPS NUMMER 4: Patrullen hittar på ett eget rop. Det lönar sig att börja utveckla det egna ropet på basis av olika rim och fundera över hurdana tankar patrullens namn väcker hos varje spejarscout.

PATRULLENS SPELREGLER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner samhörighet med sin patrull. Hen känner till sin patrulls tillvägagångssätt.

BESKRIVNING: Patrullmedlemmarna kommer överens om gemensamma spelregler om t.ex. möten och informationsgång. Under mötet diskuteras hurdana rättigheter och skyldigheter varje gruppmedlem har.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder mötet, men ger patrullmedlemmarna tillräckligt med utrymme för att komma med förslag. Det är bra om patrulledaren funderar på förhand tillsammans med lotsen på vilka spelregler som behövs.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att fundera vilka gruppövningar är lämpliga för patrullen. Under övningarna ger lotsen utrymme åt patrulledaren att leda övningarna, så att spejarscouterna får en klar bild av att det är patrulledaren som är den ansvariga ledaren för gruppen.

AKTIVITETENS LÄNGD: 0,5 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Kreativt tänkande, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Symbolik, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Patrullen sammanställer alla gemensamma regler till en plansch. Spejarscouternas regler berör informationsgång, mellanmål, användning av telefonen i kårlokalen, svordomar och så vidare. Samtidigt stärks gruppens identitet och gruppandan.

TIPS NUMMER 2: Patrullen bekantar sig med spejarscoutens ideal och löftet. Hurdana rättigheter borde alla ha inom scouterna? Patrullen funderar hurdana rättigheter som skapar en säker och samarbetsvillig patrull, där alla känner sig så säkra att de kan berätta om sina egna tankar. Exempel på sådana här rättigheter är t.ex. rätten att bli behandlad på ett respektfullt sätt, rätten att uttrycka sina känslor, rätten att ändra sin åsikt och rätten att göra fel. Patrullen samlar alla rättigheter på ett stort papper, antingen hela patrullen tillsammans eller i små grupper. Med rättigheter kommer skyldigheter. Rättigheterna är värdefulla och för att få ha dem måste man ge något i ersättning. Patrullen funderar över vilka plikter som följer med varje rättighet. T.ex. förutsätter rätten att bli behandlad på ett respektfullt sätt att man själv visar respekt och lyssnar på andra. Patrullen antecknar också alla skyldigheter på ett stort papper. Efter det fördelar sig patrullen i mindre gruppen för att skapa patrullens regler av skyldigheterna och rättigheterna. Reglerna samlas till patrullens loggbok eller som plansch på en vägg under ledning av patrulledaren. Var och en godkänner reglerna genom att signera under reglerna eller genom att trycka sitt fingeravtryck under dem. Till slut förs en diskussion om hur man övervakar att reglerna efterföljs och hur man gör om någon bryter reglerna.

SPEJARSCOUTLÖFTET OCH -IDEALEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till sin egen åldersgrupps löfte och ideal.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med spejarscoutidealen och löftet. Hen avger scoutlöftet.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren informerar om löftesgivningen och handleder patrullen i praktiska saker. Patrulledaren presenterar innehållet i spejarscoutidealen och -löftet.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen inleder diskussionen om löftet och idealens betydelse och hjälper spejarscouterna att föra diskussionen. Lotsen ordnar ett löftesgivningstillfälle för spejarscouterna, om löftet inte avges på något annat av kårens evenemang. Löftesgivningen kan ordnas som avslutning på spejarscoutdopet eller uppflytningen t.ex. under en utfärd, på en vandring eller på ett stadsäventyr. Det väsentliga är att löftesgivningen är minnesvärd upplevelse och en festlig tillställning för spejarscouterna.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara en del av något, att förbinda sig, Livsåskådning

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Scoutkultur, Symbolik

TIPS NUMMER 1: Patrullen repeterar spejarscoutidealen och -löftet. Patrulledaren presenterar de ideal som kommer med i spejarscoutåldern. Patrulledaren har färdigt skrivit ner varje ideal på varsin lapp. Patrullens uppgift är att sätta idealen i viktighetsordning. Var och en kan också välja det ideal som är viktigast för hen själv och motivera sitt val åt de andra. Det lönar sig att anteckna i vilken viktighetsordning hela patrullen tillsammans placerar idealen t.ex. i patrullens loggbok. I början av följande etapp kan patrullen sedan göra övningen på nytt och jämföra om prioriteringsordningen ändrat.

TIPS NUMMER 2: Patrulledaren och lotsen spelar upp idealen som sketcher och patrullen ska gissa deras innehåll. Då idealen är bekanta kan patrullen dela sig i mindre grupper. Genom sketcher, pantomim eller Pictionary-ritningar kan grupperna sedan gissa sig fram till vilket ideal som presenteras.

TIPS NUMMER 3: För att varje spejarscout verkligen ska förstå innebörden i idealen och löftet, är det bra att t.ex. under kvällsandakten/taptot tillsammans fundera på vad de i praktiken betyder. Patrulledaren eller lotsen kan tilldela var och en ett avsnitt ur idealen eller så kan patrullen behandla dem tillsammans. Tanken är att fundera över t.ex. vad Främja vänskap över gränserna betyder. Det kan t.ex. betyda att träffa kårens andra spejarscouter på avdelningsträffar, men vad betyder det i t.ex. skolan eller hemma?

EGET NAMN

ÅR

LOTSSENS NAMN

OBLIGATORISKA

MAT	KONSTRUKTIONER	ATT STILLA SIG
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
LÄGERFÄRDIGHETER I KÅREN	SÄKERHET	SJÖAKTIVITET
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

LEDARSKAPS- ELLER ANSVARSUPPGIFT

VALBARA

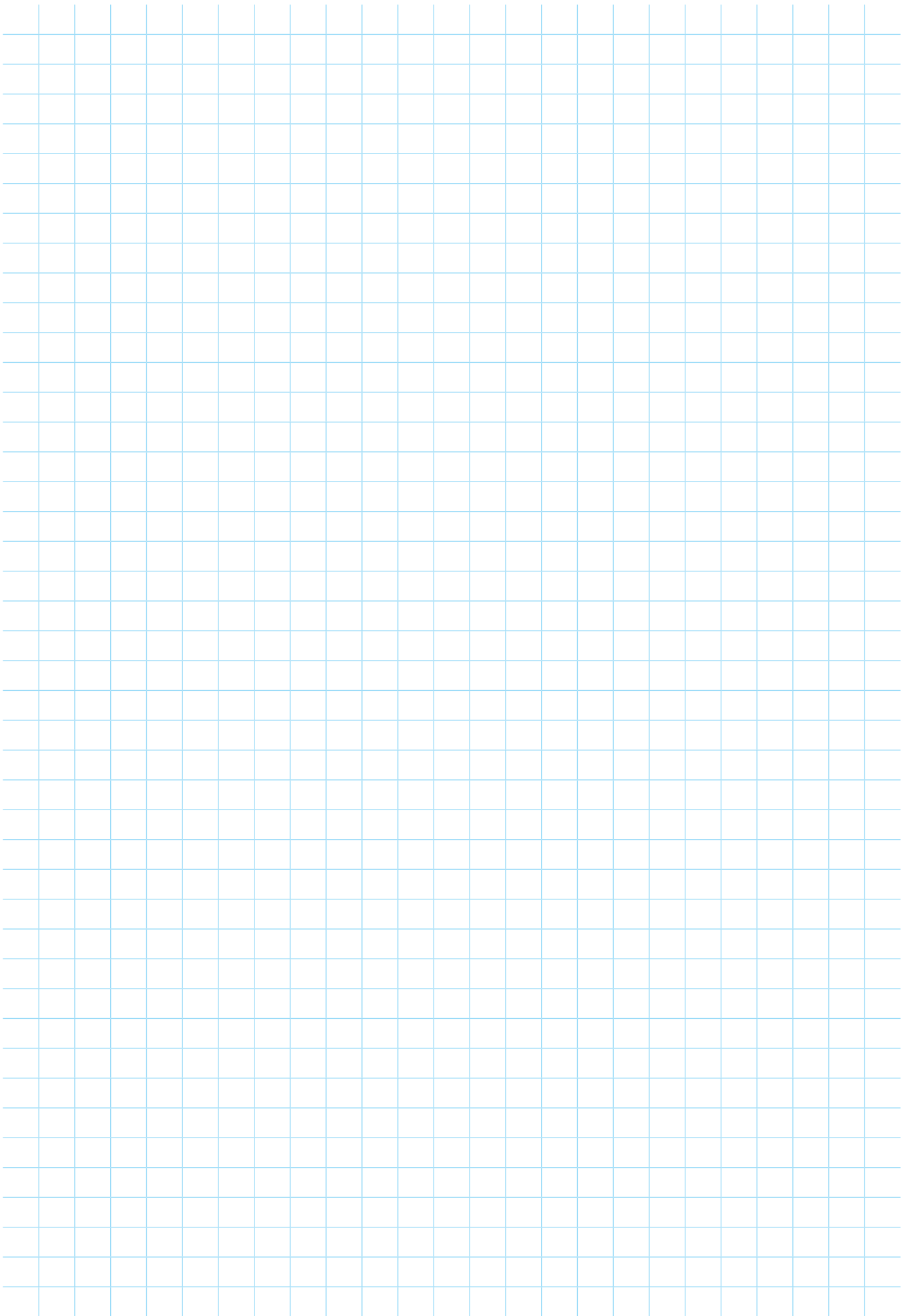
FÖRHÅLLET TILL SIG SJÄLV _____	FÖRHÅLLET TILL ANDRA _____
FÖRHÅLLET TILL SAMHÄLLET _____	FÖRHÅLLET TILL OMGIVNINGEN _____

FYR

--

PAUSER

--

LÄGERLIVSETAPPEN

MÅLSÄTTNING: Målsättningen med lägerlivsetappen är att spejarscouten kan de scoutfärdigheter som behövs på ett läger i skogen.

BESKRIVNING: Spejarscouten rör sig i olika terränger. Hen förbereder sig inför ett läger och en utfärd och gör t.ex. olika praktiska lägerkonstruktioner. I lägerlivsetappen betonas fingerfärdighet och att bygga lägerkonstruktioner.

35

➤ Alla etappens obligatoriska aktiviteter görs före fyrens förverkligande.

KURSTAGNINGSSKEDE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan fatta gemensamma beslut och planera olika projekt.

BESKRIVNING: Spejarscouterna fattar beslut tillsammans i frågor som anknyter till etappen och planerar fyren.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren bekantar sig noggrant med spejarscouternas program på förhand, så att hen kan presentera det för sin patrull. Patrulledaren ska vara entusiastisk och hjälpa spejarscouterna att välja en lämplig etapp med passande aktiviteter och en fyr åt sig. Patrulledaren tar med sig spejarscoutprogrammet för patrullen att läsa, antingen på papper eller elektroniskt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till att spejarscoutpatrullen väljer inspirerande aktiviteter åt sig och lämpligt utmanande tips för genomförande av fyren. Lotsen ser också till att patrullen bekantar sig med kårens och förbundets verksamhetsplan i planeringsskedet och plockar med spejarscoutevenemangen i sin egen verksamhet. Då aktiviteterna utförs ska lotsen se till att målsättningarna för aktiviteterna uppfylls på det sätt patrullen valt att förverkliga aktiviteten. Tanken är att patrullen också ska lära sig något nytt och inte bara repetera det de lärt sig som äventyrsscout.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ledarskap, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Patrullen övar på mötesrutiner. Patrullmedlemmarna klär sig i scoutklädsel till mötet, ber om ordet och för protokoll. Under de första etapperna är det bra om lotsen är ordförande, medan patrulledaren kan vara ordförande under senare etapper. Patrullen kan bekanta sig med programmet innan mötet, så att lotsens och patrulledarens presentation inte avbryter mötet. Då spejarscouterna får mer erfarenhet får de allt mer ansvar för beslut och verksamhetsplanen skrivs helt och hållet av patrullen. Under de första etapperna kan lotsen och patrulledaren göra preliminära val åt patrullen, den nästan färdiga verksamhetsplanen slutför sedan patrullen tillsammans.

Tanken är att spejarscouterna ska lära sig formellt mötesbeteende. Patrullens uppgift är att i mån av möjlighet bestämma om vilken etapp de gör och vilka aktiviteter de tänker utföra under etappen. Patrullen kan också besluta om fyrens innehåll.

Föredragningslistan för mötet kan t.ex. se ut såhär:

1. Presentation av etappen: Etappen och tanken bakom etappen presenteras kort.
2. Presentation av fyren: Fyren och eventuella alternativ presenteras kort. Planering av några alternativa fyrar.
3. Presentation av aktiviteterna: Aktiviteterna presenteras kort.
4. Val av fyr och målsättning: Lotsen ger alternativa teman för fyren och patrullen väljer sitt favoritämne och väljer målsättning inför fyren. Fyren och de utmaningar som relaterar till den specificeras ännu under etappen.
5. Val av aktiviteter: Patrullen väljer aktiviteter ur en lista som lotsen sammanställt. Lotsen har kanske plockat bort några aktiviteter från listan innan hen ger patrullen valmöjlighet. Tanken är att patrullen ska välja sådana aktiviteter som stöder genomförandet av fyren.
6. Val av ordning: Patrullen väljer i vilken ordning aktiviteterna utförs och på basis av det görs en stomme för verksamhetskalendern. Hoppa över den här punkten åtminstone under första etappen.

7. Ansvarsuppgifter: Presentation av ansvarsuppgifter d.v.s. ledarskapsuppgifter i ett äventyrsscoutlag och till etappen tillhörande ansvarsuppgifter i den egna gruppen. Dessutom planeras den preliminära tidpunkten för ansvarsuppgifterna och fördelningen av dem.

TIPS NUMMER 2: Att göra ett avtal. Patrullen gör tillsammans ett avtal. I avtalet skriver patrullen de gemensamma spelreglerna för följande halvårsperiod. Till exempel de aktiviteter som patrullen kommer göra och de evenemang patrullen kommer delta i skrivs in i avtalet. Patrulledaren kan lova att arrangera de planerade aktiviteterna på ett roligt sätt, lotsen ordnar en trevlig utflykt och spejarscouterna lovar att de deltar i åtminstone en av kårens medelsamlingskampanjer. Avsikten är att öva på att göra upp ett avtal och att också hålla det. Det lönar sig att göra avtalet tillräckligt detaljerat. Avtalet kan också fungera som verksamhetsplan eller åtminstone som ett utkast för den. Dessutom kan patrullen, om den så vill, komma överens om eventuella följder om någon inte följer avtalet. Det är lotsens uppgift att se till att följdena för att bryta mot kontraktet och andra punkter i avtalet är mätfulla.

MAT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan tillreda en måltid åt sig själv eller en större grupp. Spejarscouten kan ta hand om tillfälliga, handledda ansvarsuppgifter i gruppen och utanför gruppen. Spejarscouten kan ta hand om disken och plocka undan efter måltiden. Spejarscouten tar hygien i beaktande då hen tillreder maten.

BESKRIVNING: Spejarscouten tillreder mat under en utfärd på ett stormkök, över en öppen eld, i en eldgröp eller i en stor soppanon. Spejarscouten tillreder mat av olika råvaror enligt recept. Spejarscouten lär sig att använda ett utfärdskök och kan vårda den utrustning hen använt i matlagningen.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren skaffar de recept och råvaror som behövs för tillredning av maten och ser till att det finns tändstickor och annan nödvändig utrustning. Patrulledaren ger spejarscouterna ansvarsuppgifter vid behov. Patrulledaren ser tillsammans med spejarscouterna till att det finns släcknings- och första hjälpen utrustning på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att skaffa råvarorna för maten, planera aktiviteten och vid behov också att handla maten. På större läger fungerar lotsen vid behov i samarbete med lägerstaben.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Utfärd, Läger, Kårlokalen, Åldersgruppsevenemang, Skogen, Båten

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Matkultur, Matlagning, Egenvård, Ute- och lägerfärdigheter, Vardagsfärdigheter, Läger, Utfärder

TIPS NUMMER 1: Utfärdsmat. Spejarscouten tillreder mat tillsammans med sin kompis. Spejarscouterna kan tillverka maten över öppen eld eller på ett stormkök. Patrullen funderar på förhand hurdan bra utfärdsmat är och vilka råvaror det lönar sig att använda. Det går också att tillreda utfärdsmat över öppen eld utan köksutrustning. Då spejarscouterna tillreder maten tar de i beaktande hygienaspekter och rätt sätt att hantera och förvara råvaror. Det här tipset är smidigt att genomföra på en utfärd eller ett läger.

TIPS NUMMER 2: Lägerkök. Patrullen deltar i matlagningen på ett läger. Patrullen tar också hand om disken. Spejarscouterna tillreder en måltid i lägerförhållanden, t.ex. på soppanon, lägerspis eller i ett lägerkök.

Patrullen beaktar också specialdieter som t.ex. glutenfri, mjölkfri eller laktosfri kost. Spejarscouterna kan också delta i att bygga lägerköket under lägret.

TIPS NUMMER 3: Vilt- och fiskrätter. Patrullen tillreder en måltid av fisk eller vilt på ett läger, på ett möte eller på utfärd. Patrullen kan lära sig att röka fisk över öppen eld eller i en röklåda eller rökugn. Spejarscouterna lär sig att rensa fisken eller hantera olika fågelrätter. Lagg också märke till hur maten förvaras.

TIPS NUMMER 4: Mat över öppen eld. Patrullen gör upp en brasa att göra mat vid. Patrullen planerar en måltid som kan tillredas över öppen eld och skaffar råvarorna själv. Patrullen kan också tillreda mat i eldgrop eller med hjälp av en kastrull för öppen eld. Patrullen kan tillreda måltiden av färska råvaror, då matlagningen blir mer utmanande. Tips: En hel måltid som är tillredd över öppen eld består av för-, huvud- och efterrätt. Den här aktiviteten kan kombineras med att göra en trefot.

TIPS NUMMER 5: Tillreda mat ombord. Patrullen tillreder mat i ett båtök eller på seglats. Patrullen tar råvarornas hållbarhet i beaktande då de skaffar maten. Behöver patrullen göra några förberedelser för någon av rätterna? T.ex. tärna rotsaker, kalla såser kan tillredas på förhand och förvaras i täta askar och kött kan läggas i påsar med marinad. Patrullen övar på att förvara maten rätt och kan välja mat som håller på en seglats. Patrullen tar också båtens gungande i beaktande då de planerar maten.

TIPS NUMMER 6: Att förvara mat. Patrullen gör en kartläggning över att förvara mat i lägerförhållanden och söker efter alternativ för att förvara mat i läger- eller utfärdförhållanden. Patrullen funderar också på lämpliga förvaringsställen som t.ex. ett kylskåp, en grop i marken, en sjö, en kylväska eller en jordkällare. Patrullen bygger en lämplig förvaringsplats åt maten som möss inte kommer åt. Patrullen bygger också en kylväska och prövar hur länge maten hålls kall i den. Patrullen kan bygga kylväskan av t.ex. styrox eller två plastpåsar med ett lager snö emellan. Vilka saker påverkar matens hållbarhet?

KONSTRUKTIONER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig att använda sig av olika tekniker som t.ex. träpluggar och tidigare färdigheter som att använda en kniv, såg eller yxa för att behandla trä. Spejarscouten använder sig av knopar och surringar som hen kan i sina konstruktioner.

BESKRIVNING: Spejarscouten bygger tillsammans med sin kompis och under övervakning av patrulledaren olika lägerkonstruktioner med hjälp av olika arbetsmetoder. Patrullen bygger en bestående konstruktion som kåren kan ha nytta av och använder många olika verktyg så mångsidigt som möjligt.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ser till, vid behov med hjälp av lotsen, att den utrustning som behövs för att genomföra aktiviteten finns tillhands. Patrulledaren ser till att varje spejarscout får bygga. Patrulledaren planerar slutresultatet tillsammans med patrullen. Hen ser tillsammans med lotsen till att första hjälpen utrustning finns på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Vid behov utbildar lotsen patrulledaren. Lotsens hjälp kan behövas då patrullen bygger större konstruktioner. Lotsen ser till att aktiviteten genomförs på ett säkert sätt. Hen hjälper också patrulledaren i materialanskaffningar. Lotsen ser till att patrulledaren känner till kårens verktyg och hur man ska gå tillväga för att låna utrustning med på ett läger eller på en utfärd. Vid behov ber hen av hjälp av kårens materialförvaltare.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar eller mer

PLATS: Läger, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Konstruktioner, Scoutkultur, Skog, Kreativt tänkande, Läger, Hantverk, Ute- och lägerfärdigheter, Pysel, Miljö, Verktyg, Eld

TIPS NUMMER 1: En bestående konstruktion. Spejarscoutpatrullen bygger, under ledning av patrulledaren eller lotsen, förslagsvis ett tak för ett läger eller någon annan större lägerkonstruktion som ett lägerök eller ett matsalstak. Patrullen planerar konstruktionen tillsammans och

funderar vad som behövs till den, exempelvis band, ribbor eller bräder. Patrullen kan göra en ritning av sin konstruktion, som sedan genomförs enligt den. Färdiga modeller på konstruktioner finns i bl.a. boken Ryggsäcken.

TIPS NUMMER 2: Lägerkonstruktioner. Spejarscouten deltar i att planera, bygga och dekorera en lägerport. På lägret kan spejarscouterna planera och delta i att bygga en äventyrsbana. Se till att säkerheten noteras, speciellt i större lägerkonstruktioner. Lotsen fungerar som stöd för patrulledaren och ser till att patrulledaren har tillräckliga kunskaper för att bygga. Lägerkonstruktionen kan vara t.ex. en kompost, ett tak för avfallsinsamlingen eller en annan småskalig konstruktion. Tips för konstruktioner finns i boken Ryggsäcken.

TIPS NUMMER 3: Tältbastu. Spejarscouterna deltar i att bygga en tältbastu under ledning av lotsen. Spejarscouterna kan ansvara för en viss del av byggandet, t.ex. för att bygga bastulaven. Spejarscouterna övar på att värma en tältbastu och förstår hur farligt kolmonoxid är. Patrullen kan bygga tältbastun själv eller alternativt resa en färdig tältbastu, om kåren äger en sådan. I samband med den här aktiviteten kan spejarscouterna också göra ett enkelt filter för att rena tvättvatten.

TIPS NUMMER 4: Utfärdspysel. Spejarscouten gör hantverk och hittar på något att göra också under en lugnare stund på läger. Spejarscouten bygger en lägerpall med hjälp av träpluggar med handledning av patrulledaren. Enklare lägerpysel är t.ex. en smörkniv, en stekspade, en sked, en barkbåt eller en fågelholk. Medelsvåra projekt är pilbåge, träbåt, snurra och sälgpipa. Svåra projekt är kastspjut, katapult och träkedja. Andra idéer är att dekorera lägerporten, göra och dekorera en scoutstav eller tälja en maskot av trä till patrullen.

ATT STILLA SIG

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vet hur man betar sig under olika tillfällen. Spejarscouten känner till de traditioner som finns i den egna kåren för lägerbål. Spejarscouten lär sig att stilla sig och att lyssna på sig själv.

BESKRIVNING: Patrullen planerar och genomför en kvällsandakt. Spejarscouten kan ordna en stilla stund och förstår hurdan en trevlig, lugn stund är och förstår vad allt en sådan kan innehålla.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren reserverar den utrustning som behövs för att ordna t.ex. en kvällsandakt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att planera och genomföra aktiviteten. Lotsen hjälper vid behov att samla material för aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme

PLATS: Utfärd, Läger, Avdelningsträff

MÅL FÖR FOSTRAN: Livsåskådning, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Tro, Reflektion, Ledarskap, Skog, Scoutkultur, Miljö, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Hissa flaggan. Spejarscouten känner till vilka flaggningsdagarna är. För att lära sig flaggningsdagarna kan man använda sig av olika spel som t.ex. domino eller minnesspel. Spejarscouten vet hur man betar sig under flagghissning och flagghalning. Hen kan hissa flaggan och kan flaggknopen. Patrullen lär sig de rätta proportionerna mellan flaggstången och flaggan. Spejarscouten kan hissa flaggan i rätt ordning. Spejarscouten kan vika flaggan och förvara den på rätt sätt.

TIPS NUMMER 2: Ensam i naturen. Patrullens medlemmar söker en egen plats i naturen, dit de går för att reflektera i 30-60 minuter. Patrullmedlemmarna kan få anvisningar för en egen plats i naturen, t.ex. på en halvkilometersradie, där de spenderar tid genom att betrakta naturen. Patrullen kommer överens om två mötestider: en då man tidigast får komma tillbaka och en då man senast måste återvända till utgångspunkten. Man kan på förhand komma överens om att någon t.ex. blåser i en visselpipa då man absolut senast ska ta sig tillbaka. Det är patrulledarens uppgift att se till att man också går igenom övningen. Det är bra att diskutera vilka tankar och känslor det väckte att vara ensam. Ofta behövs lotsens hjälp till det här. Man kan också komma överens om att det efter kvällsandakten ordnas en stilla stund och var och en får avlägsna sig då det känns bäst för en själv.

TIPS NUMMER 3: Att leda en andakt. Patrullen planerar och genomför en kvällsandakt eller en stilla stund på ett läger. Andakten eller stilla stunden behöver nödvändigtvis inte innehålla drag från religioner, utan t.ex. en text som anknyter till dagens program eller en paus. Patrullen går tillsammans igenom hurudan en bra andakt eller en stilla stund är och hurudan program en sådan innehåller. Satsa på stämningen genom att t.ex. planera möjliga dekorationer eller ljus tillsammans med patrullen.

Tips för hen som leder andakten eller stilla stunden: Utrymmet som ledaren ger deltagarna är viktigt. Under den stilla stunden kan man uppmuntra deltagarna att göra eller uppleva något. Man kan också göra något konkret. Då man håller en stilla stund har alla rätt att hålla fast vid sin egen övertygelse. En stilla stund är en lugn stund bland stressen då man annars har bråttom. Stället, konstruktionerna och de egenhändigt planerade programpunkterna är viktiga. Man kan till exempel delta i byggandet av lägerkyrkan, gå en ljusstig eller hålla en stilla stund på ett ställe högt upp. När man lugnar ner sig och blir tyst är det bra att visualisera orden med föremål.

Spejarscouterna kan t.ex. stöpa ljus inför stilla stunden. Det är viktigt att vara noggrann med säkerheten då man stöper ljus. Det lättaste sättet att laga stearinljus är att stöpa dem. Smält upp gamla stearinljus i en kastrull (inte kårens bästa) och håll den flytande stearinen i en form, till exempel i skalet på en halv apelsin. Man kan också tillverka ljusen genom att doppa vecken i det flytande stearinet. Att tillverka ljus på detta sätt är mycket mer tidskrävande än att använda en form. Färdig stearinmassa och tråd till vecken kan köpas i hantverksbutiker.

TIPS NUMMER 4: Lägerbålstraditioner och -sånger. Genom att lära sig traditionella scoutsånger lär sig spejarscouten att upprätthålla och att värna om scouttraditioner. Patrullen hittar på en egen sång och reserverar tid för att lära sig sången och också för att lära ut den åt andra. Patrullen kan också göra om en redan existerande låt. Om det känns svårt att göra en ny sång kan patrullen göra nya ord till en bekant sång eller använda melodin från en traditionell sång. Det går bra att dela in patrullen i mindre grupper för den här aktiviteten. Den här aktiviteten kan genomföras på en utfärd, på ett läger, vid ett lägerbål eller på kårens sångkväll. Lotsen ser till att patrullen har möjlighet att lära sig sången och att de får konstruktiv feedback för sången och för hur de fungerade som lärare.

Patrullen kan göra ett program inför ett lägerbål av traditionella sånger i kåren eller av sånger de lärt sig. Samtidigt tar patrullen reda på om det i kåren finns lägerbålstraditioner. Om det finns, hurdana traditioner är de? Patrullen funderar också om vilka element som ingår i ett bra lägerbål och ett hurudant program som är ett bra program.

TIPS NUMMER 5: Ett år i naturen. Om etappen genomförs under hösten kan patrullen följa med hur löven på träden byter färg och slutligen faller till marken. Under våren kan patrullen däremot fästa sin uppmärksamhet vid hur naturen vaknar till liv. Målsättningen är att varje spejarscout tar minst en bild från samma plats varje vecka. Det är bra att ta bilden på samma plats, så ser man tydligt hur platsen har förändrats. Aktiviteten kan genomföras antingen ensam eller tillsammans med hela patrullen. Det är bra att välja en plats nära kårlokalen för genomförande av aktiviteten. I slutet av etappen sammanställer patrullen ett bildkollage eller en timelapse-video av de bilder spejarscouterna tagit.

LÄGERFÄRDIGHETER I KÅREN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan resa de bivacker och tält som finns i kåren. Hen kan också bl.a. använda ett halvplutontält med kamin på vintern. Spejarscouten förstår varför man måste ta hand om den gemensamma utrustningen. Spejarscouten kan vårda den vanligaste utrustningen och de vanligaste tälten i kåren.

BESKRIVNING: Spejarscouten reser olika bivacker som finns i kåren. Hen lär sig att använda och att vårda kårens lägerutrustning.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar reda på vilka bivacker/tält och annan utrustning som finns i kåren. Patrulledaren kan själv resa bivackerna. Om patrulledaren inte är bekant med bivackerna, lönar det sig för hen att be om hjälp av lotsen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen stöder patrulledaren genom att vid behov handleda hen om hur man vårdar och använder bivacker. Vid behov deltar lotsen i att genomföra aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 30-60 minuter

PLATS: Kårlokal, Läger, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshandtering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Läger, Eld, Utfärder, Skog, Hantverk, Ledarskap, Egenvård, Ute- och lägerfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Halvplutonstält. Spejarscoutpatrullen kan självständigt resa ett halvplutonstält. Spejarscouten kan resa kaminen och använda kaminen på ett säkert sätt. Spejarscouten kan resa ett halvplutontält i olika terrängar, som t.ex. i en lövskog, på asfalt, i en våtmark eller i snö, genom att använda sig av olika ankaren, vikter eller underlag. Spejarscouten kan vårda halvplutonstältet och packa bort det efter användning.

TIPS NUMMER 2: Vård av bivacker. Spejarscouten vårdar de bivacker som använts på utfärden och deltar i att packa övernattningsutrustningen. Spejarscouterna kan med handledning av lotsen eller patrulledaren lära sig att lappa övernattningsutrustning/tält/bivacker. Samtidigt lär sig spejarscouten hur man vårdar en kamin som använts i ett tält.

TIPS NUMMER 3: Kårens lägerutrustning. Spejarscouten kan tända och vårda en stormlykta. Spejarscouten lär sig att använda en stormlykta och vet hur man justerar lågan. Spejarscouten fyller på lyspetroleum, tänder, släcker och rengör stormlyktan. Spejarscouten rengör glaset, byter vecken och kan klippa den i rätt form.

Spejarscouterna lär sig att använda och att vårda kårens gemensamma lägerutrustning. Spejarscouterna kan t.ex. efter läger ta hand om den gemensamma utrustningen och se till att den vårdas rätt och läggs på rätt plats. Man kan ordna ett materialvårdställo tillsammans med spejarscouterna. Under talkot vässar man knivarna, sågarna och yxorna. Samtidigt kan också tält och annan utrustning som används på läger och utfärder vårdas. Vi behov kan man be kårens materialförvaltare att berätta om kårens utrustning.

TIPS NUMMER 4: Vindskydd, loue vindskydd och tarp. Under en utfärd kan man övernatta i ett vindskydd i en loue eller i en tarp. Spejarscouterna reser ett vindskydd, en loue eller en tarp med hjälp av en ledare och övernattar i bivacken. Det kan vara bra att repetera vinkel- och kryss-surrning. Det är också bra att lära spejarscouterna om hur viktigt det är att se till att utfärdsplatserna är i gott skick. Inför längre utfärder är det bra om patrulledaren och lotsen diskuterar om arbetsfördelningen mellan dem. Det är också bra att repetera hur det lönar sig att välja platsen där man slår läger. Då man övernattar i en bivack med öppen eld är det viktigt att komma ihåg säkerheten och också repetera säkerheten inför utfärden.

SÄKERHET

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten övar på att agera i olika farosituationer. Spejarscouten förstår vilken inverkan planering och förberedelse har i att förebygga olyckor och kan ta dessa i beaktande.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på första hjälpen, sjöräddning eller brandskydd.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrullen tar på förhand reda på säkerhetsrisken som anknyter till aktiviteten, t.ex. om spejarscouterna är simkunniga.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens roll framhävs speciellt i mer krävande sätt att genomföra aktiviteten. Patrulledaren behöver inte ännu kunna lära ut alla färdigheter. Därför är det bra för lotsen att försäkra sig om att säkerhetsaspekter tas i hänsyn redan innan övningen. Lotsen kommer vid behov överens om ett besök till ett räddningsverk.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Stad, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshandtering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Första hjälpen, Ute- och lägerfärdigheter, Egenvård, Vardagsfärdigheter, Orientering

TIPS NUMMER 1: Fästing. Spejarscouten känner igen en fästing och kan ta bort den. Ibland kan det vara svårt att känna igen en fästing, t.ex. om huden är smutsig eller har många födelsemärken. Oftast

finns fästingen i något veck eller på ett område med kroppsbehåring. Fästingar förekommer vanligen i högt gräs, inte i träd. I skärgården förekommer fästingar mer allmänt. Ta bort en fästing med hjälp av ett tvinnas den med en fästingpinsett, som finns att köpa i t.ex. dagligvaruaffärer. Observera bettområdet i åtminstone en vecka eftersom fästingar kan sprida bl.a. borrelios genom sina bitt. Som följd av borrelia uppstår en röd cirkel kring bettområdet, som växer och är minst fem centimeter i diameter. Om man får liknande symptom, är det skäl att söka upp läkarvård. Spejarscouterna kolla hurdan utrustning det finns i kårens första hjälpen väska för att ta bort fästingar.

TIPS NUMMER 2: Brand och räddning. Patrullen över på att släcka en brand på en person och en brand som orsakas av fett. Patrullen bekantar sig med räddningsplanen för kårlokalen, kårens utfärdsstuga eller lägerplats. Spejarscouten vet var det finns en släckningsfilt eller brandsläckare i kårlokalen och övar på att använda släckningsredskapen. Spejarscouten kan släcka en brand orsakad av fett genom att kväva elden. Spejarscouten kan agera vid en eldsvåda. Hen vet varför dörrarna i en brinnande byggnad ska stängas. Spejarscouterna kan öva hemma eller i kårlokalen hur man räddar sig undan en eldsvåda. Efter att en eldsvåda brutit loss fylls ett utrymme snabbt av rök och sikten blir dålig. Genom att knyta en halsduk eller scarf framför ögonen och genom att mörklägga rummen kan man pröva på hur svårt det är att hitta till ytterdörren genom att krypa i ett bekant utrymme.

Att öva på att använda släckningsutrustning borde ske i övervakade förhållanden. Det lönar sig att be om hjälp av den lokala FBK-föreningen eller av det lokala räddningsverket. Också försäkringsbolag kan ordna gratis släckningsövningar. Bekanta er med FBK eller räddningsverkets verksamhet på er hemort. Patrullen repeterar också hur man ska agera vid en tältbrand.

TIPS NUMMER 3: Säkerhetskartläggning. Patrullen funderar över olika säkerhetsrisker som kan uppstå under ett möte eller en utfärd (eller vilken som helst annan situation som ingår i aktiviteten eller verksamheten). Patrullen funderar över allt som kan hända, vid sidan om den vanliga verksamheten. Aktiviteten kan genomföras t.ex. genom att observera möjliga säkerhetsrisker och skriva ner dem under en utfärd eller på ett läger. Gå igenom observationerna och diskutera om hur säkerheten beaktas på t.ex. läger.

TIPS NUMMER 4: Orientering. Spejarscouten repeterar karttecknen och orienterar med terräng- och orienteringskartor. Spejarscoutpatrullen kan t.ex. också delta parvis i en orienteringsövning. För att få en extra utmaning kan spejarscouterna delta i en natorientering. Det går att orientera också under vintern.

TIPS NUMMER 5: Sjöräddning. Spejarscouten bekantar sig med olika flytvästar. Patrullen går tillsammans igenom i hurdana situationer man använder sig av en livboj och övar på att använda den i praktiken. Istället för att använda sig av en livboj kan patrullen också tillverka en liknande grej av t.ex. en tom kanister. Spejarscouten provar på att använda en flytoverall i säkra förhållanden. Spejarscouterna kan med handledning av patrulledaren, lotsen eller någon annan lära sig att transportera och rädda personer ur vatten. Om patrullmedlemmarna är duktiga simmare kan patrullen också öva på att simma med kläderna på för att spejarscouterna ska få uppleva hur tungt det är. Fråga gärna om tips från lokala simhallar eller simföreningar för hur aktiviteten kan genomföras.

LEDARSKAPS- ELLER ANSVARSUPPGIFT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan ta ansvar. Hen planerar sin verksamhet och tar hand om den överenskomna ledarskaps- eller ansvarsuppgiften. Spejarscouten kan ta emot respons.

BESKRIVNING: Spejarscouten genomför ensam eller tillsammans med sitt par en tillfällig och ledd ledarskaps- eller ansvarsuppgift inom eller utanför gruppen och får respons på uppgiften. Spejarscouten får stöd till sin uppgift av patrulledaren eller av en vuxen.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar tillsammans med lotsen och patrullen ledarskaps- och ansvarsuppgifter som passar var och en av spejarscouterna eller spejarscoutparen. Patrulledaren hjälper spejarscouterna att planera uppgifterna och deras innehåll. Hen ser till att varje spejarscout vet vad hen ska göra och att varje spejarscout har tillgång till den utrustning som behövs till uppgiften. Patrulledaren ger

i samarbete med lotsen spejarscouterna feedback för deras uppgifter.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen leder övningen, antingen direkt eller indirekt genom patrulledaren. Lotsen ser till att ledarskaps- eller ansvarsuppgiften är lämpligt stor för varje spejarscout. Då man funderar på ledarskaps- och ansvarsuppgiften är det bra att komma ihåg att det är frågan om en handledd och tillfällig uppgift. Lotsen hjälper till med att både ta kontakt och med de praktiska arrangemangen. Vid behov hjälper också lotsen till med att planera genomförandet av uppgiften, t.ex. genom att handleda spejarscouterna att fundera på hurdana aktiviteter som lämpar sig för de yngre åldersgrupperna och att vid behov också ge konkreta tips för att planera och dra aktiviteter.

Lotsen leder också responsdiskussionen efter uppgiften. Om aktiviteten har genomförts som ledarskapsövning, är det bra att också utnyttja responsen av kaptenen eller akelan. Lotsen ser till att också kaptenen och akelan vet hurdan uppgiften har varit. Det lönar sig att föra responsdiskussionen rätt så snart efter aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar eller mer

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Skog, Läger, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Livshandtering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Naturkänedom, Naturskydd, Miljö, Ledarskap, Kreativt tänkande, Hantverk, Skog

TIPS NUMMER 1: Lägerbål. Spejarscoutpatrullen ordnar ett lägerbål för äventyrsscouterna. Scouten sköter ett lämpligt stort uppdrag tillsammans med en kompis. Scouterna deltar i och förverkligar programnummer parvis. Lotsen ser till att programmet under lägerbålet är scoutigt och att det t.ex. inte ingår lekar som skämmer ut deltagarna. Lotsen handleder spejarscouterna vid behov och ger dem feedback.

Patrullen bekantar sig tillsammans med patrulledaren med lägerbålets uppbyggnad. Patrullen bestämmer tillsammans om lägerbålet ska ha ett speciellt tema och delar ut uppgifter åt varje spejarscout. Programmet kan väljas tillsammans med hela patrullen medan ansvarspersonerna i par kan planera och leda en given del av programmet.

Exempel på uppgifter som kan delas ut åt paren:

- att öppna lägerbålet
- att vara konferencier
- programnummer: sketch, tävling, sång, lek, rop
- lägerelden: ved, säkerhet, släckningsvatten
- att förbereda lägerbålet: ved och tändmaterial
- mat som hör till lägerbålet: korvgrillning (kort, senap, pinnar, papper, roska)
- att förbereda lägerbålsplatsen (en säker eldstad, en läktare som är tillräckligt långt bort, förbereda scenen, att förbereda läktaren med eventuellt regnskydd)

TIPS NUMMER 2: Bivacker. Patrullen vårdar något av kårens tält. Spejarscouterna lappar det söndriga tältet och ser till att det är färdigt för följande användare. Fråga gärna materialförvaltaren om hjälp. Hen kan ge ett lämpligt tält till spejarscouterna att vårda och vet hur det borde vårdas. Gå också igenom med spejarscouterna hur man gör då ett tält går sönder på en utfärd eller ett läger.

TIPS NUMMER 3: Naturen. Spejarscouten genomför ensam eller i par ett naturkännedomsuppgift för äventyrsscout. Aktiviteten kan genomföras som t.ex. en spårning för äventyrsscouterna. Spejarscoutparets uppgift är att genomföra den uppgift till spårningen de fått som uppdrag. Spejarscouterna behöver nödvändigtvis inte själv planera uppgiften. Naturkännedomsuppgiften kan vara att känna igen t.ex. fåglar, insekter, djur, växter, träd eller svampar.

- bildkort på djur eller växer med hjälp av vilka äventyrsscouterna lär sig att känna igen arter med hjälp av ett memoryspel
- kombinera korten med ett djur och dess spår
- Kims test
- Hämta åt mig-leken: Lekdeltagarna hämtar t.ex. ett löv från ett visst träd eller en viss växt åt lekledaren
- pyssel av naturmaterial
- aktiviteter ur bioekonomiportföljen

TIPS NUMMER 4: Att planera en utfärd. Patrullen planerar en dagsutfärd eller en utfärd med övernattnings. Patrullen planerar också en lista på utrustning och en tidtabell. Patrulledaren delar ut

ansvarsuppgifter åt varje spejarscout eller spejarscoutpar som de ska ta hand om under utfärden. Efter utfärden får patrulledaren en diskussion om hur väl spejarscouten/spejarscoutparet lyckats i uppgiften och vad man kunde göra annorlunda nästa gång.

Ansvarsuppgiften inleds genom att planera utfärden. Målet för utfärden kan latsen färdigt ha bestämt eller så kan patrullen fundera på målet tillsammans. Patrullen planerar en tidtabell, en utrustningslista och maten för utfärden. En spejarscout eller ett spejarscoutpar kan få ett eller flera ansvarsområden, men ändå inte för många, så att inte ansvarsuppgiften blir för stor. Det är bra att gå igenom saker som anknyter till säkerheten tillsammans med patrullen inför utfärden. Patrullen genomför utfärden så att varje spejarscout eller spejarscoutpar ansvarar för sin egen uppgift under hela utfärden.

Utfärden är slut då den utrustning som användes på utfärden är vårdad och patrullen haft en slutdiskussion. Då diskuteras hur utfärden gick. Vad lyckades patrullen med och vad kunde ännu förbättras?

SJÖAKTIVITETER

VÄDERSTRECKEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten behärskar de sjöscoutfärdigheter som behövs för att gå båtförarkursen.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär sig väderstrecken och deras grader. Spejarscouten övar på väderstrecken och graderna på sjökortet med hjälp av en transportör (gradskiva).

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren repeterar först för sig själv de saker hen ska lära ut åt spejarscouterna. Patrulledaren ser till att den utrustning och det material som behövs finns på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att lära sig eller repetera de färdigheter som hen sedan ska lära ut åt spejarscouterna. Lotsen hjälper patrulledaren att hitta på lämpliga övningar.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Annan, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Sjöscouting, Orientering

TIPS NUMMER 1: Öva väderstreck och deras grader genom lek. Placera åtta käppar eller märken i en stor ring. På käpparna eller märkena finns till en början de åtta väderstrecken och interkardinalstrecken skrivna (alternativt deras förkortning på engelska). Alla lekdeltagare ställer sig i mitten av ringen och en av deltagarna, som på förhand blivit vald, ropar ut ett väderstreck som alla andra deltagare direkt ska springa till. Den lekdeltagare som är sist vid väderstreck ropar nästa väderstreck. Sådär fortsätter leken tills det går smidigt. Höj svårighetsgraden genom att lägga till nordnordost, nordnordväst och så vidare mellan väderstrecken och interkardinalstrecken. Den här nivån kan lämnas bort och istället kan leken direkt gå vidare till nästa nivå där graderna kommer in. Graderna markeras på käpparna eller märkena och leken fortsätter som tidigare. Leken kan så försvåras genom att man lämnar bort de skrivna väderstrecken och graderna. I slutet av leken ska det vara möjligt att ropa ett slumpmässigt gradtal och lekdeltagarna ska ändå ha ett hum om åt vilket håll de ska springa då man t.ex. ropar "202 grader". Kom ihåg att märka ut 0/360 grader i norr.

VÄJNINGSREGLER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten behärskar de sjöscoutfärdigheter som behövs för att gå båtförarkursen.

BESKRIVNING: Spejarscouten behärskar väjningsreglerna i sjötrafiken.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren repeterar först för sig själv de saker hen ska lära ut åt spejarscouterna. Patrulledaren ser till att den utrustning och det material som behövs finns på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att lära sig eller repetera de färdigheter som hen sedan ska lära ut åt spejarscouterna. Lotsen hjälper patrulledaren att hitta på lämpliga övningar.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Annan, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Sjöscouting, Orientering

TIPS NUMMER 1: Spejarscouterna bygger egna båtar, t.ex. av lego, alternativt en barkbåt och gör ett segel av ett löv. Öva på olika väjningssituationer med dem. Ta vindriktningen och väjningsplikten i beaktande.

➤ Av etappens valbara aktiviteter görs minst en aktivitet för varje mål för fostran.

FÖRHÅLLET TILL SIG SJÄLV

Spejarscouten tar hand om sig själv och om sin hälsa. Hen bygger sin egen identitet, sin livsåskådning, och förhållande till gud. Spejarscouten formar en uppfattning om vad som etiskt är rätt och fel samt en förmåga och vilja att verka för de saker hen anser vara rätt. Spejarscouten vågar kasta sig in i nya och annorlunda situationer, kan använda sin fantasi och hitta fungerande lösningar på olika knepiga situationer. Spejarscouten skrider från ord och tanke till handling.

LÄGERFORM

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig varför man ska ta hand om sin egen hygien och klädsel också i utfärds- och lägerförhållanden. Spejarscouten vet att man på utfärd eller läger ska klä sig i torra och varma kläder som andas. Spejarscouten vet hur man undviker att bli förkyld och få värmeslag och kan klä sig i lager.

BESKRIVNING: Spejarscouten vet varför det är viktigt att sköta sin hygien och intimhygien i utfärds- eller lägerförhållanden. Spejarscouten vet hur man skyddar sig från sol och kyla, och också varför det är viktigt. Spejarscouten lär sig varför det är viktigt att dricka tillräckligt mycket. Spejarscouten vet hur man undviker solsting och muskelspänningar. Spejarscouten lär sig hur man klär sig efter väder och i lager. Spejarscouten lär sig att kläderna ska vara torra och varma och andas. Spejarscouten kan vårda skavsår och förebygga dem.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar aktiviteten tillsammans med lotsen. Patrulledaren förbereder sig att berätta om hygien, vid behov med hjälp av lotsen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper att genomföra aktiviteten. Det är bra om lotsen är på plats då patrullen pratar om intimhygien.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Lager, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Lager, Ute- och lägerfärdigheter, Första hjälpen, Egenvård

TIPS NUMMER 1: För att undvika att någon blir sjuk och att sjukdomen sprids är det viktigt att ta hand om sin hygien. Personlig hygien (hy, hår, intimområden), kläder (speciellt sockor och underkläder) samt dassygien är viktiga saker att gå igenom. Vid behov går lotsen själv igenom, eller ber en professionell att gå igenom, intimhygien med spejarscouterna.

TIPS NUMMER 2: Den vanligaste skadeverkan den ultravioletta strålningen har är solbränna. Endast de kortvågiga UVB-strålarna bränner, men de gör också hyn brunare. Långvågiga UVA-strålar gör endast hyn brunare och bränner inte. Spejarscouterna jämför olika metoder att skydda sig från solen och listar för- och nackdelar. Är det t.ex. vettigt att använda en solkräm med hög solskyddsfaktor eller att använda långärmat under en varm sommardag? Patrullen kan prova på olika sätt att skydda sig från solen i praktiken t.ex. under ett sommarläger.

TIPS NUMMER 3: Patrullen testar i praktiken hur naturmaterial (ylle, bomull, linne) fungerar som torra och våta. Dessutom jämför patrullen naturmaterialens egenskaper till syntetiska material som t.ex. polyester. I samband med aktiviteten kan patrullen prova olika klädesmaterial och deras egenskaper samt öva på att klä sig i lager. Patrullen tar reda på hur man impregnerar kläder. Det är bra att prova skor, huvudbonader och handskar av olika material på förhand inför ett läger.

TIPS NUMMER 4: Att förebygga skavsår och blåsor är viktigt att ta i beaktande i planeringen av en utfärd eller en vandring. Patrullen bekantar sig med hur man i praktiken kan förebygga blåsor och hur man sköter blåsor. Blåsor och skavsår läker ofta av sig själv. Viktigt är att rengöra området där skavsåren eller blåsorna uppstått, t.ex. med ett antiseptiskt medel eller under ljummet rinnande vatten. Huden ovanför blåsan skyddas mot inflammation. Om blåsan spricker/går sönder ska huden putsas och skyddas noggrant. Om den sönderiga huden inte skyddas blir den lätt inflammerad. Speciellt specialplåster och konstgjord hud lämpar sig för att skydda huden. Om blåsan eller skavsåren är stort, kan huden också skyddas med en ren kompress, som fästs med tejp. Specialplåster och konstgjord hud skyddar huden från smuts och bakterier och håller såret rent. Huden läker och förnyas sig under plåstret.

VERKTYG

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan använda olika verktyg och förstår varför det är viktigt att underhålla dem.

BESKRIVNING: Spejarscouten kan hantera en kniv, en yxa och en såg samt underhålla dem på rätt sätt. Spejarscouten kan använda en bormaskin och en borrväng samt välja rätt borr enligt material.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren lär spejarscouterna vid behov hur man vässer en kniv, en yxa, en såg, en röjkniv och en såg samt handleder i hur man använder en bormaskin. Patrulledaren planerar aktiviteten och ser till att det material och verktyg som behövs finns på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper till att planera och genomföra aktiviteten. Vid behov hjälper lotsen patrulledaren att skaffa fram de verktyg och det material som behövs.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Läger, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Verktyg, Skog, Ute- och lägerfärdigheter, Läger, Hantverk

TIPS NUMMER 1: Sälgpipa. Spejarscouterna gör en sälgpipa. Instruktioner för att tillverka en sälgpipa finns i boken Ryggsäcken. Observera att det inte finns lämplig sålg att göra pipor av på vintern.

TIPS NUMMER 2: Kista. Spejarscouterna bygger en kista och använder en borr till det. Kistan kan vara liten då det blir svårare att borra. Alternativt kan kistan tillverkas genom att använda sig av tappfog. Slutligen kan kistan dekoreras på valfritt sätt.

TIPS NUMMER 3: Lägerpall. Spejarscouten gör en lägerpall. Instruktioner finns i Boken Ryggsäcken.

TIPS NUMMER 4: Spel. Spejarscouten planerar och bygger ett tankespel eller brädspel för lägerbruk. Instruktioner för att tillverka spel finns lättillgängliga på internet. Spejarscouterna kan t.ex. göra ett coronaspel eller fortunaspel, eller något annat traditionellt spel.

ATT SPLITSA REP

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan splita rep på olika sätt och vet när man använder en splits.

BESKRIVNING: Spejarscouten kan splita rep på olika sätt och splita rep till olika ändamål t.ex. till att skarva ihop två rep.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren lär sig vid behov under ledning av lotsen eller någon annan hur man splitsar rep. Patrulledaren reserverar tillräckligt med tid för att splita rep.

LOTSENS UPPGIFT: Vid behov lär lotsen patrulledaren hur man splitsar rep och hjälper till med att skaffa den utrustning som behövs. Lotsen deltar vid behov i aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Skog, Stad, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Hantverk, Knopar och surringar, Konstruktioner, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1:

Att splita rep. Spejarscouterna lär sig grundtekniken för att splita rep. Använd gärna en märkspik till hjälp. På slaget rep där alla kardelar tvinnats åt samma håll splitsar man ihop två rep så att de tvinnar åt motsatt håll. Kardelarna splitsas in i det andra repet i motsatt riktning mot repets egen tvinning. Kardelarna ska inte föras rakt i repets riktning utan lite snett så att de flätas in under och över kardelarna i det andra repet.

Om repet är ett delflätat rep, t.ex. 4x2 kardeler med par där kardelarna inte är slagna utan flätade splitsar man så att kardelarna parvis splitsas fast i de kardelar som tvinnar åt samma håll. Med andra ord, de kardelar som tvinnas motsols splitsas fast i de kardelar i det andra repet som tvinnas motsols och de som tvinnas medsols i de kardelar i det andra repet som tvinnas medsols.

TIPS NUMMER 2: Att skarva ihop två rep. Spejarscouten lär sig att skarva ihop två rep med hjälp av skarvknopar.

- En skotstek där två rep knyts ihop.

- En blodknot.

TIPS NUMMER 3: Att avsluta ett rep. Spejarscouten övar på att avsluta ett rep på ett snyggt sätt. Det kan man göra genom att göra en ögla i änden av repet (ögonsplits) eller genom att göra en kronplits/ändsplits (spansk tagling) där man avslutas ändan på ett rep på ett naturligt sätt. Spejarscouten övar också på taglingsteknik.

TIPS NUMMER 4: Repring. Spejarscouten gör en repring. En repring görs av ett treslaget långt rep. Av ett rep får man alltså tre repringar. Spejarscouterna gör t.ex. en pannunderlägg eller ett annat prydnadsföremål.

ATT VÅRDA DEN EGNA UTRUSTNINGEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan justera sin egen ryggsäck och kan packa rätt för olika långa utfärder och läger. Spejarscouten tar hand om sin egen utrustning.

BESKRIVNING: Spejarscouten kan packa sin egen utrustning på ett klokt sätt och kan justera sin ryggsäck. Det här kan man öva på både i kårlokalen och på utfärd.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Det är bra att genomföra den här aktiviteten innan en utfärd. Patrulledaren reserverar tid för var och en att gå igenom sin packning och att justera sin ryggsäck innan patrullen beger sig ut på utfärd. Vid behov kan patrulledaren be om hjälp av lotsen för aktiviteten.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att patrulledaren har tillräckligt med information och kunskap för att planera och genomföra aktiviteten. Lotsen hjälper patrulledaren att justera ryggsäckarna.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Läger, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Egenvård, Ute- och lägerfärdigheter, Läger

TIPS NUMMER 1: Att packa och justera en rygsäck. Försök få tyngdpunkten nära ryggen och ungefär på axelnivå. Det som behövs ofta ska packas på ett lättåtkomligt ställe och utrustning som tagits med för säkerhets skull kan packas längre ner. Ifall man rullar ihop kläderna kan man sätta dem att stå bredvid varandra då det är betydligt lättare att hitta dem. Ingenting hängs utanpå rygsäcken utan allt packas ner ordentligt.

Allt justera en rygsäck: Placera höftbältet på rätt plats. Sträva till att justera rygsäcken så att luften cirkulerar på rygsidan. Axelremmarna justeras så det är lämpligt långa. I övrigt justeras rygsäcken enligt det som känns bekvämt. Patrullen övar på att justera olika slags rygsäckar i kårlokalen. Patrullen kan pröva i en stafett hur det känns att bära en dåligt packad och justerad rygsäck i jämförelse med en rygsäck som är rätt packad och justerad.

TIPS NUMMER 2: Utrustningslista. Patrullen planerar en utrustningslista inför en utfärd. Patrullmedlemmarna funderar vad som behövs och vad som inte behövs på en utfärd. Patrullen jämför sina egna idéer med färdiga utrustningslistor. Efter utfärden granskar patrullen sin utrustningslista. Finns det något på listan som inte behövdes? Fanns det något som saknades på listan som skulle ha behövts?

TIPS NUMMER 3: Patrullens gemensamma utrustning. Scouten ansvarar tillsammans med en kompis för den gemensamma utrustningen, till exempel tält och stormkök. Gör upp en lista på all utrustning som patrullen behöver på en utfärd. Dela sedan upp ansvaret för de olika sakerna åt scouterna så att de tillsammans med en kompis bär ansvaret för en del av utrustningen. Gå igenom kårens gemensamma regler angående utrustning: var förvaras all utrustning, vem ska man meddela då man lånar något, hur återlämnar man utrustningen.

TIPS NUMMER 4: Den egna utrustningen. Spejarscouten vet hur man packar en sovsäck och hur det lönar sig att förvara sovsäckar. Patrullen prövar på hur olika material torkar. Hurudant material torkar bäst i lägerförhållanden? Patrullen reser ett torktält för att torka utrustning i på ett läger. Patrullen tar reda på ett hurudant ställe det lönar sig att resa torktältet och hur nära andra tält torktältet får vara.

KNOPAR OCH REP

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan de mest grundläggande knoparna. Spejarscouten lär sig nya knopar.

BESKRIVNING: Spejarscouterna repeterar grundknoparna. Patrullen kan grundknoparna: överhandsknop och åtta, sjömansknop, skotstek, dubbelt halvslag och pålstek. Spejarscouten förstår att knoparna används för ett visst ändamål och att de kan delas in i grupper, exempelvis stekar, halvslag, öglor, sammanbindningsknopar och stoppknopar. Patrullmedlemmarna lär sig nya knopar till bekanta ändamål.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren repeterar eller lär sig knoparna som behövs för aktiviteten. Patrulledaren planerar tillsammans med lotsen en lämplig övning som kan genomföras i samband med t.ex. en utfärd eller ett läger.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen försäkras sig om att patrulledaren har den information och kunskap hen behöver för att lära ut knoparna.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Utfärd, Kårlokal, Läger, Åldersgruppträff, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Knopar och surringar, Hantverk, Utfärder, Ute- och lägerfärdigheter, Läger

TIPS NUMMER 1: Knoptavla. Spejarscouten gör en knoptavla åt sig själv där hen kan fästa de knopar hen kan. Varje spejarscout väljer en prålig knop ur en knopbok, som hen sedan gör, fäster och namnger på knoptavlan. Samtidigt repeterar scouterna de knopar de kan från tidigare. På knoptavlan fästs bara sådana knopar som spejarscouten har lärt sig.

TIPS NUMMER 2: Knopbana. Spejarscouterna går en kort spårning, t.ex. runt kårlokalen. På kontrollerna finns problem och material för att lösa dem, t.ex. ett rep från en båt och en påle, runt vilken repet ska

fästas. Eller två rep av olika tjocklek som ska fästas till varandra. På kontrollerna kan också finnas modellösningar. Slutligen tävlar patrullen i hur snabbt de kan göra knopar genom att ta tid.

TIPS NUMMER 3: Olika knopar. Spejarscouterna övar på att göra knopar för följande situationer:

- stoppknop (en större knop istället för en åtta, t.ex. en Ashley's stoppknop)
- att fästa två rep eller linor av olika tjocklek (t.ex. kastlinestek)
- kastvikt (t.ex. kastlineknop eller apnäve)
- en nyckstek eller löpöggla, som är lätt att öppna, att fästa en tältpinne med
- en lämplig surring för att fästa tältkåppar (t.ex. en pinnsurning)
- att fästa ett rep i en ring (t.ex. fiskarstek/ankarstek)
- en förtöjningsknop (t.ex. en förtöjningsstek eller en timmerstek)
- en förtöjningsknop med halvslag (t.ex. två dubbelt aviga halvslag, dubbelt halvslag om egen part, rullstek)

Olika knopar har olika egenskaper. Öva gärna på knopar i möjligast äkta situationer, t.ex. då man tävlar i dragkamp med stockar utomhus. Repen fäst med en timmerstek, som hålls på plats trots att man drar i repet i stockens riktning. Ett rep fästs vid ett ankare och ankaret kastas i vattnet. Förtöjningsknopen ska hålla vikt och drag i våta förhållanden. Instruktioner för knoparna hittas på webben eller i en knopbok.

TIPS NUMMER 4: Rep. Patrullen rispar upp ett rep och ta isär trådarna. Trådarna delas i mindre trådar som i sin tur delas i fibrer. Har repet ett hjärta innerst, som ger det styrka? Jämför ett rep av naturfiber med ett av konstfiber. Är de lika starka? Repen av naturfiber är svagare, men ofta behändigare i tillfälliga lägerkonstruktioner. Nylon töjer och passar därför som ankar- eller draglina. Polyester töjer inte och används därför till att rigga. Polypropenrep väger lite, men är svagt så man kan göra en kastlina av det. Tävla i vem som nystar ett rep snabbast. Hur kan man fästa nystan vid rygsäcken? Ett bra nystan är sådant att man behändigt kan nysta ut det för bruk.

ATT UPPSKATTA MÅTT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan använda sina personliga mått t.ex. i lägerkonstruktioner. Spejarscouten kan uppskatta tid och avstånd genom olika övningar.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med sina personliga mått och lär sig att utnyttja dem. Spejarscouten kan uppskatta ett avstånd och vet hur lång hen själv orkar gå, cykla eller skida. Spejarscouten kan uppskatta tid.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ser till att den utrustning som behövs för att genomföra aktiviteten finns till hands.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen stöder patrulledaren i att planera aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 60 minuter

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Läger, Åldersgruppträff, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Egenvård, Ute- och lägerfärdigheter, Vardagsfärdigheter, Medborgarfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Personliga mått. Då människan sträcker ut sina händer rakt åt sidorna är avståndet mellan långfingren ungefär lika långt som personens längd. Spejarscouten kan använda sina personliga mått till att välja tältplats, till att mäta avstånd mellan träd eller till att uppskatta längden på en bit snöre. Avståndet mellan spetsen på mittfingret och spetsen är användbart t.ex. för att mäta pinar som är lämpliga till tältkilar. För övningen kan man mäta ut 100 m och promenera denna sträcka många gånger i samma takt. Räkna stegmängden för varje gång. Då man har minst sex resultat, räknar man medeltalet av antalet steg och därifrån medeltalet på stegets längd. Många scouter växer ännu i denna ålder. Måtten kan uppdateras till exempel nästa år igen.

TIPS NUMMER 2: Tid. Patrullmedlemmarna skriver på var sin lapp ned en uppskattning om sin skolväg, vägen till kårlokalen eller en annan väg som hen ofta går. Patrullen kollar från en karta hur långa avstånden

är eller så kan man tävla om vems uppskattning som är närmast rätt svar. Patrullen uppskattar med hjälp av kartan hur långt de orkar gå eller cykla och uppskattar också den sträcka de gått under en utfärd.

Avlägsna alla scouternas klockor i början av mötet eller utfärden. Fråga med jämna mellanrum hur mycket tid scouterna uppskattar att det gått mellan två händelser. Tävla i att uppskatta korta tider, till exempel längden på ett musikstycke. Uppskatta tid då ni lagar mat, till exempel genom att kontrollera hur färdig maten är medan någon annan kontrollerar klockan. Korta övningar: Patrullmedlemmarna håller var sin tidtagare bakom ryggen. Då scouten uppskattar att en minut har gått stannnar han klockan. Den som uppskattat närmast vinner. Om det inte finns tidtagningsur åt alla, bind för ögonen för de personer som ska gissa och börja minuten samtidigt. De som gissar ska sätta ned sig då hen tror at en minut har gått. Tidtagaren observerar vems gissning som är närmast rätt svar.

TIPS NUMMER 3: Höjd och vikt. Patrullmedlemmarna tar reda på hur man kan uppskatta höjden på ett träd med hjälp av en käpp. Patrullmedlemmarna övar på att uppskatta vikt med hjälp av vatten i en flaska eller kanister.

RÖRELSEGLÄDJE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouterna känner glädje av att röra på sig.

BESKRIVNING: Spejarscouterna prövar enligt patrullmedlemmarnas intresse på en ny idrottsgren.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar reda på hurudana intressen patrullmedlemmarna har. Alternativt kan den nya grenen också vara en överraskning för patrullen, men då är det bra att diskutera om saken med lotsen och notera bl.a. eventuella rörelsebegränsningar bland patrullens medlemmar. Också eventuella kostnader är bra att notera på förhand.

LOTSENS UPPGIFT: Vid behov hjälper lotsen patrulledaren att ta kontakt med lokala idrottsföreningar.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Stad, Skog, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Motion, Lekar, Egenvård

TIPS NUMMER 1: En ny gren. Spejarscouten testar på en för hen själv ny gren. Patrullen övar på att röra sig i snö med både vanliga skor och med skidor eller snöskor. Patrullen kan också prova på att skida, skida slalom, skrinna, gå med snöskor, att göra en slängkälke eller spela curling. Prova också på att dra en pulka eller ackja ifall det är möjligt. Det går bra att kontakta lokala idrottsföreningar och höra sig för om patrullen kan bekanta sig med en ny gren via föreningen, t.ex. klättring, brottning eller karate.

TIPS NUMMER 2: Motionsdagbok. Spejarscouten för motionsdagbok i en månad. Med hjälp av motionsdagboken kan spejarscouten märka en utveckling i sin egen fysiska form. Först gör var och en sin egen motionsdagbok under ett möte. Det kan vara ett traditionellt häfte, som spejarscouten skriver alla sina träningsgångar i, eller så kan det t.ex. vara en liten träbit som spejarscouten spikar en spik på för varje motionsgång. Då en månad gått, hämtar alla sina motionsdagböcker till ett möte. Då funderar patrullen tillsammans hur de har utvecklats och var det ännu finns utrymme för förbättring.

TIPS NUMMER 3: Idrott i vattnet

Patrullen utövar någon vattensport i form av lek, tävling eller en kort utfärd eller på läger. Patrullen kan till exempel simma, spela vattenspel, paddla eller ro.

TIPS NUMMER 4: Lasta cykeln. Scouten övar sig på att lasta cykeln och att cykla med packning. Patrullen kan göra en liten cykelutfärd. Det är ypperligt att röra sig med cykel på hajk. I samband med aktiviteten kan ni också öva på underhåll av cykeln. Ätminstone följande saker hör till cykelns underhåll: rengör cykeln med tandborste och trasa, olja kedjan och alla lagren, spänn alla muttrar, reglera bromsarna, kontrollera alla reflexer och övriga säkerhetsanordningar. Prova hur man kan fästa saker på pakethållaren med rep eller en bläckfisk.

FÖRHÅLLET TILL ANDRA

Spejarscouten hjälper och tar hand om andra människor och förstår att då man gör tillsammans får man mera till stånd. Hen uppskattar olikhet och förstår att det finns många slags människor och många olika världsåskådningar. Spejarscouten kan verka med olika människor och sätta in sig i en annans situation. Hen kan uttrycka sina känslor och åsikter på ett till situationen lämpligt sätt.

TALKO

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten förstår betydelsen av talkoarbeta.

BESKRIVNING: Spejarscouterna deltar i ett talko eller planerar och genomför ett sådant själv.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren inkluderar spejarscouterna i planeringen och genomförandet av aktiviteten. Också lotsen kan vara med vid behov.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen är vid behov i kontakt med samarbetspartners i planeringsskedet och kommer vid behov överens om tidtabellen för när talkoarbetet utförs.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2-3 timmar

PLATS: Skog, Kårlokal, Stad, Båt, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Scoutkultur, Samhälle, Miljö, En god gärning, Påverkan, Sociala färdigheter, Medborgarfärdigheter, Vardagsfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Pengainsamling eller att värva medlemmar. Patrullen deltar i ett talko i kåren, städar vägrenar, säljer adventskalendrar, tillverkar produkter till en julmarknad eller ordnar ett evenemang för kåren att värva medlemmar.

TIPS NUMMER 2: Restaureringstalko. Patrullen deltar i restaureringen av kåren förråd, båt eller kårlokal.

TIPS NUMMER 3: Kollekt. Patrullen deltar i att samla in kollekt i kyrkan eller i t.ex. Hungerdagsinsamlingen.

TIPS NUMMER 4: Service. Patrullen besöker ett äldreboende för att t.ex. glädja de äldre genom att gå ut och gå med dem eller läsa tidningar eller böcker åt dem. Äldreboenden ser gärna att någon går ut med invånarna. Kom överens om ert besök på förhand och fråga av skötarna och invånarna vad de vill att spejarscouterna gör för de äldre.

FÖRHÅLLET TILL SAMHÄLLET

Spejarscouten kan fungera i grupp och är intresserad av att sköta gemensamma saker. Spejarscouten märker när något är fel och försöker fixa saken. Spejarscouten kan bära ansvar för saker som berör hen själv och motivera sin åsikt. Hen känner sig som en del av mänskligheten och känner ett globalt ansvar.

FLAGGNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig hur Finlands flagga används.

BESKRIVNING: Spejarscouten repeterar de hälsningar som hör till flagghissning och kan vika Finlands flagga.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren skaffar det material som behövs till aktiviteten och ser till att Finlands flagga hanteras på ett sakligt sätt under aktiviteten.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att patrulledaren kan hissa

flaggan och lär vid behov ut hälsningarna som görs i samband med flagghissningen och hur man viker flaggan.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme

PLATS: Kårlokal, Läger, Annan, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Vardagsfärdigheter, Seder och bruk, Symbolik, Scoutkultur

TIPS NUMMER 1: Finlands flagga. Spejarscouten repeterar hälsningarna som hör till flagghissningen och lär sig vilka skillnader det finns i användningen av den egna kårens fana och Finlands flagga. Dessutom lär sig patrullen de rätta förhållandena mellan flaggstängen och flaggan. Spejarscouterna övar på att hissa flaggan i olika situationer. Spejarscouterna repeterar vilka hälsningar och befallningar som hör till flagghissningen. Om patrullen inte kan flaggsången och scoutmarschen kan scouterna lära sig dem i samband med aktiviteten.

TIPS NUMMER 2: Kårens fana. Spejarscouten vet vem som planerat kårens egna fana och känner till hur kårens fana kommit till. Spejarscouten vet till hurdana evenemang man tar med kårfanan. Patrullen kan också tillsammans bekanta sig med ordningen på fanorna i scoutparaden.

TIPS NUMMER 3: Internationella scoutfanor. Spejarscouten känner igen WOSM:s ja WAGGS:s fanor och vet vad de symboliserar.

TIPS NUMMER 4: Heraldiken i fanorna. Patrullen bekantar sig med heraldiken i olika fanor. Patrullen söker heraldiska regler i olika kårers fanor. Patrullen kan göra en utfärd till scoutmuseet, där olika kårers flaggor finns presenterade, eller be en scoutheraldiker på besök till sitt möte.

SCOUTFÄRDIGHETSTÄVLING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouterna deltar i en scoutfärdighetstävling.

BESKRIVNING: Spejarscouterna kan förbereda sig inför en scoutfärdighetstävling. Spejarscouterna deltar i tävlingen och efter tävlingen går patrullen igenom hur det gick tillsammans med lotsen eller patrolledaren.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrolledaren söker med hjälp av lotsen en lämplig scoutfärdighetstävling åt spejarscouterna. Patrolledaren tar tillsammans med lotsen hand om tävlingsanmälan och går igenom reglerna för tävlingen med spejarscouterna.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen uppmanar patrullen att delta i en scoutfärdighetstävling och hjälper patrolledaren att hitta en lämplig scoutfärdighetstävling åt spejarscouterna. Lotsen funderar tillsammans med patrolledaren på eventuella kostnader och tar vid behov reda på hurdan praxis det finns inom kåren för deltagaravgifter till tävlingen. Lotsen hjälper patrolledaren att informera spejarscouternas föräldrar om att patrullen deltar i en tävling, och ser till att patrolledaren har tillräckligt med information om tävlingens regler och om tävlingsförberedelser. Lotsen hjälper vid behov att skaffa utrustning.

AKTIVITETENS LÄNGD: Många möten

PLATS: Stad, Skog, Kårlokal, Annan, Utfärd, Läger

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara del av något och att förbinda sig, Uppriktighet

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Tävlingar, Kreativt tänkande, Hantverk, Verktyg, Knopar och surringar, Ute- och lägerfärdigheter, Egenvård, Första hjälpen, Utfärder

TIPS NUMMER 1: Scoutfärdighetstävling. Patrullen deltar i den egna kårens scoutfärdighetstävlingar. Patrullen bekantar sig med uppgifts- och materiallistan som skickas på förhand och funderar hurdana uppgifter det kan förekomma i tävlingen på basen av listorna. Patrullen övar olika tekniker på basen av uppgiftsförteckningen.

TIPS NUMMER 2: Vintertävlingar. Patrullen deltar i en scoutfärdighetstävling som ordnas vintertid. Då lönar det sig att fästa speciellt mycket vikt vid utrustningen. Går det till exempel att göra något som kräver fingerfärdighet genom tjocka vintervantar? I hurdana kläder är det bra att röra på sig längs tävlingsbanan?

TIPS NUMMER 3: En egen scoutfärdighetstävling. Patrullen ordnar en egen, lekfull scoutfärdighetstävling åt kåren. Tävlingen kan ordnas i samband med en utfärd eller ett läger. Patrullen funderar på förhand hurdana uppgifter det finns i en tävling och hur man bedömer den. Tävlingen kan också ordnas för scouternas föräldrar.

ATT ORDNA EN UTFÄRD

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan ordna en utfärd men sin patrull och vet vilka saker som hör till att ordna en utfärd.

BESKRIVNING: Spejarscouterna deltar i att ordna en utfärd.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrolledaren planerar aktiviteten och ser till att utfärden genomförs på ett säkert sätt tillsammans med lotsen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser tillsammans med patrolledaren till att utfärden genomförs på ett säkert sätt och hjälper patrolledaren att planera utfärden.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Stad, Skog, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet, Förmåga att fungera i grupp, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Egenvård, Kreativt tänkande, Skog, Utfärder

TIPS NUMMER 1: Idéer och förberedelse. Spejarscouterna planerar en egen utfärd och väljer ett tema och innehåll för den. Patrullen gör en tidtabell och lista över material för utfärden.

TIPS NUMMER 2: Dagsutfärd. Patrullen planerar och genomför en egen dagsutfärd. Utfärden kan göras t.ex. till ett vindskydd i närheten av kårlokalen.

TIPS NUMMER 3: Nattutfärd. Spejarscouterna planerar en egen utfärd och väljer ett tema och innehåll för den. Patrullen gör en tidtabell och lista över material för utfärden.

TIPS NUMMER 4: Genomgång. Spejarscouterna deltar i en genomgång av utfärden i efterhand. Efter utfärden görs materialvård, tälten hängs upp för att torka, skräpet återvinns och den överblivna maten placeras enligt praxis i kåren. Gå igenom höjdpunkterna på utfärden inom patrullen. Fundera vad som gick bra, vad patrullen lyckades med och vad som kunde ha gjorts annorlunda. Vad lärde sig spejarscouterna på utfärden?

SIGNALERING I TERRÄNGEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig grunderna i signalering i terräng.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på olika sätt att kommunicera i terrängen.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrolledaren planerar aktiviteten.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen finns som stöd för patrolledaren i planeringen och genomförande av aktiviteten. Lotsen ser till att patrolledaren har tillräcklig information och kunskap för att ordna aktiviteten. Lotsen hjälper till i praktiska arrangemang.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Skog, Kårlokal, Läger, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Utfärder, Orientering

TIPS NUMMER 1: Samla patrullen. Patrullen övar på signalering i naturen, alltså hur patrolledaren kan samla ihop patrullen, hur man avslutar en lek eller kallar alla till flagghalning. Scouterna övar på signalering till exempel med hjälp av visselpipor eller på ett för kåren traditionellt sätt.

TIPS NUMMER 2: Signalering. Patrullen provar på olika sätt att signalera, till exempel med hjälp av en visselpipa, en trumma, en flagga eller handrörelser. Patrullen funderar tillsammans på var man kan använda sig av de olika signaleringssätten. Till exempel används flaggor i samband med båtar medan visselpipor används i terrängen.

TIPS NUMMER 3: Signaleringsutrustning. Patrullen tar reda på ifall det finns mobilnät på utfärdsområdet. Patrullen provar på PMR-, VHF-68- eller PR-27-telefoner. Scouterna övar sig på att ge korta meddelanden. Patrullen använder den här sortens kommunikation i samband med en lek. Patrulledaren och lotsen ser till att de licenser som behövs är i kraft.

TIPS NUMMER 4: Nödsignaler. Patrullen lär sig internationella nödsignaler som används på havet eller i terrängen. Patrullen vet hur nödsignalerna används.

SÅNGER, ROP OCH BERÄTTELSE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till scouttraditioner och berättelser.

BESKRIVNING: Spejarscouterna bekantar sig med en traditionell scoutberättelse. Spejarscouterna känner till olika scouttraditioner som t.ex. rop och sånger.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar aktiviteten tillsammans med patrullen. Patrulledaren lär sig vid behov olika sånger, rop och berättelser.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren vid behov att planera aktiviteten. Lotsen uppmuntrar patrulledaren att tillsammans med patrullen planera ett lämpligt sätt att genomföra aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme

PLATS: Utfärd, Läger, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Scoutkultur

TIPS NUMMER 1: Scoutberättelse. Bekanta er med någon traditionell scoutberättelse som t.ex. berättelsen om St. Göran. Spejarscoutpatrullen kan göra en teater om berättelsen eller en modern version av den, som patrullen sedan visar på ett lägerbål eller på kårens festligheter. Patrullen övar på sin teater under veckomötena.

Scouten lär sig berätta korta sagor eller berättelser med egna ord, t.ex. med hjälp av en minneslista. Sagan eller berättelsen framförs för patrullen eller äventyrsscouterna.

TIPS NUMMER 2: Rop. Patrullen bekantar sig med olika sorters rop, övar att leda dem, bekantar sig med historien bakom kårens och patrullens rop och hittar på egna rop till olika situationer.

TIPS NUMMER 3: Scoutsånger. Patrullen lär sig att sjunga traditionella scoutsånger både på sitt eget modersmål och på främmande språk.

TIPS NUMMER 4: Egna traditioner. Patrullen skapar egna traditioner. Patrullmedlemmarna planerar ett eget rop eller en sång för patrullen som sjungs i slutet av varje möte. Vad krävs för att något ska kunna kallas en tradition?

ETT TRADITIONELLT EVENEMANG I KÅREN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouterna förstår traditionernas betydelse i kårens verksamhet och deltar i kårens traditioner.

BESKRIVNING: Spejarscouterna deltar i kårens traditionella evenemang. Spejarscouterna deltar i arrangemanget av evenemanget.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren kontaktar evenemangets arrangör med hjälp av lotsen. Patrulledaren planerar tillsammans med lotsen och evenemangets ansvarsperson hur spejarscouterna kan delta i arrangemangen av evenemanget.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen är vid behov i kontakt med ansvarspersonen för evenemanget och planerar tillsammans med patrulledaren och arrangören hur spejarscouterna kan delta i evenemanget. Lotsen ser till att spejarscouterna och patrulledaren vet vad som förväntas av dem.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Annan, Stad, Kårlokal, Läger, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Scoutkultur, Samhälle, En god gärning

TIPS NUMMER 1: Fest. Spejarscouterna deltar i kårens självständighetsfest eller St. Göran. Spejarscouterna deltar i arrangemangen, t.ex. genom att fungera som fanbärare.

TIPS NUMMER 2: Kårläger. Spejarscouten deltar i ett höst-, vår- eller vinterläger eller i en vandring.

TIPS NUMMER 3: Ett evenemang för den egna åldersgruppen. Spejarscoutpatrullen deltar i ett traditionellt evenemang för den egna åldersgruppen. Om det inte finns ett traditionellt evenemang ämnat endast för spejarscouter i kåren kan patrullen skapa ett nytt evenemang.

TIPS NUMMER 4: Julfest. Spejarscouten deltar i kårens julfest och i arrangemangen t.ex. genom att pynta festplatsen, förbereda en liten show, hälsa gästerna välkomna eller servera gröt.

FÖRHÅLLET TILL OMGIVNINGEN

Spejarscouten kan röra sig i och fungera i olika omgivningar. Hen respekterar och känner naturen. Spejarscouten upplever att hen är en del av och trivs i naturen. Hen förstår hur den egna verksamheten påverkar omgivningen och vill verka för den. Spejarscouten följer principerna för hållbar utveckling.

TERRÄNGLEK

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan utnyttja de hobbymöjligheter som skogen erbjuder. Spejarscouten upplever äventyr och utmanar både sig själv och gruppen.

BESKRIVNING: Spejarscouten deltar i en terränglek. Lekarna kan variera enligt patrullens intresse.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar en terränglek tillsammans med lotsen eller spejarscoutpatrullen. Patrulledaren ser till att patrullen följer gemensamma spelregler och uppmuntrar patrullens svagare medlemmar.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att leken är säker och hjälper vid behov patrulledaren att genomföra aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Utfärd, Åldersgruppsevenemang, Läger, Skog

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet, Att vara del av något och att förbinda sig, Förhållande till naturen, Förmåga att fungera i grupp, Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Utfärder, Lekar, Skog, Kreativt tänkande, Motion

TIPS NUMMER 1: Terränglek. Spejarscouten deltar i en terränglek. Det är bra om spejarscouten genom leken upplever äventyr och nya

upplevelser och att leken utmanar såväl spejarscouten själv som hela gruppen. Patrullen kan göra en utfärd för att klättra på en klättervägg, till en linbana eller en terrängcyklingsbana. Genom leken utmanar spejarscouten både sig själv och sin kompis såväl fysiskt som mentalt. Spejarscouterna kan planera en egen bana som har en röd tråd.

TIPS NUMMER 2: Terrängspel. Patrullen spelar något terrängspel, t.ex. innebandy, genom att använda diskborstar som klubbor. Patrullen planerar en spelplan i en varierande terräng i skogen. Patrullen kan t.ex. utmana kårens styrelse.

TIPS NUMMER 3: Precisionsgren. Patrullen utövar en gren som kräver precision. Patrullen kan t.ex. ordna en lekfull precisionsolympiad. Grenar i den kan vara t.ex. pilkastning, hästskokastning, att transportera ett ägg med hjälp av en sked i varierande terräng. Patrullen kan också bygga en egen frisbeegolfbana i skogen.

TIPS NUMMER 4: Fångvaktare. Den här leken kan genomföras endast i mörker. Leken ska ordnas på ett område där det finns bra möjligheter att röra sig och ett högre område i mitten.

En vakt väljs. Hen får en ficklampa och ställer sig på det höga området. Hen räknar högt och långsamt till tjugo med ögonen förbundna och ficklampan släckt. De andra spelarna, alltså fångarna, springer under tiden och gömmer sig i terrängen. Då vakten har räknat, öppnar hen ögonen och tänder ficklampan. Vaktens uppgift är att hitta fångarna i terrängen. Vakten får inte lämna sin bas. Då vakten hittar en fånge, riktar hen ljuset från ficklampan mot fången och säger fångens namn. Då fången är identifierad, ska hen komma från sitt gömställe och ställa sig hos vakten. Fångarnas uppgift är att försöka komma så nära vakten som möjligt och skrämma hen. Den fånge som till först lyckas skrämma vakten, vinner leken. Om däremot vakten hittar alla fångar i deras gömmor före nån av fångarna hinner skrämma vakten, vinner vakten.

ÅTERVINNING OCH SKRÄP

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig uppskatta hur mycket och hurudana sopor det utkommer på ett läger eller en utfärd. Scouten vet hur återvinningen är organiserad i den egna hemkommunen eller staden.

BESKRIVNING: Patrullen sorterar och bär bort soporna från lägret eller utfärden samt återvinner dem.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder patrullens medlemmar direkt i början av utfärden eller lägret att återvinna sitt skräp. Patrulledaren kan också dela ut ansvarsområden åt spejarscouterna: en kan t.ex. ta hand om allt pappersavfall, en annan om avfall som ska till soptippen. De som ansvarar för avfallet kan rapportera åt varandra då evenemanget är slut om hur mycket avfall det bildades och vad som händer åt avfallet. På så sätt kan patrullen jämföra mängden avfall och fundera hur man kunde minska på mängden avfall.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper till vid behov att vara i kontakt med olika platser som patrullen vill bekanta sig med, t.ex. ett vattenreningsverk. Lotsen hjälper patrulledaren att planera och genomföra aktiviteten. Lotsen ser till att patrulledaren har tillräcklig information och tillräckliga kunskaper om avfallshantering och återvinning.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Läger, Utfärd, Åldersgruppsevenemang, Skog

MÅL FÖR FOSTRAN: Ansvar för livsmiljön, Förmåga att fungera i grupp, Uppriktighet, Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Naturskydd, Miljö, Medborgarfärdigheter, Ute- och lägerfärdigheter, Konstruktioner, Påverkan, Utfärder, Hantverk, Vardagsfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Sopsorteringspunkt. Patrullen planerar och bygger en fungerande sorteringsstation och planerar hur soporna senare avlägsnas från området. Patrullen deltar också i införskaffandet av materialet för sorteringsstationen. Patrullen kan bygga soptunnor till sorteringsstationen med hjälp av kryss-surringar.

TIPS NUMMER 2: Patrullen besöker avfallsstationen på hemorten. Patrullen tar tillsammans med lotsen och med hjälp av patrulledaren

reda på var närmaste avfallsstation finns. Har den egna hemorten en egen avfallsstation? Patrullen tar reda på vart olika slags avfall ska föras på den egna orten, t.ex. TV, telefon, spillolja, bilens batteri, en gammal säng och så vidare. Patrullen gör ett besök till t.ex. avfallsstationen på orten och reder ut sopornas väg från hemmet till avfallsstationen. Vad händer åt avfallet på stationen? Hur sorteras avfallet då det kommer till avfallsstationen?

TIPS NUMMER 3: Diskmaskin. Patrullen tar hand om disk- och tvättvattnet på ett läger. Patrullen bygger ett enkelt filter för rengöring av smutsvattnet. Patrullen prövar på olika sätt att diska, t.ex. vanlig diskborste, flaskborste, granbarbskvistar eller snö. Kom ihåg att notera hållbarheten i olika kärl. Testa också hur lämpliga olika tvättmedel är.

Allt fast material ska silas bort ut diskvattnet. Diskvattnet kan sedan hållas i en grop som är grävd för avfallsvatten. Det är inte tillåtet att hälla vatten i närheten av vattendrag eller på ett grundvattenområde. Det avfall som uppstår på läger ska sorteras ändamålsenligt och sedan transporteras under lägret eller senast efter lägret till rätt sorteringspunkt.

STJÄRNHIMLEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten bekantar sig med stjärnhimlen och två av dess viktiga objekt.

BESKRIVNING: Spejarscouten betraktar stjärnhimlen ur olika synvinklar.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Den här aktiviteten kan genomföras endast då det är klart väder. Då det är molnigt syns inga stjärnor ute, alltså lönar det sig att ha en annan aktivitet förberedd ifall vädret inte tillåter stjärnskådning. Patrulledaren planerar aktiviteten, vid behov tillsammans med lotsen. Patrulledaren bekantar sig med stjärnhimlen med hjälp av olika källor.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren vid behov att planera och genomföra aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Skog, Stad, Utfärd, Läger, Kårlokal

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållandet till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Miljö, Utfärder, Medborgarfärdigheter, Naturkännedom, Skog, Miljö, Orientering

TIPS NUMMER 1: Stjärnmönster. Spejarscouten söker olika stjärnmönster på himlen och gör en berättelse om dem. Patrullen bekantar sig med namnen på de olika stjärnmönstren och hittar på berättelser om varför mönstren är just där de är.

TIPS NUMMER 2: Stjärnkartan. Spejarscouten känner igen Karlavagnen och Polstjärnan och hittar norr med hjälp av stjärnorna. Spejarscouten lär sig att känna igen nya stjärnmönster på himlen.

TIPS NUMMER 3: Se på stjärnorna. Patrullen gör en utfärd på natten och lär sig nya stjärnbilder till exempel Cassiopeja, Lilla björnen, Orion och Skorpionen. Patrullen kan också försöka få syn på Vintergatan. Platsen för stjärnskådning ska helst ligga långt från ljus, som gatubelysning. En öppen plats i skogen är lämplig. På vintern då det är kallt är himlen ofta stjärnklar. Det är en utmärkt tid för utfärden. Eftersom vädret måste vara klart lönar det sig att planera andra aktiviteter om himlen inte skulle råka vara klar. Förutom grunduppgiften kan patrullen räkna hur många satelliter som syns under exempelvis fem minuter. Man kan också tävla om vem som först får syn på en satellit.

TIPS NUMMER 4: Teleskop. Spejarscouten ser på stjärnor med teleskop, besöker ett observatorium eller bygger en stjärnklocka. Tips för stjärnskådningen: Räkna stjärnorna i Plejaderna och kontrollera resultatet med teleskop. Ni kan observera andra stjärnor också, till exempel Mizar i Karlavagnen, eller försöka följa en satellit med teleskopet.

➤ LÄGERLIVSETAPPENS FYRAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera sin verksamhet under handledning. Spejarscouten bär ansvar och tar hand om sina uppgifter. Hen använder sig av de färdigheter hen lärt sig under etappen på ett läger. Spejarscouten kan röra sig i skog och mark. Spejarscouten kan förbereda sig inför ett läger eller en utfärd.

BESKRIVNING: En fyr är en höjdpunkt som genomförs i slutet av etappen. Planeringen av fyren påbörjas redan under planeringsskedet av etappen. Fyren fungerar som stöd för patrullen att välja vilka aktiviteter de ska göra. Fyren fungerar också som stöd för etappens målsättningar. Inför varje fyr gör patrullen upp spelregler, en uppgiftsfördelning och en ansvarsfördelning. Patrullen kan välja den fyr ur programmet som känns roligast eller göra en helt egen plan för sin fyr.

- Patrullen väljer ett av de färdiga alternativen för fyren, eller planerar och förverkligar en helt egen fyr. Målen för fyren sätts på en tillräckligt utmanande nivå tillsammans med lotsen.

LÄGERMAT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera sin egen verksamhet under handledning. Spejarscouten bär ansvar och tar hand om sina uppgifter. Hen kan planera och tillreda mat på läger och diska under lägerförhållanden. Spejarscouten kan följa hygienanvisningar i matlagningen.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen ansvarar t.ex. för en måltid under ett läger. Spejarscouterna tar hand om såväl matlagningen som diskningen. Ansvarsuppgifterna fördelas så att spejarscouten inte har en ansvarsuppgift under hela lägret, utan också hinner delta i lägerprogrammet. Spejarscoutpatrullen deltar i planeringen av lägret och deltar i minst ett planeringsmöte inför lägret. Det är också bra om ansvarsuppgiften innehåller planering. En uppgift som kräver planering är att spejarscouterna ansvarar för en hel måltid under lägret. Patrullen funderar hurudan mat de kunde tillreda och bjuda på under lägerförhållanden.

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara del av något och att förbinda sig.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen är i kontakt med lägerstaben redan i början av planeringsskedet och kommer överens om spejarscoutpatrullens ansvarsuppgifter. Lotsen försäkrar sig om att den ansvarsuppgift som spejarscoutpatrullen får för lägret är lämplig för lägeretappens fyr och är lämpligt stor för spejarscoutpatrullen. Lotsen ser till att spejarscouterna har tillgång till ett vuxet stöd i sitt ansvarsuppdrag. Vid behov förmedlar lotsen spejarscouternas förslag och tankar om fyren och ansvarsuppgifterna till lägerstaben eller kårledningen. Lotsen godkänner spejarscoutpatrullens plan tillsammans med patrulledaren och vidarebefordrar planen. Lotsen deltar i hela fyren och hjälper spejarscouterna och patrulledaren vid behov. Lotsen uppmuntrar spejarscouterna i deras uppgifter. Lotsen gör egna observationer om hur väl spejarscoutpatrullen sköter sig. Lotsen diskuterar tillsammans med patrullen om fyren och hela etappen.

Samtidigt evalueras hela etappen genom att fundera på följande saker: Vad har patrullen lärt sig under etappen och fyren? Hurudana utmaningar har patrullen stött på? Hurudana känslor väckte aktiviteterna och fyren? Vilka saker saknades? Vad skulle patrullen göra annorlunda? Lotsen delger spejarscoutpatrullen sin ärliga åsikt på ett konstruktivt sätt. Lotsen ska komma ihåg att responsen är en utmärkt lärosituation för spejarscouterna.

Lotsen för en utvärderingsdiskussion om hela etappen med patrulledaren efter att patrullen gjort fyren. Lotsen får gärna fundera på några utvecklingsförslag åt patrulledaren på förhand. Samtidigt kommer lotsen och patrulledaren överens om en tidpunkt för när de inleder planeringen av följande etapp.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren deltar tillsammans med spejarscoutpatrullen i ett lägerplaneringsmöte. Hen uppmuntrar spejarscouterna att ta ansvar och hjälper patrullen i planeringen. Vid behov skaffar patrulledaren i samarbete med lotsen material som behövs för fyren. Patrulledaren följer med stämningen i spejarscoutpatrullen under etappen och lägret, och för vid behov spejarscouternas tankar om fyren och ansvarsuppgiften vidare

till lotsen. Patrulledaren godkänner tillsammans med lotsen spejarscoutpatrullens plan för fyren och hjälper spejarscoutpatrullen att genomföra sitt ansvarsområde. Patrulledaren stöder och uppmuntrar spejarscouterna under fyren. Patrulledaren diskuterar med lotsen om den genomförda fyren och etappen. Efter fyren är det naturligt att blicka fram mot följande etapp och göra preliminära planer.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Förberedelserna inför fyren inleds redan i kurstagningsskedet. Det är bra att ta kontakt med lägerstaben redan nu, om staben är vald. Patrullen och staben kommer överens om ansvarsuppgifter som spejarscoutpatrullen planerar och genomför med stöd av en ledare. Spejarscoutpatrullen deltar i åtminstone ett lägermöte tillsammans med lägerstaben. Patrullen gör en plan över sin ansvarsuppgift och får planen godkänd av lotsen, patrulledaren och lägerstaben. Materialanskaffningar sker under förberedelserna. Spejarscoutpatrullen planerar lämplig mat för lägret. Patrullen söker fram ett recept och räknar, med lotsens hjälp, hur mycket mat som ska tillredas. Spejarscouterna kan också tillreda en liten testportion under planeringsskedet. Före lägret repeterar spejarscouterna hur handhygien sköts på läger och hur man förvarar mat på rätt sätt. Patrullen tar också på förhand reda på vilka specialdieter lägerdeltagarna har och kommer ihåg dem då patrullen planerar meny.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Spejarscoutpatrullen utför den ansvarsuppgift den fått inför ett läger enligt plan. Under uppgiften ska patrullen ännu fästa uppmärksamhet vid hur den hanterar ingredienserna till maten för personer med specialdieter. Det går inte nödvändigtvis att använda samma skärbräde eller kniv till att tillreda specialmaten. Efter maten diskas och städas patrullen efter sig.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter fyren håller patrullen en utvärderingsdiskussion om fyren under ledning av lotsen. Samtidigt diskuterar patrullen om hela den gångna etappen. Utvärderingen får gärna hållas på ett lugnt ställe och med god tid. Diskussionen kan hållas t.ex. vid en lägereld i slutet av terminen. Tanken är att spejarscouterna ska stanna upp vid diskussionen och utvärdera sitt egen kunnande och sin egen utveckling.

ATT GÖRA LÄGERKONSTRUKTIONER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera och genomföra trygga lägerkonstruktioner. Spejarscouten kan skapa en tidtabell för sin egen verksamhet och planera sin tidsanvändning. Spejarscouten kan bära ansvar.

48

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen ansvarar under ett läger för någon konstruktion som är till nytta för hela lägret, exempelvis ett diskbord, en torkställning för kärl eller en brygga att ta vatten från. Patrullen planerar konstruktionen innan lägret och ber lotsen och patrulledaren godkänna deras planer. Att planera och genomföra en fyr under ett läger kräver att spejarscoutpatrullen samarbetar med lägerstaben. Lägerstaben gör en budget för spejarscoutpatrullen som ska räcka för konstruktionen. Det är bra om spejarscouterna i planeringsskedet repeterar knopar och surringar inför lägret. Tips på konstruktioner finns i t.ex. boken Ryggsäcken.

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara del av något och att förbinda sig

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen är vid behov i kontakt med lägerstaben eller kärledningen om ansvarsuppgiften. Lotsen förmedlar också anvisningar från lägerstaben och kärledningen till spejarscouterna. Lotsen godkänner patrullens plan över en lägerkonstruktion tillsammans med lägerstaben. Lotsen ansvarar för att också säkerheten noteras i planen.

Lotsen ansvarar för konstruktionernas säkerhet. Lotsen är i kontakt med lägerstaben under lägret om hur projektet framskrider. Vid behov hjälper lotsen spejarscoutpatrullen att bygga lägerkonstruktionen. Lotsen deltar i aktiviteten så att hen kan göra observationer i anknytning till fyren.

Patrullen diskuterar under lotsens ledning om fyren och om hela etappen. Patrullen funderar under utvärderingen över följande saker: Vad har patrullen lärt sig under den gångna fyren? Huruvida utmaningar har patrullen mött? Huruvida känslor har aktiviteterna och fyren väckt hos spejarscouterna? Vilka saker saknade patrullen och vilka saker skulle göras på annat sätt? Lotsen delger patrullen sin ärliga åsikt om fyren och etappen på ett konstruktivt sätt. Lotsen ska komma ihåg att responsen är en unik lärosituation för spejarscouterna.

Efter fyren för lotsen en individuell evalueringsdiskussion med patrulledaren. Det är bra att lotsen på förhand funderar på några förbättringsförslag för patrulledaren. Samtidigt bestämmer lotsen och patrulledaren en tidpunkt för planering av följande etapp.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren håller kontakt med lotsen om hur fyren framskrider. Tillsammans med lotsen och lägerstaben godkänner patrulledaren spejarscouternas plan för lägerkonstruktioner. Patrulledaren hjälper spejarscouterna att genomföra sina planer och ser till att alla deltar i byggprojektet. Patrulledaren uppmuntrar spejarscouterna. Patrulledaren diskuterar med lotsen om den genomförda fyren och om hela etappen. Efter fyren är det naturligt att tillsammans med lotsen blicka fram mot följande fyr och göra preliminära planer.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Förberedelserna för fyren inleds redan i planeringsskedet då patrullen fattar beslut som rör fyren. Spejarscoutpatrullen kontaktar lägerstaben, men hjälp av lotsen eller patrulledaren, i god tid innan lägret och delger sina planer. Spejarscoutpatrullen kan t.ex. ansvara för att bygga en allmännyttig lägerkonstruktion. Spejarscoutpatrullen deltar i minst ett lägermöte och presenterar sina planer för lägerstaben.

I planeringsskedet är det bra om spejarscoutpatrullen repeterar de knopar och surringar som behövs för konstruktionerna. Patrullen kan också öva på att bygga olika konstruktioner. Byggtips finns i bl.a. boken Ryggsäcken. Spejarscoutpatrullen tar också säkerhetsaspekter i beaktande.

Vid behov förmedlar lotsen ledarstabens anvisningar om huruvida konstruktioner som behövs på lägret till spejarscoutpatrullen, som på basen av anvisningarna gör sina planer. Patrullen ska också göra en skiss där den uppskattar hur lång tid det tar att göra en konstruktion, så att lägerstaben kan ta i beaktande att spejarscouterna också deltar i det andra programmet på lägret.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Spejarscoutpatrullen bygger de planerade lägerkonstruktionerna och följer sin tidsuppskattning. Innan lägerkonstruktionerna tas i bruk godkänner lägerstaben och lotsen dem. Spejarscouterna gör eventuella förbättringar med hjälp av patrulledaren och lotsen innan konstruktionen tas i bruk. Efter lägret deltar spejarscoutpatrullen i att riva sin konstruktion eller ansvarar för att föra konstruktionen i förvaring. Patrullen tar hand om det avfall som bildas under rivningen.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter fyren har patrullen en utvärderingsdiskussion om fyren under lotsens ledning. Samtidigt diskuterar patrullen om hela den gångna etappen. Det är bra om patrullen bokar gott om tid för utvärdering och funderar på en lämplig plats. Utvärderingsdiskussionen kan t.ex. göras vid en lägereld. Målsättningen med utvärderingen är att spejarscouterna stannar upp och reflekterar över sitt eget kunnande och sin egen utveckling. Utvärderingsdiskussionen för en fyr som ordnas under ett läger kan t.ex. göras under ett patrullrådd på lägret.

AVFALL FRÅN LÄGRET

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan återvinna det avfall som skapas under ett läger och vet hur avfallet ska sorteras efter lägret.

BESKRIVNING: Spejarscouterna planerar hur det avfall som uppstår på lägret återvinns. Spejarscouterna planerar och genomför återvinningen på läger. Spejarscoutpatrullen bygger en avfallsstation för lägret och beräknar hur många små soptunnor som behövs.

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara del av något och att förbinda sig, Förhållande till naturen, Ansvar för livsmiljön

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att ansvarsuppgiften inte är för stor för spejarscoutpatrullen och att den är lämplig att genomföra som fyr. Lotsen kontaktar lägerstaben i god tid innan lägret. Det är också lotsens uppgift att se till att spejarscouterna också kan delta i lägerprogrammet som deltagare. Lotsen stöder spejarscoutpatrullen i genomförandet och i att hålla sig till sin plan samt gör observationer så att hen kan ge uppbyggande respons om fyren. Vid behov hjälper lotsen och ser också till att spejarscouterna orkar med sin uppgift.

Patrullen diskuterar under ledning av lotsen om fyren och om hela etappen. Då utvärderas följande saker: Vilka saker har patrullen lärt sig under etappen och fyren? Huruvida utmaningar mötte patrullen under fyren och etappen? Huruvida känslor väckte aktiviteterna och fyren? Vad saknades? Vad skulle patrullen göra annorlunda? Lotsen delger spejarscoutpatrullen sin ärliga åsikt om fyren och etappen på ett konstruktivt sätt. Det är bra om lotsen kommer ihåg att responsen utgör en unik lärosituation för spejarscouterna.

Efter fyren för lotsen en individuell evalueringsdiskussion med patrulledaren. Det är bra att lotsen på förhand funderar på några förbättringsförslag för patrulledaren. Samtidigt bestämmer lotsen och patrulledaren en tidpunkt för planering av följande etapp.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscoutpatrullen att planera etappen tillsammans med lotsen och lägerstaben. Patrulledaren hjälper patrullen att söka efter information om avfall och var det hamnar samt stöder och uppmuntrar spejarscoutpatrullen under aktiviteten. Vid behov hjälper patrulledaren och ger instruktioner samt fungerar som budbärare mellan lägerstaben och spejarscouterna.

Patrulledaren diskuterar med lotsen om fyren och hela etappen. Efter fyren kan det vara naturligt att blicka fram mot följande etapp och göra preliminära planer tillsammans med lotsen.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Planeringen inför fyren börjar redan under kurstagningskedet då patrullen väljer en fyr och hur omfattande den ska vara. Det är bra att vara i kontakt med lägerstaben redan under kurstagningskedet så att spejarscoutpatrullens fyr beaktas i planeringen av lägret. Spejarscoutpatrullen deltar i planeringen av lägret för egen del. Spejarscoutpatrullen gör en plan över hur avfall sorteras och återvinns på lägret. Till planeringen hör också att bygga en avfallsstation och soptunnor till lägret. Det kan vara bra att lägga tydliga instruktioner på soptunnorna vad som ska läggas i vilken. Dessutom ansvarar spejarscoutpatrullen under hela lägret för att tömma soptunnorna och se till att de är i skick. Spejarscoutpatrullen planerar vilka verktyg och vilket material de behöver för att genomföra fyren. Samtidigt bokförs alla eventuella inköp. Spejarscoutpatrullen kan förse de andra lägerdeltagarna med infoinslag om återvinning.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Spejarscoutpatrullen genomför den på förhand tilldelade ansvarsuppgiften under lägret enligt plan. Slutligen deltar spejarscoutpatrullen i transporten av avfallet från lägret till slutförvaringsstället och i utvärderingen av uppgiften. Samtidigt granskar spejarscoutpatrullen om de hållits inom sina budgetramar. Ansvarsuppgiften kan också dokumenteras med bilder och videon. Samtidigt kan patrullen observera hur mycket avfall som uppstår under ett läger per deltagare. Patrullen kan räkna varje lägerdeltagares koldioxidavtryck. Fyren kan göras mer krävande genom att spejarscouterna informerar de andra lägerdeltagarna om avfallssortering.

FYRENS UTVÄRDERING:

Efter fyren har patrullen en utvärderingsdiskussion om fyren under lotsens ledning. Samtidigt diskuterar patrullen om hela den gångna etappen. Det är bra om patrullen bokar gott om tid för utvärdering och funderar på en lämplig plats. Utvärderingsdiskussionen kan t.ex. göras vid en lägereld. Målsättningen med utvärderingen är att spejarscouterna stannar upp och reflekterar över sitt eget kunnande och sin egen utveckling.

LÄGRET RÖR PÅ SIG

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera sin egen verksamhet med hjälp av handledning. Spejarscouten kan bära ansvar och ta hand om de uppgifter hen anvisats.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen deltar i ett rörligt läger, alltså ett läger som är några dagar på ett ställe innan man slår läger på en annan plats. Spejarscoutpatrullen har ett eget ansvarsområde under lägret. Ansvarsuppgifterna är fördelade så att spejarscouterna inte har en ansvarsuppgift under hela lägret utan bara en del av det, så att spejarscouterna kan delta i lägret som deltagare också. Spejarscoutpatrullen deltar för egen del i lägerplaneringen och deltar i minst ett lägermöte. Spejarscoutpatrullen har en på förhand anvisad ansvarsuppgift under lägret. Ansvarsuppgiften innehåller också planering, alltså får spejarscouterna inte allt färdigt serverat av ledarna. Spejarscouterna kan ansvara för t.ex. dricksvattnet på lägret, för att dokumentera lägret o.s.v.

MÅL FÖR FÖSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara del av något och att förbinda sig

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ansvarar för att fyren är lämpligt krävande i förhållande till spejarscouternas kunskaper. Hen ser tillsammans med patrulledaren och lägerstaben till att spejarscouterna får delta i lägret som lägerdeltagare. Lotsen kontaktar lägerstaben innan lägret och kommer överens om saker som anknyter till fyren tillsammans med staben. Dessutom deltar lotsen i planeringen och godkänner tillsammans med patrulledaren spejarscoutpatrullens plan för aktiviteten. Hen hjälper också spejarscoutpatrullen i planeringen av fyren. Lotsen deltar i fyren så att hen kan utvärdera och ge feedback om fyren åt spejarscoutpatrullen.

Patrullen diskuterar under ledning av lotsen om fyren och om hela etappen. Då utvärderas följande saker: Vilka saker har patrullen lärt sig under etappen och fyren? Hurdana utmaningar mötte patrullen under fyren och etappen? Hurdana känslor väckte aktiviteterna och fyren? Vad saknades? Vad skulle patrullen göra annorlunda? Lotsen delger spejarscoutpatrullen sin ärliga åsikt om fyren och etappen på ett konstruktivt sätt. Det är bra om lotsen kommer ihåg att responsen utgör en unik lärosituation för spejarscouterna.

Efter fyren för lotsen en individuell evalueringsdiskussion med patrulledaren. Det är bra att lotsen på förhand funderar på några förbättringsförslag för patrulledaren. Samtidigt bestämmer lotsen och patrulledaren en tidpunkt för planering av följande etapp.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscoutpatrullen att planera fyren. Hen hjälper till att planera och uppmuntrar spejarscouterna att vara i kontakt med lägerstaben. Patrulledaren finns som spejarscouternas stöd under fyren. Patrulledaren uppmuntrar och stöder patrullmedlemmarna i deras uppdrag.

Patrulledaren diskuterar med lotsen om fyren och hela etappen. Efter fyren kan det vara naturligt att blicka fram mot följande etapp och göra preliminära planer tillsammans med lotsen.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Förberedelserna för fyren inleds redan i planeringsskedet då patrullen gärna kan kontakta lägerstaben, om en sådan är vald. Spejarscoutpatrullen kan föreslå för kårens ledare att kåren ordnar ett rörligt läger. Spejarscoutpatrullen deltar i minst ett lägermöte tillsammans med lägerstaben. Spejarscoutpatrullen gör en plan över sin ansvarsuppgift som lotsen, patrulledaren och lägerstaben godkänner. Under förberedelserna kan patrullen gärna använda en del tid för att skaffa material. Spejarscoutpatrullen kan också få en budget för sin ansvarsuppgift. Spejarscoutpatrullen gör en tidtabell för sin egen planering och genomföring.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter fyren har patrullen en utvärderingsdiskussion om fyren under lotsens ledning. Samtidigt diskuterar patrullen om hela den gångna etappen. Det är bra om patrullen bokar gott om tid för utvärdering och funderar på en lämplig plats. Utvärderingsdiskussionen kan t.ex. göras vid en lägereld. Målsättningen med utvärderingen är att spejarscouterna stannar upp och reflekterar över sitt eget kunnande och sin egen utveckling.

NATURSTIG ÅT VARGUNGAR ELLER ÄVENTYRSSCOUTER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig att planera egen verksamhet. Spejarscouten kan med hjälp av en äldre ledare skapa naturupplevelser för vargungar och/eller äventyrsscouter och planera lämpliga aktiviteter för dem. Spejarscouten utvecklar sin samarbetsfärdigheter genom att samarbeta med de andra ledarna i kåren.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen planerar och genomför en naturstig åt vargungar eller äventyrsscouter.

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ansvarar för att fyren är lämpligt krävande i förhållande till spejarscouternas kunskaper. Om fyren ordnas under ett läger kontakter lotsen lägerstaben innan lägret och kommer överens om saker som an knyter till fyren tillsammans med staben. Dessutom deltar lotsen i planeringen och godkänner tillsammans med patrulledaren spejarscoutpatrullens plan för aktiviteten. Hen hjälper också spejarscoutpatrullen i planeringen av fyren. Lotsen försäkrar sig om att de planerade uppgifterna är lämpliga för vargungar och äventyrsscouter, och är i kontakt med kårens akelar och kaptener i planeringsskedet. Lotsen hjälper spejarscouterna att hitta en lämplig plats att genomföra naturstigen på. Lotsen ansvarar för säkerheten tillsammans med de andra ledarna i kåren. Lotsen deltar i fyren så att hen kan utvärdera och ge feedback om fyren åt spejarscoutpatrullen.

Patrullen diskuterar under ledning av lotsen om fyren och om hela etappen. Då utvärderas följande saker: Vilka saker har patrullen lärt sig under etappen och fyren? Hurudana utmaningar mötte patrullen fyren och etappen? Hurudana känslor väckte aktiviteterna och fyren? Vad saknades? Vad skulle patrullen göra annorlunda? Lotsen delger spejarscoutpatrullen sin ärliga åsikt om fyren och etappen på ett konstruktivt sätt. Det är bra om lotsen kommer ihåg att responsen utgör en unik lärosituation för spejarscouterna.

Efter fyren för lotsen en individuell evalueringsdiskussion med patrulledaren. Det är bra att lotsen på förhand funderar på några förbättringsförslag för patrulledaren. Samtidigt bestämmer lotsen och patrulledaren en tidpunkt för planering av följande etapp.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscoutpatrullen att planera fyren. Hen hjälper till att planera och uppmuntrar spejarscouterna att vara i kontakt med lägerstaben. Vid behov hämtar patrulledaren olika material som kan hjälpa till i planeringen av naturstigen.

Patrulledaren stöder och handleder spejarscouterna vid behov. Hen deltar i fyren enligt överenskommelse. Det är bra om lotsen och patrulledaren kommer överens sin arbetsfördelning innan fyren.

Patrulledaren diskuterar med lotsen om fyren och hela etappen. Efter fyren kan det vara naturligt att blicka fram mot följande etapp och göra preliminära planer tillsammans med lotsen.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Planeringen av naturstigen inleds redan i planeringsskedet då patrullen fattar beslut om olika saker som an knyter till etappen och fyren. Om naturstigen genomförs på ett läger är det bra om spejarscouterna är i kontakt med lägerstaben redan i planeringsskedet. Spejarscouterna presenterar sina planer för lotsen och patrulledaren, som godkänner planerna tillsammans med en eventuell lägerstab. Uppgifter på naturstigen kan vara t.ex. olika igenkänningsuppgifter om djur och växter eller uppgifter om allemansrätter. Tips på uppgifter till naturstigen finns bl.a. i böckerna Vargungens spår och Ryggsäcken. Var och en spejarscout får också en egen ansvarsuppgift i planeringsskedet. Det är bra om spejarscoutpatrullen planerar naturstigen i god tid och satsar på planeringen. Spejarscoutpatrullen funderar på en lämplig informationskanal.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Spejarscoutpatrullen genomför med hjälp av lotsen naturstigen för vargungar eller äventyrsscouter. Spejarscouterna gör en inbjudan till naturstigen åt vargungarna och äventyrsscouterna. Patrulledaren och lotsen ser till att inbjudan är saklig. Reservera gärna tillräckligt med tid för genomförandet och be andra ledare från kåren som hjälp. Kom ihåg att också reservera tillräcklig första hjälpen utrustning till naturstigen.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter fyren har patrullen en utvärderingsdiskussion om fyren under lotsens ledning. Samtidigt diskuterar patrullen om hela den gångna etappen. Det är bra om patrullen bokar gott om tid för utvärdering och funderar på en lämplig plats. Utvärderingsdiskussionen kan t.ex. göras vid en lägereld. Målsättningen med utvärderingen är att spejarscouterna stannar upp och reflekterar över sitt eget kunnande och sin egen utveckling.

KREATIVITETS- ETAPPEN

EGET NAMN

ÅR

LOTSSENS NAMN

OBLIGATORISKA

PROBLEMLÖSNING	NY UPPLEVELSE	PRODUCENT
UTTRYCKSFÖRMÅGA	HANTVERK	SJÖAKTIVITET

LEDARSKAPS- ELLER ANSVARSUPPGIFT

VALBARA

FÖRHÅLLET TILL SIG SJÄLV	FÖRHÅLLET TILL ANDRA
FÖRHÅLLET TILL SAMHÄLLET	FÖRHÅLLET TILL OMGIVNINGEN

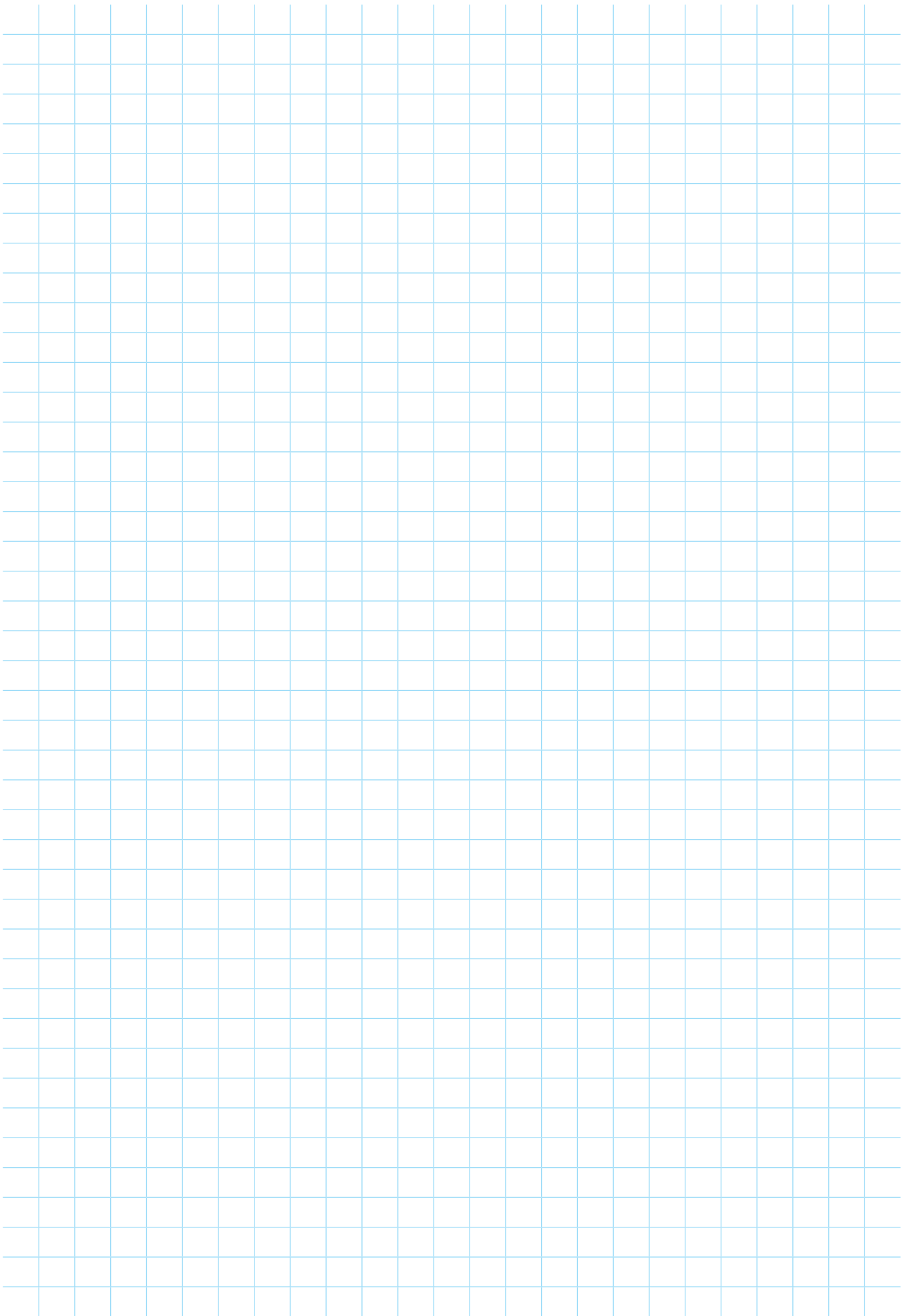
FYR

--

PAUSER

--

MÅLSÄTTNING: Kreativitetsetappens målsättning är att spejarscouten ska kunna använda sig av kreativt tänkande och sina problemlösningsfärdigheter. Spejarscouten bekantar sig med nya färdigheter och vänjer sig vid att uppträda.

BESKRIVNING: Spejarscouterna lär sig nya färdigheter, övar på att uppträda och producerar text- och bildmaterial. Spejarscouten får nya upplevelser.

➤ Alla etappens obligatoriska aktiviteter görs före fyrens förverkligande.

KURSTAGNINGSSKEDE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan fatta gemensamma beslut och planera olika projekt.

BESKRIVNING: Spejarscouterna fattar beslut tillsammans i frågor som anknyter till etappen och planerar fyren.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren bekantar sig noggrant med spejarscouternas program på förhand, så att hen kan presentera det för sin patrull. Patrulledaren ska vara entusiastisk och hjälpa spejarscouterna att välja en lämplig etapp med passande aktiviteter och en fyr åt sig. Patrulledaren tar med sig spejarscoutprogrammet för patrullen att läsa, antingen på papper eller elektroniskt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till att spejarscoutpatrullen väljer inspirerande aktiviteter åt sig och lämpligt utmanande tips för genomförande av fyren. Lotsen ser också till att patrullen bekantar sig med kårens och förbundets verksamhetsplan i planeringsskedet och plockar med spejarscoutevenemangen i sin egen verksamhet. Då aktiviteterna utförs ska lotsen se till att målsättningarna för aktiviteterna uppfylls på det sätt patrullen valt att förverkliga aktiviteten. Tanken är att patrullen också ska lära sig något nytt och inte bara repetera det de lärt sig som äventyrsscout.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ledarskap, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Patrullen övar på mötesrutiner. Patrullmedlemmarna klär sig i scoutklädsel till mötet, ber om ordet och för protokoll. Under de första etapperna är det bra om lotsen är ordförande, medan patrulledaren kan vara ordförande under senare etapper. Patrullen kan bekanta sig med programmet innan mötet, så att lotsens och patrulledarens presentation inte avbryter mötet. Då spejarscouterna får mer erfarenhet får de allt mer ansvar för beslut och verksamhetsplanen skrivs helt och hållet av patrullen. Under de första etapperna kan lotsen och patrulledaren göra preliminära val åt patrullen, den nästan färdiga verksamhetsplanen slutför sedan patrullen tillsammans.

Tanken är att spejarscouterna ska lära sig formellt mötesbeteende. Patrullens uppgift är att i mån av möjlighet bestämma om vilken etapp de gör och vilka aktiviteter de tänker utföra under etappen. Patrullen kan också besluta om fyrens innehåll.

Föredragningslistan för mötet kan t.ex. se ut så här:

1. Presentation av etappen: Etappen och tanken bakom etappen presenteras kort.
2. Presentation av fyren: Fyren och eventuella alternativ presenteras kort. Planering av några alternativa fyror.
3. Presentation av aktiviteterna: Aktiviteterna presenteras kort.
4. Val av fyr och målsättning: Lotsen ger alternativa teman för fyren och patrullen väljer sitt favoritämne och väljer målsättning inför fyren. Fyren och de utmaningar som relaterar till den specificeras ännu under etappen.
5. Val av aktiviteter: Patrullen väljer aktiviteter ur en lista som lotsen sammanställt. Lotsen har kanske plockat bort några aktiviteter från listan innan hen ger patrullen valmöjlighet. Tanken är att patrullen ska välja sådana aktiviteter som stöder genomförandet av fyren.
6. Val av ordning: Patrullen väljer i vilken ordning aktiviteterna utförs

och på basis av det görs en stomme för verksamhetskalendern. Hoppa över den här punkten åtminstone under första etappen.

7. Ansvarsuppgifter: Presentation av ansvarsuppgifter d.v.s. ledarskapsuppgifter i ett äventyrsscoutlag och till etappen tillhörande ansvarsuppgifter i den egna gruppen. Dessutom planeras den preliminära tidpunkten för ansvarsuppgifterna och fördelningen av dem.

TIPS NUMMER 2: Att göra ett avtal. Patrullen gör tillsammans ett avtal. I avtalet skriver patrullen de gemensamma spelreglerna för följande halvårsperiod. Till exempel de aktiviteter som patrullen kommer göra och de evenemang patrullen kommer delta i skrivs in i avtalet. Patrulledaren kan lova att arrangera de planerade aktiviteterna på ett roligt sätt, lotsen ordnar en trevlig utflykt och spejarscouterna lovar att de deltar i åtminstone en av kårens medlemsinsamlingskampanjer. Avsikten är att öva på att göra upp ett avtal och att också hålla det. Det lönar sig att göra avtalet tillräckligt detaljerat. Avtalet kan också fungera som verksamhetsplan eller åtminstone som ett utkast för den. Dessutom kan patrullen, om den så vill, komma överens om eventuella följder om någon inte följer avtalet. Det är lotsens uppgift att se till att följderna för att bryta mot kontraktet och andra punkter i avtalet är måttfulla.

PROBLEMLÖSNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten utvecklar sitt kreativa tänkande och sin problemlösningsförmåga och kan hitta på nya saker. Spejarscouten kan fungera normalt också i stressiga situationer. Patrullen klarar som grupp av situationer som kräver problemlösningsförmåga och kreativt tänkande.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen deltar i ett spel eller utför en uppgift som utmanar spejarscouternas problemlösningsförmåga eller planerar och förverkligar själv ett dylikt spel.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren uppmanar patrullen att hitta kreativa lösningar och ser till att alla får vara med och hjälpa till med planering av nytt eller att lösa gåtorna.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper vid behov till att skaffa material som behövs och bidrar med idéer till spel eller mysterier. Lotsen uppmanar patrullen att göra aktiviteten på en nivå som är lämpligt utmanande för patrullen. Lotsen ser till att patrullen går igenom aktiviteten efteråt. I diskussionen lönar det sig att fokusera på de stunder då patrullen fungerade särskilt bra tillsammans. Man kan också granska vilka olika roller patrullmedlemmarna tog vid lösandet av problemen.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 patrullmöten

PLATS: Kårlokalen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshandtering, Självkänedom och självutveckling, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Tävlings, Lekar, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1: IQ-pussel med gester. Patrullen löser tillsammans IQ-pussel i jätteformat utan att kommunicera med ord eller ljud. Spejarscouterna får endast kommunicera genom gester och minir. IQ-pussel som är lätta att bygga i stort format av t.ex. papp- eller fanerskivor är bl.a. Tangram, Katamino o.s.v. Patrulledaren eller lotsen hittar många bra pussel-idéer genom att söka på nätet.

TIPS NUMMER 2: Room escape. Patrullen tar sig ut ur ett room escape-rum. Patrulledaren eller lotsen kan söka efter närbelägna room escape-erbjudanden på nätet.

TIPS NUMMER 3: Eget spel. Patrullen hittar på ett nytt spel eller gör en terränglek av ett brädspel. Som utgångspunkt för ett nytt spel kan patrullen ta till exempel B-P:s liv eller en äventyrlig patrullutfärd. En rolig ny terränglek kan patrullen hitta på med utgångspunkt i ett bekant brädspel som Afrikas stjärna eller Monopol, eller varför inte använda ett mobilspel från telefonen som modell.

TIPS NUMMER 4: Fem-stegs maskin. Patrullen planerar och bygger en maskin som efter fem olika steg från start utför en viss handling. Målet kan t.ex. vara att få en lampa att lysa, en dörr att öppnas eller ett glas att fyllas med dricksvatten. Som material kan patrullen få t.ex. surringsnöre, trävirke, batterier, järntråd, ljusstumpar, glaskulor, pappmuggar, silvertelj, dominobrickor och annat smått och gott som patrulledaren och lotsen hittar på.

TIPS NUMMER 5: Problemlösningsbana. Patrullen deltar i en av lotsen ordnad spårning som kräver samarbete, problemlösningsförmåga och kreativt tänkande. Lotsen väljer samarbetsuppgifter som är lämpliga för patrullens nivå och garanterar att banan är säker. Tips på samarbetsövningar finns på internet och i böcker. I mån av möjlighet kan man använda sig av utomstående arrangörer för banan (olika äventyrstjänster). Spårningen kan också ordnas tillsammans med patrulledarna under en åldersgruppsträff.

NY UPPLEVELSE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten får nya upplevelser och vågar leva in sig i och gå med i nya situationer.

BESKRIVNING: Spejarscouterna provar på nya saker eller gör saker på ett nytt sätt.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder ut patrullen på nya äventyr och uppmanar patrullen att göra saker på ett nytt sätt. Patrulledaren bokar utrymmen eller biljetter och skaffar material eller ingredienser enligt behov.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hitta nya upplevelser för patrullen och ser till att det blir en trygg upplevelse för alla. Vid behov hjälper lotsen patrulledaren att skaffa biljetter eller boka utrymmen.

AKTIVITETENS LÄNGD: Två kvällar

PLATS: Annan, Kärlokale

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering, Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Kreativt tänkande, Utfärder

TIPS NUMMER 1: Opera. Patrullen går på opera, en konsert eller någon specialteater. Patrullen väljer tillsammans en föreställning eller konsert i en genre ingen är bekant med från tidigare. Före föreställningen bekantar sig patrullen med operan (eller teaterföreställningen) och tar reda på huvudpersoner och handling. Efter föreställningen/konserten diskuterar patrullen sina intryck.

TIPS NUMMER 2: Matlagning på nytt sätt. Patrullen gör mat på ett sätt som ingen av spejarscouterna provat på förut. Patrullen kan till exempel göra rövarstek i en grop där man eldat i flera timmar i förväg. Patrulledaren eller lotsen kan söka på "rövarstek" på nätet för att hitta närmare instruktioner. Patrullen kan också t.ex. röka eller grava fisk.

TIPS NUMMER 3: Olika sätt att lära. Spejarscouterna lär sig samma sak på flera olika sätt. Spejarscouterna väljer en ny färdighet som de vill lära sig. Patrulledaren och lotsen lär ut färdigheter på flera olika sätt, t.ex. enbart skriftliga instruktioner, enbart muntliga instruktioner, både skriftliga och muntliga instruktioner, ledaren ger skriftliga och muntliga instruktioner och visar hur man gör.

PRODUCENT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan föra fram en berättelse eller ett budskap i ord och/eller bild i form av en publikation eller medieprodukt. Spejarscouten har erfarenhet av att använda olika datorprogram och vet hur man gör ett intressant innehåll för läsaren/åskådaren.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen producerar tillsammans en medieprodukt. Spejarscouterna skriver och/eller fotograferar och ombyter/klipper själv sitt material till en färdig produkt så som t.ex. en tidningsartikel, kort videofilm eller blogg.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren gör ett beslut tillsammans med patrullen vad den ska producera. Patrulledarens uppgift är att se till att alla får säga sin åsikt och att patrullen väljer något som passar för alla patrullmedlemmar. Patrulledaren ber vid behov om hjälp med utrustning och datorprogram av lotsen eller någon sakkunnig inom kåren.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att patrullen väljer en uppgift som är lämpligt utmanande och hjälper vid behov till med att hitta behövliga datorprogram, publikationskanal, en sakkunnig som hjälper vid ombrytning eller editering och utrustning som t.ex. en videokamera. Lotsen hjälper vid behov patrulledaren att få kontakt med kårtidningens chefredaktör eller kårens some-ansvariga. Om det verkar finnas behov påminner lotsen spejarscouterna om t.ex. de regler som finns publicering av bilder.

AKTIVITETENS LÄNGD: Flera möten eller ett veckoslut

PLATS: Kärlokalen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Kreativt tänkande, Media, Scoutkultur

TIPS NUMMER 1: Journalist. Spejarscouterna skriver en artikel till kårens tidning. Spejarscouterna kommer överens med kårtidningens chefredaktör om vilken typ av artikel patrullen skriver. Spejarscouterna kan kanske testa olika ute-prylar eller -snacks, intervjua kårchefen eller kårens grundare eller skriva ett reportage från kårförläggningen. Kolla också gärna med Scoutposten om det finns ett intresse och behov för texter skrivna av spejarscouten.

TIPS NUMMER 2: Radiojournalist. Patrullen gör ett eget radioprogram t.ex. på ett större läger. Patrullen gör ett ljudskådespel, ett reportage eller en intervju för t.ex. lägerradion på ett större läger, eller som ett enskilt program. I en del kommuner kan ungdomsföreningar få låna mixerbord med vilka man kan mixa ihop och klippa olika ljudfiler.

TIPS NUMMER 3: Manus. Patrullen gör ett manuskript genom att dramatisera en färdig berättelse, t.ex. en känd scouthistoria, genom att hitta på en historia kring ett givet tema eller genom att hitta på en egen historia med ett valfritt tema. Spejarscouterna funderar på hur de kan fånga åskådarnas intresse och vad som gör en film/pjäns intressant att se på. Patrullen kan också delas in i mindre grupper där varje grupp gör sitt eget manuskript. Patrullen kan sedan välja det bästa manuskriptet och antingen göra en videofilm av det, eller framföra dramatiseringen för någon annan grupp (t.ex. en annan spejarscoutpatrull eller kårens äventyrsscoutlag eller föräldrarna) eller för hela kåren på lägerbålet på en utfärd eller på jul festen.

TIPS NUMMER 4: Video. Patrullen filmar en sketch, dramatiseringen av en bekant scouthistoria eller patrullens utfärd. Spejarscouterna kan också göra en liten instruktionsvideo för något hantverk eller en presentation av patrullen och dess medlemmar. Patrullen editerar sin film på dator och lägger upp den på internet. Spejarscouterna funderar på vad som gör en bra videofilm bra. I samband med att patrullen laddar upp sin video är det skäl att repetera om vad det lönar sig att ladda upp på nätet och vad man inte ska ladda upp.

TIPS NUMMER 5: Vlogg. Patrullen upprätthåller en vlogg under hela kreativitetstappen. Patrullen försöker få kårens some-ansvariga att posta länkar till vloggen på kårens sociala medier. På vloggen kan patrullen t.ex. berätta hälsningar om sina möten, prova på utfärdsmat eller utfärdsutrustning, ge tips om olika saker eller presentera scoutverksamheten på hemorten.

TIPS NUMMER 6: Programmering. Spejarscouterna lär sig grunderna i något enkelt programmeringsspråk eller programmerar tillsammans en app eller ett spel. Det finns flera böcker och websidor om enkel programmering för barn och unga. Använd t.ex. "programmering för barn" som sökord. Patrullen kan också få hjälp av en äldre scout i kåren som själv sysslat med att programmera smått och gott. Patrulledaren eller lotten kan också be om hjälp av en mer erfaren programmerare.

UTTRYCKSFÖRMÅGA

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vågar uppträda inför publik tillsammans med sin patrull, en kompis eller ensam.

BESKRIVNING: Spejarscouterna övar in ett program hela patrullen tillsammans, parvis eller ensamma och uppträder med det inför publik t.ex. på ett lägerbål på en utfärd, på kårens jul- eller vårfest, eller ett avdelningsmöte.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder diskussionen då patrullen funderar på vilken genre patrullen ska sikta in sig på. Hen ser också till att alla får komma till tals och att valet av aktivitetstips blir rättvist. Patrulledaren uppmanar patrullen då den planerar och övar och ger vid behov tips för föreställningen. Hen hjälper också patrullen att hitta en lämplig tid och plats för föreställningen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotten ser till att spejarscouterna väljer uppgifter på sin egen nivå, och ser till att ingen mot sin vilja måste uppträda ensam eller får en roll hen är obekvämd. Lotten hjälper patrulledaren att hitta ett lämpligt tillfälle för patrullens uppvisning.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett par möten eller en dag på en utfärd eller ett läger + tid för en föreställning/uppvisning

PLATS: Kårlokalen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Framträda, Kreativt tänkande, Scoutkultur, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Teater. Patrullen eller hela åldersgruppen besöker ortens teater eller sommarteater och bekantar sig med teaterns kulisser och garderob. Kanske spejarscouterna kan få spela upp en kort pjäs klädda i kläder ur teatergarderoben? Alternativt kan patrullen bjuda in en skådespelare till sitt möte. Skådespelaren berättar om sitt yrke och kan kanske hålla en improvisationsövning för spejarscouterna.

TIPS NUMMER 2: Cirkus. Patrullen övar in olika cirkuskonster. Spejarscouterna kan göra clown-ansiktsmålningar och öva in ett roligt programnummer, lära sig minst tre olika trollkonster, eller lära sig att jonglera med åtminstone två bollar och prövar att jonglera med kängor, hattar, ringar, tallriker eller slevar. Alternativt kan scouten lära sig att balansera och göra trick på till exempel stytor. Patrullen kan uppträda på något lägerbål eller för en yngre åldersgrupp. Alternativt kan spejarscouterna visa upp sina nya cirkusfärdigheter för varandra i patrullen. Idéer till nya konster kan hittas i t.ex. böcker om trollkonster eller i olika instruktionsfilmer på internet.

TIPS NUMMER 3: Pantomim. Spejarscouten visar pantomim för de andra patrullmedlemmarna. De andra försöker på basen av framträdandet gissa vad det är frågan om.

Som pantomim kan man visa till exempel offentliga personer, kårledare, allemansrätten, idrottsgrenar eller händelser. Uppmuntra alla att delta och fundera tillsammans med patrullen vad som var bra i varje framträdande – vad var det som gjorde att man förstod vad det var fråga om. Det här är också en bra möjlighet för patrullen att diskutera roller och bryta stereotyper. Dramatisera till exempel en rockmormor, en mopedflicka, en kvinnlig boxare eller en farfar som sköter ett barn. Det lönar sig att leka olika dramalekar först för att komma i rätt stämning. Efter att ha uppträtt tillsammans med gruppen är det lättare att sedan sätta sig själv på spel.

TIPS NUMMER 4: Improvisation. Patrullen gör improvisationsövningar. STOPP! Ur patrullen väljs två frivilliga, som börjar dramatisera en situation (till exempel är på uppköp i butiken). Efter en stund säger någon av spejarscouterna "stopp" och stiger in i den enas ställe. Den ena av de två som började övningen går och sätter sig på bytesbänken. Den nya som kommit med i övningen hittar på en ny situation och börjar dramatisera den (till exempel rånar en bank). Den andra som är kvar i

övningen måste anpassa sig till den nya situationen och gå med i den. Igen säger någon "stopp" och kommer med i övningen i stället för den som varit med längst. Hen hittar igen på en ny situation att dramatisera (till exempel lägger ut nät i vattnet). Det kan vara 2-3 skådespelare med i skådespelet åt gången. Den som har varit längst på scenen går alltid först till bytesbänken. Alla deltar i tur och ordning. Antalet skådespelare är alltid det samma. Uppmuntra scouterna att hitta på roller som bryter traditionella stereotyper om till exempel ålder och kön.

TIPS NUMMER 5: Sång och rop. Patrullen skriver nya ord till en känd scoutsång eller ett scoutrop. Temat för den nya sången kan vara samma som kårens förläggning eller läger har, eller så kan sången handla om patrullen, eller något helt annat. Patrullen uppträder med sången på ett lägerbål och försöker lära resten av kåren orden så alla kan sjunga med.

HANTVERK

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till olika hantverkstekniker och utvecklar sin händighet och sin kreativitet.

BESKRIVNING: Spejarscouten gör ett hantverk.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ser till att spejarscouterna får själv välja vad de vill tillverka och enligt vilken metod. Patrulledaren handleder spejarscouterna att söka information om arbetssätt och material.

LOTSENS UPPGIFT: Lotten skaffar material och beskrivningar samt kontaktar vid behov en person som kan lära ut hantverkstekniken.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett till flera möten eller några timmar på en utfärd

PLATS: Kårlokalen, Utfärdsstugan, Läger, Kårbåten

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshandling, Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Hantverk, Kreativt tänkande, Scoutfärdigheter, Seder och bruk

TIPS NUMMER 1: Metallarbete. Spejarscouterna lär sig om metallarbeten och gör en skål eller ett prydnadsföremål av kopparplåt eller gjuter eller smider ett prydnadsföremål. I boken Ryggsäcken finns exempel på mindre metallarbeten patrullen kan göra på egenhand på patrullmöten. Lotten kan också leta fram en utomstående expert som också har behövlig utrustning som spejarscouterna kan besöka för metallarbetet.

TIPS NUMMER 2: Sy och sticka. Spejarscouterna syr, virkar eller stickar t.ex. En patrullmössa, en patrulltröja eller en lägerbålsmantel. I handarbetsböcker och på internet hittar man många inspirerande mönster och också enkla beskrivningar på olika slags maskor och sömmar.

TIPS NUMMER 3: Repararbete. Spejarscouterna gör repmattor eller grytunderlag av rep. Spejarscouterna lär sig också göra åtminstone ögonsplits och kronsplits och att tagla repändor. På många bibliotek finns böcker om repararbete och på internet kan man hitta instruktioner för både större och mindre repmattor om man söker på "repmatta" eller "rope mat".

TIPS NUMMER 4: Snickeri. Spejarscouterna snickrar ett bruksföremål, t.ex. en fågelholk, en pall, eller en patrullkista. För fågelholkar lönar det sig att ta reda på de strategiska måtten för den fågelart man tänkt sig ska häcka i holken. Till patrullkistan kan patrullen göra ritningarna själv så att patrullens utrustning ryms i kistan och det kanske finns färdiga fack för stormkök och olika patrullverktyg.

TIPS NUMMER 5: Bakverk. Patrullen bakar och dekorerar olika slag av kakor och tårter. Spejarscouterna provar olika sätt att dekorera kakor och använder t.ex. Marsipan, sockermassa, olika sorters glasyr och frukter. Inspiration till dekorationerna kan spejarscouterna söka i olika kak- och matlagningsbloggar och bilder på internet.

TIPS NUMMER 6: Aktiviteten kan utföras på ett avdelningsmöte eller på spejardagar dit man bjudit in olika sakkunniga. Patrullen kan delas så att alla utför den aktivitet som intresserar dem mest. Det lönar sig också att bekanta sig med de "verkstäder" som orten erbjuder de unga. På internet kan man söka tilläggsmaterial för aktiviteten.

LEDARSKAPS- ELLER ANSVARSUPPGIFT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan ta ansvar. Hen planerar och sköter om en överenskommen ledarskaps- eller ansvarsuppgift. Spejarscouten kan ta emot feedback.

BESKRIVNING: Spejarscouten sköter ensam eller tillsammans med sitt par en tillfällig och handledd ledarskaps- eller ansvarsuppgift i eller utanför sin grupp. Spejarscouten får feedback för hur hen skötte uppgiften. Spejarscouten får stöd i sin uppgift av patrulledaren eller en äldre ledare.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar tillsammans med lotsen och patrullen ledarskaps- och ansvarsuppgifterna, som är sådana som spejarscouterna kan klara av. Patrulledaren ger tillsammans med lotsen feedback åt spejarscouterna för deras uppgifter.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen leder uppgiften direkt eller genom patrulledaren. Lotsen kan sköta kontakten och komma överens om de praktiska arrangemangen. Lotsen ser till att ledarskaps- eller ansvarsuppgiften är lämplig för spejarscouterna. Det är också bra att komma ihåg att det är frågan om en ledd och tillfällig ledarskaps- eller ansvarsuppgift. Lotsen deltar i feedback diskussionen efteråt.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar eller mer

PLATS: Kårlokalen, Skogen, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Pyssel, Framträda, Ledarskap, Hantverk, Kreativt tänkande, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Hantverksuppgift 1. Spejarscouten förverkligar en hantverksuppgift som ledaren gett, i en äventyrsscoutgrupp. Spejarscouterna kan besöka äventyrsscouterna till exempel på en utfärd eller på ett patrullmöte när de har hantverk på programmet. Man kan dela äventyrsscouterna i grupper så att alla spejarscoutpar kan lära ut samma hantverk samtidigt åt dem, eller så kan varje par ha olika verkstäder som äventyrsscouterna får cirkulera mellan eller välja bland. Spejarscouternas uppgift är bara att genomföra den uppgift de fått, de behöver inte själva planera en uppgift. Uppgiften kan vara vad som helst som har med hantverk att göra: pyssel ute eller inne, större konstruktioner, en ny teknik etc. Det lönar sig att diskutera valet av uppgift med äventyrsscouternas ledare.

TIPS NUMMER 2: Hantverksuppgift 2. Spejarscouten planerar och förverkligar en hantverksuppgift för äventyrsscouterna. Aktiviteten kan genomföras till exempel som hantverksverkstäder på äventyrsscouternas möte eller utfärd. Spejarscouterna planerar tillsammans temana för verkstäderna och varje spejarscout får ett eget tema. Spejarscoutens uppgift är att utgående från temat planera och genomföra en lämplig hantverksuppgift för äventyrsscouten. Uppgiften kan vara vad som helst som har med hantverk att göra: pyssel ute eller inne, större konstruktioner, en ny teknik och så vidare. Det lönar sig att diskutera valet av uppgift med äventyrsscouternas ledare.

TIPS NUMMER 3: Äventyrsscouttävling 1. Patrullens ansvarsuppgift under en äventyrsscouttävling. Patrullen förverkligar en kontroll under en äventyrsscouttävling. Spejarscouternas uppgift är bara att genomföra den uppgift de fått, de behöver inte själva planera kontrollen.

TIPS NUMMER 4: Äventyrsscouttävling 2. Egen ansvarsuppgift under en äventyrsscouttävling. Spejarscouten ansvarar ensam för en kontroll under en scoutfärdighetstävling för äventyrsscouterna. Spejarscouten planerar kontrolluppgiften i samråd med tävlingens stab och ansvarar för kontrollen under tävlingen.

SJÖAKTIVITETER

POSITIONSBESTÄMMNING OCH DISTANS

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten behärskar de sjöscoutfärdigheter som behövs för att gå båtförkursen.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär sig att mäta avstånd, ta ut koordinater och att hitta sin placering på sjökortet. Spejarscouten känner till hur distans-tid-fart beräknas och kan utföra räkningarna i praktiken.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren repeterar först för sig själv de saker hen ska lära ut åt spejarscouterna. Patrulledaren ser till att den

utrustning och det material som behövs finns på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att lära sig eller repetera de färdigheter som hen sedan ska lära ut åt spejarscouterna. Lotsen hjälper patrulledaren att hitta på lämpliga övningar.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Sjöscouting, Orientering

TIPS NUMMER 1: Spejarscouterna gör en minneslapp av kartong eller ett liknande material. På lappen skrivs formeln: sträcka / tid x hastighet. Genom att täcka en av storheterna får man en formel för att räkna ut den storhet man vill veta. Efter det här kan spejarscouterna pröva hur formeln fungerar i praktiken. På gården eller i kårlokalen kan man med hjälp av en sekundklocka räkna t.ex. gånghastighet; hastighet, sträcka och tid för bilar som kör förbi. Samtidigt berättar patrulledaren eller lotsen exempel på hur samma formel kan användas till sjöss.

➤ Av etappens valbara aktiviteter görs minst en aktivitet för varje mål för fostran.

FÖRHÅLLET TILL SIG SJÄLV

Spejarscouten tar hand om sig själv och om sin hälsa. Hen bygger sin egen identitet, sin livsåskådning, och förhållande till gud. Spejarscouten formar en uppfattning om vad som etiskt är rätt och fel samt en förmåga och vilja att verka för de saker hen anser vara rätt. Spejarscouten vågar kasta sig in i nya och annorlunda situationer, kan använda sin fantasi och hitta fungerande lösningar på olika knepiga situationer. Spejarscouten skriker från ord och tanke till handling.

NYA HANTVERK

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till olika hantverkstekniker och utvecklar sin händighet och sin kreativitet.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med nya material och en ny hantverksteknik och gör ett prydads- eller bruksföremål.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren väljer tillsammans med patrullen ett hurudant hantverk de gör. Patrulledaren ser till att spejarscouterna får själv välja hurudant hantverk de gör och enligt vilken metod. Patrulledaren leder spejarscouterna att söka information om arbetssätt och material. Patrulledaren skaffar med lotsens hjälp material och instruktioner för hantverket.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper att skaffa material och instruktioner samt kontaktar vid behov en person som kan lära ut hantverkstekniken åt spejarscouterna.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett till flera möten eller några timmar på en utfärd

PLATS: Kårlokalen, Utfärdsstugan, Läger, Kårbåten

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering, Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Pyssel, Hantverk, Kreativt tänkande, Verktyg

TIPS NUMMER 1: Emaljering. Spejarscouterna gör smycken genom att emaljera figurer utklippta ur kopparplåt. Emaljeringen kan göras med smältemalj på en vanlig spisplatta täckt med aluminiumfolie eller med glasemalj och en flytgasbrännare. Med sökorden "emaljering hobby" på internet hittas närmare instruktioner och uppgifter om verktyg och material som behövs. Lotsen övervakar att emaljeringsituationen är säker, och kollar att de emaljeringsfärger som används inte innehåller giftiga tungmetaller.

TIPS NUMMER 2: Läderarbete. Spejarscouterna gör ett enkelt läderarbete som en påse för elddon, ett armband eller en lädersölja till halsduken med patrullsymbolen inbränd. Instruktioner för enkla

läderarbeten hittas bl.a. i boken Ryggsäcken och på internet. På loppisar eller i återvinningscentraler kan man tidvis hitta påsar med restbitar av läder som säljs som hobby och pysselmaterial.

TIPS NUMMER 3: Luffarslörd. Spejarscouterna gör t.ex. klädskrokar, korgar eller en visp av järntråd. Inspiration, modeller och instruktioner hittas på internet med sökordet "luffarslörd". Till luffarslörd behövs järntråd i olika dimensioner och tänger av olika sort för att böja de tjockare järntrådarna.

TIPS NUMMER 4: Korgflätning. Spejarscouterna flätar en videkorg eller en spånkorg. Instruktioner för korgflätning med vide finns bl.a. i boken Ryggsäcken. Kom ihåg att man inte får plocka vide utan markägarens tillstånd. Patrullen kan också prova korgflätning med andra material som t.ex. kaffepaket, tidningspapper eller plastband.

TIPS NUMMER 5: Aktiviteten är lämplig att göras på en avdelningsträff eller på en träff för spejarscouter i kårområdet då sakkunniga kan komma och undervisa. Avdelningsmötet kan ordnas som en hantverksverkstad där man har möjlighet att lära sig olika tekniker och scouterna kan välja det som intresserar dem mest.

NYA KONSTER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vågar uppträda inför publik tillsammans med sin patrull, en kompis eller ensam.

BESKRIVNING: Spejarscouterna lär sig nya konster och övar in ett program hela patrullen tillsammans, parvis eller ensamma och uppträder med det inför publik t.ex. på ett lägerbål på en utfärd, på kårens jul- eller vårfest, eller ett avdelningsmöte.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder diskussionen då patrullen funderar på vilken genre patrullen ska sikta in sig på. Hen ser också till att alla får komma till tals och att valet av aktivitetstips blir rättvist.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att spejarscouterna väljer uppgifter på sin egen nivå och att ingen mot sin vilja måste uppträda ensam eller får en roll hen är obeqväm med. Lotsen hjälper patrulledaren att hitta ett lämpligt tillfälle för patrullens uppvisning.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett par möten eller en dag på en utfärd eller ett läger + tid för en föreställning/uppvisning

PLATS: Kårlokalen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Framträda, Kreativt tänkande, Scoutkultur, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Stand up. Spejarscouterna övar upp sina färdigheter som stand up komiker. Om det finns möjlighet kan patrullen gå tillsammans på en stand up show och se hur proffsen gör. På internet finns också många videoklipp av kända stand up artister som patrullen kan bekanta sig med för att få inspiration till sin egen show.

TIPS NUMMER 2: Dans. Spejarscouterna lär sig dansa några vanliga sällskapsdanser som t.ex. vals, tango och foxtrot. Alternativt kan patrullen bekanta sig med magdans, balett eller hiphop. Patrullen kan också sätta ihop en egen dansföreställning med egna rörelser till sin favoritmusik. Lotsen eller patrulledaren kan själv lära spejarscouterna dansa eller bjuda in en dansant kompis till patrullens möte. På internet hittas instruktioner för olika danssteg och inspiration i form av olika dansvideon.

TIPS NUMMER 3: Akrobatik. Spejarscouterna övar in några akrobatiska konster på lämplig nivå som t.ex. att stå eller gå på händer, hjula och göra baklängeskullerbytta. Obs! Volter och halvvolter ska övas endast under sakkunnig övervakning.

TIPS NUMMER 4: Dockteater. Spejarscouterna gör en egen dockteater med fingerdockor, handdockor eller marionetter. Patrullen kan spela en liten pjäs för en yngre åldersgrupp eller under t.ex. ett lägerbål på en förläggning. Spejarscouterna kan själv göra enkla handdockor (sök inspiration på internet med sökordet "kasperdocka") och pjäsen kan

vara en klassisk scoutberättelse, eller historien om hur det gick till på patrullens senaste hjåk.

TIPS NUMMER 5: Berättelser. Spejarscouterna läser berättelser, t.ex. kända scoutberättelser som St. Göran och Draken eller klassiska sagor som Askungen eller spökhistorier om Den flygande holländaren. Spejarscouterna övar sig att återge berättelserna muntligt. Patrullen kan sedan ordna en berättarkväll runt lägerelden där alla spejarscouter i tur och ordning berättar sin berättelse.

HÅLLA TAL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vågar tala inför publik.

BESKRIVNING: Spejarscouten håller ett tal inför publik.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscouten att välja ett lämpligt tillfälle att hålla tal vid.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att spejarscouten håller tal i en situation hen är bekväm med.

AKTIVITETENS LÄNGD: Olika

PLATS: Olika

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Framträda, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: I patrullen. Spejarscouten håller ett kort tal inför sin patrull. Det kan vara ett tal för en patrullmedlem som fyller år, eller ett tacktal för en patrulledare som kommer att sluta. Det kan också vara några tankeväckande ord vid patrullmötets avslutning.

TIPS NUMMER 2: Vid flagghissningen. Spejarscouten säger några tankeväckande ord, eller berättar en kort tankeväckande berättelse vid flagghissningen på en utfärd eller ett läger.

TIPS NUMMER 3: På kårens fest. Spejarscouten fungerar som konferencier under kårens julfest, vårfest, eller St. Görans fest, eller håller ett tal till de scouter som dubbats, fått ett åldersgruppsigill eller fått en utmärkelse av kåren.

PYSSEL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten utvecklar sin händighet och kreativitet.

BESKRIVNING: Spejarscouten pysslar med nya material.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscouterna att upptäcka nya och annorlunda pysseltekniker. Hen skaffar det material som behövs och bekantar sig vid behov med hur materialet används. Patrulledaren kan också be en pysselentusiast att delta i spejarscoutmöte. Patrulledaren uppmanar spejarscouterna att vara kreativa och skapa nytt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper vid behov patrulledaren att skaffa material och be en pysselentusiast att delta i mötet.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 möten

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Pyssel, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1: Gips. Spejarscouterna gör gipsmasker eller gipsavgjutningar av t.ex. sina händer. Sökorden "gipsavgjutning" och "gipsmask" ger många tips och instruktioner på internet.

TIPS NUMMER 2: Pärlor. Spejarscouterna gör egna smycken av pärlor eller väver armband eller servetteringar av Hamapärlor. I hobby- och pysselbutiker kan man utöver pärlor köpa också andra smyckesdelar som öglepinnar och olika metallringar och lås. En del affärer säljer också startkit för att göra egna smycken som innehåller lite av allt man kan behöva. Ett dylikt startkit kan vara en bra utgångspunkt om man är osäker på vad för material man behöver. Startkiten kan också innehålla instruktioner för enkla smycken.

Av Hamapärlor kan man göra mycket annat än stryka pärlplattor. Man kan t.ex. väva armband eller göra nyckelringsödlor. Sök på internet med orden "Hama ödla" eller "Hamapärlor" eller "väva med pärlor" för tips och idéer.

TIPS NUMMER 3: Hobbylera. Spejarscouterna pysslar av hobbylera. Patrullen kan prova olika sorts hobbyleror och fimo-massor som finns på marknaden. En del hobbyleror och massor ska hårdas i ugn, andra får lufttorka.

EXPERIMENT

MÅLSÄTTNING: Spejarscoutens nyfikenhet för hur världen fungerar väcks.

BESKRIVNING: Spejarscouterna gör enkla experiment.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar experimenten tillsammans med lotsen och skaffar det material som behövs.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att planera trygga experiment och ser till att säkerhetsaspekten beaktas.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett möte

PLATS: Kårlokalen, Ute

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1: Läsk-geysir. Spejarscouterna gör en läsk-geysir genom att dopa ned Mentos-godistabletter (ca 5 st.) i en stor flaska sött läskedryck (light). Spejarscouterna tar reda på varför det blir ett läsk-utbrott (sökord på internet t.ex. "Mentos läsk", eller på engelska "mentos soda"). Patrullen kan prova olika läskedrycker, klassisk- och lightversion, och se vilken geysir som sprutar högst. OBS! Experimentet bör utföras utomhus och skyddsglasögon är att rekommendera.

TIPS NUMMER 2: Vulkan. Spejarscouterna bygger en vulkan av bakpulver och ättika. En avskalad version gör så att man lägger 1 tsk bakpulver i en flask-skruvkork av plast (t.ex. från en saftflaska eller läskflaska) ställer korken på ett fat och droppar 20 droppar ättika i bakpulvret. Spejarscouterna kan också börja med att bygga en vulkan av t.ex. sand, trolldag eller lera och droppa lite röd livsmedelsfärg i bakpulvret så att det ser mer ut som ett vulkanutbrott med glödande lava. OBS! Experimentet bör helst utföras utomhus eller på diskbänken i köket eller på en annan fuktålig yta som är lätt att städa efteråt. Då vulkanexperimentet är genomfört leder spejarscouterna att fundera på hur experimentet relaterar till verkligheten. Vad beror vulkanutbrott på? Hurudana skador orsakar de? Hurudana möjligheter finns i anknytning till stället där kontinentalplattorna möts? Hur påverkar scouterna på områden där det skett naturkatastrofer?

TIPS NUMMER 3: Heureka experimentfabrik på internet har instruktioner för många enkla men spännande experiment.

FÖRHÅLLANDET TILL ANDRA

Spejarscouten hjälper och tar hand om andra människor och förstår att då man gör tillsammans får man mera till stånd. Hen uppskattar olikhet och förstår att det finns många slags människor och många olika världsåskådningar. Spejarscouten kan verka med olika människor och sätta in sig i en annans situation. Hen kan uttrycka sina känslor och åsikter på ett till situationen lämpligt sätt.

HANDGJORDA GÅVOR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan sätta sig i en annan persons ställning. Hen tränar på sin kreativitet.

BESKRIVNING: Spejarscouten gör själv en gåva åt en vän eller familjemedlem.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren uppmuntrar och hjälper spejarscouterna att planera sitt jobb. Hen kan t.ex. söka fram färdiga och genomförbara idéer som spejarscouterna kan välja under ett tidigare möte. Patrulledaren skaffar vid behov material till gåvorna och uppmuntrar spejarscouterna att fundera vilken gåva som skulle passa mottagaren bäst.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper vid behov patrulledaren med material och idéer.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett möte

PLATS: Kårlokalen

MÅL FÖR FOSTRAN: Värdesätter mänskligheten, Självkänedom och självutveckling, Uppriktighet

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Pyssel, Kreativt tänkande, En god gärning, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Vänskapsband. Spejarscouten gör ett vänskapsband och knyter det runt vännens handled. Instruktioner för hur man knyter makramé finns i boken Ryggsäcken. På internet hittas instruktioner för många olika knyt-tekniker med bl.a. sökorden "vänskapsband".

TIPS NUMMER 2: Dikt. Spejarscouten skriver en dikt om och till mottagaren.

TIPS NUMMER 3: Tackkort. Spejarscouten skriver ett tackkort till någon som gjort spejarscouten glad. Hen kan också göra ett tackkort för en person som hjälpt eller utbildat spejarscouterna under året.

LEKLEDARE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan fungera som lekledare och leda gemensamma lekar. Spejarscouten kan flera bra lekar.

BESKRIVNING: Spejarscouterna fungerar i tur och ordning som lekledare och leder en lek i patrullen, för andra spejarscouten eller för en grupp yngre scouten. Samtidigt lär sig spejarscouterna nya lekar.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscouterna att hitta lekar som de kan leda (på internet eller i lekböcker) och väljer lämpliga tillfällen för alla att leda sin lek.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hitta tid för alla spejarscouten att leda lekar och är vid behov i kontakt med andra lotsar, akelorer eller kaptener om en spejarscout vill leda en lek i någon annan grupp än sin egen patrull.

AKTIVITETENS LÄNGD: 10 min per spejarscout

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Läger, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Framträda, Ledarskap, Lekar, Kreativt tänkande, Scoutkultur, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Sånglek. Spejarscouten leder en ny sånglek som

ingen i kåren hört förut, eller så kan spejarscouten lära ut en av kårens traditionella sånglekar åt en ny spejarscout eller åt yngre scouter som inte lekt leken tidigare. Spejarscouterna kan också göra nya ord till en bekant sånglek så att den passar till något scoutevenemang.

TIPS NUMMER 2: Traditionell utelek. Spejarscouten leder en utelek som ingen eller få i patrullen lekt tidigare. Det kan t.ex. vara en kurrägommalek eller en ta fatt-lek av någon sort. Det lönar sig att fundera på hur många som är med i leken innan man väljer lek. Vissa lekar passar bättre för större grupper, och vissa fungerar bra också om det är en mindre grupp.

TIPS NUMMER 3: Gamla lekar. Om det finns riktigt gamla lekböcker på kårlokalen eller i biblioteket kan spejarscouten bläddra i dem för att hitta lekar som scouterna lekte t.ex. på 1950-talet eller på 1920-talet. Patrullen kan leka några av lekarna och se hur bra de fungerar idag.

TIPS NUMMER 4: Lära med lek. Spejarscouterna hittar på en lek som man kan leka för att lära sig någon viss scoutfärdighet, t.ex. att använda trangia, slå knopar eller lära sig båtens delar. Patrullen håller leken för en yngre åldersgrupp i samband med att dessa ska öva just den scoutfärdigheten.

TIPS NUMMER 5: Nya lekar kan man hitta i lekböcker och på internet finns också stora leksamlingar som upprätthålls av idrottsförbund och föreningar som sysslar mycket med barn- och familje-stödande verksamhet.

TIPS NUMMER 6: Aktiviteten kan göras så att en spejarscout i gången leder en lek på ett möte, eller så kan patrullen ha ett lekmöte där alla spejarscouter i tur och ordning leder sin lek. Spejarscouterna kan också leda sin lek på en utfärd eller i en yngre åldersgrupp på deras möte.

FÖRHÅLLET TILL SAMHÄLLET

Spejarscouten kan fungera i grupp och är intresserad av att sköta gemensamma saker. Spejarscouten märker när något är fel och försöker fixa saken. Spejarscouten kan bära ansvar gällande ärenden som berör hen själv och motivera sin åsikt. Hen känner sig som en del av mänskligheten och känner ett globalt ansvar.

TILL KÅRENS BASAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten förstår att pengar inte växer på träd och bidrar till patrullens eller kårens medelanskaffning.

BESKRIVNING: Spejarscouten tillverkar något till försäljning för att samla in pengar till kårens ordinarie verksamhet, ett utlandsläger eller kårens båt/scoutstuga. Produkten säljs på kårens traditionella basar eller något annat jippo.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren diskuterar med kårledningen om vad patrullen kunde bidra med till kårens medelanskaffning. Patrulledaren skaffar material och vid behov instruktioner eller recept och koordinerar patrullens arbete.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hitta en lämplig produkt för patrullen att tillverka och ett lämpligt jippo där produkten kan säljas. Lotsen hjälper vid behov patrulledaren att skaffa material eller hitta instruktioner eller recept för patrullens produkt.

AKTIVITETENS LÄNGD: En kväll

PLATS: Kårlokalen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Pyssel, medborgarfärdigheter, Kreativt tänkande, En god gärning, Sociala färdigheter, Ekonomi

TIPS NUMMER 1: Säsongsprydnad. Spejarscouterna gör prydnader som är aktuella för den rådande säsongen, t.ex. julkransar, garntomar,

påskkycklingar, lyktor till kräftsquivor eller fester i höstmörkret.

TIPS NUMMER 2: Tändrosor. Spejarscouterna gör tändrosor eller tände-chips. Till tändrosorna behövs gamla äggkartonger och gamla ljusstumpar till stearin. Riv loss äggkartongens "koppa". Riv bitar av resten av äggkartongerna och rulla ihop i kopparna så det ser ut som rosor. Doppa i smält stearin (sök på internet på "tändrosor"). Till Tändchips behövs runda vadd-lappar och ljusstumpar till stearin. Doppa vaddlapparna i smält stearin. Samla t.ex. de torra tändchipsen i gamla chipsburkar. Fler idéer till eget tände hittas på nätet med sökorden "göra egna braständare". Lotsen övervakar att hanteringen av det heta stearinet sker tryggt och säkert.

TIPS NUMMER 3: Ljus. Spejarscouterna stöper eller gjuter egna ljus. Ljus kan stöpas på traditionellt vis genom att man doppar vecken i ljusmassan (Internet: sök på "stöpa ljus"). Ett enklare sätt är att gjuta ljus i t.ex. yoghurtburkar. Då behövs veckor, burkar att stöpa i och ny stearinmassa eller gamla ljusstumpar som smälts ner och hålls i burkarna. Av bivaxplattor som man får i välsorterade hobbyaffärer kan man lätt rulla fina ljus. Instruktioner fås i hobbyaffärerna och hittas på internet (bivaxljus göra själv).

TIPS NUMMER 4: Bakverk. Spejarscouterna bakar t.ex. kakor, bullar, mockarutor, jultårter eller bröd till försäljning på kårens basar eller värfest. I samband med bakningen är det bra att lära sig att beakta hygienaspekter och specialdieter. Hur kan man märka ingredienserna i en produkt på ett synligt sätt? Kan samma produkt tillverkas glutenfritt?

TIPS NUMMER 5: Plättstekning. Spejarscouterna ordnar plättstekning eller pinnbrödsgrillning på kårens jippo under scoutveckan eller vid något annat lämpligt jippo. Spejarscouterna kan också sälja äkta pannkaffe eller steka väfflor. Kanske spejarscouterna hittar på något annat som är enkelt att laga över öppen eld som de kan sälja? Lotsen och patrulledaren kollar upp var man kan göra upp eld eller skaffar eldtunnor som spejarscouterna kan använda. Lotsen eller någon annan äldre ledare övervakar säkerheten under jippet.

VÅR KULTUR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner sin egen kultur.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med kulturen på sin egen hemort eller i sitt hemland.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscouterna att hitta intressanta och lokala kulturevenemang, konstnärer eller utställningar. Patrulledaren hjälper med praktiska arrangemangen om patrullen träffar en konstnär eller genomför en utfärd till ett lokalt evenemang eller mål. Patrulledarens uppgift är att i samarbete med lotsen fördjupa hur spejarscouterna bekantar sig med en konstnär eller utställning. Det är viktigt att patrulledaren frågar spejarscouterna om deras åsikter och motiveringar för dem då de besöker ett ställe. Meningen är inte att spejarscouterna ska konstatera att något är bra eller dåligt, utan också att berätta om sin egen synpunkt. Patrulledaren strävar efter att hämta mångsidighet och uppmuntrar patrullmedlemmarna att ta sig utanför sin egen bekvämlighetszon.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hitta information om lokala evenemang och konstverk. Lotsen hjälper patrulledaren att genomföra aktiviteten på en lämplig nivå för patrullen.

AKTIVITETENS LÄNGD: En kväll

PLATS: Kårlokalen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara en del av något och att förbinda sig, Värdesätter mänskligheten

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Reflektion, medborgarfärdigheter, medborgarskap, Scoutkultur, Seder och bruk, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Lokalt kulturutbud. Spejarscouterna deltar i ett kulturevenemang som ordnas på hemorten. Det kan t.ex. vara en konsert, en teaterföreställning, en hembygdsfest, en utställning eller en författarkväll.

TIPS NUMMER 2: Inhemsk musik. Spejarscouterna lyssnar på inhemsk

musik av en artist, eller i en speciell genre. Patrullen kan också bekanta sig med musiker och artister som är hemma från samma del av landet som de själva.

TIPS NUMMER 3: Inhemsk författare. Spejarscouterna besöker biblioteket och bekantar sig med en eller flera inhemska författare. Finns det någon känd författare som är född på orten eller någon som skrivit en bok som utspelar sig på orten? Spejarscouterna läser en text av en lokal författare eller en berättelse som utspelar sig på orten. Efter att spejarscouterna läst texten diskuterar de den. Spejarscouten berättar sig egen åsikt och sina tankar om verket. Spejarscouten kan också vara i kontakt med författaren och berätta om sina tankar.

TIPS NUMMER 4: Inhemsk konstnär. Spejarscoutpatrullen bekantar sig med bildkonst på den egna hemorten eller med verk av en konstnär från den egna hemorten som finns utställda på annat håll i Finland. Hurdana verk har konstnären gjort? Var har verken visats? Vad motiverar konstnären och vad vill hen uttrycka med sina verk? Patrullen bekantar sig med konstnärens verk på möjligast mångsidigt sätt. Också på små orter ordnas ordnas utställningar, t.ex. på bibliotek och kommunhus. Spejarscoutpatrullen kan också be en konstnär delta i ett veckomöte. Hur utbredd konsten är kan spejarscouterna åskådliggöra genom att placera bilder av tavlor och statyer som finns i närområdet på en karta. Patrullen kan själv fotografera eller teckna verken.

PRODUCENT 2

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan föra fram en berättelse eller ett budskap i ord och/eller bild.

BESKRIVNING: Spejarscouten fotograferar en serie av bilder, gör memes eller en tecknad serie.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren beslutar tillsammans med patrullen vad de ska göra. Patrulledarens uppgift är att se till att alla får säga sin åsikt och att patrullen väljer något som passar för alla. Patrulledaren ber vid behov om hjälp med utrustning och datorprogram av lotsen eller någon sakkunnig inom kåren.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att patrullen väljer en uppgift som är lämpligt utmanande för patrullen och hjälper vid behov till med att hitta behövliga datorprogram, eller utrustning. Lotsen hjälper spejarscouterna att få kontakt med kårens sociala media-ansvariga. Om det verkar finnas behov påminner lotsen spejarscouterna om t.ex. de regler som finns publicering av bilder.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett möte, En utfärd

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Kreativt tänkande, Media, Scoutkultur

TIPS NUMMER 1: Meme. Patrullen gör olika memes, med t.ex. scouttema, seglingstema eller lägertema. Patrullen försöker få kårens some-ansvariga att posta de bästa av memerna på kårens sociala medier.

TIPS NUMMER 2: Foto. Patrullen fotograferar en serie av bilder om ett speciellt tema den valt. Patrullen redigerar fotografierna och håller en fotoutställning eller lägger upp dem på internet. Då spejarscouterna fotar sin bildserie bekantar de sig med de mest centrala teman av fotografering som t.ex. exponering, ljus, skuggor och disposition. Tanken är inte att knäppa snabba bilder, utan att planera innehållet i bildserien också på förhand.

TIPS NUMMER 3: Tecknad serie. Patrullen gör en tecknad serie om t.ex. patrullens verkliga eller uppbyggda äventyr eller viktiga händelser ur kårens historia. Spejarscouterna frågar kårtidningens chefredaktör om serien kan publiceras i kårtidningen eller någon av kårens internetkanaler.

MINIATYRMODELL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten förstår betydelsen av att använda sig av en skala.

BESKRIVNING: Spejarscouterna gör en skalendig miniatyrmodell.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren skaffar behövt material och hjälper spejarscouterna med modellen. Patrulledaren ser till att alla får vara med och göra modellen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper spejarscouterna att välja en lämpligt stor utmaning. Hen hjälper vid behov till med att skaffa materialet och uppmuntrar patrullen i olika skeden av jobbet.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett möte - flera kvällar

PLATS: Kårlokalen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Pysel, Hantverk, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1: Kårstuga av lego. Spejarscouterna bygger en modell av kårens utfärdsstuga av legobitar.

TIPS NUMMER 2: Kårens båt i flaskan. Spejarscouterna bygger ett flaskskepp där det är en modell av kårens båt inne i flaskan. Patrulledaren eller lotsen tar reda på olika tricks för hur man får in skeppet i flaskan.

TIPS NUMMER 3: Scoutläger av återvinningsmaterial. Spejarscouterna bygger upp en miniatyrmodell av ett scoutläger av återvinningsmaterial. Modellen kan föreställa det senaste scoutlägret eller vara en del av planen för hur nästa scoutläger ska byggas upp.

TIPS NUMMER 4: Ätbar miniatyr. Spejarscouterna bygger ett pepparkakshus som är en avbild av till exempel kårlokalen, utfärdsstugan, kårbåten eller föreställer patrullen på hajk vid ett stockvindsydd.

FÖRHÅLLET TILL OMGIVNINGEN

Spejarscouten kan röra sig och fungera i olika omgivningar. Hen respekterar och känner naturen. Spejarscouten upplever att hen är en del av och trivs i naturen. Hen förstår hur den egna verksamheten påverkar omgivningen och vill verka för den. Spejarscouten följer principerna för hållbar utveckling.

ÅTERVINNINGSPYSSEL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan ta hänsyn till omgivningen och en hållbar utveckling då hen pysslar.

BESKRIVNING: Spejarscouten pysslar av återvinningsmaterial, och gör nytt av gammalt.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrullen och patrulledaren planerar tillsammans hurdan pyssel patrullen vill tillverka och vilket material som behövs till pysslet. Gör planeringen i tid, så att det också blir tid över för att skaffa materialet. Patrullen funderar tillsammans med patrulledaren varifrån man får material och gör en plan för att skaffa det. T.ex. olika industrier på hemorten kan kanske bidra med material.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper vid behov patrulledaren med material och idéer.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett möte

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Ansvar för livsmiljön

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Pysel, Hantverk, Kreativt tänkande, Miljö

TIPS NUMMER 1: Nytt av gammalt. Spejarscouterna piffar upp gamla kläder eller saker eller gör om dem till något annat. Tips och inspiration hittas på internet t.ex. om man söker på "göra om gamla kläder till nya".

Ett enkelt tips är att göra en tygkasse av en gammal t-skjorta. Till kassen behöver man en t-skjorta och en sax. Rita upp tygkassen på t-skjortan och klipp ut så att t-skjortans sidsömmar blir kassens sidsömmar. Klipp jack i nedre kanten så det bildas fransar. Knyt ihop fransarna parvis så det blir en botten på tygpåsen.

TIPS NUMMER 2: Återvinningsmaterial. Spejarscouterna använder återvunnet material då de pysslar. På t.ex. ett loppis eller en återvinningscentral finns ofta en hörna där man samlat återvunnet pysselmateriel, rester smått och gott, gamla knappar och pärlor och garnstumpar som lämpar sig för pyssel. Spejarscouterna kan göra en gemensam tur till ett loppis eller en återvinningscentral eller fynda tyglappar och annat överblivet material hemma i skåpen. Äggkartonger, yoghurtburkar, chipsrör, mjölkburkar och andra livsmedelsförpackningar är också bra material till många olika slags pyssel.

TIPS NUMMER 3: Skräpkonst. Spejarscouterna kan samla skräp de hittar i naturen och på stadens gator. Av det insamlade skräpet bygger spejarscouterna konstverk och ordnar en skräpkonstutställning.

TEMAUTFÄRD

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten deltar i en utfärd med övernattningsplats och får erfarenhet av att planera en utfärd enligt ett tema.

BESKRIVNING: Spejarscouterna deltar i planeringen av en patrullutfärd med ett speciellt tema och deltar i utfärden som räcker över minst en natt.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder planeringen av utfärden och ser med hjälp av lotsen till att allt nödvändigt planeras. Patrulledaren skaffar mat och programmaterial och lånar behövligt utrustning av kåren, vid behov med hjälp av lotsen. Patrulledaren informerar spejarscouternas föräldrar.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen övervakar planeringen och ser till att utfärden blir trygg för alla deltagare. Lotsen hjälper vid behov till med planeringen, reservering av stuga för övernattningsplats eller val av annan övernattningsplats och koordinering av skjutsar.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett veckoslut

PLATS: Scoutstugan, Skogen, Kårbåten

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållande till naturen, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Kreativt tänkande, Utfärder

TIPS NUMMER 1: Modefluga. Spejarscouterna väljer en modefluga som tema för sin utfärd. Det kan t.ex. vara en aktuell film, ett TV-program, ett populärt data/mobilspel eller idrottsevenemang så som OS. Vid planeringen av utfärden försöker spejarscouterna få in utfärdens tema i så mycket som möjligt. Om temat är ett spel kan utfärdens program kretsa kring utmaningar man ska klara av "i spelet" och att samla poäng. Om temat är film kan hela utfärdens tidtabell följa filmens handling. Patrulledaren uppmuntrar spejarscouterna till kreativa lösningar på hur man kan laga all mat enligt tema, eller hur man kan hitta på programtips ur en film utan att bara sitta hela utfärden och titta på filmen.

TIPS NUMMER 2: Forskningsutfärd. Spejarscoutpatrullen gör en forskningsutfärd och undersöker sin omgivning. Patrullen kan utveckla en egen forskningsidé eller delta i en redan existerande kampanj. På en veckoslutsseglats kan spejarscouterna mäta siktdjupet med en secci-skiva, mäta vattentemperaturen och göra iakttagelser om algförekomsten med jämna mellanrum under seglingen och i hamn. På en hajk i skogen kan spejarscouterna anteckna vilka alla fågelarter, blommande växter eller skogstyper de ser på vägen. Om det finns många små sjöar och tjärnar i området kan spejarscouterna jämföra vattenkvaliteten och temperaturen i de olika vattendragen. Istället för omgivningen kan patrullen också rikta sin forskning mot sig själv och sin utrustning. Spejarscouterna kan testa olika bivacker, hur bra olika eldtyper fungerar vid matlagning, hur bra kläder av olika material håller värme, vind och vatten o.s.v.

TIPS NUMMER 3: Slumputfärd. Spejarscouterna kan låta slumpen styra utfärden, allt från om patrullen skall ta till höger eller vänster i nästa väg/stig korsning till vilken måltid och vilket programpass som kommer till nästa i tidtabellen. Observera att tillräckligt många måltider och programpass måste planeras i förväg, men slumpen kan avgöra om patrullen äter två gånger kvällsmat efter varandra eller om spejarscouterna äter middag före morgonmålet. Patrulledaren och lotsen styr vid behov vägvalsalternativen så att patrullen hittar fram till en övernattningsplats om terrängen är sådan att man inte kan eller får övernattningsplats som helst.

NYTTIGA TRIX

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan något nyttigt gör-det själv-trix och förstår naturfenomen bättre.

BESKRIVNING: Spejarscouten provar roliga trix som ger insikt gällande naturfenomen.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren väljer de idéer som patrullen prövar på. Hen söker idéer på internet eller i böcker. Idéer som lämpar sig till den här aktiviteten kan också finnas bland uppgifter på scoutfärdighetstävlingar. Patrulledaren planerar aktiviteten och skaffar den utrustning och det material som behövs. Då testet är gjort, går patrulledaren igenom aktiviteten med patrullen. Meningen är att ta reda på vad fenomenet i testen berodde på och hur samma fenomen uppträder i naturen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att planera aktiviteten. Hen ser till att aktiviteten genomförs på ett säkert sätt. Då testen är genomfört hjälper lotsen patrulledaren att diskutera med spejarscouterna. Eningen är att ta reda på vad fenomenet i testen berodde på och hur samma fenomen uppträder i naturen.

AKTIVITETENS LÄNGD: 10 min till flera timmar

PLATS: Kårlokalen, Ute

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Livsåskådning, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Pyssel, Ute- och lägerfärdigheter, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1: Apelsinljus. Spejarscouterna bygger ett ljus av en apelsin eller någon annan citrusfrukt.

- Skär ett snitt runt ekvatorn på frukten och dela försiktigt apelsinen så att du får en skalhalva där allt fruktkött är borta och den vita "mittstroppen" sitter kvar i skalhalvan.
- Häll en skvätt matolja i apelsinhalvan och doppa veken (mittstroppen) i matoljan så den blir genomdränkt.
- Tänd ljuset. OBS! det kan ta en stund att få ljuset att brinna ordentligt av sig själv. En grilltändare som man kan ha tänd en längre stund utan att bränna fingrarna rekommenderas. Spejarscouterna kan experimentera med hur mycket matolja som behövs för att ljuset ska brinna en viss tid.

TIPS NUMMER 2: Vattentermometer. Spejarscouterna bygger en vattentermometer av en halv liters plastflaska och ett sugrör.

- Gör ett hål i flaskans kork med en syl.
- Tryck ned sugröret en bit i flaskan genom hålet och täta runt med häftmassa.
- Fyll flaskan med kallt vatten och droppa i lite karamellfärg.
- Häll hett vatten i en skål. Ställ flaskan i skålen och se hur vattennivån stiger i sugröret. Spejarscouterna kan prova om de får termometern att fungera en varm sommardag på lägret.

TIPS NUMMER 3: Saltvattenrenare. Spejarscouterna bygger en saltvattenrenare.

Material: ett tvättfat, en liten skål som är högre än 3 cm men lägre än tvättfatet, plastfolie, ett mynt eller en liten sten, tejp, vatten och salt.

- Häll vatten i tvättfatet tills det är ca 3 cm djupt.
- Häll i salt tills det smakar ungefär som havsvatten
- Ställ försiktigt den lilla skålen mitt i tvättfatet så det inte kommer något vatten i den.
- Spänn plastfolie över tvättfatet och fäst med tejp så det blir tätt.
- Lägg myntet eller en liten sten på plastfolien ovanför den lilla skålen.
- Ställ tvättfatet i solen i några timmar.
- Smaka på vattnet som samlats i den lilla skålen.

MÖTEN PÅ SKOGSSTIGAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till olika sätt att använda skogen. Spejarscouten kan ta andra i beaktande och uttrycka sin egen åsikt med hänsyn till andras åsikter.

62

BESKRIVNING: Spejarscouten funderar på olika sätt vad i skogen som är viktigt för hen och vad skogen betyder för hen. Samtidigt bekantar sig spejarscouten med andras tankar om samma ämne.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper patrullen att hitta på ett sätt att genomföra aktiviteten på. Om patrullen gör ett hörspel, kan patrulledaren vara berättare eller bilda föreställningen. Om patrullen gör en intervju kan patrulledaren hjälpa vid behov att formulera bra frågor och med att publicera resultatet.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren och patrullen under aktiviteten. Hen uppmuntrar och leder patrullen att göra bra val i anknytning till genomförandet.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållande till naturen, Världsåskådning, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Framträda, Kreativt tänkande, Skogen

TIPS NUMMER 1: Spejarscoutpatrullen gör ett hörspel. Till planeringen och genomförandet behövs häften, pennor, texter, rollmaterial och utrustning för att spela in. Spejarscoutpatrullen brainstormar och skriver som resultat av det ett litet manus och en pjäs. Det kan finnas t.ex. fyra roller i pjäsen: en mård, en person på utfärd, en skogsbrukare och en bonde. Spejarscouterna kan fundera på olika syner på skogen genom dessa karaktärer. Tanken är att varje spejarscout ska reflektera över sitt eget skogsförhållande. Redan en person kan ha olika roller och behov i skogen. Att sona förhållandena sinsemellan är svårt och får oss att tänka på vår egen värdegrund. En jägare uppskattar djuren, men är ändå redo att skjuta det för att få mat eller pälsen. En skogsskötare tycker om småfåglarna i skogen, men är redo att fälla träd för att sälja virke. En grävmaskinsförare tycker om blommorna som växer i ett kärr, men hans uppgift är att gräva ett dike då blommorna lider. Hur skulle var och en av oss agera?

Patrullen skapar ramarna för hörspelet så att rollpersonerna så att rollpersonerna får säga en på förhand uttänkt replik åt en annan roll. En av spejarscouterna eller patrulledaren kan fungera som konferencier i hörspelet och läsa eventuella mellanreplik och leda in hörarna och talarna på ett nytt ämne. Följ inte manuskriptet allt för noga, utan lämna utrymme för diskussion i rollerna. Tanken är att säga något vacker, inte skälla. Förstås ska man ifrågasätta.

TIPS NUMMER 2: Intervju om hur man använder sig av skogen. Spejarscouterna funderar på olika orsaker att ta sig ut i naturen. Var och en funderar på sina personliga skäl och litar också t.ex. kompisars och familjemedlemmars orsaker. På basen av de påståenden förbereder patrullen några undersökningsfrågor som hjälper att ta reda på mer. Då frågorna är färdiga tar sig spejarscouterna ut i en närbelägen nationalpark, spånbana eller annan dylik plats och genomför sin Gallup. Resultatet kan publiceras i t.ex. kårtidningen eller kårens kanaler i sociala medier. Patrullen kan också skriva en artikel om resultatet och erbjuda artikeln åt en lokaltidning.

➤ KREATIVITETSETAPPENS FYR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten övar kreativt tänkande och problemlösning och hen lär sig nya färdigheter. Spejarscouten får erfarenhet av att uppträda eller visa upp sitt arbete.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen planerar och förverkligar en kreativ produktion eller produkt genom att använda sig av sina färdigheter inom hantverk och sina uttrycks-, kommunikations- och problemlösningsfärdigheter. Spejarscoutpatrullen visar eller förevisar sin produkt eller produktion för en utomstående publik. Publiken eller läsarna kan utgöras till exempel av hela kåren, kårens övriga spejarscouters eller äventyrsscouters.

- Patrullen väljer ett av de färdiga alternativen för fyren, eller planerar och förverkligar en helt egen fyr. Målen för fyren sätts på en tillräckligt utmanande nivå tillsammans med lotsen.

KÅRTIDNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten får en inblick i det arbete som ligger bakom en tidning och patrullen skapar tillsammans en större kreativ helhet. Spejarscouten skriver olika typs texter och får erfarenhet av att editera och ombyta text.

BESKRIVNING: Patrullen gör ett nummer av kårtidningen i samråd med kårtidningens chefredaktör, eller en helt egen tidning.

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ser till att patrullen planerar en rättvis arbetsfördelning så att alla får vara med och göra tidningen och ingen måste göra allt. Patrulledaren stöder spejarscouterna och påminner dem om deadlines. Patrulledaren diskuterar med lotsen om fyren och hela etappen. Efter fyren kan det redan vara aktuellt att diskutera nästa etapp med lotsen och göra upp preliminära planer.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen tar kontakt med kårtidningens chefredaktör och utreder hur patrullen får tillgång till behövliga datorprogram (vad har spejarscouterna hemma? Kan patrullen få låna skolans datorklass för att sätta ihop tidningen? Finns det datorer med ombytningsprogram på förbundets kansli som man kan få använda?). Ifall patrullen gör en egen tidning hjälper lotsen spejarscouterna att reda ut i vilken grad kåren kan stå för kopieringskostnaderna. Lotsen och/eller chefredaktören handleder spejarscouterna då dessa skriver artiklar och ombyter tidningen. Lotsen deltar i fyren till den grad att hen kan ge feedback för fyren under utvärderingsdiskussionen. Patrullen diskuterar tillsammans under lotsens ledning om fyren och hela etappen. Under utvärderingen funderar patrullen på vad de lärt sig under etappen och fyren. Vilka utmaningar har patrullen mött under etappen och fyren. Vilka känslor har aktiviteterna och fyren väckt hos spejarscouterna? Är det något spejarscouterna saknat? Finns det något man nu skulle göra annorlunda? Lotsen berättar ärligt men konstruktivt om sin egen uppfattning om fyren och etappen. Lotsen bör minnas att främst utvärdera gruppens arbete och och undvika att fokusera på enskilda spejarscouters eventuella misstag.

Lotsen håller också en skild utvärderingsdiskussion med patrulledaren. Det kunde vara bra att lotsen i förväg funderat på utvecklingsförslag till patrulledaren.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen planerar ett mångsidigt innehåll i samråd med kårtidningens chefredaktör. Tillsammans kommer man överens om deadlines och när tidningen ska ges ut. Spejarscouterna tar reda på hur kårtidningen vanligen trycks eller kopieras och räknar in tid för detta i tidtabellen med deadlineerna. Spejarscouterna kommer överens om arbetsfördelningen och vem som skriver vad. Patrullen funderar tillsammans på vad läsarna kan tänkas vara intresserade av, och hur man skriver artiklar som väcker intresse både bland yngre och äldre läsare.

Spejarscouterna tar reda på vilken budget kårtidningen har och om denna påverkar det önskade sidantalet i tidningen. Om patrullen gör en egen tidning funderar patrullen på vad det kostar att trycka/kopiera upp den och hur de ska finansiera kopieringen.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Spejarscouterna skriver artiklar och fotograferar till kårtidningen. Spejarscouterna provar på olika typer av texter och gör allt från gallurar och intervjuer till kolumner, reportage från evenemang och produkttester.

Hela patrullen hjälper till med ombyggnaden av tidningen.

FYRENS UTVÄRDERING: Då fyren är avslutad, d.v.s. tidningen är färdig och tryckt/kopierad håller patrullen en utvärderingsdiskussion

med lotsen. Eventuell feedback om tidningen går också igenom. Samtidigt diskuterar patrullen också hela etappen. Målsättningen med utvärderingen är att spejarscouterna ser hur de utvecklats som grupp, vad de lyckades med tillsammans och vilka saker de som grupp kunde göra annorlunda följande gång.

ROLLSPEL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan leva sig in i en given roll och tillsammans med patrullen improvisera eller leva fram en historia. Spejarscouten vågar släppa loss och lita på sina patrullkamrater.

BESKRIVNING: Spejarscouterna, patrulledarna och lotsen lever sig in i på förhand överenskomna roller under ett helt evenemang. Svårighetsgraden kan varieras med nivån på förberedelserna och hur noggrant man vill följa ett färdigt manus. Tips på olika rollspelsidéer hittas t.ex. i Lounais-Suomen Partiolaisets idé-häfte för Kreativitetsetappens fyra. Se bilagan

www.lounaissuomenpartio.fi/system/files/Sivu/1061/tarpojen_luovuusmajakka_pdf_4ae95d4a54.pdf

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder patrullens diskussion om rollspelsteman och ser till att alla får föra fram sina idéer. Patrulledaren bokar med lotsens hjälp vid behov lokaliteter för rollspels-evenemanget. Patrulledaren ser till att datumet som väljs för fyren passar alla i patrullen och sprider information om fyren till spejarscouterna och deras föräldrar. Patrulledaren gör med hjälp av lotsen upp en budget för evenemanget. Patrulledaren deltar i rollspelet med liv och lust och uppmuntrar och hjälper spejarscouterna att hålla sig till sina roller. Efteråt diskuterar patrulledaren med lotsen om fyren och hela etappen. Efter fyren kan det redan vara aktuellt att diskutera nästa etapp med lotsen och göra upp preliminära planer.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hålla fyren på en lämplig nivå för patrullen. Lotsen godkänner patrullens rollspelsplaner och de karaktärer som väljs för varje deltagare. Vid behov hjälper lotsen patrulledaren att boka utrymmen för rollspelsevenemanget. Lotsen håller koll på att information om evenemanget går till alla spejarscouters hem i god tid före evenemanget. Lotsen deltar också i rollspelet och kan fungera som spelleddare och föra in nya element i spelet om scouterna kör fast (t.ex. nya ledrådar som hittas i mordmysteriet, eller en hård vind som tvingar vikingaskeppen att ta i land i främmande trakter). Lotsens uppgift är att övervaka och vid behov styra spelet så att det hela tiden känns tryggt och säkert för deltagarna och alla får en bra upplevelse. I och med att lotsen deltar i rollspelet kan lotsen också lättare utvärdera fyren tillsammans med patrullen efteråt.

Efter fyren diskuterar patrullen tillsammans under lotsens ledning om fyren och hela etappen. Under utvärderingen funderar patrullen på vad de lärt sig under etappen och fyren. Vilka utmaningar har patrullen mött under etappen och fyren. Vilka känslor har aktiviteterna och fyren väckt hos spejarscouterna? Är det något spejarscouterna saknat? Finns det något man nu skulle göra annorlunda? Lotsen berättar ärligt men konstruktivt om sin egen uppfattning om fyren och etappen. Lotsen bör minnas att främst utvärdera gruppens arbete och undvika att fokusera på enskilda spejarscouters eventuella misstag.

Lotsen håller också en skild utvärderingsdiskussion med patrulledaren. Det kunde vara bra att lotsen i förväg funderat på utvecklingsförslag till patrulledaren.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Spejarscoutpatrullen väljer redan i början av terminen temat för sitt rollspel. Temat kan t.ex. vara knutet till en viss tidsperiod (Vikingatiden, medeltida riddarspel, Vilda Västern) eller kretsas kring en verklig eller påhittad händelse eller plats (Ett mordmysterium, En kväll på Hogwarts, i Spegellandet)

Varje spejarscout, patrulledarna och lotsen tilldelas en egen roll. För varje rollkaraktär görs en noggrann beskrivning med allt från ålder, kön, yrke och förhållande till de andra rollkaraktärerna till utmärkande personlighetsdrag. För rollspelet bestämmer patrullen t.ex. en inledning och gör upp ett löst manus att följa. Patrullen kan också välja att bara planera hur rollspelet börjar och lämna slutet öppet. Under terminens lopp fixar patrullen klädsel och övrig utrustning som behövs under rollspelet. Ett datum för evenemanget slås fast så tidigt som möjligt.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Under rollspelet lever sig deltagarna in i sina roller och försöker säga och göra sådant som den rollkaraktären skulle göra. Under rollspelets gång dokumenteras spelet på något sätt. Patrullen kan skriva ned historien i sin loggbok, eller bjuda in någon extra explorer- eller roverscout som filmar eller fotograferar rollspelet. Lotsen har kanske också tid att skriva ned historien an efter.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter fyren håller patrullen en utvärderingsdiskussion med lotsen. Samtidigt diskuterar patrullen också hela etappen. Målsättningen med utvärderingen är att spejarscouterna ser hur patrullen utvecklats som grupp; vad de lyckades med tillsammans och vilka saker de som grupp kunde göra annorlunda följande gång.

OSCARGALA

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten får en inblick i hur man gör en film. Spejarscouten lär sig använda något videoediteringsprogram och funderar på problematiken kring vad man kan publicera var i sociala medier och på internet.

BESKRIVNING: Patrullen planerar och skriver manus till en kort videofilm tillsammans. Spejarscouterna deltar alla i filmnings- och editeringsarbetet. Patrullen visar upp sin film för publik.

FYRENS MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledarna hjälper patrullen med idéer till film och manus och ber vid behov om hjälp av lotsen att hitta en video-expert som kan lära patrullen att editera filmen. Patrulledaren ser till att uppgifterna fördelas jämt i patrullen och alla får prova på att uppträda, filma och editera. Patrulledaren hjälper spejarscouterna i alla delmoment enligt behov. Efteråt diskuterar patrulledaren med lotsen om fyren och hela etappen. Efter fyren kan det redan vara aktuellt att diskutera nästa etapp med lotsen och göra upp preliminära planer.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen stödjer spejarscouterna då de gör planer för filmen och skriver manuskript. Hen ser till att idéerna är lämpligt krävande för spejarscoutpatrullen. Lotsen tar reda på om det finns andra patruller som gör samma fyr samtidigt i närheten och tar kontakt med de andra för att diskutera möjligheten till en gemensam filmgala. Lotsen uppmuntrar och stödjer projektet under olika skeden av projektet och deltar i fyren så att hen kan ge konstruktiv feedback åt patrullen. Lotsen ser till att filmen blir färdig och att den färdiga filmen visas för publik.

Efteråt diskuterar patrullen tillsammans under lotsens ledning om fyren och hela etappen. Under utvärderingen funderar patrullen på vad de lärt sig under etappen och fyren. Vilka utmaningar har patrullen mött under etappen och fyren. Vilka känslor har aktiviteterna och fyren väckt hos spejarscouterna? Är det något spejarscouterna saknat? Finns det något man nu skulle göra annorlunda? Lotsen berättar ärligt men konstruktivt om sin egen uppfattning och fyren och etappen. Lotsen bör minnas att främst utvärdera gruppens arbete och undvika att fokusera på enskilda spejarscouters eventuella misstag.

Lotsen håller också en skild utvärderingsdiskussion med patrulledaren. Det kunde vara bra att lotsen i förväg funderat på utvecklingsförslag till patrulledaren.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen planerar sin videofilm och skriver ett manus. Videon kan t.ex. vara en filmatisering av en känd scoutberättelse, en film om patrullens/kårens veckoslutsutfärd, eller en film vars handling patrullen hittat på från början till slut. Patrullen berättar om sin filmidé för lotsen och visar också upp manus innan de börjar filma. Patrullen bestämmer tillsammans när filmen ska visas för publik. Om flera andra patruller i kåren eller regionen också väljer att

göra en film kan man ordna en gemensam Oscarsgala där allas filmer visas. Patrullen gör reklam för sin filmpremiär och bjuder in andra spejarscoutpatruller, kårens äventyrsscouters eller sina familjer till premiären.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Patrullen filmar material till sin film och klipper och editerar sedan materialet till en film. Filmen visas för publik antingen på en gemensam Oscarsgala med andra spejarscoutpatruller eller som privat filmvisning endast för denna film. Vid behov ber patrullen en expert komma till mötet för att berätta om olika editeringsprogram och hur de fungerar.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter fyren håller patrullen en utvärderingsdiskussion med lotsen. Samtidigt diskuterar patrullen också hela etappen. Lotsen bör minnas att främst utvärdera gruppens arbete och undvika att fokusera på enskilda spejarscouters eventuella misstag.

UTSTÄLLNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan göra en enhetlig tematisk kreativ produktion och ordna ett evenemang i samarbete med andra. Spejarscouten kan marknadsföra sitt evenemang.

BESKRIVNING: Spejarscouterna skapar föremål eller konstverk enligt ett på förhand valt tema och ordnar en utställning för sina verk. Spejarscouterna marknadsför sin utställning också till utomstående.

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren föreslår vid behov lämpliga teman och arbetstekniker för patrullens utställning. Patrulledaren hjälper spejarscouterna att lära sig arbetstekniken och uppmuntrar dem då de lider av idétorra. Patrulledaren gör tillsammans med patrullen en budget för materialkostnader och kostnader för utställningslokaliteterna. Patrulledaren organiserar iordningställandet av utställningen och ser till att arbetsuppgifterna fördelas rättvist.

Efteråt diskuterar patrulledaren med lotsen om fyren och hela etappen. Efter fyren kan det redan vara aktuellt att diskutera om nästa etapp med lotsen och göra upp preliminära planer.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen kollar med kårens övriga spejarlotsar om det finns andra spejarscouters som är intresserade av att ta del i utställningsfyren, och förmedlar kontakten mellan patrullerna. Lotsen kan upplysa patrullen om det finns en budget reserverad för t.ex. material eller utställningslokaler för fyren. Lotsen hjälper spejarscouterna med marknadsföringen av utställningen.

Lotsen följer med spejarscouternas arbete med verken som ska ställas ut och med själva utställningen i sådan mån att hen efteråt kan utvärdera fyren tillsammans med spejarscouterna.

Patrullen diskuterar tillsammans under lotsens ledning om fyren och hela etappen. Under utvärderingen funderar patrullen på vad de lärt sig under etappen och fyren. Vilka utmaningar har patrullen mött under etappen och fyren. Vilka känslor har aktiviteterna och fyren väckt hos spejarscouterna? Är det något spejarscouterna saknat? Finns det något man nu skulle göra annorlunda? Lotsen berättar ärligt men konstruktivt om sin egen uppfattning om fyren och etappen. Lotsen bör minnas att främst utvärdera gruppens arbete och undvika att fokusera på enskilda spejarscouters eventuella misstag.

Lotsen håller också en skild utvärderingsdiskussion med patrulledaren. Det kunde vara bra att lotsen i förväg funderat på utvecklingsförslag till patrulledaren.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen väljer ett tema och/eller en arbetsteknik. Under etappens lopp hittar kanske varje spejarscout sin favorit hantverks- eller arbetsteknik då spejarscouterna får bekanta sig med olika tekniker. Spejarscouterna kan välja att alla håller sig till samma tema men att var och en jobbar med sin favoritteknik, eller så kan spejarscouterna välja arbetstekniken som det genomgående temat för utställningen. Patrullen funderar på ett lämpligt ställe för sin utställning, och om det kostar patrullen att ha utställningen där. Patrullen funderar på när och hur länge utställningen ska vara öppen, och beaktar att t.ex. en snö- eller isskulpturutställnings tidpunkt och längd är väldigt väderberoende medan en foto-utställning inomhus i ett bibliotek eller köpcentrum kan begränsas av andra saker som budget och andras behov av samma utrymme. Patrullen funderar också på hur länge det tar att ställa i ordning utställningen och räknar in detta i sin tidtabell för när verken som ska utställas bör vara färdiga. Patrullen gör upp en tidtabell för när konstverken ska göras, när utställningen ställs i ordning och när den rivs igen.

5 Dags att göra inköp! Gå och köp det material ni behöver inom budgeten som ni skapat.

6 Nu är det dags att skapa en prototyp av den egna affärsidén.

7 Då prototypen är färdig är det dags att testa den. Ledaren eller någon annan utomstående extern utvärderar hur väl produkten fungerar.

8 Lansering av produkten. Produkten presenteras för föräldrar, en annan spejarscoutpatrull eller varför inte för hela kåren. Patrullen kan också filma en reklamvideo om sin produkt och presentera den via nätet.

FYRENS UTVÄRDERING: Fyren avslutas då produkten har presenterats och utvärderats. Lotsen, en annan ledare i kåren eller en förälder kan fungera som "kund". Produkten presenteras för kunden, som ger respons om hur funktionsduglig produkten är, men också om hur väl produkten presenterades. Efter det här funderar patrullen under lotsens ledning på vilka alla skeden som hörde till att grunda ett företag och att utveckla en produkt. Vad kändes nyttigt och vad kändes onödigt under processen? Spejarscouterna utvärderar också själva den produkt de utvecklat.

ÖVERLEVNADS- ETAPPEN

EGET NAMN

ÅR

LOTSENS NAMN

OBLIGATORISKA

ORIENTERING	ATT GÖRA UPP ELD	NÖDFÖRSTAHLJÄLPEN
ATT RÖRA SIG I NATUREN	UTFÄRDSMAT	SJÖAKTIVITET
LEDARSKAPS- ELLER ANSVARSUPPGIFT		

VALBARA

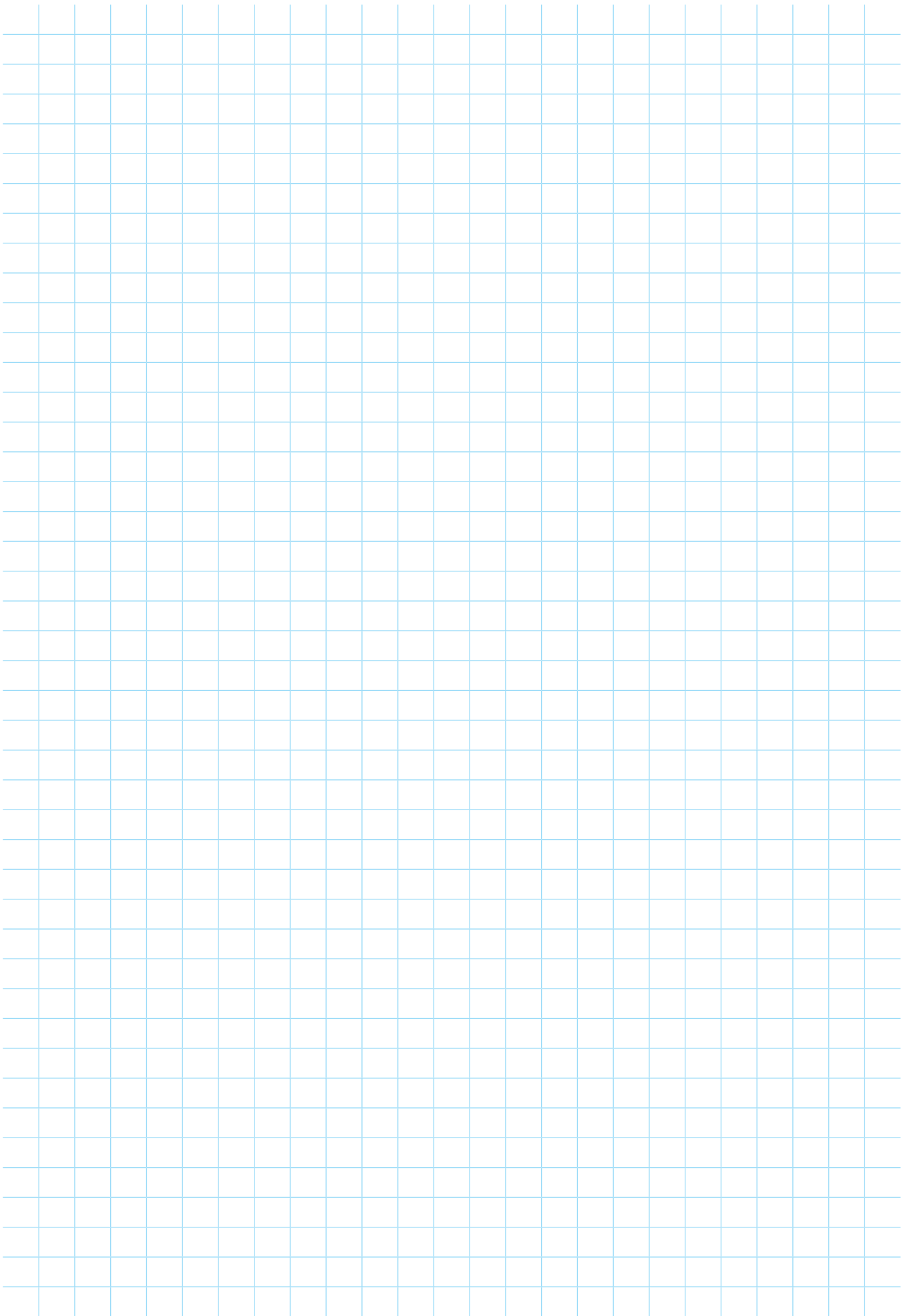
FÖRHÅLLET TILL SIG SJÄLV _____	FÖRHÅLLET TILL ANDRA _____
FÖRHÅLLET TILL SAMHÄLLET _____	FÖRHÅLLET TILL OMGIVNINGEN _____

FYR

--

PAUSER

--

ÖVERLEVNADSETAPPEN

MÅLSÄTTNING: Överlevnadsetappens målsättning är att spejarscouten kan planera och genomföra en vandring tillsammans med andra.

BESKRIVNING: Spejarscouten lämnar de bekanta utfärdsplatserna. Hen övar på att beakta rutten, utrustningen och traktering, och vandrar med en ledare. Spejarscouten tar hand om sig själv på vandring, också i krävande förhållanden, och fungerar i grupp. Spejarscouten njuter av att röra sig i naturen.

➤ Alla etappens obligatoriska aktiviteter görs före fyrens förverkligande.

KURSTAGNINGSSKEDE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan fatta gemensamma beslut och planera olika projekt.

BESKRIVNING: Spejarscouterna fattar beslut tillsammans i frågor som anknuter till etappen och planerar fyren.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren bekantar sig noggrant med spejarscouternas program på förhand, så att hen kan presentera det för sin patrull. Patrulledaren ska vara entusiastisk och hjälpa spejarscouterna att välja en lämplig etapp med passande aktiviteter och en fyr åt sig. Patrulledaren tar med sig spejarscoutprogrammet för patrullen att läsa, antingen på papper eller elektroniskt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till att spejarscoutpatrullen väljer inspirerande aktiviteter åt sig och lämpligt utmanande tips för genomförande av fyren. Lotsen ser också till att patrullen bekantar sig med kårens och förbundets verksamhetsplan i planeringskedjet och plockar med spejarscoutevenemangen i sin egen verksamhet. Då aktiviteterna utförs ska lotsen se till att målsättningarna för aktiviteterna uppfylls på det sätt patrullen valt att förverkliga aktiviteten. Tanken är att patrullen också ska lära sig något nytt och inte bara repetera det de lärt sig som äventyrsscout.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ledarskap, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Patrullen övar på mötesrutiner. Patrullmedlemmarna klär sig i scoutklädsel till mötet, ber om ordet och för protokoll. Under de första etapperna är det bra om lotsen är ordförande, medan patrulledaren kan vara ordförande under senare etapper. Patrullen kan bekanta sig med programmet innan mötet, så att lotsens och patrulledarens presentation inte avbryter mötet. Då spejarscouterna får mer erfarenhet får de allt mer ansvar för beslut och verksamhetsplanen skrivs helt och hållet av patrullen. Under de första etapperna kan lotsen och patrulledaren göra preliminära val åt patrullen, den nästan färdiga verksamhetsplanen slutför sedan patrullen tillsammans.

Tanken är att spejarscouterna ska lära sig formellt mötesbeteende. Patrullens uppgift är att i mån av möjlighet bestämma om vilken etapp de gör och vilka aktiviteter de tänker utföra under etappen. Patrullen kan också besluta om fyrens innehåll.

Föredragningslistan för mötet kan t.ex. se ut såhär:

1. Presentation av etappen: Etappen och tanken bakom etappen presenteras kort.
2. Presentation av fyren: Fyren och eventuella alternativ presenteras kort. Planering av några alternativa fyrar.
3. Presentation av aktiviteterna: Aktiviteterna presenteras kort.
4. Val av fyr och målsättning: Lotsen ger alternativa teman för fyren och patrullen väljer sitt favoritämne och väljer målsättning inför fyren. Fyren och de utmaningar som relaterar till den specificeras ännu under etappen.
5. Val av aktiviteter: Patrullen väljer aktiviteter ur en lista som lotsen sammanställt. Lotsen har kanske plockat bort några aktiviteter från listan innan hen ger patrullen valmöjlighet. Tanken är att patrullen ska välja sådana aktiviteter som stöder genomförandet av fyren.

6. Val av ordning: Patrullen väljer i vilken ordning aktiviteterna utförs och på basis av det görs en stomme för verksamhetskalendern. Hoppa över den här punkten åtminstone under första etappen.

7. Ansvarsuppgifter: Presentation av ansvarsuppgifter d.v.s. ledarskapsuppgifter i ett äventyrsscoutlag och till etappen tillhörande ansvarsuppgifter i den egna gruppen. Dessutom planeras den preliminära tidpunkten för ansvarsuppgifterna och fördelningen av dem.

TIPS NUMMER 2: Att göra ett avtal. Patrullen gör tillsammans ett avtal. I avtalet skriver patrullen de gemensamma spelreglerna för följande halvårsperiod. Till exempel de aktiviteter som patrullen kommer göra och de evenemang patrullen kommer delta i skrivs in i avtalet. Patrulledaren kan lova att arrangera de planerade aktiviteterna på ett roligt sätt, lotsen ordnar en trevlig utflykt och spejarscouterna lovar att de deltar i åtminstone en av kårens medlemsamlingskampanjer. Avsikten är att öva på att göra upp ett avtal och att också hålla det. Det lönar sig att göra avtalet tillräckligt detaljerat. Avtalet kan också fungera som verksamhetsplan eller åtminstone som ett utkast för den. Dessutom kan patrullen, om den så vill, komma överens om eventuella följder om någon inte följer avtalet. Det är lotsens uppgift att se till att följderna för att bryta mot kontraktet och andra punkter i avtalet är måttfulla.

ORIENTERING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner sig trygg i olika omgivningar. Hen kan placera sig på en karta och röra sig i naturen med hjälp av karta, kompass och andra hjälpmedel.

BESKRIVNING: Vid behov repeterar spejarscouterna grundläggande orienteringskunskaper. Spejarscouten övar nya orienteringskunskaper genom att t.ex. lära sig att använda koordinatsystemet.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren förbereder sig genom att se till att den utrustning som behövs finns på plats och planerar på förhand en eventuell orienteringsbana. Patrulledaren kan vid behov be någon med orienteringskunskaper att ansvara för aktiviteten. Någon från den lokala orienteringsföreningen ställer säkert också gärna upp.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren göra en lämpligt utmanande orienteringsövning för spejarscouterna. Vid behov kan lotsen tipsa om personer som kan hjälpa till att lära ut orienteringsfärdigheter.

AKTIVITETENS LÄNGD: 3 timmar

PLATS: Skogen, Staden

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkännedom och självutveckling, Förhållande till naturen, Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Ute- och lägerfärdigheter, Motion, Orientering

TIPS NUMMER 1: Orientering i terräng. Spejarscoutpatrullen repeterar karttecken, genom t.ex. ett minnesspel eller domino. Ett annat bra sätt är att tillsammans med patrullen rita en karta (t.ex. 1:500) över gårdsplanen eller närskogen genom att använda riktiga karttecken och också märka ut de minsta detaljerna. I terrängen kan man repetera karttecken genom att känna igen vad karttecknen symboliserar i naturen. Då kan patrulledaren fråga "Vilket karttecken får det här?" och peka på en bro, ett staket, ett kärr eller liknande objekt i terrängen. Efter det här repeterar patrullen att passa kartan med hjälp av kompass och terräng, samt att ta kurs. Efter att grundfärdigheterna repeterats orienterar patrullen med hjälp av kartan och under ledning av patrulledaren. Under orienteringen repeteras: höjddkurvor

och terrängens form, att placera sig själv på kartan, ruttval, att ta kompassriktning, hur man tar sig fram i terrängen och skalan på kartan. Då patrullen minns grundkunskaperna deltar spejarscouterna ensamma eller i smågrupper i en liten orientering med några kontroller, antingen på en bana patrulledaren gjort eller på den lokala orienteringsföreningens bana.

TIPS NUMMER 2: Nattorientering. Patrullen repeterar först tillsammans vilka knep det finns för nattorientering, t.ex. genom att fundera över skillnaden på ruttval under en natt- eller dagorientering. En nattorientering kan ordnas på många sätt. Patrullen kan t.ex. utmana spejarscoutpatrullen i grannkåren till en nattorienteringstävling och be en orienterande ledare i kåren att ställa upp som banmästare. Många finska scoutdistrikt ordnar också nattorienteringstävlingar. Också lokala orienteringsföreningar kan under hösten ordna motionsorienteringstävlingar i mörker. Nattorienteringen lämpar sig också för patrullens eller kårens hajk. Det lönar sig att öva på nattorientering som patrull eller i par. Bygg banan i formen av en stjärna eller ett kärnhjul. Det ökar säkerhets känslan och gör det lättare för deltagarna att återvända till mitten och fråga om råd om de inte hittar vägen.

TIPS NUMMER 3: Koordinatsystemet. Spejarscouterna bekantar sig med koordinatsystemet, som är bekant från skolan. Det är lättare att begripa koordinaterna då man ser dem på en jordglob. Patrulledaren kan också skaffa en stor ballong och rita ut de geografiska koordinaterna på den (longitud, latitud). Tillsammans kan patrullen fundera på, hur de andra koordinatsystemen placerar sig i jämförelse med de geografiska koordinaterna.

Då spejarscouterna har förstått principerna för koordinater, kan man öva sig att använda systemet på många olika sätt. Patrullen kan t.ex. rita kärlokalsplanritning eller göra en kartskiss över gårdsplanen. Sedan anpassas ritningen men något existerande koordinatsystem. Till det här syftet kan en kilometer i koordinatsystemet t.ex. delas i tusen delar. Patrulledaren eller lotsen kan också ordna en orienteringsövning där kontrollerna meddelas som koordinater. Till slut kan man göra en snitslad bana med angivna ställen där spejarscouterna stannar upp och skriver ner koordinaterna för platsen. (Den snitslade banan utmärks inte på scouternas karta). Övningen kan också vara i en hel dag, där man rör sig runt närostäderna med allmänna transportmedel, bilar, cyklar eller gående.

Inomhus kan man öva användningen av koordinatsystemet så att ledaren säger ett karttecken. Spejarscouterna har likadana kartor och försöker så snabbt som möjligt hitta karttecknet på sin karta och meddela tecknets placering åt ledaren med hjälp av koordinaterna.

TIPS NUMMER 4: Patrullen övar på vad man ska göra om man gått vilse. Tips för att en sådan situation hittar ni t.ex. i utfärdsböcker och på webben, med sökorden "vad göra då man gått vilse". Patrullen kan också öva situationen så att mitt i att patrullen gör något annat, meddelar patrulledaren att man gått vilse. Då ska patrullen agera på det sätt situationen kräver och ta sig tillbaka till startpunkten. Lotsens uppgift är att se till att det inte finns en verklig risk att gå vilse och att det korrekta sättet att handla då man gått vilse går igenom tillsammans.

TIPS NUMMER 5: Att gå i kompassriktning. Spejarscouten övar att gå i kompassriktning och att använda stegpar. Två steg kallas för stegpar: vänster – höger. Antalet stegpar betyder hur många stegpar som rymms på hundra meter. Var och en ska veta sitt ungefärliga antal stegpar med ryggsäck, utan ryggsäck och springande. Talen är ungefär 30-40 stegpar på hundra meter. Då man orienterar i grupp kan en person räkna stegpar medan den andra orienterar.

Som övning kan ni t.ex. orientera utan karta. Spejarscouterna mäter avståndet till kontrollen från kartan och tar rätt riktning. Därefter försöker hen utan karta, men med hjälp av sin steglängd hitta en kontroll som ligger på max. en halv kilometers avstånd. En annan bra övning är att hela patrullen tar samma riktning och kommer överens om att alla följer den. Patrulledaren leder avsiktligt patrullen lite på sidan av riktningen. Efter övningen kollar patrullen hur mycket på sidan av det planerade målen man hamnade, t.ex. på en halv kilometers sträcka.

ATT GÖRA UPP ELD

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan tända, hålla i liv och släcka en eld säkert. Hen kan använda sig av olika sorts tändved.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att tända en eld utan tändstickor eller genom att endast använda sig av trä från skogen. Hen repeterar också vilka egenskaper en bra eldplats har.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ser till att de saker som behövs på mötet finns tillhands. Hen kollar också upp att det är tillåtet att göra upp eld.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att genomförandet av aktiviteten går säkert till.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Skogen, Utfärd, Läger

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshandtering, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Ute- och lägerfärdigheter, Scoutfärdigheter, Eld

TIPS NUMMER 1: Patrullen gör upp en eld utan tändstickor. Patrullen samlar ett material som är tätt men luftigt och lättantändligt, t.ex. en stor hög fnöske. För att göra upp elden kan ni ta hjälp av t.ex. solen, ett förstoringsglas eller svag ström. Om ni väljer att använda er av svag ström behöver ni dessutom batterier, en ledning och stålull. I samband med att ni gör upp elden kan ni passa på att testa hur lättantändliga olika material är.

TIPS NUMMER 2: Patrullen övar på att tända en brasa med metoder man använde tidigare. Det första alternativet är att bygga en eldborr. Patrullen tillverkar en båge, ett motstycke som man trycker ner bågen med, en borrhög (av en pinne) och ett underlag man kan snurra borsten (pinnen) mot. Anvisningar för att bygga en eldborr hittar ni genom att googla. Det andra alternativet kan vara att göra upp eld med hjälp av elddon och fnöske. Med hjälp av elddonet försöker man få en gnista att träffa det självgjorda fnösket, som sedan börjar glöda/pyra och så kan brasan tändas.

TIPS NUMMER 3: Patrullen bekantar sig med olika fnösken, som t.ex. en tuppkam (featherstick på engelska), björk och näver och gör upp eld av torr ved i smågrupper eller ensam, om möjligt. Det lönar sig att använda tid på att hitta och göra bra fnöske. För mötet behövs ved, olika fnöske och knivar till var och en för att göra fnöske. Dessutom lär sig spejarscouterna det rätta sättet att släcka en eld och hur man ska agera om någons kläder fattar eld eller elden sprider sig till växtligheten omkring.

TIPS NUMMER 4: Patrullen tränar på att göra upp en liten eld. Spejarscouten väljer tillsammans med sitt par en ändamålsenlig och säker plats med bra underlag för sin eld. Varje spejarscoutpar gör en eld, som är ekonomisk, alltså förbrukar så lite ved som möjligt. Samtidigt övar sig patrullen att släcka elden utan vatten och att täcka spåren efter elden. Scouterna bör sträva efter att hitta ved och fnöske ur naturen, samtidigt kan ni t.ex. träna på hur man kan använda en tjärstubble då man ska tända en eld.

TIPS NUMMER 5: Spejarscouterna gör upp en eld av trä ur naturen. Uppgiften blir mer utmanande om ni gör uppgiften efter regn, då naturmaterialet är vått. Patrulledaren kan vid behov tipsa om att träd tänds bäst då de är klivna och så små som möjligt.

NÖDFÖRSTAHJÄLPEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan ge nödförstahjälpen i situationer som är livshotande.

BESKRIVNING: Spejarscouten kan hjälpa en patient som fått ett sjukfall eller är medvetslös och vet vad det är för skillnad på en medvetslös och en livlös person. Hen kan återupplivas.

Den här aktiviteten kan gärna genomföras under en avdelningsträff. Man kan t.ex. organisera aktiviteten så att den börjar med en halv timme teori. Sedan får spejarscouterna gå till fyra olika kontroller som dröjer 15 minuter var. På kontrollerna finns patienter som spejarscouterna ska ta hand om. Till exempel kårens explorerscouten kan fungera som patienter.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledarens uppgift är att samlar material till mötet, t.ex. kårens förstahjälpen-utrustning och mediciner som finns i olika hem. Be gärna om hjälp av någon som jobbar med första hjälpen antingen bland ledarna i kåren eller med hjälp av Finlands Röda Korsets lokalavdelning. För att öva återupplivning behövs en Anne-docka, som kan lånas av vissa finska scoutdistrikt och Finlands Röda Kors.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till att var och en får öva på att ge första hjälpen i säkra förhållanden. Vid behov hjälper lotsen patrulledaren att hitta en lämplig person att leda mötet.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Första hjälpen

TIPS NUMMER 1: Spejarscouterna övar sig på att undersöka en patient. Det är bra att notera hur man kan skilja en medvetlös person från en livlös, hur man ska försöka väcka en person på rätt sätt och hur man lägger en patient i framstuposidoläge. Spejarscouten övar på att kontrollera att andningsvägarna på en medvetlös patient är öppna. Målsättningen är att spejarscouten lär sig att orsaken till medvetlöshet kan vara rusmedel, sjukdomsattack eller skador. Att uppmuntra spejarscouterna att ingripa i en situation hör också till aktiviteten. Det är var och ens skyldighet att hjälpa en person som inte kan hjälpa sig själv. Spejarscouterna kan också öva sig på kännetecken på en person som använt rusmedel och också förbereda sig på hur man närmar sig en person som verkar medvetlös. Information om korrekt agerande finns bl.a. på Finlands Röda Kors webbsidor.

TIPS NUMMER 2: Personen som leder mötet ser till att en Anne-docka finns till hands på mötet. Med hjälp av dockan kan man öva återupplivning och att väcka en patient. De senaste instruktionerna för återupplivning finns på FRK:s webbsidor.

TIPS NUMMER 3: Det är bra att öva förstahjälpen för sjukdomsanfall genom små övningsituationer. Börja med att gå igenom teori. Målsättningen är att spejarscouterna kan känna igen och ge första hjälpen i följande situationer: epilepsi, diabetes, störningar i hjärnngenomblödningen, kranskärlssjukdomsanfall. Efter att ni bekantat er med teorin kan ni öva de praktiska kunskaperna på olika kontroller. På kontrollerna kan t.ex. kårens explorerscout spelat patienter. Situationer som kräver förstahjälpen kan t.ex. vara en insulinchock, en störning i hjärnngenomblödningen och ett epilepsianfall. Det är bra att påminna spejarscouterna om att det alltid lönar sig att ringa efter hjälp så fort som möjligt vid ett sjukdomsanfall. Samtidigt är det bra att repetera hur man ringer ett nödsamtal.

TIPS NUMMER 4: Spejarscouterna lär sig vad de vanligaste receptfria medicinerna används till. Patrulledaren kan t.ex. hämta med sig de vanligaste medicinförpackningarna. Patrullen kan också bekanta sig med medicinerna via tillverkarnas webbsidor. Samtidigt bekantar sig spejarscouterna med vilka olika giftiga eller skadliga ämnen det kan finnas hemma. Målsättningen är att spejarscouten lär sig att man aldrig ska ta mediciner för annat än vad de är menade för och enligt ordination av läkare. Spejarscouten lär sig att känna igen de yttre symptomen på medicinförgiftning. Spejarscouten lär sig också vad man ska göra om får ett irriterande ämne på huden eller i ögat. Det är viktigt att spejarscouten vet vad Giftinformationscentralen är och i hurdana situationer man kan ringa dit.

ATT RÖRA SIG I NATUREN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan röra sig i finländsk natur och känner sig hemma i naturen. Spejarscouten känner till naturkrafternas makt och respekterar naturen. Spejarscouten känner igen faktorer som hotar den egna säkerheten och kan undvika farosituationer.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på färdigheter som behövs då man rör sig i naturen. Tanken är att spejarscoutpatrullen repeterar tidigare kunskaper men också lär sig nytt under aktiviteten.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder övningarna. Vid behov ber hen en mer rutinerad person att leda övningarna.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att det lämpligaste tipset väljs för genomförandet av aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Skogen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ute- och lägerfärdigheter, Egenvård, Skogen, Utfärder

TIPS NUMMER 1: Svag is. Patrullen bekantar sig på förhand med kännetecken på svag is. Information finns i t.ex. boken Ryggsäcken eller på webben. Patrullen kan också bekanta sig med vattendrag på hemorten. Den rutt patrullen går för att lära sig känna igen farliga ställen/svag is är bra att planera i förväg. Själva övningen med att rädda en person ur en isvak kan göras som en torrövning. Alternativt kan man viddala någon som vinterbadar eller har en torrdräkt. Som hjälp vid räddningen kan bl.a. isdubbar, räddningsrep eller halsduk användas. Det är lotsens uppgift att se till att övningen är säker. Det är också bra att öva på hur man tar hand om en person man räddat ur isen, om hjälp inte finns direkt tillgängligt.

TIPS NUMMER 2: Att gå vilse. Patrullen lär sig att agera på rätt sätt då man gått vilse. Man kan öva situationer där man gått vilse på många sätt. Patrullen kan öva på att förstå hur olika människor kan reagera då man gått vilse. Samtidigt kan man fundera hur t.ex. kyla och hunger påverkar. Målsättningen är att spejarscouterna inser vilken betydelse psykiska aspekter har för överlevnad. Medlemmarna i patrullen kan t.ex. föreställa sig att de är på en öde ö, mitt i skogen i Sibirien eller på en liknande plats. Lotsen ger olika beteenderoller åt spejarscouterna. Spejarscouternas uppgift är att försöka ta hand om varandra, lugna de skräckslagna och skapa så trevliga förhållanden som möjligt. I slutet av mötet är det viktigt att gå igenom övningen ordentligt, avtacka rollerna och diskutera vilka känslor övningen väckte.

Spejarscouterna kan också gå ut på isen på en sjö med förbundna ögon. Efter att de gått ett tag inser de snart att de gått i cirkel och inte rakt fram. Övningen hjälper spejarscouterna att konkret inse hur viktigt det är att observera olika fixpunkter i naturen. Samtidigt är det bra att repetera hur man hittar fixpunkten på en karta.

Lotsen kan också föra patrullen ut i naturen, där spejarscouterna får uppgiften att hitta tillbaka till lägerområdet. Patrullen får en karta och kompass. Lotsen måste hela tiden veta vad patrullen gör och var den är så att en verklig nödsituation inte uppstår.

Patrullen kan också öva på en situation där den märker att de glömt kartan på föregående kontroll eller pausplats. Patrullens uppgift är att hitta tillbaka till den tidigare platsen utan karta. Lotsen ser än en gång till att uppgiften utförs på ett säkert sätt.

TIPS NUMMER 3: Allemansrätten. Patrullen repeterar allemansrätten och gör t.ex. en tavla eller ett spel över vad rättigheterna betyder och varför de är viktiga. Patrullen kan repetera allemansrätten t.ex. genom ett minnes- eller dominospel, söka efter kontroller i området kring kårlokalen eller genom att bilda meningar av enskilda ord. Ledaren kan berätta en saga om en person på utfärd, som ibland följer allemansrätten och ibland inte. Spejarscouternas uppgift är att känna igen vad personen gör rätt och vad hen gör fel. Ni kan också bekanta er med allemansrätten genom att göra en teater, rita eller förklara i stil med spelet Alias.

Allemansrätten lämpar sig också som ledarskapsövning. Tillsammans med ett par planerar och leder spejarscouten en övning, en lek eller ett spel som anknyter till allemansrätten. För att undvika att alla par t.ex. gör en frågesport är det bra att på förhand komma överens om hurdana övningar paren planerar. Spel kan man planera utgående från bekanta spel, som t.ex. minnespel, domino eller alias. En bekant lek, t.ex. ett skepp kommer lastat, olika springlekar eller nator, kan också fungera som mall för en lek.

Spejarscoutpatrullen kan ordna ett möte för äventyrsscouterna med temat allemansrätt. Uppgiften lär spejarscouterna både att berätta om allemansrätten och att leda och organisera. Lotsens uppgift är att i god tid komma överens med äventyrsscoutlaget om en lämplig tid. Hen handleder och ger vid behov feedback till spejarscouterna. Patrullen kan tillsammans planera ett vanligt möte för äventyrsscouterna och fördela varje spejarscout eller spejarscoutpar en egen del att leda. Istället för att hålla ett vanligt möte kan man också ordna en spårning eller en liten tävling där spejarscouterna får vara ansvariga för en egen kontroll.

TIPS NUMMER 4: Att spå väder. Patrullen övar på att förutspå väder. Patrullen kan söka information från biblioteket eller webben eller fråga olika människor om ordspråk och aforismer anknutna till väder. Patrullen funderar om det ligger något i de ordspråk de hittat. Efter att ha bekantat sig med ordspråken följer patrullmedlemmarna väderprognosen under en veckas tid. Varje spejarscout för bok om prognoserna för hemorten. Spejarscouterna beaktar speciellt lufttrycket och förhållandet mellan en förändring i lufttryck och en förändring i vädret. Det är också bra att anteckna de utlovade vindhastigheterna

och temperaturerna. På mötet jämför spejarscouterna resultaten och försöker hitta samband mellan olika väderförhållanden (orsak-följd-förhållanden). Varje spejarscout kan ha en annorlunda uppgift: en kan ha som uppgift att följa med väderleksrapporten på TV, en annan klipper väderkartor ur tidningar, den tredje mäter, om möjligt, temperatur och lufttryck dagligen. Självklart kan två spejarscouter göra samma uppgift. På mötet med väderlekstema försöker patrullen visualisera den insamlade informationen genom att rita t.ex. en väggtafla.

I samband med en utfärd kan patrullen undersöka moln. Patrullen bekantar sig med olika molninformationer och går ut för att observera den aktuella situationen. Det finns ungefär tio olika sorter av moln som påverkas av olika väderförhållanden.

Patrullen kan också själv bygga en mer krävande mätare som an knyter till vädret, t.ex. en värme-, lufttryck- eller vindmätare. Instruktioner hur man kan bygga en mätare finns på webben. Patrulledaren bekantar sig på förhand med mätapparatur och hur man kan bygga dem. Hen föreslår på föregående möte vilken apparat patrullen ska bygga och skaffar tillbehör och instruktioner. Lotsen hjälper till vid behov.

UTFÄRDSMAT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera och förbereda en hälsosam måltid i utfärdsförhållanden.

BESKRIVNING: Spejarscouten reflekterar över hurudana egenskaper bra utfärdsmat har och övar på att göra en lämplig måltid. Hen tillreder själv en måltid i utfärdsförhållanden.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ger tips om bra alternativ för utfärdsmat och lär vid behov hur man använder utrustningen för att tillreda maten. Patrulledaren skaffar de redskap och den mat som behövs.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ger tips om bra alternativ för utfärdsmat och berättar om sina egna erfarenheter. Lotsen lär hur man tillreder mat på trangia eller över öppen eld.

AKTIVITETENS LÄNGD: 3 timmar

PLATS: Skogen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Utfärder, Matkultur

TIPS NUMMER 1: Utfärdsmat på ett stormkök. Spejarscoutpatrullen planerar en fungerande matlista för en utfärd för den egna patrullen eller för alla spejarscouter i kåren. Patrulledaren och lotsen hjälper till med planeringen och påminner spejarscouterna om t.ex. aspekter som livsmedlens hållbarhet och faktorer som anknyter till hur hälsosamma råvarorna är. Spejarscouterna tillreder mat på stormkök, med matlagingsutrustningen i kårlokalen eller i kårens lägerkök, som en gaskokare. Om spejarscouterna inte har någon tidigare erfarenhet av att använda ett stormkök eller den andra utrustningen måste hen få handledning till att använda utrustningen. En god idé är att de spejarscouter som är mer erfarna att tillreda mat på stormkök tillreder mat tillsammans med de som inte är lika vana. Det är också viktigt att var och en får prova på att laga mat själv. De första gångerna lönar det sig att tillreda någon enkelt, som t.ex. knackkorvsrisotto eller liknande. Exempel på lätta recept:

Snabb makaronigräta (4 portioner)

8 dl vatten

kött- eller grönsaksbuljong (tärning)

3 dl makaroner

1-2 lök(ar)

400 g länkkorv

1 påse frysta ärter

½ dl tomatpuré

örtkrydda, t.ex. basilika

Tillsätt buljong, makaroner och hackad lök i det kokande vattnet. Låt koka i 5 minuter.

Lägg till korven, som är skuren i tärningar, och frysärterna. Låt koka i ytterligare 5-10 minuter.

Krydda maten och njut.

Malet köttsocka (3-4 portioner)

1 l vatten

köttbuljong (tärning)

1 lök

2 vitlöksklyftor

5 potatisar

250 g malet kött av gris eller nötdjur

lite salt, peppar och paprikapulver

1 påse ärt-, majs- och paprikablandning

- Bryn det malda köttet och krydda med salt, peppar och paprikapulver.
- Koka upp vattnet i en kastrull och lägg till köttbuljongtärningen.
- Skär löken i tärningar och vitlöken i skivor. Tillsätt dem i kastrullen.
- Skala och skär upp potatisen. Lägg potatisen i kastrullen och låt koka sakta.
- Då potatisarna är nästan mogna, tillsätts det malda köttet och låt soppan koka en stund.
- Lägg slutligen i ärt-, majs- och paprikablandningen i soppan och låt den koka ännu i några minuter.
- Smaka på soppan och tillsätt vid behov lite mer salt innan servering.

TIPS NUMMER 2: Spejarscouten planerar och tillreder tillsammans med sitt par en möjligast hälsosam och näringsrik måltid till en utfärd. Spejarscouterna funderar på en lämplig måltid på förhand under ett möte och går tillsammans med patrullen för att handla ingredienserna innan utfärden. Målsättningen är att spejarscouten lär sig att hälsosam mat inte alltid är samma som dyr mat. Under utfärden ansvarar spejarscouten tillsammans med sitt par för att tillreda maten eller för att ge instruktioner åt de andra patrullmedlemmarna.

TIPS NUMMER 3: En måltid över öppen eld. Spejarscouterna ordnar en utfärd under vilken all mat tillreds över öppen eld. Maten planeras av spejarscouterna i förhand på ett möte. I mån av möjlighet handlar scouterna också maten tillsammans. Målsättningen är att spejarscouterna märker att det går lika bra att tillreda mat över öppen eld som att tillreda maten på en trangia/ett spritkök. Patrulledarens och lotsens uppgift är att vid behov på förhand låta patrullen bekanta sig med olika redskap (folie, halster, bräde) som kan användas för att tillreda mat över öppen eld. Ledarna ser också till att patrullen inte endast äter korv, utan vidgar sina matlagingsfärdigheter under aktiviteten.

Exempel på lätta maträtter att tillreda över öppen eld:

Glödpotatis och lök

stora potatisar och lök

gräddfil, örtekryddor, smör, rökt kött...

De skalade potatisarna och lökarna placeras på glöden. Låt mogna i ca en halv timme (eller kortare eller längre, beroende på värmen) tills de är mogna. Mognaden kan kollas med en sticka: om stickan går in i potatisen och inget fastnar då den dras ut igen, är potatisarna mogna. Skär potatisen itu och fyll den med t.ex. kött, kryddor och gräddfil. Potatisen äts genom att gräpa ur den från skalet. Löken kan ätas som sådan. Korv passar också bra med potatis och lök. Korven tillreds som ugnskorv: gör ett snitt i korven, fyll snittet med ost, ketchup och/eller senap, linda in korven i folie och värm på glöden.

Stekta ägg med rostbröd

en bit rostbröd

ägg

margarin

(folie)

Tillreds på en platt sten

Den jämnt platta stenen tvättas innan användning och smörjs med margarin. Varje person gör ett stort hål i sitt rostbröd. Brödet placeras vid sidan av elden på den platta heta stenen. Ett ägg kläcks försiktigt i hålet på brödet. Man kan också lägga en bit folie under brödet och vika upp kanterna på folien så att ägget säkert hålls i brödet och inte rinner ut längs med stenen.

Paj med äpple och havre tillredd i folie

5 - 6 skalade och kluvna äpplen

50 g margarin

socker

1-2 dl havregryn

(vaniljsås)

Margarinet smälts i folie. Tillsätt havregryn och lite socker i det smälta margarinet så att blandningen blir fast. Äppelklyftorna läggs på folien och margarin-havre-blandningen sprids ut över äpplena. Folien stängs till ett knyte och får mogna vid elden i cirka en halv timme. Vaniljsås passar som tillägg.

TIPS NUMMER 3: Att torka utfärdsmat. Patrullen bekantar sig med att torka mat med hjälp av en ungn eller en tork. Patrullen funderar på vad man ska tänka på då man torkar mat och på vilken nytta är av att torka utfärdsmaten själv. Patrullen planerar sådan utfärdsmat i vilken man kan använda sig av torkade råvaror eller av råvaror torkade av patrullen. Därefter genomför patrullen en utfärd där maten består av den meny patrullen valt. Information om att torka mat finns i bl.a. boken Ryggsäcken.

TIPS NUMMER 4: Att välja utfärdsmat. Spejarscouten köper och tillreder en möjligast hälsosam och näringsrik måltid för t.ex. 2 euro. Patrulledaren och lotsen hjälper att välja en rimlig summa pengar. Efter gemensamt övervägande kan ni bestämma att summan är t.ex. 5€/4 personer eller 10€/10 personer. Det väsentliga är att fundera på hurdana varor det lönar sig att satsa på för att göra en möjligast näringsrik måltid som mättar många.

TIPS NUMMER 5: Patrullen gör ett test på utfärdsmat till kårtidningen eller Scoutposten. Patrullen planerar testet i vilket den jämför olika egenskaper på olika utfärdsmat. Patrullen kan fokusera på t.ex. mystistängler eller mellanmålskex, på mat som gjorts över öppen eld eller på egenhändigt torkade måltider. Egenskaper som jämförs i testen kan vara t.ex. hållbarhet, hur lätt maten smular sig, näringsvärde, nyttighet, vikt och pris.

TIPS NUMMER 6: Naturen som skafferier. Patrullen plockar bär, svamp eller växter ur naturen och tillreder en måltid eller en del av en måltid av råvarorna. Patrullen kan t.ex. tillreda kräm eller kvarg av bären. Som kryddor i utfärdsmaten kan patrullen t.ex. använda enbär eller gräslök. Björkblad, blåbär, mjölon, odon, hallon eller blad av älgört samt blomknoppar av ljung och timjan kan användas i te. Svampar passar i t.ex. soppa eller sås.

Exempel på maträtter tillredda på råvaror ur naturen:

Te

T.ex. enskott, och blad från blåbär, hallon, björk eller smultron samt ek-, tall- eller granbarr passar till att tillreda te.

Gör te av blad på följande sätt:

1. Rengör bladen och låt dem torka i några timmar.
2. Förvaring: Bladen tvinnas till en rulle och placeras i en burk med ett tätt lock. Burken får ligga på ett soligt fönsterbräde några dagar, då blir bladen bruna och får en starkare arom.
3. Torkning: Bladen läggs på ett bakplåtspapper och in i ugnen. Fuktens avdunstar från bladen i svag värme. De torra bladen krossas mellan fingrarna. Förvara teet i en tät burk och använd på vanligt sätt. Olika smaker fås genom att blanda olika växter.

Te av barr tillreds snabbt såhär:

Koka upp vatten och lägg några kvistar med granbarr i vattnet under några minuter. Teet kan drickas såväl kallt som varmt.

Pålägg av hästhovsört

1 dl hästhovsört

1 morot

2 msk olja

några droppar citronsaft

- Krossa bladen, riv moroten och blanda ingredienserna. Använd pålägget istället för margarin eller smör på brödet.
- Nässeloppa

- Koka nässlorna i vatten och häll sedan bort vattnet. Nässlorna hackas i små bitar med kniv och läggs tillbaka i kastrullen i kokande och saltat vatten. Det går också bra att tillsätta grönsaksbuljong. Slutligen tillsätts lite mjölk i soppan. Ett kokt ägg fulländar måltiden.

LEDARSKAPS- ELLER ANSVARSUPPGIFT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan bära ansvar. Hen planerar sin verksamhet och gör den överenskomna ledarskaps- eller ansvarsuppgiften. Spejarscouten kan ta emot feedback.

BESKRIVNING: Spejarscouten genomför ensam eller tillsammans med ett par en tillfällig och handledd ledarskaps- eller ansvarsuppgift, antingen inom eller utanför gruppen. Spejarscouten får respons på den utförda uppgiften. Patrulledaren eller äldre ledare stöder spejarscouten då hen utför uppgiften.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar tillsammans med lotsen och patrullen lämpliga ledarskaps- eller ansvarsuppgifter för varje spejarscout eller spejarscoutpar. Patrulledaren hjälper spejarscouterna att planera ledarskaps- eller ansvarsuppgifterna, också gällande innehåll. Hen ser till att varje spejarscout vet vad hen ska göra och att spejarscouterna har tillgång till det material som behövs för aktiviteten. I samarbete med lotsen ger patrulledaren spejarscouterna respons gällande hur de utförde uppgiften.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen leder uppgiften antingen direkt eller indirekt genom patrulledaren. Hen ser till att varje spejarscout har en lämpligt stor ledarskaps- eller ansvarsuppgift. Då man funderar på övningarna är det bra att komma ihåg att det är frågan om en handledd och tillfällig ledarskaps- eller ansvarsuppgift. Lotsen hjälper till med att hålla kontakt och praktiska arrangemang. Vid behov kan lotsen också hjälpa i planeringen av uppgifterna, t.ex. genom att handleda spejarscouterna att fundera på vilka aktiviteter som lämpar sig för de yngre åldersgrupperna och genom att vid behov ge konkreta tips för planering och genomförande av aktiviteter.

Lotsen leder också feedbackdiskussionen efter övningen. Om aktiviteten har genomförts som ledarskapspraktik är det bra att också utnyttja feedbacken av akelorna eller kaptenerna. Lotsen ser till att kaptenen och akelan också vet om hurdan uppgift det varit frågan om. Håll gärna feedbackdiskussionen rätt fort efter att aktiviteten har genomförts.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Utfärd, Hemma

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Scoutfärdigheter, Utfärder

TIPS NUMMER 1: Patrullen genomför en övningsvandring som varar ett dygn. Under vandringen ansvarar varje spejarscout, med stöd av ledare, för en uppgift. Lämpliga ansvarsuppgifter är till exempel att hämta utrustning från förrådet, att göra en meny, att kolla tidtabellerna, att ordna ett program, att lära sig en ny färdighet, att skaffa resebiljetter, att boka en övernattnings, att ta hand om kartorna, att handla, att be om lov av markägarna eller att göra en utfärdsanmälan till kårchefen. Patrulledaren och/eller lotsen stöder och hjälper spejarscouterna med att göra uppgiften och ger konstruktiv kritik efteråt.

TIPS NUMMER 2: Spejarscouten sköter ensam eller tillsammans med ett par en uppgift som är relaterad till bivacker i ett äventyrsscoutlag. Uppgiften kan t.ex. vara att tillsammans med några äventyrsscouters resa en del av ett halvplutontält som t.ex. fixa ett hört, resa kaminen eller packa tältet. Spejarscoutparet kan också tillsammans med en mindre grupp äventyrsscouters resa ett nigertält, ett vandringstält eller någon annan bivack.

TIPS NUMMER 3: Spejarscouten planerar ensam eller tillsammans med ett par en praktisk övning gällande bivacker för en liten grupp äventyrsscouters. Utbildningen kan belysa t.ex. hur man reser, packar eller vårdar ett vandringstält, ett nigertält, ett vindskydd eller någon annan typ av bivack. Alternativt kan spejarscouten eller spejarscoutparet ordna en övning där äventyrsscouterna ska känna igen olika typer av bivacker och uppskatta hur väl de lämpar sig för olika förhållanden.

SJÖAKTIVITETER

NAVIGERING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten behärskar de sjöscoutfärdigheter som behövs för att gå båtförarkursen.

BESKRIVNING: Spejarscouterna övar på att känna igen remmare i dagsljus och i mörker. Spejarscouterna lär sig de mest allmänna sjökortstecknen.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren repeterar först för sig själv de saker hen ska lära ut åt spejarscouterna. Patrulledaren ser till att den utrustning och det material som behövs finns på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att lära sig eller repetera de färdigheter som hen sedan ska lära ut åt spejarscouterna. Lotsen hjälper patrulledaren att hitta på lämpliga övningar.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Annan, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Sjöscouting, Orientering

TIPS NUMMER 1: Öva på sjökortstecken genom att t.ex. spela ett minnesspel där ett kort med sjökortstecknets bild ska paras ihop med ett kort med sjökortstecknets namn, eller en version av domino, där bilden av sjökortstecknet finns på ena halvan av en dominobricka och sjökortstecknets namn finns på en annan.

TIPS NUMMER 2: Rita ett eget sjökort över ett bekant vattenområde. Använd de rätta sjökortstecknena.

TIPS NUMMER 3: Öva på remmare genom att rita dem på papper. Rita sedan rätt rutt för en båt på pappret. Eller bygg upp en bana av färglagda käppar utomhus och öva genom att ta er igenom den på rätt sida om remmarna.

TIPS NUMMER 4: För att öva på att känna igen remmarna i mörker kan man bygga en bana av käppar utomhus, och märka ut käpparna med reflexer i blått och gult. Scouterna går sedan igenom banan ensamma eller i par. Någon häändig scoutledare kan bygga ljus som blinkar i rätt takt för nattövningen. Berätta gärna en berättelse om en båtfärd för att liva upp övningen.

TIPS NUMMER 5: Spejarscouterna kan gärna vänja sig vid mörkernavigeringen genom att exempelvis navigera på ett bekant havsområde i mörker. Under en seglats som räcker minst ett dygn kan man till exempel segla samma rutt på natten som man seglade under dagen.

➤ Av etappens valbara aktiviteter görs minst en aktivitet för varje mål för fostran.

FÖRHÅLLET TILL SIG SJÄLV

Spejarscouten tar hand om sig själv och om sin hälsa. Hen bygger sin egen identitet, sin livsåskådning, och förhållande till gud. Spejarscouten formar en uppfattning om vad som etiskt är rätt och fel samt en förmåga och vilja att verka för de saker hen anser vara rätt. Spejarscouten vågar kasta sig in i nya och annorlunda situationer, kan använda sin fantasi och hitta fungerande lösningar på olika knepiga situationer. Spejarscouten skriker från ord och tanke till handling.

DEN EGNA UTRUSTNINGEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan göra utfärder och röra sig utomhus under alla årstider och i alla förhållanden. Spejarscouten känner också till utfärdsutrustning och olika packningstekniker. Hen vet att all utrustningen inte måste köpas som ny.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att packa med sig rätt utrustning för en utfärd. Hen övar på att vårda utfärdsutrustningen.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar på förhand reda på om hur man vårdar utfärdsutrustningen eller ber vid behov en mer rutinerad ledare om hen kan komma och berätta om utrustningsvård för spejarscouterna.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren vid behov. Lotsens uppgift är att se till att de eventuella inkomstskillnaderna mellan spejarscouternas familjer inte orsakar pinsamma situationer för någon av spejarscouterna.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Utfärd, Hemma

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Scoutfärdigheter, Utfärder

TIPS NUMMER 1: Att packa rätt utrustning. Spejarscouterna gör alla tillsammans eller parvis en utrustningslista för en utfärd. Patrullmedlemmarna funderar hurudan utrustning är bra på en vandring. Patrulledaren kan ta med en tung och dåligt packad ryggsäck till patrullmötet. Patrullens uppgift är att packa ryggsäcken bättre och ta bort de onödiga sakerna. Alternativt kan patrullen rita en bild av en ryggsäck och lägga saker i den på papperslappar.

TIPS NUMMER 2: Utbildning om utfärdsutrustning för äventyrsscout. Spejarscouten leder en del av ett möte för en liten grupp spejarscout eller håller en kontroll om ämnet utrustningskläder och hur man packar dem.

TIPS NUMMER 3: Minimiutrustning. Patrullen planerar en så lätt vandringsutrustning som möjligt som ändå innehåller allt nödvändigt. Patrulledaren kan hämta en normal vandringsutrustning till mötet som modell. Patrullens uppgift är att fundera hur man kunde göra packningen lättare. Kan man lämna bort något eller dela på något bland patrullen? Patrullen kan lista sina bästa tips om hur man gör packningen lättare och t.ex. göra en reklam om tipsen till kårens tidning, Scoutposten eller som en plansch till kårlokals vägg.

TIPS NUMMER 4: Koll på skor och ryggsäck. Spejarscouten lär sig att justera sin ryggsäck så att den passar hen. Hjälpt med att justera ryggsäcken kan ni få t.ex. från en scoutbutik. Spejarscouten tar hand om sina vandringskängor efter en vandring. Hen torkar och rengör skorna samt vårdar dem enligt skötselråden för skorna.

TIPS NUMMER 5: Lampa, ytterkläder, sovsäck och liggunderlag i skick inför en vandring. Spejarscouten granskar i vilket skick lamporna, ryggsäcken, sovsäcken och liggunderlaget är inför en vandring och fixar dem enligt behov. Instruktioner finns t.ex. på tillverkarens webbsida. Där kan man också hitta instruktioner för hur man ska tvätta sovsäcken.

TIPS NUMMER 6: Att tvätta byk hemma och i naturen. Spejarscouten tvättar och torkar sin egen utrustning såväl hemma som på utfärd. Spejarscouten tvättar också kläder i utfärdsförhållanden med ett naturvänligt tvättmedel. Hen repeterar vart man ska hälla tvättvattnet i naturen.

TIPS NUMMER 7: Fixpåse. Spejarscoutpatrullen funderar över vilka saker som är kritisk utrustning på en utfärd och hur man kan kontrollera risken att den går sönder. Patrullen gör ett litet survival kit åt alla patrullmedlemmarna, som innehåller de viktigaste redskapen för att reparera något som går sönder på utfärden. Det lönar sig att ha åtminstone följande saker med i paketet: stark tråd, silvertjejp, en nål, säkerhetsnålar, ståltråd, spännremmar o.s.v. För att reparera skidutrustning lönar det sig att ha med lämpliga skruvar för bindningarna, extra remmar och möjligen en reservspets. Förutom extra stångar packar man ned följande saker i ackjan: ett reservrep, ett extra snörlås och snörkrok samt extra spännremmar. En bruten stav eller

med kan man snabbt fixa med ett delat aluminiumrör så att rörets båda ändor fästs kring det rör som ska fixas med slanghållare.

VÄLMAENDE PÅ UTFÄRD

MÅLSÄTTNING: En spejarscout klarar sig på en vandring. Hen kan ta hand om sin hygien och små skador i utfärdsförhållanden samt söka skydd från väderförhållanden.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär sig varför man måste ta hand om sin egen hygien också i utfärds- och vandringsförhållanden. Personlig hygien innefattar hud, hår, intimområdena, kläder (speciellt sockor och underkläder), dassygien och mathygien. Spejarscouten övar på att skydda sig från solen och kallt samt undvika skavsår. Hen lär sig också varför det är viktigt att dricka tillräckligt. Spejarscouten övar på att klä sig i flera lager och bekantar sig med fungerande vandringskläder.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren lär sig saker som har att göra med att klara sig på vandringar eller ber en mer erfaren vandrare att delta i spejarscouternas möte.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper att hitta en mer erfaren vandrare vid behov.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Första hjälpen, Egenvård

TIPS NUMMER 1: Spejarscouterna tar reda på från flera olika källor hur strålningen från solen påverkar huden. Information finns på webben, t.ex. på webbsidan Terveyskirjasto (på finska). Tanken är att spejarscouterna ska lära sig att den vanligaste skadeverkan ultravioletter (UV) strålningen från solen har är solbränna. Bara de kortvågiga UVB-strålarna bränner, men de gör hudtonen också mörkare. De långvågiga UVA-strålarna gör hudtonen mörkare, men de bränner inte. Samtidigt kan man söka information om hur stark strålningen är som bäst vid kårlokalen eller i kommande utfärdsterräng.

TIPS NUMMER 2: Patrullen testar olika klädmaterial och deras egenskaper. Det är bäst att göra testen i verkligheten på utfärd, men det går också bra att testa t.ex. hur väl kläderna håller vind och vilka egenskaper de har då de är våta under ett möte i kårlokalen. Patrullen testar hur naturmaterial (ull, bomull, linne) fungerar då materialet är tørt och vått samt jämför naturmaterialen med konstfibrer (t.ex. polyester). Tanken med aktiviteten är inte att uppmuntra scouterna att skaffa ny utrustning, utan att visa hurdan en ändamålsenlig klädsel för en scoututfärd är. Genom att jämföra olika underplagg, mellanlager, tekniska skalkläder och bomullstyg med vaxöverdrag får spejarscouterna själv erfarenhet som behövs då scouterna skaffar mer långvarig utfärdsutrustning.

TIPS NUMMER 3: Patrullen tar reda på hur kläder impregneras och vaxas. Om spejarscouterna redan har vandringskängor eller andra kläder som kräver impregnering kan patrullen ordna en sko- och klädunderhållskväll på sitt möte. Under mötet sköts utrustningen på rätt sätt.

TIPS NUMMER 4: Att förebygga skavsår och blåsor är viktigt att ta i beaktande i planeringen av en utfärd eller en vandring. Patrullen bekantar sig med hur man i praktiken kan förebygga blåsor och hur man sköter blåsor. Blåsor och skavsår läker ofta av sig själv. Viktigt är att rengöra området där skavsåren eller blåsorna uppstått, t.ex. med ett antiseptiskt medel eller under ljummet rinnande vatten. Huden ovanför blåsan skyddas mot inflammation. Om blåsan spricker/går sönder ska huden putsas och skyddas noggrant. Om den söndriga huden inte skyddas blir den lätt inflammerad. Speciellt specialplåster och konstgjord hud lämpar sig för att skydda huden. Om blåsan eller skavsåren är stort, kan huden också skyddas med en ren kompress, som fästs med tejp eller dylikt. Specialplåster och konstgjord hud skyddar huden från smuts och bakterier och håller såret rent. Huden läker och förnyas sig under plåstret.

TIPS NUMMER 5: Det bästa sättet att förstå utrustningens betydelse är att pröva utrustningen i praktiken. Patrullen prövar på olika utrustning under en utfärd. En patrullmedlem kan t.ex. klä sig i en collegedräkt, medan en annan kan klä sig i utfärdskläder. Meningen är att patrullen ska kartlägga vilket material som fungerar bäst och varför. Det är också

på sin plats att pröva skor, huvudbonader och handskar. Lotsens uppgift är att se till att testet av kläder görs i säkra förhållanden och på ett vettigt sätt.

SURVIVAL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten klarar sig också i mer krävande finska förhållanden.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på alternativa sätt att fungera i naturen.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren skaffar den utrustning som behövs till aktiviteten. Hen bekantar sig med ämnet tillräckligt på förhand, eller ber någon mer erfaren ledare på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att hjälpa till att skaffa den utrustning som behövs. Lotsen ansvarar för att aktiviteten görs på ett säkert sätt, speciellt då man övernattar i nödbivack eller då man dricker vatten man själv rengjort.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett veckoslut

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Skogen

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Egenvård, Scoutfärdigheter, Ute- och lägerfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Patrullen gör en nödbivack av den utrustning de har med sig på utfärd och genom att använda sig av naturmaterial. Det går att göra en bivack av t.ex. en regnkappa eller en lätt presenning med hjälp av band, rep, yxa och spade. Patrullen kan också skapa en sovplats genom att utnyttja färdigt skydd i naturen genom att utnyttja t.ex. hål i stora stenar, träd eller snödrivor. Om patrullen vill ha en extra utmaning kan de pröva på att övernatta utan sovsäck eller liggunderlag. Målsättningen är att spejarscouten känner till vilka grundegenskaperna i en bra bivack är. Nödbivackerna presenteras närmare i boken Ryggsäcken.

TIPS NUMMER 2: Survivalkit. Patrullen planerar och sammanställer ett överlevnadskit till patrullen. Patrullmedlemmarna funderar på förhand vilka saker som behövs för att överleva i naturen. Förutom första hjälpen utrustning behövs också utrustning för bivacker, för att göra upp eld och för att laga mat. Olika modellkit finns i utfärdsböcker. Förpackningen kan innehålla t.ex. vattentätpackade tändstickor, skosnören, några spännremmar, vattenreningstabletter, nål och tråd, ett flöte med fiskelina och tyngd till metspö, några beten, ljussticka koltabletter och ett matpaket (som innehåller mellanmål med snabba kolhydrater). Varje patrullmedlem gör en vattentät påse åt sig själv och fyller den med sakerna som är uppräknade ovan för kommande utfärder.

TIPS NUMMER 3: Survivalkompass. Spejarscouterna övar på att bestämma väderstrecken utan kompass. Man kan bestämma väderstrecken t.ex. med hjälp av en analog klocka.

Sätt 1: Titta på tiden enligt 24 timmars system (till exempel kl. 18). Dividera tiden med två (till exempel 18/2 = 9). Placera urtavlan så att svaret på divisionen är riktat mot solen. Norr ligger nu i riktningen 12 på urtavlan.

Sätt 2: Placera klockan så att timvisaren är riktad mot solen.

- Under dagtid (kl. 6-18) är söder mitt mellan timvisaren och 12, på den sidan där vinkeln mellan timvisaren och klockan tolv är mindre.

- På natten är norr på samma ställe.

Patrullen kan också själv bygga en kompass med hjälp av en nål. Förutom en nål behövs också en magnet och ett litet vattenkäril. Magnetisera nålen genom att dra den över en vanlig magnet (till exempel modell hästsko) 10–20 gånger. Låt nålen flyta i ett vattenkäril med hjälp av ytspänningen eller på ett annat flytande föremål (till exempel en tidning). Vänta tills nålen stannar i norr-söder riktning.

Också tecken i naturen kan hjälpa att bestämma var norr är. Patrullen kan undersöka olika tecken i naturen och med hjälp av dem dra slutsatsen var norr är. Exempel på tecken i naturen är bl.a. att kvistarna är tätare och yvigare mot söder, liksom björkens näver är tjockare och årsringarna är bredare. Laven växer bättre på den södra sidan om stenar och mossor på den norra sidan om stenar. Klockan 12 lyser solen från söder.

TIPS NUMMER 4: Att rena vatten. Patrullen undersöker vattendragen i närområdet eller på utfärdsplatsen och funderar om vattnet är drickbart. Patrullen tar reda på varifrån vattnet kommer med hjälp av en karta. Patrullen kan också, om den vill, söka en vattenkälla eller smälta snö. Patrullen lär sig att känna igen drickbart vatten och vet varför man inte kan dricka allt vatten som sådant. Då patrullen har valt en vattenkälla där vattnet verkar rent, renar patrullen vattnet genom att koka det, med vattenreningstabletter eller -droppar eller med hjälp av ett självgjort filter. Om patrullen prövar på olika sätt att rena vatten kan patrullen jämföra hur vattnet smakar, luktar och ser ut då det är renat på olika sätt. Lotsen ser till att aktiviteten genomförs tryggt. Patrulledaren ser till att det finns tillräckligt med kastruller eller stormkök, jodtabletter eller annan liknande utrustning. Patrullen kan också göra en kort vandring, under vilken allt dricksvatten skaffas från naturen. Då ska man fästa uppmärksamhet vid hur rent vattnet är och hur det är rengjort.

TIPS NUMMER 5: Vattenförbrukningen på utfärden. Spejarscouten uppskattar på förhand hur mycket vatten som behövs på utfärden och mäter under dagen hur mycket vatten hen förbrukar. Dessutom funderar patrullen om de bär vattnet med sig på utfärden eller om patrullen skaffar vattnet från något annat ställe. Spejarscouten jämför sin vattenförbrukning hemma och på utfärd och funderar över hur mycket rent dricksvatten som går åt på wc, i duschen eller i ett bad. Målsättningen är att spejarscouten lär sig uppskatta hur mycket vatten som behövs på en vandring eller på en utfärd per person och uppfattar hur mycket vatten som används i vardagen. Patrullen tar också reda på hur mycket en person ska dricka under en dag på en vandring på sommaren och på vintern.

TIPS NUMMER 6: Matsäck för överlevnad. Spejarscouterna funderar på förhand vilken mat som ger energi snabbt och effektivt och hurudan mat som ger ork för en längre tid. Patrullen kan jämföra energiinnehåll, vikt och sammansättning t.ex. i matbutiken eller på ett knytkalas. Patrullen kan också tillverka egna energistänger inför en vandring.

TIPS NUMMER 7: En tillfällig bärkonstruktion. Patrullen tillverkar en bärkonstruktion som man kan bära en persons saker i. Som material kan man t.ex. använda snöre och böjlig ribba. Patrullen testar sin bärkonstruktion på en kort vandring.

BIVACKER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner sig trygg i läger- och utfärdsförhållanden. Hen kan sätta upp de vanligaste bivackerna.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att resa kårens olika bivacker och att övernatta i dem. Hen kan vårda bivackerna efter utfärder.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren handleder och ger råd åt spejarscouterna hur man reser en bivack. Hen ser till att utrustningen kommer med på utfärden.

LOTSENS UPPGIFT: Vid behov hjälper lotsen till i förberedelserna för utfärden och att resa bivacker. Hen kan också tipsa om bra utfärdsområden. Lotsen ser, tillsammans med patrulledaren, till att utfärden är säker. Hen ser också till att spejarscouterna får en annorlunda utfärdserfarenhet då aktiviteten genomförs. Meningen är att en spejarscout som nyss börjat i scouterna får testa på de grundläggande sätten att övernatta i naturen och att en mer erfarenhet scout, som prövat på många övernattningssätt som äventyrsscout, får utmana sig själv genom att övernatta på ett mer sällsynt sätt.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett veckoslut

PLATS: Utfärd, Skog

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Egenvård, Scoutfärdigheter, Ute- och lägerfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Fast vindskydd. Spejarscoutpatrullen övernattar i ett fast vindskydd, en fast kåta, torvkåta eller en ödestuga under en utfärd. Målsättningen är att spejarscouterna lär sig att ta hand om städningen på öppna och gemensamma utfärdsställen, och att lämna inkvarteringsstället i bättre skick än det var vid ankomst. I så gott som varje nationalpark eller utfärdsområde finns ett fast vindskydd, kåta eller torvkåta där man kan övernatta.

TIPS NUMMER 2: Vandringstålt. Spejarscouterna reser själv ett vandringstålt och övernattar i det under utfärden. Det lönar sig att fästa extra uppmärksamhet vid val av lägerplats. Dessutom är det bra att leka en lek innan läggdags så att alla får varmt. Det är också bra att repetera med spejarscouterna hur man ska klä sig i en sovsäck.

TIPS NUMMER 3: Bivack med öppen eld. Spejarscouterna bivackerar själv, t.ex. reser en kåta, ett loue vindskydd eller en tarp. Ledaren hjälper till vid behov. Spejarscouterna övernattar i bivacken och ser till att bivacken torkas efter övernattningen.

TIPS NUMMER 4: Kamintält. Spejarscouterna reser själv kamintältet med hjälp av en ledare och lägger in kaminen på ett säkert sätt. Före natten repeterar scouterna vilka uppgifterna eldvakten har och saker som påverkar säkerhet och hur man kan ha det så bekvämt som möjligt i tältet. Efter övernattningen ser scouterna till kaminens underhåll och att tältet torkas. Mer information om kamintält och dess underhåll finns i boken Ryggsäcken.

FYSISK TRÄNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten anpassar sig till förändringar i och med den egna tillväxten och godkänner dem samt förstår vikten av friluftsliv och motion. Spejarscouten lär känna sig själv och upplever samhörighet i grupp samt kan och vill umgås med jämnåriga. Spejarscouten känner till sin egna fysiska kondition, känner glädje och intresse i att röra på sig på sin fritid.

BESKRIVNING: Spejarscouten blir ivrig av motion. Hen prövar på att motionerna tillsammans med sin patrull.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder övningarna och ser till att den spel- eller motionsutrustning som behövs finns på plats. Hen kommer ihåg att meddela spejarscouterna och deras föräldrar om att ta med utrustning som lämpar sig till idrott till veckomöten i god tid.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att träningen eller idrotten är lämplig för varje scout. Hen stöder och uppmuntrar de som är fysiskt svagare. Hen ser också till att ingen blir mobbad eller utpekad för sina fysiska egenskaper.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Hemma, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering, Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Motion

TIPS NUMMER 1: Ett spel som kräver fysisk aktivitet. Patrullen spelar vanliga fysiska spel i början av ett möte. Patrullen kan också hålla ett möte på t.ex. en idrottsplan eller på ett gym.

TIPS NUMMER 2: Ett idrottssevenemang. Patrullen utmanar en annan spejarscoutpatrull till en turnering i en lagsport. Grenen kan vara en redan existerande idrottsgren eller en ny gren som spejarscouterna själv har utvecklat.

TIPS NUMMER 3: Motion tillsammans. Patrullen gör en skid-, cykel-, stavgångs-, paddel eller roddutfärd på ett veckomöte eller under ett veckoslut.

TIPS NUMMER 4: Att träna regelbundet. Spejarscouten tränar minst två gånger i veckan på nivå enligt sitt eget utgångsläge och för träningsdagbok. Spejarscouten tränar muskelvård, grundkondition och vighet.

TIPS NUMMER 5: Uthållighet på vandring. Patrullen förbereder sig inför en kommande vandring genom att regelbundet träna på sin uthållighet. Patrullen kan t.ex. varje vecka göra en länk tillsammans före veckomötet eller komma överens hur var och en tränar själv inför vandringen.

FÖRHÅLLANDET TILL ANDRA

Spejarscouten hjälper och tar hand om andra människor och förstår att då man gör tillsammans får man mera till stånd. Hen uppskattar olikhet och förstår att det finns många slags människor och många olika världsåskådningar. Spejarscouten kan verka med olika människor och sätta in sig i en annans situation. Hen kan uttrycka sina känslor och åsikter på ett till situationen lämpligt sätt.

SÄKERHET PÅ UTFÄRD

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten bekantar sig med faktorer som hotar säkerheten på en utfärd och kan förebygga olyckor. Hen kan agera i situationer som kräver första hjälpen, också då första hjälpen-utrustning eller snabb hjälp inte är tillgänglig.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär sig att förebygga och sköta skador som kan uppkomma på en utfärd. Hen lär sig också att på förhand märka de faktorer som inverkar på säkerheten på en utfärd, så att man gemensamt kan ingripa. Det är bäst att genomföra den här aktiviteten i samband med en utfärd, så att de nya kunskaperna direkt kommer i bruk.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ska själv lära sig de saker hen ska lära ut eller alternativt leda mötet med någon som kan första hjälpen. Patrulledaren ser till att det finns salva, stödförband och skavsårplåster på plats.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till att var och en får öva på sina första hjälpen färdigheter under säkra förhållanden. Lotsen hjälper vid behov patrulledaren att hitta en lämplig person att leda mötet och att lära ut färdigheter i första hjälpen.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Utfärd, Kårlokalen

MÅL FÖR FOSTRAN: Värdesätter mänskligheten, Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Första hjälpen

TIPS NUMMER 1: Patrulledaren visar olika möjliga situationer under en vandring som kräver första hjälpen. Spejarscouterna ska ta reda på hur skadorna i fråga kan förebyggas på förhand och hur man ska agera om skadan är framme. Spejarscouterna kan söka efter svar på frågorna på webben eller intervjua en rutinerad vandrare.

TIPS NUMMER 2: Spejarscouten lär sig att känna igen symptom på ett möjligt benbrott och övar på att lindra smärtan för patienten genom att spjåla skadan inför transport. Aktiviteten lönar sig att genomföra i skogen och använda material ur naturen för nödspjålning. Ledaren kan använda sig av bilder på benbrott för att öva på att visuellt känna igen benbrott.

TIPS NUMMER 3: Spejarscouten bekantar sig med olika ställningar att transportera skadade i. T.ex. en person med magsmärter transporteras med böjda ben och en person med andningssvårigheter i en halvsittande position. Patrullen övar på att transportera en person. Patrullen övar på bärggreppen: gullstol, brandmansgrepp, genom att bära på ryggen och flygplan. Patrullen kan också göra en bår och bära en patient 300 meter i skogen tillsammans med sitt par eller med hela patrullen. En tillfällig bår kan man göra till exempel av liggunderlag, skjortor, sovsäckar, fisknät, rockar, av mesar eller ryggsäckar, av rep eller av bälten. Information om hur man transporterar en skadad person finns bl.a. i boken Ryggsäcken. Lotsens uppgift är att se till att aktiviteten genomförs på ett säkert sätt.

TIPS NUMMER 4: Patrullen övar på några grundläggande sätt att massera för att lindra muskelvärk och på grundläggande tänrörelser, som är bra att göra innan och under en vandring.

TIPS NUMMER 5: Patrulledaren ber spejarscouterna plötsligt under utfärden att berätta var patrullen befinner sig för tillfället och hur man lättast kan ledsaga ambulanspersonal till platsen. Det här kan patrullen öva genom att undersöka hur man hittar koordinaterna i telefonen.

TIPS NUMMER 6: Spejarscouten bekantar sig med naturens egna läkemedel och skaffar erfarenheter av provisoriska första hjälpen material. Effektiva örter till sårbehandling är groblad, daggekåpa, ringblomma, rölleka och röd rudbeckia (echinacea). Rengör såren med örtextrakt gjorda av dessa örter. Man kan även droppa lite av örtextraktet på plåstret eller bandaget. Till att rengöra små sår passar bladen av groblad. Smula och pressa bladet så att bladytan fuktas. En daggekåpebindel helar såret. För behandlingen passar också röllekans blad, ringblommans blomning och ringblommesalva. Ringblomman är också effektiv i behandling av skavsår.

TIPS NUMMER 7: Patrullen gör en anmälan om sin utfärd åt kårchefen. För att scoutförsäkringen ska gälla måste kårchefen vara medveten om alla utfärder i kåren. I anmälan meddelar patrullen vart utfärden görs, vilka personer som är med och det preliminära programmet för utfärden.

NÖDKOMMUNIKATION

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner igen situationer då man behöver hjälp. Hen känner till olika sätt att kalla på hjälp.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på kommunikation med olika medel. Hen förstår att man aldrig får sända ut nödsignaler i onödan.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ser till att den utrustning som behövs för att genomföra aktiviteten finns. Hen fördjupar sig själv i ämnet på förhand eller ber någon som känner till saken bättre att leda mötet. Patrulledaren ser till att det finns tillräckligt många apparater på plats. Då man kommunicerar med radiotelefon ska man komma ihåg att vem som helst kan lyssna på radiotrafiken. Ledaren ser till att radiotelefonen används på ett skligt sätt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att vid behov hitta och bjuda in en sakkunnig person att leda mötet.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1–2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Värdesätter mänskligheten, Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Egenvärd

TIPS NUMMER 1: Patrullen lär sig morsealfabetet. Ett bra minnestips för att memorera morsealfabetet är att memorera dem som ord, där vokallängden berättar hur långt morsetecknet är. Då morsetecknena är bekanta, kan patrullen skicka meddelanden åt varandra med ficklampor under ett möte. Det går också att skicka signaler med hjälp av vissepipor.

TIPS NUMMER 2: Att använda radiotelefon. Spejarscouterna övar på att lägga på telefonen och väljer en gemensamt vald kanal för sitt bruk. De bekantar sig med hur man ställer in volymen. En extra utmaning för att sända signaler får patrullen genom att öka avståndet mellan grupperna eller genom att utnyttja hinder i terrängen. Då blir hörbarheten sämre och det blir svårare att ta emot meddelanden. Samtidigt funderar spejarscouterna på orsaker till varför hörbarheten är sämre. Patrullen kan också lära sig att använda det språk som används i radioförbindelser och bokstaveringsalfabetet.

TIPS NUMMER 3: Nödsignaler från mark till luft. Patrullen gör ett nöddecken på marken. Patrullen söker en tillräckligt stor glänta i skogen och skriver antingen bokstäverna SOS eller gör ett stort kors på marken. På vintern kan man göra nöddecket i snön genom att trampa fram märket eller genom att samla kvistar. Det är viktigt att komma ihåg att nöddecket absolut inte får lämnas framme i skogen efter övningen och att tecknet ska tas bort så fort som möjligt.

ÖVERFART

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten bekantar sig med naturen ur en annan synvinkel och fungerar i samarbete med andra.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på överfart över ett vattendrag.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledarens uppgift är att skaffa den utrustning som behövs till mötet och ser till att aktiviteten genomförs på ett tryggt sätt. Hen ansvarar för att överfarten genomförs som ett samarbete med hela patrullen. Patrulledaren försäkras sig på förhand

om att patrullmedlemmarna behärskar de färdigheter som behövs för att genomföra aktiviteten. Om patrulledaren vill kan hen be hjälp av en person som är mer erfaren av att röra sig i naturen.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till aktiviteten genomförs på ett säkert sätt. Hen oppmuntrar och handleder patrullen då den bygger eller planerar ett redskap för överfart och ser till att varje scout får en positiv erfarenhet av överfart.

AKTIVITETENS LÅNGD: 3 timmar

PLATS: Utfärd, Vattendrag

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Egenvård, Utfärder

TIPS NUMMER 1: Patrullen bygger en A-bro och tar sig över en bäck, ett stort dike eller en liten å. En A-bro är en konstruktion i form av ett A som består av tre ribbor. Konstruktionen kan användas för överfart över ett stort dike. Stödrribban fästs med vinkelsurrning och toppen med kryss-surrning. Instruktioner för att göra en A-bro finns bl.a. i boken Rygsäcken.

TIPS NUMMER 2: Spejarscoutpatrullen gör en risfia eller rygsäcksflotte och tar sig över ett vattendrag. Grunden till en rygsäcksflotte är flera rygsäck som är fästa till varandra och som fungerar som flöten. För att rygsäckarna ska vara vattentäta kan de läggas i sopsäckar eller endast täckas med regnskydd till rygsäcken. Risfian är en flotte man paddlar från. Risfian görs av kvistar eller vass, band och presenning. Paddlar till risfian kan patrullen göra av t.ex. käpp med en Y-gren. Fäst ett vattenfast tyg, som t.ex. en plastpåse eller en sovsäckspåse, på Y-grenen. Det går också att paddla på en rygsäcksflotte men oftast ligger man på den och paddlar för hand. Mer noggranna instruktioner finns i boken Rygsäcken.

TIPS NUMMER 3: Att ta sig över strömmande vattendrag. Patrullen bekantar sig med hur man tar sig över strömmande vattendrag. Spejarscouterna funderar på förhand på riskerna med överfarten (t.ex. strömmande, vattnets djup och plötsliga förändringar i djupet, kallt vatten). Lotsen hjälper spejarscouterna att förstå betydelsen av att ha ett säkerhetsrep och varför midjeremmen på rygsäcken ska vara öppen under överfarten. Spejarscoutpatrullen prövar på överfart i praktiken efter att ha gått igenom det i teorin. Det lönar sig att pröva på överfarten i en grund å där det inte strömmar så mycket. Strömmande vatten i djupa åar kan förvånansvärt lätt dra med sig. Den här aktiviteten kan också genomföras på en vandring.

TIPS NUMMER 4: Att ta sig över svag is. Spejarscoutpatrullen bekantar sig med hur man rör sig säkert på is. Patrullen övar sig att använda olika redskap som t.ex. isklyvare, isdubbar och räddningsrep. Före patrullen går ut på isen övar patrullmedlemmarna hur man räddar en som fallit genom isen utan att själv falla i. Av säkerhetsskäl är det bäst att öva på att röra sig på isen då det är tjockt is. Då aktiviteten genomförs rör sig ingen ensam, alla håller avstånd till varandra och man försäkras sig om att isen håller med en tjock käpp innan man går ut på isen. De som går bak i ledet har ett räddningsrep redo.

FÖRHÅLLET TILL SAMHÄLLET

Spejarscouten kan fungera i grupp och är intresserad av att sköta gemensamma saker. Spejarscouten märker när något är fel och försöker fixa saken. Spejarscouten kan bära ansvar gällande ärenden som berör hen själv och motivera sin åsikt. Hen känner sig som en del av mänskligheten och känner ett globalt ansvar.

REGLER FÖR JAKT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vet hur jaktsäsongen inverkar på utflykter i naturen. Spejarscouten vet vad jakt innebär.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med jaktreglerna och med verksamheten i jaktsällskap. Hen lär sig att känna igen viltarter.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledarens uppgift är att på förhand bekanta sig med jaktreglerna eller att bjuda in en jägare till mötet.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att ta kontakt med den lokala jaktföreningen eller jaktvårdsförening och komma överens om ett samarbete för genomförandet av aktiviteten. Lotsens uppgift är att se till att gästen eller den person som patrullen besöker vet vad målsättningen för spejarscoutaktiviteten är.

AKTIVITETENS LÅNGD: 3 timmar

PLATS: Skogen

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållande till naturen, Ansvar för livsmiljön, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Naturkännedom, Naturskydd, Skogen

TIPS NUMMER 1: Patrullen besöker en lokal jaktförening. Under besöket hjälper patrullen föreningen, t.ex. genom att ta hand om utfordring av djur enligt instruktioner de fått. Samtidigt kan patrullen bekanta sig med en viltåker och hur en sådan fungerar. Patrullen kan också ta del av en trianglärkning av djur tillsammans med representanter från jaktföreningen. Målsättningen är att spejarscouten efter genomförd aktivitet vet att jakt inte endast är att jaga, utan också verksamhet som upprätthåller naturen och djurarter.

TIPS NUMMER 2: Patrullen bekantar sig med de instruktioner som gäller för en scoututfärd under jaktsäsongen. Patrullen kan t.ex. bjuda in en jägare till sitt möte och be hen berätta om sina erfarenheter.

TIPS NUMMER 3: Patrullen bekantar sig med finländska viltarter. Patrullen kan bekanta sig med de olika arterna t.ex. genom att be en jägare berätta om vilka djurarter som finns i närskogen, om arternas kännetecken och typiskt beteende för arten. Om patrullen inte har möjlighet att be en jägare delta i mötet kan patrullen bekanta sig med webbsidan riista.fi, som Finlands Viltcentral upprätthåller för jägare och viltvårdare.

TIPS NUMMER 4: Patrullen tar reda på hur många jaktlicenser utfärdats i närområdet och bekantar sig med processen för hur man i jaktföreningarna beslutar vilket djur som ska fällas. Information om jaktsäsongen och jaktlicenser finns bl.a. på webbsidan riista.fi. Målsättningen är att spejarscouten vet varför djurbeståndet måste minskas. Dessutom håller patrullen eller åldersgruppen en skjutövning med luftgevär under ledning av jaktföreningen eller andra vuxna.

TIPS NUMMER 5: Jägarexamen. Spejarscouten övar sig på att känna igen olika djur, deras spår, avföring och vet hur man skiljer på två arter som liknar varandra. Spejarscouten tar också reda på vilka vapen som finns till för att fälla olika djur och varför just det vapnet används. Spejarscouterna kan öva på artkännedom med hjälp av böcker och nåtsidor eller genom att be den lokala viltvårdsföreningen att hjälpa till med övningen. På webbsidan riista.fi finns övningsuppgifter för jägarexamen och både teori- och igenkänningsuppgifter. Målsättningen är att spejarscouten vet hur hen kan avlägga jägarexamen och vad som hör till den.

TIPS NUMMER 6: Mat av vilt. Spejarscouterna lär sig att känna igen de vanligaste viltarterna i Finland och smakar på minst två olika maträtter tillreda av vilt. Dessutom förbereder patrullen en fin middag av finländskt vilt eller bär eller både och. Lätta maträtter att tillverka av vilt är t.ex. renskav, köttfärslimpa och olika köttsoopor.

VANDRINGSBERÄTTELSE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan berätta om det hen upplevt.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen skriver om sina veckomöten eller om sin vandring till en egen eller kårens publikation. Samtidigt funderar patrullmedlemmarna på hurdan text och hurdana bilder kunde locka nya medlemmar till scoutingen.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ser till att de skrivuppgifter patrullmedlemmarna kommit överens om genomförs och att var och en bidrar på sitt eget sätt till publikationen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrullen vid behov att hitta olika publikationskanaler för patrullens text och bilder.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme

PLATS: Kårlokalen, Hemma

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara del av något och att förbinda sig, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Påverkan, Media

TIPS NUMMER 1: En artikel om vandringen. Patrullen skriver en artikel till kårtidningen, lokaltidningen, i patrullens loggbok eller på kårens webbplats. Innan patrullmedlemmarna börjar skriva funderar patrullen tillsammans över vilken målgruppen för texten är och hur texten borde formuleras med tanke på målgruppen.

TIPS NUMMER 2: Patrullens loggbok. Spejarscouten gör observationer under en dag och skriver in dagens händelser i patrullens loggbok. Spejarscouten kan också skriva i loggboken för ett fartyg.

TIPS NUMMER 3: Vandringen som fotografier. Patrullen dokumenterar sin vandring genom att ta fotografier och använder dem efter vandringen. Bilderna kan publiceras på t.ex. patrullens eller kårens webbsidor, i kårens publikationer eller kanaler på sociala medier.

GEMENSAM UTRUSTNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan bära ansvar över den gemensamma utrustningen och håller utrustningen i gott skick för följande användare. Spejarscouten vet att man inte behöver köpa allt som nytt.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att ta hand om och vårda kårens vanligaste utfärdsutrustning som tält, yxa, såg och stormlykta.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder övningarna. Vid behov ber hen en person som är mer erfaren att ta hand om material, t.ex. kårens materialförvaltare, att leda mötet.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att patrullen väljer de mest lämpliga tipsen för genomförande.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Utfärd, Kårlokalen

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Verktyg, Utfärder, Ute- och lägerfärdigheter, Vardagsfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Att vässa. Patrullens uppgift är att vässa en kniv med hjälp av en brynsten. Lotsens uppgift är att se till att aktiviteten genomförs på ett säkert sätt och att verksamheten är i linje med säkerhetsföreskrifterna.

TIPS NUMMER 2: Utrustningen från en utfärd. Patrullen tar hand om den utrustning de använt under en utfärd. Patrullen kan göra t.ex. följande:

- torka, rengöra och packa ett tält samt granska i vilket skick repen är
- rengöra ett stormkök
- vässa en kniv
- rengöra och olja en såg, vid behov räta böjda tänder på sågen
- rengöra, olja och vässa en yxa
- rengöra repen från de största skräpen och att kojla dem

TIPS NUMMER 3: Underhåll av tält. Patrullen granskar i vilket skick

kårens tält är. Spejarscouterna lappar antingen ensam eller i par de tält som kräver åtgärder. Patrullen bekantar sig också med hur man lappar en ryggsäck.

För att lappa något behövs t.ex. syutrustning (symaskin), björnråd, sytråd, ledernål och tygmaterial som lämpar sig till att lappa med. Det lönar sig att be någon som känner till hur man underhåller tält, att delta i mötet.

TIPS NUMMER 4: Stormlykta. Spejarscouten övar på att regelrätt tända, släcka och fylla på lampolja i en stormlykta. Därtill övar spejarscouten på att lyfta glaset och byta ut veken.

FÖRHÅLLANDET TILL OMGIVNINGEN

Spejarscouten kan röra sig och fungera i olika omgivningar. Hen respekterar och känner naturen. Spejarscouten upplever att hen är en del av och trivs i naturen. Hen förstår hur den egna verksamheten påverkar omgivningen och vill verka för den. Spejarscouten följer principerna för hållbar utveckling.

FISKE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten hittar mat ur naturen åt sig.

BESKRIVNING: Spejarscouten fiskar. Hen lär sig att hantera den fisk hen fått och tillreder mat av den.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren införskaffar den utrustning som behövs till aktiviteten och ser till att eventuella fiskelov är i kraft. Om patrulledan vill kan hen be en mer erfaren fiskare komma och hjälpa att leda mötet.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att försäkra sig om att fiskelovet är i kraft. Lotsen ser till att säkerheten har beaktats på fisketuren.

AKTIVITETENS LÄNGD: 3 timmar

PLATS: Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Naturkännedom, Matlagning

TIPS NUMMER 1: Mete. Patrullen gör en fiskeutflykt i trakten.

Aktiviteten kan genomföras under ett möte eller som en del av en utfärd. Patrullen samlar lämplig bete och väljer en bra plats att meta vid. Patrulledarens uppgift är att se till att det finns metspön för alla. Patrullen tillreder sin fångst. Små fiskar kan t.ex. halstras på en pinne över öppen eld eller så kan man tillreda fisksoppa av dem med rotsaker och kryddor.

TIPS NUMMER 2: Pimpelfiske. Patrullen genomför en utfärd för pimpelfiske på vintern. Det lönar sig att ta en erfaren fiskare med på utfärden, som kan handleda patrullen i säkerhetsfrågor som berör hur man rör sig på is och hur man gör ett vak. Lotsens uppgift är att se till att utfärden är säker och att varje spejarscout har isdubbar med sig och kan använda dem. Patrullen tillreder mat av sin fångst, t.ex. genom att packa fisken i folie tillsammans med grönsaker, kryddor och salt. Knytet av folie läggs på elden för att mogna. Innan spejarscouterna äter fisken finns det skäl att kolla att fisken är mogen eftersom det kan finnas parasiter i vissa fiskar.

TIPS NUMMER 3: Nät och katts. Patrullen fiskar med nät eller katts. Lotsens uppgift är att se till att patrullen har ett fiskelov som är i kraft. Det lönar sig att be om hjälp av t.ex. en lokal fiskeföreningen eller en hobbyfiskare för att ordna mötet. Patrullen övar också på att rensa sin fångst och att tillreda mat av den. Spejarscouterna kan t.ex. öva på att filea fisk och sedan steka dem i ugn eller stekpanna.

TIPS NUMMER 4: Svirvelfiske. Spejarscouten fiskar med svirvel eller flugspö. Patrullen kan också tillverka flugorna själv tillsammans med en erfaren flugfiskare eller med hjälp av tips från webben. Det lönar sig att be en erfaren fiskare med på fisketuren med flugspö, så att hen kan hjälpa med flugfisket och också låna ut utrustning vid behov. Lotsens uppgift är att se till att patrullen har ett fiskelov som är i kraft. Efter att ha fiskat övar spejarscouterna på att rensa fångsten och tillreder en måltid eller kvällsmål av fisken.

ETT FÖREMÅL AV NATURMATERIAL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan utnyttja naturmaterial och lösa problemsituationer. Hen känner till traditionellt hantverk och utvecklar sin kreativitet.

BESKRIVNING: Spejarscouten gör ett bruksföremål av naturmaterial och använder föremålet för avsett ändamål. Samtidigt övar spejarscouten på att använda de vanligaste verktygen.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren söker på förhand anvisningar för eller modellbilder av de föremål som patrullen ska göra. Hen uppmanar spejarscouterna att pröva på nytt och ser till att de föremål spejarscouterna gör kommer i användning. Patrulledaren ser till att det material och verktyg som behövs finns på plats eller ber spejarscouterna på förhand att ta t.ex. knivar med.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsen handleder och lär spejarscouterna vid behov. Lotsen kan också be någon härdig person delta som gäst i spejarscouternas möte.

AKTIVITETENS LÅNGD: 2 timmar

PLATS: Utfärd, Läger

MÅL FÖR FOSTRAN: Ansvar för livsmiljön, Självkännedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Scoutfärdigheter, Utfärder, Verktyg, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1: Visp. Spejarscouterna gör en visp av t.ex. björkkvistar. Enligt tradition skalas björkkvistarna genom att dra dem mellan två bräden då barken lossnar lätt, alltså på våren.

TIPS NUMMER 2: Rep eller vidjeband. Patrullen gör ett rep eller ett vidjeband av naturmaterial. Ett vitjeband av ung-gran tillverkas genom att skära av granen vid roten. Observera att du kan behöva lov till det här av markägaren. Stammen klyvs itu, börjandes från toppen genom hela stammen mot roten. Om vidjorna är styva eller om behovet är speciellt böjliga vidjor kan man värma dem en stund på glöd tills de är mer böjliga. Det rep eller vidjeband som patrullen gör kan t.ex. användas då patrullen är i behov av nödbivackering.

TIPS NUMMER 3: Fiskematerial av naturmaterial. Patrullen gör fiskematerial av naturmaterial. Patrullen kan använda sig av en färdig fiskelina och krok, trots att det går att göra alla delar av fiskeriredskapet av naturmaterial. Spöet kan man göra av vilken som helst lämplig gren, flötet kan göras av bark, kroken kan göras av en böjd gren, benbit, nål med mera. Att göra en lina av naturmaterial är däremot mycket mer ansträngande. Om ni vill kan ni försöka använda nässelfiber, linnefiber eller djurskinn eller tarm. Lättare är ändå att använda en färdig lina. Om man vill spara tid köper man linan i butiken. Till slut kan man göra ett provfiske.

TIPS NUMMER 4: Pyssel av naturmaterial. Patrullen pysslar av naturmaterial. Patrullen kan t.ex. torka eller pressa växter och göra vykort av dem till ett av kårens jippon. Ett traditionellt pyssel är att tillverka en barkbåt och tävla sinsemellan med båtarna. Patrullen kan skaffa materialet under ett tidigare möte eller under en utfärd. Pysseltips finns i pysselböcker och så kan ni fråga om tips av äldre ledare i kåren.

TIPS NUMMER 5: Smörkniv. Spejarscouten täljer en smörkniv, en stekspade, en gaffel eller liknande. Målsättningen är att spejarscouten får idéer och erfarenhet av att tillverka olika föremål av naturmaterial och övar på att använda verktyg. Patrulledaren ska komma ihåg att ge instruktionerna åt spejarscouterna så att de kan tälja på ett säkert sätt. Det lönar sig att fästa speciellt mycket uppmärksamhet vid hur spejarscouterna sitter i förhållande till varandra och hurudant grepp de har om kniven.

OLIKA TERRÄNGER OCH VYER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till karaktärsdragen för finska skogar. Hen känner igen olika typer av skog. Spejarscouten kan röra sig tryggt i skogen och utforska naturen i den.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen rör sig i olika skogar och känner till olika typer av skog.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ser till att aktiviteten genomförs i ett lämpligt sammanhang. Aktiviteten kan gärna kombineras med en annan aktivitet som t.ex. en övningsvandring eller en scoutfärdighetstävling patrullen deltar i.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper till i planeringen. Lotsen kan t.ex. kontakta den lokala skogsvårdsföreningen. En av skogsvårdsföreningarnas uppgift är att erbjuda rådgivningstjänster. Skogskännedom hos barn och unga spelar också en viktig roll och representanter för en skogsvårdsförening hjälper ofta gärna scoutgrupper.

AKTIVITETENS LÅNGD: 1-2 timmar

PLATS: Skogen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Naturskydd, Skogen

TIPS NUMMER 1: Att känna igen olika skogstyper i kårlokalen. Patrullen kan bekanta sig med olika skogstyper vid ett bord i kårkokalen genom att leta reda på information om olika skogstyper eller t.ex. genom att pyssla eller spela spel om olika skogstyper. Så lär sig patrullen hurudan växtlighet som finns i de olika typerna av skog. Patrullen tar reda på ur böcker eller från internet hurudan växtlighet det finns i respektive skogstyp. På basen av informationen kan patrullen pyssla spelkort och lär sig att känna igen olika skogstyper i teorin med hjälp av spelet. Patrullen kan t.ex. göra ett Memory-spel: då man hittar ett par i spelet, får man ta korten om man vet i vilken skogstyp växterna på kortet växer. Patrullen kan också göra ett spel i stil med "löjliga familjerna": spelaren får en familj, alltså en skogstyp, då hen har korten för typiska arter i alla skikt (botten-, fält-, busk- och trädskikt).

TIPS NUMMER 2: Att känna igen olika skogstyper på en utfärd. Patrullen känner igen olika skogstyper på en utfärd i närområdet. Patrullen kan göra en undersökning genom att skriva ned observationer om de olika skikten (botten-, fält-, busk- och trädskikt) i skogen och på basen av dem bestämma vilken skogstyp det är frågan om.

TIPS NUMMER 3: Att mäta höjden på ett träd. Spejarscouterna uppskattar och mäter parvis höjden på minst fem träd. Patrullen uppskattar först hur långt bort man borde stå då man faller trädet för att inte bli träffad. Sedan mäter patrullen höjden med hjälp av en käpp. Det lönar sig att använda en rak käpp, som är lite längre än armen då man mäter.

Instruktioner:

1. Placera toppen av käppen under ögat mot kinden. Håll käppen vågrätt. Ta tag i käppen så långt bort som du räcks med rak arm. Håll i samma ställe hela tiden. Vrid käppen upprätt samtidigt som du håller armen rakt åt sidan.
2. Rör dig bort från trädet du mäter, håll armen rak och käppen upprätt hela tiden. Då du kommit så långt att trädtoppen ser ut att vara i samma höjd med käppens topp och roten är i höjd med käppens nedre del, är du lika långt från trädet som trädet är högt. Håll huvudet stilla då du förflyttar dig, rör bara på ögonen då du tittar mellan roten och toppen. Om du ändrar på huvudets ställning kan du få fel resultat.
3. Mät med stegpar hur långt från trädet du är. Det avståndet är lika med höjden på trädet.

TIPS NUMMER 4: Ett gym i skogen. Patrullen planerar en cirkelträning i skogen med olika kontroller för att göra olika rörelser för att träna muskelstyrka. Patrullen väljer möjligast olika platser för kontrollerna. Rörelserna kan t.ex. vara att lyfta vikter (stenar, trädstammar), att träna magmuskler (med hjälp av ett träd), pull ups (på en gren) och så vidare. Bara fantasin sätter gränser. Spejarscouterna värmer upp till först genom att lyfta käppar de hittat i naturen från låren ovanför huvudet. Patrullen väljer på vägen åtminstone en stor sten, ett gammalt träd och en bäck. På vägen kan patrullen öva på sin balans: varje spejarscout står på ett ben minst i en minut. För mer utmaning kan man ställa sig

på en trädstam eller en stubbe. Det är ingen fara om det inte lyckas, man kan öva sin balans på en stig med många rötter. Magmusklerna kan man träna vid ett berg. Patrulledarens uppgift är att se till att spejarscouterna inte glömmer att njuta av skogsyvorna under träningen. Som vikter i skogsgymmet fungerar förstas både trädstammar och stenar. På vinter erbjuder snön en extra stor utmaning för träningen.

NATURSKYDD I FINLAND

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten förstår hur den egna verksamheten påverkar naturen. Hen märker att det också i Finland finns miljöproblem. Spejarscouten vill värna om naturen.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med finskt natur- och miljöskydd och hot mot den finska naturen. Patrullen bekantar sig med det ämne de valt med hjälp av olika källor och experter samt gör en undersökning. Slutligen drar patrullen slutsatser om de undersökningsresultat de fått.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscouterna att genomföra aktiviteten i praktiken. Hen skaffar den utrustning som behövs för att genomföra aktiviteten och bekantar sig också själv med ämnet på förhand.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper att vid behov skaffa den utrustning som behövs och hjälper patrullen att hitta ett lämpligt ämne att bekanta sig med. Lotsen ställer under aktiviteten frågor åt spejarscouterna som fungerar som tankeväckare och hjälper spejarscouterna att nå ett steg längre i sitt tänkande.

AKTIVITETENS LÄNGD: 3 timmar

PLATS: Skogen, Utfärd, Läger

MÅL FÖR FOSTRAN: Ansvar för livsmiljön, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Miljö, Samhälle, Påverkan, Naturskydd

TIPS NUMMER 1: Framtiden för ett vattendrag i närheten. Patrullen gör en undersökning vid vattendragen i närheten genom att söka tecken på försurning och övergödning. Patrullen kan till exempel undersöka vattnets klarhet, bottenynlighet, solens genomträngningsförmåga, pH-värde i sjön eller hur mycket vattendjur det finns i vattnet. Patrullen undersöker också i vad föroreningarna har sitt ursprung och vilka de mest troliga förorsakarna för dem är. Patrullen undersöker också hur människan har förändrat vattendraget, håller på eller kommer att förändra det. Till slut drar patrullen slutsatser utgående från de undersökningsresultat de fått. Förändringar åstadkomna av människan kan man undersöka genom att titta på följande saker: utsläpp ur fabriker och anläggningar, åkrar, sommarstugor. Ni kan också intervjua kommunens miljöansvariga. Patrullen kan försöka fundera ut vilka förändringar som sker i vattendraget under de kommande åren. Vilken är vattendragets framtid? Hur kommer människans verksamhet att märkas? Vad tycker patrullen att absolut borde besparas i detta vattendrag? Vad kan människorna göra för det? Patrullen kan publicera sina resultat i kårens tidning, på webbplatsen eller i lokaltidningen.

TIPS NUMMER 2: Patrullen undersöker närskogens framtid genom att söka efter tecken på luftföroreningar. Patrullen undersöker tecken på luftföroreningar genom att fotografera, rita eller ta prover. Patrullen undersöker till exempel mängden lav, allélavens, skägglavens eller barrträdens skick. I hordant skick barrträden är kan man undersöka genom att studera deras barr med förstoringsglas, lupp, mikroskop eller genom att undersöka barrårgångarna. Patrullen undersöker också varifrån föroreningar får sitt ursprung och vilken den mest trovärdiga förorsakaren i den här skogen är. Patrullen undersöker också hur människan har ändrat området (skogen), håller på att ändra på det eller kommer att ändra på det. Patrullen intervjuar en skogsägare och frågar vad som tänkts göras åt skogen i fortsättningen och hur man har skött skogen hittills. Patrullen samlar ihop undersökningsresultat och drar slutsatser på basen av dem. Patrullen kan försöka fundera ut vilka förändringar det sker i skogen under de kommande åren. Vilken är skogens framtid? Hur kommer människans verksamhet att synas? Hur kommer skogens invånare att trivas i framtiden? Vad tycker patrullen att absolut borde besparas i denna skog? Vad kan människorna göra för det? Patrullen kan publicera sina resultat i kårens tidning, på webbplatsen eller i lokaltidningen.

TIPS NUMMER 3: Gärningar för miljön. Patrullen undersöker vilka gärningar en närbutik gör för miljön. Patrullen kommer överens om

ett besök på förhand. Patrullen blir medveten om vilka sätt butiken använder sig av för att minska belastningen på miljön. Sådana sätt är t.ex. att förvara drycker i kylskåp, lock på frysdiskarna, tygkassar till salu, plastkassarna är gjorda av återvunnet material och det finns biologiskt nedbrytbara påsar för frukt. Har butiken fått något miljöcertifikat eller diplom som erkännande för sitt arbete för miljön? Finns det information om miljön för kunderna i butiken? Hurudan information finns tillgänglig? Patrullen undersöker butikens gård. Finns det en insamlingspunkt för kunderna? Om så är, för vilka olika sorter av avfall finns det insamlingskärl? Finns butikens egna sopkärl på gården? Ta en titt i behållaren för blandavfall. Finns där bioavfall (t.ex. bröd i sina plastförpackningar)?

Det lönar sig för patrullen att berätta om sina observationer åt köpmannen och tipsa om eventuella förbättringsförslag. Patrullen kan också presentera andra gärningar för miljön. Patrullen kan rösta med sina fötter och handla inför utfärden på något annat ställe nästa gång om butiken inte sköter sig mot miljön. Patrullen kan också göra en djupare undersökning i butiken med hjälp av "Naturewatch Ostosilla"-materialet av WWF.

IMPONERANDE NATUR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten förstår naturens storslagenhet.

BESKRIVNING: Spejarscouten får erfarenhet av hur speciell och imponerande naturen är.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren funderar tillsammans med lotsen hurudan speciell upplevelse de kan ordna för spejarscouterna på kårens verksamhetsområde.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att planera och genomföra upplevelsen. Vid behov ansvara lotsen också för säkerheten under upplevelsen.

AKTIVITETENS LÄNGD: Beror på hur aktiviteten genomförs

PLATS: Skogen, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Naturskydd, Skogen

TIPS NUMMER 1: Patrullen gör en utfärd till ett planetarium eller till ett observatorium. Målsättningen är att spejarscouterna under besöket lär sig att känna igenom åtminstone några stjärnbilder. Dessutom får spejarscouterna se på något i rymden med ett teleskop. Alternativt kan patrullen genomföra en egen stjärnutfärd. Patrulledaren, lotsen eller en utomstående expert lär spejarscouterna att känna igen någon stjärnbild på himlen. Det lönar sig att se på stjärnorna från en sådan plats där det inte finns gatubelysning. En mörk skogsglänta är bra. Desto längre patrullen är från stadens ljus, desto bättre. På vintern då det är kallt är det oftast klar himmel och stjärnorna syns tydligt. Aktivitetens genomförande kräver god tidsberäkning i förhållande till vädret. Därför lönar det sig att ha den här aktiviteten som ett alternativ till någon annan. Förutom grunduppgiften kan patrullen räkna hur många satelliter den ser på fem minuter eller ha en tävling om vem som bongar den första satelliten på himlen.

TIPS NUMMER 2: Patrullen vinterbadar. Patrullen kan genomföra aktiviteten t.ex. under patrullens utfärd om det i utfärdsområdet finns förutom ett vattendrag också möjlighet till bastu. På många orter finns det också olika allmänna ställen för vinterbad. Information finns på t.ex. kommunernas webbsidor.

TIPS NUMMER 3: En utfärd till en national- eller naturpark. I Finland finns det många nationalparker och det är Forststyrelsen som tar hand om dem. Nationalparkerna är naturskyddsområdets pärlor, stora områden med mångsidig natur. De är natursevärdheter och såväl nationellt som internationellt de mest värdefulla delarna av finländsk natur. Förutom nationalparkerna finns det i Finland många naturskyddsområden som har grundats för att skydda och undersöka bland annat sumpmarker, lundar, fågelområden och gamla skogar. Naturskyddsområdenas regler varierar från varandra. På en del av dem får man göra utfärder fritt enligt allemansrättens principer, men på andra är det förbjudet att röra sig. Begränsningar i rätten att röra sig finns speciellt i naturparkerna.

Patrullen bekantar sig med national- och naturparker i sitt närområde under ett möte. Information om naturmålen hittar du på internet till exempel på www.utinaturen.fi. Patrullen kan t.ex. dela in

sig i mindre grupper och varje grupp presenterar ett område för resten av gruppen. I presentationer är det bra att lyfta fram specialdrag i området och också eventuella begränsningar och regler i parken. På basis av presentationerna väljer patrullen ett av målen och gör en övningsvandring eller fyrvandring dit. Patrullen kan också skriva en presentation till kårens tidning eller till kårlokalen.

TEMAVANDRING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten får en annorlunda vandringserfarenhet. Hen kan planera en vandring tillsammans med sin patrull.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen deltar tillsammans i en vandring som baserar sig på ett tema. Patrullen planerar och packar tillsammans utrustningen för vandringen och tar hand om den efter vandringen. Den här aktiviteten kan genomföras i samband med aktiviteten Övningsvandring.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren följer t.ex. kårens eller distriktets/förbundets händelsekalender och gör reklam för patrullen om evenemang i händelsekalendern. Vid behov ordnar patrulledaren tillsammans med lotsen en vandring för spejarscouterna.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper till att ordna vandringen och ser till att den uppfyller säkerhetskraven. Hen hjälper också till att skaffa den utfärdsutrustning som behövs.

AKTIVITETENS LÄNGD: Ett veckoslut

PLATS: Skogen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ute- och lägerfärdigheter, Utfärder, Motion

TIPS NUMMER 1: JOTT. Jamboree On The Trail (JOTT) är en årligt, världsomfattande scoutevenemang. JOTT ordnas varje år den andra lördagen i maj. Meningen med evenemanget är att samla scouter som runt om i världen gör en utfärd i sitt närområde under samma dag. Mer information om JOTT finns på <http://jott.org/>.

TIPS NUMMER 2: Cykelvandring. Spejarscouterna genomför en cykelutfärd. Bra utfärdsmål är patrullmedlemmarnas sommarstugor eller kårens utfärdsstugor. Patrullen planerar rutten och mat- och utrustningslista tillsammans.

TIPS NUMMER 3: Vintervandring. Patrullen deltar i en vintervandring t.ex. genom att skida, med snöskor eller med utfärdsskrinkor. Patrullen tillbringar tid på förhand för att öva på att röra sig i snö. Lotsen uppgift är att se till att varje spejarscout har tillräckligt varma kläder för utfärden.

TIPS NUMMER 4: En andlig vandring. Patrullen deltar i en pilgrimsvandring, en påskvandring eller i en annan andlig vandring. Patrullen tar på förhand reda på om vandringens tema, t.ex. om påskens betydelse.

TIPS NUMMER 5: En vandring på vatten. Patrullen deltar i t.ex. en paddlings- eller roddvandring. Spejarscouterna övar sig på att röra sig med båt på förhand. Lotsen ser till att vandringen genomförs på ett säkert sätt.

TIPS NUMMER 6: En utfärd i Survivor anda. Patrullen deltar i en utfärd som baserar sig på TV-programmet Survivor. Utfärden börjar på en på förhand bestämd plats där ledaren ger patrullen en karta på det ställe där patrullen ska slå läger. Ledaren ger spejarscouterna tält och annan utrustning de behöver. Samtidigt berättar ledaren för spejarscouterna att de har kommit till finalen för tävlingen Survivor. Under utfärden ska patrullen klara av olika tävlingar, som kan kräva skarpsinnighet, smidighet och fysisk styrka. Tävlingen kan bl.a. gå ut på att äta något som smakar illa, göra ett pussel eller klara av en rambobana. För varje tävling får patrullen någon fördel, som underlättar deras överlevnad i sitt läger. T.ex. något gott till matlagningen kan vara ett pris. Utfärden slutar med ett patrullråd där alla patrullmedlemmar får rösta på den person eller patrull som klarat sig bäst under utfärden. Den personen eller patrullen får titeln Survivor.

➤ ÖVERLEVNADSETAPPENS FYRAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera en vandring tillsammans med andra. Hen kan vandra under ledning av en ledare och kan ta hand om sig själv på en vandring också i krävande förhållanden. Spejarscouten kan fungera i grupp under en vandring.

BESKRIVNING: En fyr är en höjdpunkt som genomförs i slutet av etappen. Fyren börjar planeras redan under etappens planeringsskede. Den planerade fyren leder patrullen mot etappens målsättningar och finns som stöd då patrullen väljer vilka aktiviteter de ska genomföra. Inför varje fyr definierar patrullen spelregler, uppgiftsfördelning och ansvarsfördelning. Patrullen kan välja den fyr som känns roligast eller göra en helt egen plan för sin fyr.

- Patrullen väljer ett av de färdiga alternativen för fyren, eller planerar och förklarar en helt egen fyr. Målen för fyren sätts på en tillräckligt utmanande nivå tillsammans med lotsen.

VANDRING MED EN ÖVERNATTNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera en vandring tillsammans med andra. Hen kan vandra under ledning av en ledare och kan fungera i grupp under en vandring.

BESKRIVNING: Spejarscouten deltar i en vandring som räcker minst över en natt. Lotsen och patrulledaren hjälper spejarscouten att planera och genomföra vandringen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att leda planeringen av en vandring. Hen delger spejarscouterna om egna vandringserfarenheter och handleder dem att förbereda sig för den kommande vandringen. Lotsen funderar tillsammans med patrulledaren över vilken utrustning och mat som behövs.

Lotsen leder vandringen och patrulledaren finns tillhands för att hjälpa lotsen. Lotsen handleder spejarscouterna konkret, t.ex. i användningen av ett stormkök och bivacker.

Efter vandringen handleder lotsen spejarscouterna att vårda utfärdsutrustningen, t.ex. hur man torkar ett tält.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledarens uppgift är att leda diskussionen på mötena. Hen deltar tillsammans med lotsen i planeringen och genomförandet av vandringen. Patrulledaren hjälper lotsen att leda vandringen.

Efter vandringen hjälper och handleder patrulledaren tillsammans med lotsen patrullen att ta hand om efterarbetet. Patrulledaren ser till att spejarscouterna skriver en sammanfattning om vandringen t.ex. till patrullens loggbok, kårens some-kanaler eller annat dylikt.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen väljer ett närliggande vandringsmål i rätt så bekant terräng. Patrulledaren och lotsen hjälper i ruttvalet och i att göra upp en matlista. Spejarscouterna handlar sin egen mat för vandringen. Patrullen packar utrustningen för vandringen enligt instruktioner.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Patrullen strävar till att sköta orienteringen själv men patrulledaren hjälper i problemsituationer. Vandringen inleds på lördagsmorgon och avslutas på söndag. Varje spejarscout har en egen uppgift som hen ansvarar för under vandringen, t.ex. att leda tältresningen, tillreda en måltid eller skriva en artikel till kårtidningen. Natten spenderar patrullen i ett vandringstält eller i ett fast vindskydd.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter vandringen tar spejarscouterna med hjälp av lotsen och patrulledaren hand om att utfärdsutrustningen vårdas på rätt sätt.

VANDRING ÖVER TVÅ NÄTTER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera en vandring tillsammans med andra. Spejarscouten kan fungera i grupp på vandring.

BESKRIVNING: Spejarscouten deltar i en vandring som har minst två övernattningsnätter. Spejarscouterna ansvarar för rutt- och matplanering och genomförande.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att följa med planeringen av vandring i bakgrunden. Hen delger spejarscouterna om egna vandringserfarenheter och handleder dem i att förbereda sig för den kommande vandringen. Lotsen granskar tillsammans med patrulledaren utrustnings- och matlistan som spejarscouterna gjort.

Lotsen deltar i vandringen, men inte som aktiv aktör. Vid behov stöder hen patrulledaren och spejarscouterna under olika skeden av vandringen.

Efter vandringen handleder lotsen spejarscouterna att vårda utfärdsutrustningen, t.ex. hur man torkar ett tält.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder vid behov diskussionen på mötena. Hen deltar tillsammans med lotsen i planeringen och genomförandet av vandringen.

Patrulledaren hjälper spejarscouterna att i tur och ordning fungera som ledare på vandringen. Patrulledaren hjälper vid behov spejarscouterna med praktiska saker under vandringen.

Efter vandringen hjälper och handleder patrulledaren tillsammans med lotsen patrullen att ta hand om efterarbetet. Patrulledaren ser till att spejarscouterna skriver en sammanfattning om vandringen t.ex. till patrullens loggbok, kårens some-kanaler eller annat dylikt.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen väljer själv ett närliggande vandringsmål med rätt så obekant terräng. Spejarscouterna planerar själv sin vandringssrut, men patrulledaren och lotsen ger råd för att välja övernattningsställen. Patrullen deltar i att göra en budget för vandringen och funderar hur vandringen kunde finansieras. Patrullen planerar sin meny själv och handlar råvarorna. Patrullen planerar också hur maten kunde göras möjligast lätt, t.ex. genom att torka den. Patrulledaren ger råd vid behov. Patrullen skriver en utrustningslista åt sig och packar på basen av den all vandringens utrustning som behövs.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Spejarscouterna orienterar själv under vandringen, men patrulledaren följer hela tiden med så att orienteringen går rätt till. Vid behov och/eller om det verkar som om att patrullen går i fel riktning handleder patrulledaren spejarscouterna. Patrullen övernattar i fasta vindskydd vid ruten eller i vandringbivacker som de bär med sig. Spejarscouterna leder varandra genom jämlikt ledarskap med hjälp av patrulledaren under vandringen. Varje spejarscout har en egen ansvarsuppgift under vandringen. Spejarscouterna kan ansvara för t.ex. menyer, loggbok, fotografering, för väderobservationer, reportage till kårtidningen eller en dylikt uppgift.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter vandringen vårdar patrullen vandringens utrustningen på ändamålsenligt sätt. Patrullen skriver i sin loggbok eller dylikt om sina erfarenheter, om framgångar och motgångar.

VANDRING ÖVER TRE NÄTTER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera en vandring tillsammans med andra. Spejarscouten kan fungera i grupp på vandring.

84

BESKRIVNING: Spejarscouten deltar i en vandring i krävande terräng som räcker minst tre nätter. Spejarscouterna ansvarar för rutt- och matplanering och genomförande.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att följa med planeringen av vandringen i bakgrunden. Lotsen granskar tillsammans med patrulledaren utrustnings- och matlistan som spejarscouterna gjort.

Lotsen deltar i vandringen, men inte som aktiv aktör. Vid behov stöder hen patrulledaren och spejarscouterna under olika skeden av vandringen.

Efter vandringen hjälper lotsen vid behov spejarscouterna med praktiska saker som anknyter till att vårda utfärdsutrustningen, t.ex. genom att få tag på nyckeln till kårens förråd.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder vid behov diskussionen på mötena. Hen deltar tillsammans med lotsen i planeringen och genomförandet av vandringen, men strävar till att hålla sig i bakgrunden under planeringen.

Patrulledaren hjälper spejarscouterna att i tur och ordning fungera som ledare på vandringen. Patrulledaren hjälper vid behov spejarscouterna med praktiska saker under vandringen.

Efter vandringen hjälper och handleder patrulledaren tillsammans med lotsen patrullen att ta hand om efterarbetet. Patrulledaren ser till att spejarscouterna skriver en sammanfattning om vandringen t.ex. till patrullens loggbok, kårens some-kanaler eller annat dylikt.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen väljer ett vandringsmål åt sig. Vandringsrutten ska vara belägen i en för patrullen främmande terräng, t.ex. vid ett kärr, ett fjäll eller ett berg. Spejarscouterna planerar själv sin vandringsrutt och strävar till att vandra i omväxlande terräng. Patrullen deltar i att göra upp en budget för vandringen och funderar hur vandringen kunde finansieras. Patrullen planerar sin meny själv och handlar råvarorna. Patrullen planerar också hur maten kunde göras möjligast lätt, t.ex. genom att torka den eller ta bort förpackningar. Patrulledaren ger råd vid behov. Patrullen skriver en utrustningslista åt sig och packar på basen av den all vandringsutrustning som behövs.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Spejarscouterna orienterar själv under vandringen, men patrulledaren följer hela tiden med så att orienteringen går rätt till. Vid behov och om det verkar som om att patrullen går i fel riktning handleder patrulledaren spejarscouterna. Patrullen övernattar i fasta vindskydd vid rutten eller i vandringbivacker de bär med sig. Spejarscouterna leder varandra genom jämlikt ledarskap med hjälp av patrulledaren under vandringen. Varje spejarscout har en egen ansvarsuppgift under vandringen. Spejarscouterna kan ansvara för t.ex. menyer, loggbok, fotografering, för väderobservationer, reportage till kårtidningen eller en dylik uppgift.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter vandringen vårdar patrullen vandringsutrustningen på ändamålsenligt sätt. Patrullen skriver i sin loggbok eller dylikt om sina erfarenheter, om framgångar och motgångar.

EGET NAMN

ÅR

LOTSENS NAMN

OBLIGATORISKA

SAMHÄLLET FUNGERAR	SCOUTVÄRLDEN	DEN EGNA EKONOMIN
PÅVERKAN	MEDIEANSVAR	SJÖAKTIVITET

LEDARSKAPS- ELLER ANSVARSUPPGIFT

VALBARA

FÖRHÅLLET TILL SIG SJÄLV _____

FÖRHÅLLET TILL ANDRA _____

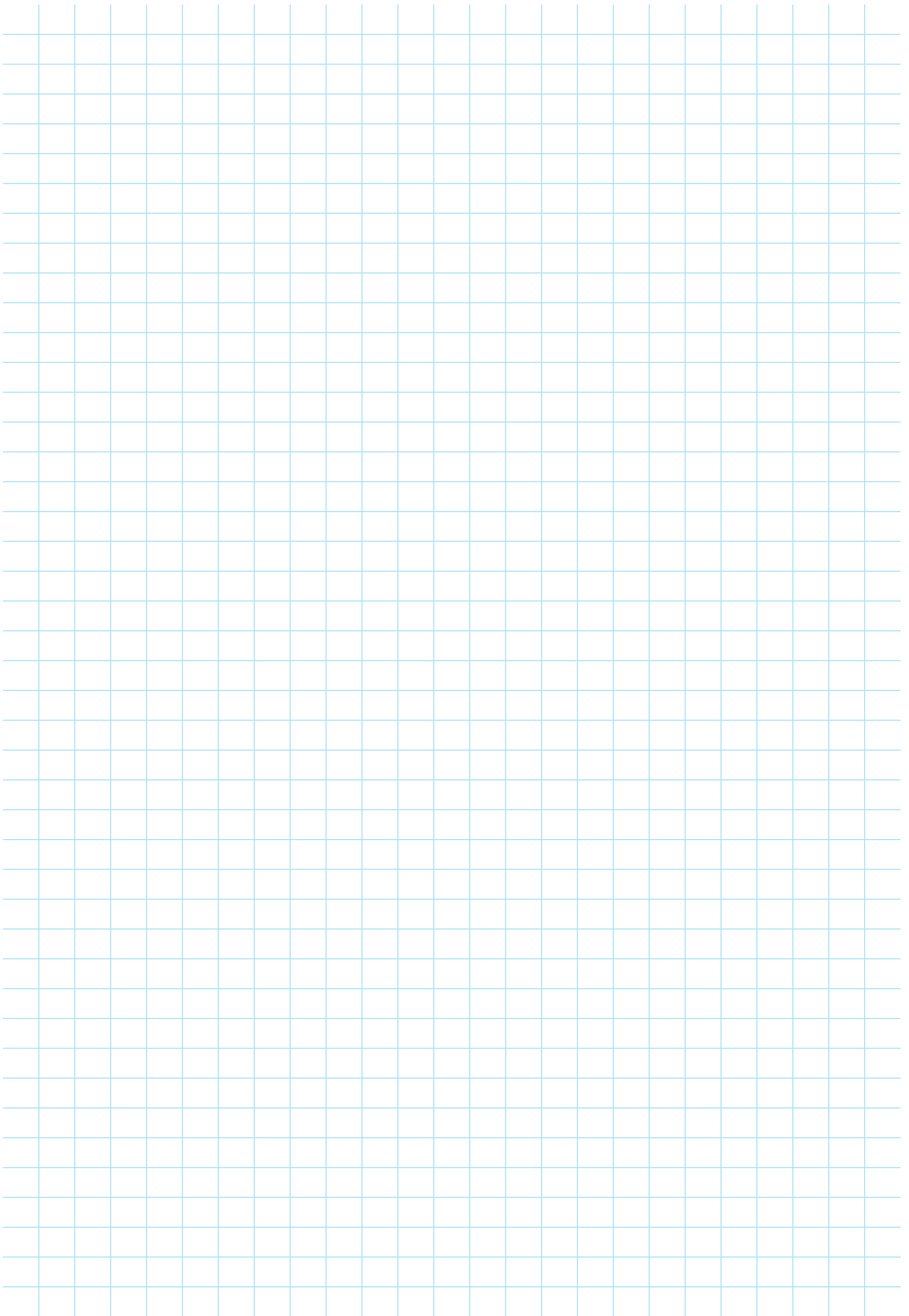
FÖRHÅLLET TILL SAMHÄLLET _____

FÖRHÅLLET TILL OMGIVNINGEN _____

FYR

PAUSER

Blank area for notes or reflections during pauses.

SAMHÄLLETAPPEN

MÅLSÄTTNING: Målsättningen med samhällsetappen är att spejarscouten lär sig förstå olika kulturer som en del av samhället och agerar i samråd med naturen.

BESKRIVNING: Spejarscouten påverkar i samhälleliga frågor. Hen förstår sitt eget medieansvar. Spejarscouten vidgar sin egen världsbild och möter nya människor såväl inom scoutingen som utanför.

87

➤ Ila etappens obligatoriska aktiviteter görs före fyrens förverkligande.

KURSTAGNINGSSKEDE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan fatta gemensamma beslut och planera olika projekt.

BESKRIVNING: Spejarscouterna fattar beslut tillsammans i frågor som anknuter till etappen och planerar fyren.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren bekantar sig noggrant med spejarscouternas program på förhand, så att hen kan presentera det för sin patrull. Patrulledaren ska vara entusiastisk och hjälpa spejarscouterna att välja en lämplig etapp med passande aktiviteter och en fyr åt sig. Patrulledaren tar med sig spejarscoutprogrammet för patrullen att läsa, antingen på papper eller elektroniskt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till att spejarscoutpatrullen väljer inspirerande aktiviteter åt sig och lämpligt utmanande tips för genomförande av fyren. Lotsen ser också till att patrullen bekantar sig med kårens och förbundets verksamhetsplan i planeringsskedet och plockar med spejarscoutevenemangen i sin egen verksamhet. Då aktiviteterna utförs ska lotsen se till att målsättningarna för aktiviteterna uppfylls på det sätt patrullen valt att förverkliga aktiviteten. Tanken är att patrullen också ska lära sig något nytt och inte bara repetera det de lärt sig som äventyrsscout.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ledarskap, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Patrullen övar på mötesrutiner. Patrullmedlemmarna klär sig i scoutklädsel till mötet, ber om ordet och för protokoll. Under de första etapperna är det bra om lotsen är ordförande, medan patrulledaren kan vara ordförande under senare etapper. Patrullen kan bekanta sig med programmet innan mötet, så att lotsens och patrulledarens presentation inte avbryter mötet. Då spejarscouterna får mer erfarenhet får de allt mer ansvar för beslut och verksamhetsplanen skrivs helt och hållet av patrullen. Under de första etapperna kan lotsen och patrulledaren göra preliminära val åt patrullen, den nästan färdiga verksamhetsplanen slutför sedan patrullen tillsammans.

Tanken är att spejarscouterna ska lära sig formellt mötesbeteende. Patrullens uppgift är att i mån av möjlighet bestämma om vilken etapp de gör och vilka aktiviteter de tänker utföra under etappen. Patrullen kan också besluta om fyrens innehåll.

Föredragningslistan för mötet kan t.ex. se ut såhär:

1. Presentation av etappen: Etappen och tanken bakom etappen presenteras kort.
2. Presentation av fyren: Fyren och eventuella alternativ presenteras kort. Planering av några alternativa fyror.
3. Presentation av aktiviteterna: Aktiviteterna presenteras kort.
4. Val av fyr och målsättning: Lotsen ger alternativa teman för fyren och patrullen väljer sitt favoritämne och väljer målsättning inför fyren. Fyren och de utmaningar som relaterar till den specificeras ännu under etappen.
5. Val av aktiviteter: Patrullen väljer aktiviteter ur en lista som lotsen sammanställt. Lotsen har kanske plockat bort några aktiviteter från listan innan hen ger patrullen valmöjlighet. Tanken är att patrullen ska välja sådana aktiviteter som stöder genomförandet av fyren.
6. Val av ordning: Patrullen väljer i vilken ordning aktiviteterna utförs och på basis av det görs en stomme för verksamhetskalendern. Hoppa

över den här punkten åtminstone under första etappen.

7. Ansvarsuppgifter: Presentation av ansvarsuppgifter d.v.s. ledarskapsuppgifter i ett äventyrsscoutlag och till etappen tillhörande ansvarsuppgifter i den egna gruppen. Dessutom planeras den preliminära tidpunkten för ansvarsuppgifterna och fördelningen av dem.

TIPS NUMMER 2: Att göra ett avtal. Patrullen gör tillsammans ett avtal. I avtalet skriver patrullen de gemensamma spelreglerna för följande halvårsperiod. Till exempel de aktiviteter som patrullen kommer göra och de evenemang patrullen kommer delta i skrivs in i avtalet. Patrulledaren kan lova att arrangera de planerade aktiviteterna på ett roligt sätt, lotsen ordnar en trevlig utflykt och spejarscouterna lovar att de deltar i åtminstone en av kårens medelsinsamlingskampanjer. Avsikten är att öva på att göra upp ett avtal och att också hålla det. Det lönar sig att göra avtalet tillräckligt detaljerat. Avtalet kan också fungera som verksamhetsplan eller åtminstone som ett utkast för den. Dessutom kan patrullen, om den så vill, komma överens om eventuella följder om någon inte följer avtalet. Det är lotsens uppgift att se till att följderna för att bryta mot kontraktet och andra punkter i avtalet är måttfulla.

SAMHÄLLET FUNGERAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten bekantar sig med de tjänster som finns i närområdet. Spejarscouten fattar ett intresse för medmänniskorna i det lokala samhället.

BESKRIVNING: Patrullen besöker ett räddningsverk, en polisstation, ett ålderdomshem, ett servicehem eller bekantar sig med en lokal välgörenhetsaktör.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren kommer överens om ett besök till en överenskommen plats. Patrulledaren förbereder besöket tillsammans med patrullen genom att fundera på frågor som patrullmedlemmarna vill ha svar på och vad patrullens medlemmar skulle vilja göra under besöket. Patrulledaren ser till att patrullen kommer ihåg att tacka i efterhand för att de fick komma på besök.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hitta ett lämpligt ställe för patrullen att besöka. Patrullmedlemmarna kan också diskutera med lotsen om vilka känslor besöket väckte.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Staden, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, En god gärning, Sociala färdigheter, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Patrullen bekantar sig med äldre personer på sin hemort och gör ett besök för att glädja dem, t.ex. i ett ålderdomshem eller på en bäddavdelning. Efter besöket diskuterar patrullen de känslor som besöket väckte. På ett ålderdomshem kan patrullen till exempel läsa eller sjunga för åldringarna, prata med dem, gå ut med dem, steka plättar eller spela något spel med dem (ta i beaktande de äldre personernas hälsa och handlingsförmåga). Personalen på ålderdomshemmet har säkert idéer om hur patrullen kan glädja åldringarna med ett besök.

TIPS NUMMER 2: Patrullen besöker ett räddningsverk eller en polisstation. Under besöket bekantar sig patrullen med räddningspersonalens arbetsuppgifter och ansvar i samhället. Efter besöket funderar patrullen hur de här människorna påverkar omgivningen och hur det skulle vara om de inte fanns.

SCOUTVÄRLDEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till de mest centrala delarna av scoutingens historia. Spejarscouten förstår att scouting finns också utanför den egna patrullen och kåren. Spejarscouten knyter vänskapsband till andra scouter i samma ålder. Spejarscouten förstår att scoutingen är internationell.

BESKRIVNING: Patrullen repeterar scoutingens historia, som legenden om St. Göran, berättelsen om B-P och händelserna på Brownsea Island. Spejarscouten tar reda på de viktigaste vändpunkterna i den finländska scoutrörelsens och den egna kårens historia. Patrullen bekantar sig med scoutpersonligheters berättelser och känner igen dem på namnet. Patrullen undersöker varför världsförbunden (WOSM och WAGGGS) finns till. Patrullen bekantar sig med andra scouter i ett evenemang ordnat av kårområdet, FiSSc eller FS. Patrullen tar kontakt med scouter utomlands.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar med sig material till ett möte för att synliggöra scoutingens historia. Information om scoutingens historia finns bl.a. i olika böcker eller på internet eller så kan patrulledaren intervjua en person som är insatt i scouthistoria.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper till att söka efter information om kårens och scoutingens historia samt med att kontakta tidigare scouter.

AKTIVITETENS LÄNGD: 4 timmar

PLATS: Staden, Kårlokalen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Internationell verksamhet, Media, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Symbolik, Seder och bruk

TIPS NUMMER 1: Patrullen lever in sig i någon händelse ur scoutingens historia genom en teater eller en lek. I boken Ryggsäcken finns scoutingens historia beskriven på ett allmänt plan. Kårchefen eller någon annan som varit kårmedlem länge kan bäst berätta om scoutingens historia på den egna hemorten. Kåren kan eventuellt också ha en egen historik. På biblioteket kan det finnas ett arkiv med lokaltidningar, i vilka det kan finnas artiklar, bilder eller möteskallelser om den lokala scoutrörelsen. Patrullen kan också bjuda in en gammal scout för att berätta historier kring en lägereld.

TIPS NUMMER 2: Patrullen bekantar sig djupare med åtminstone en person och undersöker hans inverkan på utvecklingen av scoutrörelsen: Robert Baden-Powell, Anni Collan, Verner Louhivuori, Alfons Åkerman, Kurt Stenius, C. G. E. Mannerheim, Helvi Sipilä, Kim, Agnes Baden-Powell, Olave Baden-Powell, Doris Stockmann. Man kan t.ex. göra en plansch av personerna eller en serie för äventyrsscouterna eller vargungarna.

TIPS NUMMER 3: Patrullen tar reda på varför det finns världsorganisationer i scoutingen och vad de gör. Patrullen tar reda på i vilka länder det inte ännu finns scoutverksamhet och söker upp de länderna på kartan. Man kan bekanta sig med världsförbundens verksamhet bl.a. genom att delta i ett utvecklingsprojekt. Temat för projekten byts med ett par års mellanrum och ofta finns aktiviteter beskrivna i samband med de olika projekten.

TIPS NUMMER 4: Patrullen tar kontakt med utländska scouter i samma ålder t.ex. med hjälp av sociala medier. Scouterna kan öva på scoutvokabulär på engelska eller andra språk på förhand t.ex. med hjälp av ett minnespel. Patrullen kan delta i t.ex. ett JOTI-JOTA-evenemang.

TIPS NUMMER 5: Spejarscoutpatrullen bekantar sig med andra spejarscouter genom att delta i kårens eller flera kårers gemensamma evenemang, som t.ex. en avdelningsträff eller en utfärd. Under evenemanget tar man modigt kontakt med andra än den egna patrullens medlemmar. Efter evenemanget kommer man ihåg sina nya vänner med t.ex. ett e-postmeddelande, på sociala medier eller med en bild.

TIPS NUMMER 6: Spejarscoutpatrullen deltar i ett av FiSSc eller FS ordnat evenemang, som t.ex. spejardagar, förbundsläger eller FS läger eller evenemang. Varje patrullmedlem ber om kontaktoppgifterna till åtminstone en ny scoutvän och håller kontakten med hen också efter evenemanget.

DEN EGNA EKONOMIN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera hur hen använder sina pengar.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att använda sina pengar på ett långsiktigt sätt.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder övningarna och skaffar den information och det material som behövs på förhand.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att ge spejarscouterna praktiska exempel. Hen ser också till att varje spejarscouts integritet garanteras då patrullen pratar om pengar. Familjens ekonomi kan vara ett mycket känsligt ämne för en spejarscout, om det t.ex. finns arbetslöshet i familjen eller familjen är mycket förmögen.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Hem

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Egenvård, Ekonomi, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1: Ekonomidagbok. Spejarscouten för dagbok över alla sina inkomster och utgifter under en månad. Då månaden är slut granskar spejarscouten varifrån hen fått pengar och vad hen gjort med pengarna. Vilka har varit de största inkomsterna och utgifterna? Var alla inköp vettiga? Vad kunde man avstå från för att spara för en större införskaffning? Varifrån kunde man skaffa mera pengar?

TIPS NUMMER 2: Penninginsamling för läger. En enskild spejarscout eller spejarscoutpatrullen gör beslutet att delta i följande världsscoutjamboree eller i ett annat dyrt läger. Spejarscouten planerar hur hen under ett eller två års tid kan samla in pengar för lägeravgiften och för fickpengar till lägret. Spejarscouten kan t.ex. börja spara sin veckopeng, göra små jobb åt släktingar mot betalning eller starta en liten 4H-förening. Också spejarscoutpatrullen kan planera gemensamma penninginsamlingsprojekt. I den här aktiviteten är det ändå meningen att fokusera på personlig ekonomi. Spejarscouten skriver sin plan och följer med hur den förverkligas under minst ett halvt år. Det är bra om lotsen är i kontakt med spejarscoutens föräldrar inför aktiviteten.

TIPS NUMMER 3: Att låna och att hyra. Man behöver inte äga allt själv. Spejarscouterna funderar på förhand hurdan utrustning som kan lånas eller användas tillsammans med andra. Patrullen tar reda på varifrån man vid behov kan låna eller hyra utfärdsutrustning som t.ex. en ryggsäck, cykelväska, kanot eller liknande. Meningen är att spejarscouterna ska märka att de inte själv behöver skaffa all den utrustning som behövs i scouterna, utan att de också kan låna utrustning. Samtidigt sänks förhoppningsvis tröskeln att delta.

TIPS NUMMER 4: Rollspel: Den egna ekonomin. Man kan öva på att kontrollera den egna ekonomin också på läger eller utfärder. Lägre kan ordnas så, att allt program och allt material kostar en viss mängd läger valuta. Under lägret kan all mat kosta läger valuta eller så kan alla oberoende av ekonomiläge få den grundläggande maten, men ha möjlighet att köpa t.ex. extra kryddor eller efterrätt med läger valutan. Spejarscouterna kan tjäna pengar genom att t.ex. hjälpa till i köket eller med att hugga ved. Spejarscouterna kan också förhandla sinsemellan så att man genom att bära kompisens ryggsäck kan tjäna lite extra pengar. Ledarna på lägret har alla på förhand överenskomna roller: en fungerar som bankir, som lånar ut pengar för en viss tidsperiod, och en kan fungera som skuldrådgivare som bestämmer om olika uppgifter som spejarscouten kan utföra för att betala tillbaka lånet (med ränta) om hen inte kunnat betala sitt lån tillbaka i tid. Man kan också planera en stöld till lägret, där t.ex. kökets kassa stjäls och stölden utreds med hjälp av poliser (ledare). För att genomföra uppgiften behövs olika produkters och tjänsters prislister, samt t.ex. träbitar eller leksaksedlar som lägerpengar.

PÅVERKAN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till hur ett samhälle fungerar och uppfattar olika möjligheter att påverka.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär sig att identifiera något som behöver utvecklas i närmiljön. Spejarscouten prövar på olika möjligheter att påverka och utvärderar hur väl de fungerar.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren och lotsen är på förhand i kontakt med stället patrullen kommer att besöka. Det lönar sig för patrulledaren att tillsammans med lotsen ta reda på olika kanaler för påverkan och fundera på en hurudan aktivitet som skulle passa patrullen. Patrulledaren ser till att hela patrullen deltar i aktiviteten.

LOTSENS UPPGIFT: Att genomföra aktiviteten kan kräva hjälp av lotsen t.ex. med de praktiska arrangemangen. Lotsen hjälper vid behov patrulledaren och spejarscoutpatrullen att planera aktiviteten på förhand.

AKTIVITETENS LÄNGD: 4 timmar

PLATS: Kårlokalen, Stad, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Patrullen förbereder en petition om något, t.ex. för att bevara ett friluftsområde. Patrullen planerar en kampanj för att samla in namn till petitionen, som sedan överlämnas till beslutsfattarna i kommunen.

TIPS NUMMER 2: Patrullen väljer en redan existerande kampanj och deltar i den. Kampanjen kan t.ex. vara Köttfria oktober (Lihaton lokakuu), Köp inget-dagen, Bilfrida dagen o.s.v.

TIPS NUMMER 3: Patrullen besöker riksdagshuset eller stads-/kommunhuset eller träffar riksdagsledamöter från den egna hemorten eller medlemmar av stads-/kommunfullmäktige. Patrullen förbereder frågor åt ledamöterna i riksdags- eller stads-/kommunfullmäktige om saker som är viktiga för patrullen. Patrullen kan också bekanta sig med ungdomsfullmäktige och ställa dem aktuella frågor.

TIPS NUMMER 4: Patrullen samarbetar med lokala ungdomsfullmäktige för att påverka i någon fråga. Patrullen kan planera planscher eller nyhetsbrev och dela ut dem till sina närmaste. Patrullen kan också kandidera med en medlem till ungdomsfullmäktige och planera och förverkliga en kampanj för hen.

TIPS NUMMER 5: Patrullen bekantar sig med valreklam. Ledaren kan hämta flyers som delats ut eller en tidning med valreklamer till mötet. Om patrullen har tillgång till internet och en dator, kan spejarscouterna också bekanta sig med kandidaterna via deras webbsidor.

Patrullen kan bekanta sig med reklamerna t.ex. så att spejarscouterna leker att de är nya kampanjchefer för kandidaterna. Som chefer funderar deltagarna, på basis av reklamerna, hurdan en typisk väljare kan tänkas vara. I vilka kanaler lönar det sig att göra reklam så att kandidaten når ut till sin målgrupp? Hurdana teman intresserar väljaren? Spejarscouterna planerar kandidatens följande reklam. Formatet på reklamen kan vara vilket som helst: ett häfte, en flyer, Snapchat eller en meme.

MEDIEANSVAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten förstår olika medier. Spejarscouten är mediekritisk.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med olika medier och skillnader i deras format. Spejarscouten funderar på hur samma nyhet framställs på olika sätt av olika medier. Spejarscouten producerar själv innehåll till olika medier och väljer ett lämpligt medium för sin egen nyhet. Spejarscouten är medveten om betydelsen av gott uppförande på sociala medier. Spejarscouten tar reda på vilka faror det finns då man använder internet.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren skaffar vid behov tillsammans med lotsen det material som behövs för att genomföra aktiviteten. Patrulledaren tar vid behov först själv reda på om olika medier och om hur man ska bete sig på nätet. Patrulledaren hjälper

spejarscoutpatrullen att välja ett lämpligt sätt att genomföra aktiviteten på. Hen sporrar spejarscouterna i uppgiften och i planeringen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen uppgift är att se till att patrulledaren har tillräckligt med information och kunskap för att genomföra aktiviteten. Vid behov hjälper lotsen patrulledaren att planera och genomföra aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 4 timmar

PLATS: Kårlokalen, Hemma, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering, Livsåskådning

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Egenvård, Medborgarfärdigheter, Media, Seder och bruk

TIPS NUMMER 1: Patrullen gör en presentation av sig själv eller av sin kår till något scoutmedium som t.ex. kårtidningen, kårwebbsidan, Scoutposten eller till lokaltidningen. Presentationen kan innehålla text, bild och video. Presentationen kan också innehålla scoutkårens historia eller något annat tema. Presentationen kan genomföras genom att intervjua gamla kårmedlemmar. Patrullen funderar på en hurudan presentation är intressant och lämplig för det valda mediet.

TIPS NUMMER 2: Patrullen följer med nyheter om samma ämne i flera olika kanaler och i olika tidningar. Spejarscouten funderar över vilka skillnader det finns i nyheterna och vad skillnaderna kan bero på. Patrullen förbereder en botten för en mediadagbok, där de listar alla de medier patrullen vill följa, t.ex. internet, TV, dagstidningar och veckotidningar. Spejarscouten använder sig av dagboken i ungefär en vecka. Alternativt kan varje spejarscout följa med nyheterna under en "egen" dag. På mötet presenterar alla den nyhet de valt och berättar hur de olika medierna rapporterade om nyheten. Patrullen funderar tillsammans vad skillnaderna mellan medierna kan bero på. Av mötesdagens nyheter kan patrullen göra en veckans händelser-plansch.

TIPS NUMMER 3: Patrullen bekantar sig med olika scoutsidor på nätet och med scouttidningar. Tillsammans funderar patrullen på hur utomstående kan uppfatta scoutingen utgående från dessa. Motsvarar bilden verkligheten? Patrullen grundar en egen webbsida, ett användarkonto på sociala medier eller i något annat offentligt medium, där patrullen publicerar bilder och artiklar om sina egna utfärder.

TIPS NUMMER 4: Ansvarsfullt beteende på internet. Patrullen söker efter olika publicerade grejer på nätet. Vad är bra spridning på nätet? Vad lönar det sig inte att publicera? Patrullen gör t.ex. en serie om ämnet. Patrullen tar reda på hur man ska agera om man på nätet hittar en olämplig bild på sig själv eller på sin kompis. Patrullen söker efter redigerade bilder på nätet. Patrullen jämför en äkta och en redigerad bild. Patrullen kan också själv redigera bilder.

TIPS NUMMER 5: Nätmobbning. Patrullen känner igen olika former av nätmobbning. Patrullen kan t.ex. besöka kända personers konton på sociala medier och följa med hurdana kommentarer där finns. Vilka av kommentarerna är mobbning, vilka är sporrande? Hur känns kommentarerna för den kända personen? Vad ska en känd person stå ut med, vad ska en "vanlig" person stå ut med? Hur kan man prata om nätmobbning? Vad kan var och en göra? Patrullen kan också bekanta sig med nätpolisens verksamhet.

LEDARSKAPS- ELLER ANSVARSUPPGIFT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan ta ansvar. Hen planerar sin verksamhet och tar hand om den överenskomna ledarskaps- eller ansvarsuppgiften. Spejarscouten kan ta emot respons.

BESKRIVNING: Spejarscouten genomför ensam eller tillsammans med sitt par en tillfällig och ledd ledarskaps- eller ansvarsuppgift inom eller utanför gruppen och får respons på uppgiften. Spejarscouten får stöd till sin uppgift av patrulledaren eller av en vuxen.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar tillsammans med lotsen och patrullen ledarskaps- och ansvarsuppgifter som passar var och en av spejarscouterna eller spejarscoutparen. Patrulledaren hjälper spejarscouterna att planera uppgifterna och deras innehåll. Hen ser till att varje spejarscout vet vad hen ska göra och att varje spejarscout har tillgång till den utrustning som behövs till uppgiften. Patrulledaren ger i samarbete med lotsen spejarscouterna feedback för deras uppgifter.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen leder övningen, antingen direkt eller

indirekt genom patrulledaren. Lotsen ser till att ledarskaps- eller ansvarsuppgiften är lämpligt stor för varje spejarscout. Då man funderar på ledarskaps- och ansvarsuppgiften är det bra att komma ihåg att det är frågan om en handledd och tillfällig uppgift. Lotsen hjälper till att ta kontakt och med de praktiska arrangemangen. Vid behov hjälper också lotsen till att planera genomförandet av uppgiften, t.ex. genom att handleda spejarscouterna att fundera på hurudana aktiviteter som lämpar sig för de yngre åldersgrupperna och att vid behov också ge konkreta tips för att planera och dra aktiviteter.

Lotsen leder också responsdiskussionen efter uppgiften. Om aktiviteten har genomförts som ledarskapsövning, är det bra att också utnyttja responsen av kaptenen eller akelan. Lotsen ser till att också kaptenen och akelan vet hurudan uppgiften har varit. Det lönar sig att föra responsdiskussionen rätt så snart efter aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Staden, Skog, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara del av något och att förbinda sig, Ansvar för livsmiljön

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Medborgarfärdigheter, Naturskydd, En god gärning, Samhälle, Miljö, Ledarskap

TIPS NUMMER 1: Spejarscouterna gör snöarbete vid kårlokalen eller i husbolaget i kårlokalen, antingen parvis eller hela patrullen tillsammans. Spejarscouten funderar efteråt hur det kändes. Hurudan feedback gav andra? Hur kändes det själv efteråt? Hurudana saker kan patrullen i framtiden göra för att hjälpa andra?

TIPS NUMMER 2: Patrullen läser dagstidningar för invånarna på ett ålderdomshem eller servicehus. Patrullen funderar efter besöket hur det kändes. Hurudan feedback gav andra? Hur kändes det själv efteråt? Hurudana saker kan patrullen i framtiden göra för att hjälpa andra?

TIPS NUMMER 3: Patrullen ordnar ett jippo för att samla skräp och bjuder om de vill in också andra grupper. Medlemmarna i patrullen kan ha olika ansvarsområden eller uppgifter, t.ex. att grilla korv eller servera saft åt talkogänget eller att skaffa den utrustning som behövs. Patrullen gör en inbjudan till kårens andra grupper.

TIPS NUMMER 4: Patrullen gömmer och registrerar en geocatch. Patrullen tipsar resten av kåren eller kårområdet om catchen. Patrullen ser till att catchen hålls i gott skick i enlighet med geocatchingreglerna.

TIPS NUMMER 5: Spejarscouten bjuder in en ännu icke scout att delta som frivillig i någon insamling, t.ex. dagsverksdagen, törst- eller hungerdagsinsamlingen eller en Unicef-promenad. Spejarscouten lär sin kompis hur man fungerar som insamlare. Patrullen diskuterar före och efter insamlingen om t.ex. dessa teman: Varför ordnas insamlingen? I vilken insamling vill vi vara med? Hurdana insamlingar har kyrkan och till vad går pengarna då? Vad kan jag själv göra, om jag inte kan delta i att samla eller donera pengar?

SJÖAKTIVITETER

SÄKERHET OMBORD

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till nödsignalerna, den säkerhetsutrustning som finns ombord och var den är. Spejarscouten kan agera säkert i nödsituationer och kan ge första hjälpen.

BESKRIVNING: Spejarscouterna bekantar sig under en seglats med nödsignaler och säkerhetsutrustning. Spejarscouten bekantar sig med de vanligaste redskapen för att ge nödsignaler med, flytvästar, kastlinor, räddningsflottar, VHF-radioutrustning och släckningsutrustning. Patrullen tar reda på vilken säkerhetsutrustning som finns ombord på kårens båt och var på båten de finns. Spejarscouterna bekantar sig med potentiella farosituationer och funderar på vilka faktorer som kan försätta en i en farosituation och vad som kan göras för att undvika dem. Spejarscouten bekantar sig med hur man ska agera vid en MOB-situation (Man over board = man över bord) såväl ombord på båten som i vatten. Spejarscouterna bekantar sig med vad man ska göra om en eldsvåda bryter ut, om det förekommer gasläckage, om motorn går sönder eller om man kör på grund. Samtidigt lär sig spejarscouterna också att ge första hjälpen och sköta hypotermi.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledarens uppgift är att ta reda på vilken säkerhetsutrustning det finns på kårens båt och vid behov repetera hur de används tillsammans med lotsen. Patrulledaren planerar hur spejarscouterna ska bekanta sig med säkerhetsutrustningen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att planera hur spejarscouterna bekantar sig med säkerhetsutrustningen ombord på kårens båt och deltar i att berätta om utrustningen.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Annan, Båt

Mål för fostran Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Första hjälpen, Sjöscouting

➤ Av etappens valbara aktiviteter görs minst en aktivitet för varje mål för fostran.

FÖRHÅLLET TILL SIG SJÄLV

Spejarscouten tar hand om sig själv och om sin hälsa. Hen bygger sin egen identitet, sin livsåskådning, och förhållande till gud. Spejarscouten formar en uppfattning om vad som etiskt är rätt och fel samt en förmåga och vilja att verka för de saker hen anser vara rätt. Spejarscouten vågar kasta sig in i nya och annorlunda situationer, kan använda sin fantasi och hitta fungerande lösningar på olika knepiga situationer. Spejarscouten skriker från ord och tanke till handling.

ATT FÖRBEREDA SIG

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan fungera i exceptionella förhållanden och kan förbereda sig på dem.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär sig att förbereda sig för exceptionella situationer såväl i hemmet som utanför hemmet. Hen känner igen risker mot sin egen och andras säkerhet och kan förebygga dem.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar på förhand reda på hur hen ska agera i exceptionella situationer. Patrulledaren planerar övningar åt spejarscoutpatrullen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hitta de rätta sätten att gå till väga i exceptionella situationer. Lotsen hjälper till att ordna övningarna.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Hemma, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Att höra till något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Egenvård, Medborgarfärdigheter, Kreativt tänkande, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Bilresan avbryts. Spejarscouterna testar hur snabbt det blir kallt inne i en bil på vintern, om bilen t.ex. stannar vid vägkanten. Spejarscouterna kan förbereda sig för att bilresan blir avbruten. Det lönar sig t.ex. att reservera klädsel i bilen som man också klarar sig i utomhus. Dessutom är det bra att ha en reflexväst i bilen, som behövs då man går ut ur bilen då det är mörkt.

TIPS NUMMER 2: Brandsäkerhet i hemmet. Patrullen funderar över hur man ska agera då det börjar brinna i hemmet. Spejarscouterna tar reda på var i hemmet brandvarnarna finns och kontrollerar i vilket skick batterierna är. Spejarscouterna övar att krypa ut från sitt eget hem i mörkret till säkerhet. Det egna hemmet ser väldigt annorlunda ut i mörker och avståndet från det egna rummet till tamburen kan vara förvånansvärt långt.

TIPS NUMMER 3: Hemförrådet, konserver, ljus, ett flera timmar långt elavbrott. Spejarscouterna gör en lista över vad allt man ska komma ihåg inför ett elavbrott hemma. Gör upp listan enligt hur länge det förmodade elavbrottet räcker. För ett par timmar behövs fungerande ficklampor. För ett längre elavbrott behövs redan flera batterier och ljus. Hur länge räcker telefonens batteri om elavbrottet räcker länge? Var kan man hitta information om hur långt elavbrottet är? Ta också reda

på om spejarscouternas familjer har beredskap ifall kranvattnet blir tillfälligt odrickbart. Varifrån kommer dricksvattnet då? Varifrån hämtar man vatten? Har familjen rena kärl att bära vatten i?

MEDBORGARE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten skapar sin egen identitet.

BESKRIVNING: Spejarscouten reflekterar över finländskhet och den finländska identiteten. Hen reflekterar över sin roll som finländare.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren skaffar det material som behövs till mötet. Hen förbereder frågor på förhand, för att inleda spejarscouternas diskussion om sitt eget medborgarskap och sin identitet.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att klargöra för spejarscouterna vad begreppet identitet betyder. Identitet är människans egen uppfattning om sig själv. Som grund för identiteten ligger människans personliga egenskaper men identiteten växer under växelverkan med andra människor, som t.ex. föräldrar, syskon och vänner. Identiteten består av många olika saker. Även om man under aktiviteten fokuserar på att reflektera över nationalitet, är det viktigt att lotsen påminner om att nationaliteten inte fullständigt definierar människors identitet, människor förenas och skiljs också åt av många andra saker.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme

PLATS: Kårlokalen, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Att höra till något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarskap, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Spejarscouterna tar fram penna och papper. Var och en skriver på sitt papper så många ord som hen kan tänka på som är anknytning till finländskhet och Finland. Då listan är färdig funderar patrullen varför just dessa saker är finländska eller anknytning till Finland. An knyter sakerna endast till Finland eller kunde en medborgare i ett annat land lista samma saker? Betyder finländskhet samma sak för alla finländare? Vad betyder finländskhet för spejarscouten själv? Kan man vara finländare även om man inte är född i Finland? Vad gör en människa till en finländare?

Källa: Finlands Röda Kors, Veckan mot rasism

TIPS NUMMER 2: Nationalitet är inte den enda saken som förenar människor. Patrullen listar andra saker som förenar människor. Till vilka grupper kan människor höra och vad allt kan vara del av en människas identitet. Sådana saker kan t.ex. vara värdegrund, hobbyer, yrke, sexuell läggning, politisk åsikt, bostadsort, religion och familj. Patrullen kan lista olika ord som beskriver identitet, som t.ex. scout, europé, got, vegetarian, orienterare, liten o.s.v. Hurdana identitetskombinationer kan hittas i listan? Kan någon vara fotbollsspelare, muslim och vegan samtidigt? Spejarscouterna kan också fundera hur många av orden på tavlan som beskriver deras egen identitet. Vilka saker är speciellt viktiga för deras egen identitet? Vilken del av sin identitet skulle spejarscouten berätta först åt en ny människa?

Källa: Finlands Röda Kors, Veckan mot rasism

TIPS NUMMER 3: Gemensam identitet. En av spejarscouterna lägger ner sig på ett stort papper och de andra ritar hens konturer. Efter det här klipps figuren ut. Varje spejarscout tar en hög post-it-lappar och skriver ned saker och ord som anknyter till hens liv och identitet. På lapparna kan man bl.a. skriva följande saker: social, storsyster, skejtare, glad, finländsk, östnylänning, grön, sportig, muslim, djurvän, ateist. Till slut fästs lapparna på figuren. Figuren kan också få ritade ögon, näsa och mun. Sammanställningen av patrullens gemensamma identitet kan hängas upp på väggen i kårlokalen. *Källa: Finlands Röda Kors, Veckan mot rasism*

TIPS NUMMER 4: Reklam för Finland. Spejarscouterna gör en reklam om Finland för personer som överväger att flytta till Finland. Man kan rita bilder och skriva texter till reklamen. Meningen är att reklamen ska beskriva såväl goda som dåliga sidor om Finland. Vilka saker är bra i Finland? Vilka dåliga saker borde en person som överväger att flytta hit veta innan hen flyttar? Det är bra att fokusera på saker som har att göra med vardagen i Finland i reklamen: får man lätt en vän av en finländare? Är det tryggt för invandrare att bosätta sig i Finland?

Då reklamerna är färdiga jämför spejarscouterna dem. Hur väl har varje grupp eller varje enskild spejarscout klarat av att göra reklam om Finland till utlänningar? *Källa: Finlands Röda Kors, Veckan mot rasism*

ATT BÄRA ANSVAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vet vilket ansvar och vilka skyldigheter hen har.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär sig att ta ansvar för sig själv, närstående människor och sin omgivning.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar på förhand reda på vilket ansvar en ung i spejarscoutålder har för sina handlingar. Det straffrättsliga ansvaret och det civilrättsliga ansvaret är olika saker och de blir aktuella vid olika ålder. Åldern för straffrättsligt ansvar är 15 år i Finland. Brott enligt Strafflagen är också brott då en under 15 år gammal person utfört det. Då personen fyller 15 år är hen tillräknelig och ansvarig för sina brott. Hen kan alltså dömas till böter, ungdomsstraff, samhällstjänst eller fängelse. En person under 15 år är skyldig att ersätta de materiella skadorna, oberoende om hen är dömd för brottet eller inte.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att ta reda på vilket ansvar en ungdom i spejarscoutålder har för sina handlingar. Det är bra om lotsen är med och genomför aktiviteten, eftersom spejarscouterna kan ha många frågor om ämnet. Det lönar sig för lotsen att förbereda sig på att spejarscouterna kan berätta också konfidentiella saker om vad de själva och deras kompisar gjort. Lotsen ser till att uppgiften genomförs i en trygg stämning.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering, Uppriktighet, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Medborgarfärdigheter, En god gärning

TIPS NUMMER 1: Ta hand om ett djur. Spejarscouten tar hand om sitt eget eller någon annans husdjur under en vecka. Spejarscouten ger mat och vatten, rastar djuret och ser till att det får tillräckligt med motion och städar vid behov upp efter djuret. Alternativt kan spejarscouten ta hand om djuren i skogen, t.ex. att mata fåglarna under en vinter. Spejarscouten för dagbok över vad hen gjort och hur länge. Slutligen kan hen räkna ihop hur mycket tid det tar att sköta om ett husdjur i verkligheten.

TIPS NUMMER 2: En ansvarstagande konsument. Spejarscouten hämtar några av sina favoritklädesplagg till ett möte. Spejarscoutpatrullen tar tillsammans reda på var kläderna kommer ifrån. Var är de köpta? Står klädernas ursprung på dem? Om inte så tar spejarscouterna reda på ursprungslandet med hjälp av butikens webbsidor. Vad har klädernas ursprung för betydelse? Påverkar ursprungslandet plaggets pris? Om det påverkar, hur bestäms priset? Vad gör ett finländskt klädesplagg dyrt och ett klädesplagg tillverkat i ett u-land billigt? Målsättningen med aktiviteten är att spejarscouterna ska märka hurdan inverkan vardagliga beslut har.

TIPS NUMMER 3: Spejarscouten övar på olika interaktionssituationer i den egna patrullen. Diskutera och dela erfarenheter inom patrullen om hur den egna eller någon annans attityd eller beteende påverkar det hur väl en grupp fungerar. Hur känns det att delta i verksamheten då alla är ivriga eller i alla fall försöker vara positiva? Får man alltid visa sina känslor i gruppen? Spejarscouterna fäster uppmärksamhet vid sitt eget beteende under några möten.

TIPS NUMMER 4: Patrullen tar reda på vad som händer då en ung person åker fast för snatteri eller för att ha kört moped utan körkort, för att ha kört en trimmad moped eller kör mot trafikreglerna på cykelväg. Vad händer om man inte ha på sig flytväst då man åker båt eller blir fast för innehav eller användning av rusmedel som minderåring? Hurdana svårigheter får en vuxen om hen blir fast för att langa alkohol eller andra rusmedel till minderåriga? Hur ska du agera om du ser en kompis begå ett brott, som att stjäla från en butik? Vad händer om du ser en människa ligga på gatan och du går förbi utan att stanna? Man kan genomföra aktiviteten som en spårning eller som en pardiskussion, så att varje spejarscout måste fundera på svaren själv. Patrullen kan också bjuda in en sakkunnig till sitt möte.

TIPS NUMMER 5: Patrullen listar sådana förseelser som är vanliga i den egna åldersgruppen. Patrullen bjuder in en polis till sitt möte och ber hen svara på spejarscouternas frågor. Polisen har inte nödvändigtvis resurser att göra besök i scoutgrupper på arbetstid, men t.ex. bland

föräldrarna i kåren kan det finnas en polis som har möjlighet att delta i ett möte som gäst på sin fritid.

TIPS NUMMER 6: Patrullen listar tillsammans hurudant ansvar och hurudana skyldigheter var och en har i sin egen familj. Patrullen kan t.ex. jämföra vilka hushållsarbete var och en har och vilka friheter man har som familjemedlem. Hur kan var och en påverka familjens gemensamma frågor som t.ex. tidtabeller eller reseplaner? Vad är en lämplig mängd hushållsarbete för en spejarscout? Varför finns de olika regler i olika familjer? Vid behov kan spejarscouterna planera ett lämpligt sätt för den egna familjen att komma överens om saker tillsammans och föreslå det för sin familj. Lotsen ser till att varje spejarscout får delta i aktiviteten i den mån hen själv känner för. För någon spejarscout kan familjens interna saker vara mycket känsliga och lotsen måste ta det i beaktande.

FÖRHÅLLANDET TILL ANDRA

Spejarscouten hjälper och tar hand om andra människor och förstår att då man gör tillsammans får man mera till stånd. Hen uppskattar olikhet och förstår att det finns många slags människor och många olika världsåskådningar. Spejarscouten kan verka med olika människor och sätta in sig i en annans situation. Hen kan uttrycka sina känslor och åsikter på ett för situationen lämpligt sätt.

KAMRATMEDLING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vet vad kamratmedling är och kan vid behov fungera som medlare. Spejarscouten vågar ingripa i mobbning och gräl.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med kamratmedling. Hen övar på att ingripa i mobbning och att lösa gräl.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder övningarna. Hen kanske råkar ha erfarenhet eller information om kamratmedlingspraxis på hemorten. Då är det bra att patrulledaren berättar om det först åt lotsen och sedan också åt spejarscouterna. Patrulledaren ser till att spejarscouterna tar övningarna på ett tillräckligt stort allvar. Patrulledaren uppmuntrar också spejarscouterna att delta och att uttrycka sina egna känslor.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att på förhand ta reda på praxis på den egna orten. Hen kan t.ex. vara i kontakt med högstadiet eller ungdomsbyrån på orten och ta reda på hur gräl- och mobbningsituationer löses i kommunen. Lotsen ser till att det under övningarna och diskussionerna är en trygg stämning. För vissa spejarscouts kan frågor om mobbning och kamratmedling vara väldigt personligt.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Staden, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, En god gärning, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Spejarscouterna tar reda på vad kamratmedling är. Spejarna tar också reda på hur kamratmedlingen är ordnad i hemkommunen. Finns det kamratmedling i spejarscouternas skola? Hur får kamratmedlarna utbildning i sitt uppdrag? Kunde man använda sig av kamratmedling på patrullens eller kårens läger? Spejarscouterna listar situationer då kamratmedling kunde fungera inom scoutingen. Mer information om kamratmedling finns på webbsidan för VERSO-programmet (på finska).

TIPS NUMMER 2: Vi funderar på lösningar. Lotsen hittar på eller skriver ned på förhand tillsammans med patrulledaren olika grälsituationer som spejarscouterna kan stöta på inom scoutingen. Sådana situationer kan t.ex. vara att låna något av en kompis utan lov, missbruk av kårlokalen eller att häna någon annans värderingar. Ett bra exempel är också en situation där någon av patrullens medlemmar i misstag har sönder en annan patrullmedlems egendom. Hur ersätts den sönderade saken? Patrullmedlemmarna antar roller som kamratmedlare och försöker hitta

en lösning till situationerna. Patrulledaren och lotsens uppgift är att utmana spejarscouterna att hitta fungerande lösningar.

TIPS NUMMER 3: Vi lever oss in och spelar teater. Spejarscouterna tar reda på vad kamratmedling är och gör ett skådespel om det. Teatern kan visas åt en annan spejarscoutgrupp, t.ex. i samband med en avdelningsträff. Temat för teatern kan t.ex. vara en mobbningsituation, att bli på dåligt humör över något eller en konflikt med patrulledaren. Patrullen går efteråt igenom hur kamratmedlingen sköttes och hur det fungerade. Vilket är det bästa slutresultatet och varför? Man kan diskutera eller debattera med en annan patrull om hurudan lösning som är bäst.

TIPS NUMMER 4: Spejarscoutpatrullen löser en konflikt som uppstått i patrullen. Konfliktsituationer kan uppstå på t.ex. läger eller utfärder. Spejarscouterna kan också märka dem i de yngre åldersgruppernas verksamhet bättre än vuxna. Då spejarscouterna stöter på en situation som behöver lösas, ska hen först berätta åt en vuxen om situationen. Den vuxna reder inte ut situationen, men hen måste veta vad som hänt och hur problemet kan lösas. Det är bra om patrullen hunnit bekanta sig med kamratmedling på förhand och t.ex. göra en teaterpjäs om det. Då kan patrullmedlemmarna bättre angripa problemet. Man kan också komma överens inom scoutkåren att t.ex. på sommarlägret ansvarar spejarscoutpatrullen för problemsituationer som är lämpliga för kamratmedling tillsammans med lägerchefen.

SISUSCOUTING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten förstår att vi är alla olika men ändå lika värda.

BESKRIVNING: Spejarscouten prövar hur det är att leva utan ett visst sinne.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar på förhand reda på om sisuscouting. Hen uppmuntrar spejarscouterna att delta och leva sig in i aktiviteterna. Patrulledaren skaffar det material som behövs för att genomföra aktiviteten.

LOTSENS UPPGIFT: Lotser hjälper patrulledaren att planera och genomföra aktiviteten. Det kan också finnas skäl att hjälpa patrulledaren att skaffa material till mötet. Vid behov deltar lotsen i genomförandet av aktiviteten och är i kontakt med ledaren för sisugruppen.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Staden, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Värdesätter mänskligheten

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Patrullen bekantar sig med hur det är att fungera utan ett sinne genom olika lekar. Patrullen leker lekar där man ska klara sig utan ett sinne eller utan händer eller fötter. Dessutom bekantar sig patrullen med olika grenar inom parasport (idrottsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning), t.ex. rullstol, sittande volleyboll eller handboll för blinda.

TIPS NUMMER 2: Patrullen bekantar sig med åtminstone en metod för att stödja tal. Patrullen bekantar sig med sådana sisuscouts, som inte pratar eller kommunicerar som andra. Patrullen bekantar sig med t.ex. bliss-symboler, kommunikation genom föremål, pictor, stödteckenspråk eller punktskrift.

TIPS NUMMER 3: Patrullen planerar och genomför program för en sisupatrull. Patrullen planerar tillsammans med lotsen eller sisuledaren ett program för sisupatrullen. Det är viktigt att beakta sisuscouternas möjligheter att röra sig, höra och se.

TIPS NUMMER 4: Patrullen lånar en rullstol och prövar hur man kommer till olika platser med den. Testplatser kan t.ex. vara kårlokalen, biblioteket, skolan eller gatorna i staden eller andra utfärdsställen. Ni kan fråga om ni får låna en rullstol från er lokala hälsocentral.

EN GOD GÄRNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten förstår vilken inverkan hans goda gärningar har för andras välmående.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att göra goda gärningar i sin egen omgivning. Spejarscouten märker också var hjälp behövs och kan ta tag i saken.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren kommer överens med lotsen om hur aktiviteten genomförs och ber lotsen vid behov om hjälp. Det är bra att gå igenom gemensamma spelregler tillsammans med spejarscouterna före genomförandet av aktiviteten. Patrulledaren uppmuntrar spejarscouterna att delta i aktiviteten.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen diskuterar med patrulledaren om ett lämpligt sätt att genomföra aktiviteten och stöder patrulledaren i hans uppgift. Vid behov deltar lotsen i planeringen och genomförandet av aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Hemma, Staden, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Uppriktighet, Ansvar för livsmiljön

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Medborgarfärdigheter, En god gärning, Seder och bruk

TIPS NUMMER 1: Spejarscouten gör hushållsarbete under en viss tidsperiod. Spejarscouten kommer överens om hushållsarbeten för en viss tid med sin familj och sköter dem enligt överenskommelse. Spejarscouterna kommer tillsammans överens om en tidsperiod under vilken de utför hushållsarbete. Efter tidsperioden går ni tillsammans igenom hurdana hushållsarbete var och en gjort. Hur kändes det att utföra hushållsarbete under tidsperioden? Vem drog nytta av att arbetet blev gjort? Huruvida feedback fick spejarscouten för sitt arbete hemma? Patrullen kan också fundera hur det skulle kännas att bo för sig själv och att hushållsarbetet skulle vara helt på ens eget ansvar.

TIPS NUMMER 2: Spejarscoutpatrullen lär sig och utför sysslor som behöver göras mer sällan på kårlokalen, som t.ex. att baka, storstädning, höst- eller vårstädning i lägenhet eller på gård eller målarbeten. Alternativt kan patrullen fundera över vilka alla hushållsarbeten måste göras i ett hem. Vi fördelar hushållssysslorna inom patrullen så, att var och en får en ny hushållssyssla som man ska göra i sitt hem under två veckor i mån av möjlighet. Hushållssysslorna kan t.ex. lottas bland spejarscouterna. Uppmuntra spejarscouterna att göra såna hushållssysslor eller jobb på kårlokalen som de inte förr gjort.

TIPS NUMMER 3: Servicesedlar. Patrullen gör egna servicesedlar, som spejarscouterna kan ge åt familjemedlemmar eller andra ledare i scoutkåren. Servicesedlarna kan förutom vanliga hushållssysslor vara t.ex. en kupong för en 30 minuter lång nackmassage.

TIPS NUMMER 4: Glädjeyippo. Hitta på ett sätt att glädja andra. Ni kan t.ex. delta i insamlingen för Gemensamt ansvar genom att steka plättar till förmån för insamlingen. Ni kan också gå till en plats där det rör sig mycket människor och ge människor på gatan komplimanger.

NÄRA OCH KÄRA

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig att inse hur viktiga andra människor är i hans liv. Spejarscouten känner sina nära och kära och kan värdesätta andra människor.

BESKRIVNING: Spejarscouten tar reda på varifrån av vem hen vid behov får hjälp inom scoutingen. Spejarscouten bekantar sig närmare med sina egna närstående eller sin familj. Olika övningar om tillit och förtroende kan göras i samband med den här aktiviteten.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar aktiviteten så att den är lämpligt utmanande för patrullen. Patrulledaren får vid behov hjälp av lotsen i planeringen. Patrulledaren uppmuntrar spejarscouterna under aktiviteten och tar också hänsyn till de blygsta medlemmarna i patrullen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att välja en lämplig nivå på aktiviteten och deltar vid behov själv.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Hemma, Kårlokalen, Båt, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Värdesätter mänskligheten, Att vara del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Framträda, Sociala färdigheter, Seder och bruk

TIPS NUMMER 1: Vi bekantar oss med de personer som vi kan få hjälp av inom scoutingen. Först går vi igenom vilka personer det finns i vår kår och vem vi känner från andra kårer eller vårt kårteam. Vi fäster lappar med de här personernas namn på väggen. Patrulledaren beskriver olika situationer och spejarscouterna går till namnet på den person de skulle vända sig till i de olika situationerna. Exempelsituationerna kan t.ex. vara att "någon blir mobbad utanför kårlokalen", "jag vill delta i spejarscoutdag" eller "jag har inte en vintersovsäck". Om personen spejarscouterna skulle vända sig till är på plats, kan spejarscouten lägga handen på personens axel. Istället för att använda lappar på väggen kan ni också använda spelplanen från spelet Twister och utse en person för varje färg.

TIPS NUMMER 2: Att låna. Man behöver nödvändigtvis inte köpa allt. Patrullen tar reda på var man kan låna utfärdsutrustning på den egna orten. Patrullen tar också reda på om den egna scoutkåren lånar ut utrustning för utomstående. Patrullen bekantar sig också med spelreglerna för att låna saker. Vad betyder det att låna? Vad händer om den utlånade saken går sönder eller skadas?

TIPS NUMMER 3: Mina närstående. Spejarscouten bekantar sig med sin familjs historia och lär sig att uttrycka sig. Spejarscouten tar reda på berättelser och händelser ur den egna familjen eller släkten genom att intervjua sina föräldrar eller andra släktingar. Spejarscouten presenterar tillsammans med en patrullkompis en intressant grej om sin släkt för de andra i patrullen.

TIPS NUMMER 4: Spejarscouten lär sig att prioritera olika situationer rätt. Patrullen gör en övning med temat "Vilka personer tar jag i beaktande i olika situationer?". Hitta på lämpliga exempel tillsammans, t.ex. vänner, föräldrar, far- eller morföräldrar, grannens hund. Skriv varje persons namn på en lapp (1 person/lapp) och fäst lapparna på väggen. Patrulledaren räknar upp olika situationer, som t.ex. "Kårområdet ordnar en scoutfärdighetstävling på torsdag, kan jag delta i tävlingarna?" eller "Min kompis och min pappa fyller på samma dag, vems kalas går jag på?" och spejarscouterna väljer vem de beaktar i de olika situationerna. Spejarscouten ska också kunna motivera sitt val med några ord. Lotsen kan vara med och diskutera om varför det inte alltid går att välja det mest praktiska alternativet. Varför är det viktigt att hälsa på mormor även om det är tråkigt? Istället för att hänga lappar på väggen kan ni göra övningen med hjälp av spelplanen från Twister och bestämma en färg för varje människa. Ni kan också göra samma övning ur ett informationsperspektiv: Åt vem ska jag berätta om tävlingarna? Åt vem ska jag berätta att jag inte kan delta?

TIPS NUMMER 5: Jag ritar en karta över mina närstående. Spejarscouten reflekterar över sitt förhållande till sina närstående. Spejarscouten ritar en karta över sina egna nära och kära. Spejarscouten ritar sig själv i mitten och sedan släktingar, lärare, kompisar, mormors katt och personen hen är förtjust i på ett lämpligt avstånd från sig själv. Patrullen diskuterar om vilka saker de själv kan påverka. Ni kan rita kartan både i början och i slutet av etappen för att se om den förändras.

FÖRHÅLLET TILL SAMHÄLLET

Spejarscouten kan fungera i grupp och är intresserad av att sköta gemensamma saker. Spejarscouten märker när något är fel och försöker fixa saken. Spejarscouten kan bära ansvar om saker som berör hen själv och motivera sin åsikt. Hen känner sig som en del av mänskligheten och känner ett globalt ansvar.

STADSORIENTERING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten bekantar sig med sin närmiljö.

BESKRIVNING: Vi deltar i eller ordnar en stads- eller fotoorientering och bekantar oss med en central plats på vår ort.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren kan på förhand ta reda på

var vi kunde delta i en stads- eller fotoorientering eller var vi kunde ordna en sådan.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hitta en plats där patrullen kan delta i en stads- eller fotoorientering och hjälper att utreda vad man ska beakta om man vill ordna en egen orientering.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Staden, Kårlokalen, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling, Uppriktighet, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Medborgarfärdigheter, Tävlningar, Motion, Naturkänedom, Orientering, Miljö

TIPS NUMMER 1: Patrullen deltar i en stads- eller fotoorientering, där hemortens viktigaste destinationer finns med. Dessutom bekantar sig patrullen noggrannare med en destination t.ex. med hjälp av en expert.

TIPS NUMMER 2: Patrullen genomför en stads- eller fotoorientering, där hemortens viktigaste sevärdheter finns med. Sevärdheterna väljs på basen av ledarens rekommendationer.

TIPS NUMMER 3: Patrullen deltar i letterboxing, geocaching eller parkour på sin hemort.

TIPS NUMMER 4: Patrullen planerar och genomför en egen geocach på sitt bostadsområde.

TIPS NUMMER 5: Patrullen deltar eller ordnar en bussorientering på sin hemort. Patrullen kan själv hitta på reglerna.

ALLEMANSRÄTT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten fördjupar sina kunskaper om allemansrätten. Spejarscouten kan också berätta om allemansrätten för andra.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen repeterar allemansrätten och övar att berätta om den åt andra.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren repeterar på egen hand allemansrätten och väljer därefter ett lämpligt sätt för patrullen att gå igenom allemansrätten. Du hittar information om allemansrätten på webben, t.ex. på www.jokamiehenoiseudet.fi/sv (där finns också ett test för att kolla vad man vet om allemansrätten) eller med sökorden "allemansrätten Finland".

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hitta ett lämpligt sätt för patrullen att lära sig eller repetera allemansrätten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Skogen, Annan, Utfärd, Läger

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara del av något och att förbinda sig, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Skogen

TIPS NUMMER 1: Patrullen gör en tavla över allemansrätten. Förutom en klassisk lista kan patrullen gärna rita en bild över allemansrätten. En annan möjlighet är att göra ett spel i stället för en tavla om patrullen föredrar det.

TIPS NUMMER 2: Ni kan repetera allemansrätten t.ex. genom ett minnesspel, ett dominospel, att söka efter kontroller ur miljön kring kårlokalen eller genom att bilda meningar av enskilda ord. Du kan berätta en saga om en vandrare, som ibland följer allemansrätten och ibland inte. Spejarscouternas uppgift är att känna igen vad som är rätt och fel i berättelsen. Försök känna igen allemansrätten också genom att göra en teater, rita eller förklara allemansrätten i stil med spelet Alias.

TIPS NUMMER 3: Patrullen ordnar ett möte om allemansrätten för äventyrsscouterna. Ni kan planera ett vanligt möte för äventyrsscouterna och fördela ansvaret för att leda en del av mötet på varje spejarscout eller spejarscoutspar. Ni kan också ordna en spårning eller en liten tävling, där varje spejarscout har en egen kontroll. Det här tipset kan också användas vid aktiviteten ansvarsuppgiften i lägerlivetappen.

ATT BEKANTA SIG MED KÅREN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vet vilka andra personer det finns i kåren och hur kårens organisation ser ut. Spejarscoutens förstår att hen är del av scoutkåren.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med scoutkåren och dess organisation. Spejarscouten vet hur saker sköts i kåren och hur hen kan påverka dem.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren bekantar sig på förhand med kårens organisation och vem som gör vad i kåren.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att mötet mellan spejarscouterna och de andra ledarna blir till. Hen hjälper patrulledaren att förstå scoutkårens organisation och att känna igen viktiga ledare, och vid behov att förbereda spelet. Lotsen inviger patrulledaren i de idéer och traditioner som finns i kåren.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ledarskap, Medborgarfärdigheter, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Ekonomi, Påverkan, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Patrullen bekantar sig med scoutkåren som organisation t.ex. genom att tillverka ett brädspele. Till spelet behövs bl.a. foton över personerna i scoutkårens ledning och symboler för att beskriva andra åldersgrupper och grupper. Patrullen spelar spelet, som iscensätter olika scoutsituationer, t.ex. att ordna ett sommarläger, att få understöd, att få en ny medlem eller att köpa ett nytt tält. Fundera över vem i kåren ni ska kontakta i de olika situationerna.

TIPS NUMMER 2: Spejarscoutpatrullen uppfattar kårens organisation med hjälp av bilder på ledare, patrullernas vimplar och andra symboler. Patrullen parar också ihop kårens aktiva ledare med deras uppdrag. Patrullen vet åtminstone vilka ledare det finns i den egna kåren och vem som är kårchef. Ofta har kårerna egna, bra och fungerande sätt att berätta för spejarscouter om scoutkårens organisation.

VI HJÄLPER SCOUTKÅREN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten gör något för det allmännas väl och känner ansvar för scoutkårens gemensamma uppgifter.

BESKRIVNING: Patrullen deltar i ett talko som kåren ordnar eller ordnar ett jippo.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren funderar på ett lämpligt jippo tillsammans med patrullen.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsen ger patrullen ett serviceuppdrag eller ger förslag på serviceuppgifter. Lotsen hjälper till att notera behov för serviceuppgifter i kåren.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Läger, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara del av något och att förbinda sig, Ansvar för livsmiljön

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Scoutkultur, En god gärning

TIPS NUMMER 1: Patrullen deltar i ett talko som kåren ordnar eller gör gårdsarbete vid kårlokalen. Efteråt diskuterar patrullen om stämningen under uppdraget och efter det. Hurudan feedback gav andra åt oss? Vilka känslor väckte uppdraget hos mig själv?

TIPS NUMMER 2: Patrullen deltar i en basar som föräldraföreningen eller scoutkåren ordnar eller gör medelansaffning för scoutkåren. Efteråt diskuterar patrullen om stämningen under uppdraget och efter det. Hurudan feedback gav andra åt oss? Vilka känslor väckte uppdraget hos mig själv?

TIPS NUMMER 3: Patrullen hittar på och genomför ett valfritt serviceuppdrag i scoutkåren. Det kan också vara något patrullen gör för en annan åldersgrupp, t.ex. en överraskning, som en lyxkväll mitt under lägret, eller att ta tag i något som t.ex. ett räddigt förråd.

Patrullen kan tillsammans fundera på hur det känns då man själv är föremål för tjänsten eller då någon annan har gjort något som gagnar alla kårmedlemmar utan ha blivit ombedd. Efteråt diskuterar patrullen om stämningen under uppdraget och efter det. Hurudan feedback gav andra åt oss? Vilka känslor väckte uppdraget hos mig själv?

TIPS NUMMER 4: Patrullen deltar i att genomföra en kampanj för kåren. Patrullen kan rekrytera medlemmar genom kampanjen, t.ex. genom att tillverka ett utomhusspel eller genom att göra en reklam som delas ut till närskolor. Patrullen kan också ha en egen, på förhand överenskommen, uppgift i kampanjen. Uppgiften kan t.ex. vara att lära vuxna en ny knop eller hur man använder stormkök, eller att lära barn en för kåren traditionell lek eller ett av kårens rop.

TIPS NUMMER 5: Patrullen ställer upp ett mål för försäljningen av adventskalendrar och deltar aktivt i att sälja adventskalendrar. Patrullen räknar ut hur mycket pengar kåren får för de kalendrar patrullen sålt. Patrullen funderar över vad man kan göra i kåren för de pengarna.

FÖRHÅLLANDET TILL OMGIVNINGEN

Spejarscouten kan röra sig och fungera i olika omgivningar. Hen respekterar och känner naturen. Spejarscouten upplever att hen är en del av och trivs i naturen. Hen förstår hur den egna verksamheten påverkar omgivningen och vill verka för den. Spejarscouten följer principerna för hållbar utveckling.

GRÖNT GULD

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig vad skogarnas mångfald innebär och bekantar sig med finländska skogar och deras skötsel.

BESKRIVNING: Det finns mycket skog i Finland, som är känt för sin skogsindustri. Skogarna kallas för Finlands gröna guld och täcker två tredjedelar av vår areal. Ungefär 8 procent av skogarna är skyddade och de finns huvudsakligen i norra Finland. Skogarna är en förnybar naturtillgång, men behöver hållbar skötsel. Hållbar skötsel innebär att man utnyttjar skogen på ett ansvarsfullt sätt. Det är viktigt att ge akt på skogarnas mångfald. I en hållbar skötsel av skogen beaktas skogarnas biologiska mångfald jämlikt.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar reda på vad mångfald betyder och hur det förklaras för spejarscouterna samt hjälper spejarscouterna att söka efter information.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsen stöder patrulledaren att skaffa information och vid behov att genomföra aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen

MÅL FÖR FOSTRAN: Ansvar för livsmiljön

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Naturskydd, Kreativt tänkande, Skogen, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Jag tar hand om det gröna guld. Patrullen gör en inforuta om skogsägarens rättigheter och skyldigheter. Information finns på t.ex. WWF:s guide om skogsvård eller på Skogscentralens webbplats.

TIPS NUMMER 2: Den utrotningshotade miljön. Patrullen väljer en utrotningshotad skogsart i Finland. På basen av information från internet och böcker skriver patrullen en artikel om hurudan livsmiljö arten behöver. I en hurudan skog trivs arten, vilka är artens levnadssätt och vilken näring behöver arten? Om möjligt, kan patrullen göra en utfärd till en plats där arten växer.

TIPS NUMMER 3: Skogsområden i närmiljön. Patrullen gör en artikel om sin hem- eller grannorts skogar med hjälp av kartor. Patrullen ritlar in nuvarande naturskyddsområden på kartan och presenterar dem t.ex. i en väggtavla. Patrullen märker också ut områden dit de vanligen gör utflykter och var patrullen kunnat t.ex. observera skogsfällning på

kartan. Gratiskartor finns bl.a. på webben på adressen www.retkikartta.fi eller på Lantmäteriets Kartplats.

TIPS NUMMER 4: Patrullen spelar spelet MobiMetsä. Med hjälp av spelet bekantar sig patrullen med ansvarsfull skogsindustri och olika produkter ur skogsindustrin.

UTFÄRDSOMRÅDEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten upplever skyddet av skog som en positiv sak. Spejarscouten bekantar sig med de finländska skogarnas karakteristiska drag. Spejarscouten är medveten om att det är bäst för djuren i skogen att leva i största möjliga ro.

BESKRIVNING: Patrullen tar reda på vilka utfärdsområden det finns i hemtrakten. Spejarscouterna strövar omkring i skogen och känner igen olika skogstyper. Spejarscouten bekantar sig med national- och naturparker samt känner till deras regler och betydelse. Hen bekantar sig med en national- eller naturpark som ligger långt hemifrån. Tanken är att bekanta sig framför allt med naturen på området och med olika slags speciella egenskaper samt att förstå varför skyddsområden behövs.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren väljer ett lämpligt sätt att genomföra aktiviteten på och tar på förhand reda på saker som anknyter till skydd av skogar.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hitta den information som behövs om skydd av skogar och utfärdsområden.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Skogen

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Naturskydd, Skogen

TIPS NUMMER 1: Utfärdsområden i min hemtrakt. Patrullen tar reda på hurdana utfärdsområden det finns i dess hemtrakt. Hela patrullen kan tillsammans bekanta sig med samma utfärdsområde eller så kan den dela på sig så att man arbetar parvis med att söka information. I så fall söker patrullen en del information om terrängen i området, en del om djuren, en del om färdiga utfärdsstigar, sevärdheter, övernattingsställen och allmänna transportmedel. Patrullen kan sammanställa en reklam med informationen om utfärdsområdet, där såväl goda och dåliga sidor hos utfärdsområdet presenteras.

Om det finns flera utfärdsområden i närområdet, kan utfärdsområden jämföras sinsemellan. Det lönar sig att använda sig av informationen och t.ex. gå på en övningsvandring till närområdet. Eller om utfärdsområdet är väldigt nära, kan patrullen hålla ett möte på platsen och testa om de marknadsförda sakerna stämmer. Patrullen kan också göra en utfärd tillsammans med äventyrsscouterna till området.

Sök på webben efter utfärdsområde i närområdet och bekanta er med utbudet. Gör en plansch till kårlokalen om utfärdsområden i närområdet. Tips på utfärdsområde hittar ni på bl.a. Forststyrelsens webbsida utinature.fi och för huvudstadsområdet på Viherkehä Wiki (på finska). En bra sida för att bekanta sig med utbudet av utfärdsområde i hela Finland är tjänsten Utflyktskarta: www.utflyktskarta.fi. Fundera över vad som enligt er gör ett utfärdsområde lockande? Är utfärdsområde tydligt utmärkt på webben?

TIPS NUMMER 2: National- och naturparker nära eller långt borta. Patrullen bekantar sig med Finlands national- och naturparker och lär känna deras regler och betydelse. Patrullen bekantar sig med en national- eller naturpark som ligger långt från hemorten. Meningen är att bekanta sig speciellt med naturen och det som är utmärkande för området eller parken och med betydelsen av att vara ett skyddat område.

I vårt land finns det från och med år 2017 40 nationalparker. Den nyaste nationalparken Hossa öppnades under år 2017. Det är Forststyrelsen som sköter nationalparkerna. Nationalparkerna är pärlor i naturskyddet, stora områden med mångsidig natur. De är natursevärdheter och såväl nationellt som internationellt en värdefull del av vår natur. Förutom nationalparker finns det i Finland många olika slags naturskyddsområden som har grundats för att skydda eller utforska bl.a. kärr, lundar, fågelmarker och gamla skogar. Största delen av områdena hör till EU:s nätverk Natura 2000. Reglerna för olika naturskyddsområden skiljer sig från varandra. På en del områden får man röra sig enligt allemansrätten, medan det är förbjudet att vistas

på andra områden. Det finns begränsningar för var man får röra sig speciellt i naturparker.

Information om natursevärdheter finns på nätet, t.ex. på www.utinaure.fi. Om ni inte har tillgång till internet på ert möte kan ni printa eller beställa info om närmaste nationalpark och ta med det till mötet eller beställ broschyrer från Forststyrelsen.

Så att ni inte bekantar er med naturparkerna endast till pappers, lönar det sig att välja den för er mest lämpliga nationalparken och åka dit för en övningsvandring. Varför inte göra en fyrvandring till en nationalpark? Under vandringen kan ni i praktiken utvärdera parkens för- och nackdelar och granska om reklamtexterna för parken stämmer. Ni kan utvärdera parken i en artikel till kårens tidning eller Scoutposten.

➤ SAMHÄLLETAPPENS FYRAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten bekantar sig med hur ett samhälle fungerar och kan urskilja olika påverkningsmöjligheter. Spejarscouten får nya erfarenheter av andra kulturer och vågar kommunicera på ett främmande språk.

BESKRIVNING: En fyr är en höjdpunkt som genomförs i slutet av etappen. Planeringen av fyren inleds redan under etappens planeringsskede. Den planerade fyren leder patrullen mot etappens målsättningar och finns som stöd då patrullen väljer vilka aktiviteter de ska genomföra. Inför varje fyr definierar patrullen spelregler, uppgiftsfördelning och ansvarsfördelning. Patrullen kan välja den fyr som känns roligast eller göra en helt egen plan för sin fyr.

- Patrullen väljer ett av de färdiga alternativen för fyren, eller planerar och förverkligar en helt egen fyr. Målen för fyren sätts på en tillräckligt utmanande nivå tillsammans med lotsen.

PÅVERKAN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig att märka olika utvecklingsmål i sin omgivning. Spejarscouten prövar på olika påverkningsmöjligheter och reflekterar över hur väl de fungerar.

BESKRIVNING: Patrullen väljer ett utvecklingsmål i sin livsmiljö och gör något för att förbättra saken. Patrullen tar reda på hur man kan göra ett initiativ för att förbättra någon sakfråga i hemkommunen.

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att handleda spejarscouterna att märka olika utvecklingsobjekt i sin egen livsmiljö och välja ett lämpligt ämne för en demonstration eller ett initiativ. Lotsen ser till att alla åsikter blir hörda och att ämnet inte orsakar problem för någon. Lotsen ansvarar för spejarscouternas säkerhet under demonstrationen. Lotsen ser till att patrullen får sitt initiativ inskickat. Lotsen deltar i förverkligandet av fyren så att hen sedan kan ge respons om hur förverkligandet gick.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren deltar i att välja ämne och i att planera demonstrationen. Patrulledaren ger råd åt spejarscouterna angående gott uppförande och hjälper vid behov patrullmedlemmarna att skaffa material för att göra banderoller. Patrulledaren tar reda på hur man gör ett initiativ i hemkommunen.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen planerar en demonstration, antingen för eller emot frågan de valt. Patrullen kan också delta i en allmän demonstration, t.ex. delta i någon talkouppgift. Patrullen förbereder en motion om frågan de valt för beslutsfattarna i hemkommunen.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Patrullen gör de åtgärder de planerat under demonstrationen. Sådana åtgärder kan vara t.ex. att laga banderoller och öva på rop inför demonstrationen eller att komma överens om hur man betar sig på en demonstration. Patrullen skriver och skickar in sin motion för behandling i hemkommunen. Patrullen kan bekanta sig med kommunhuset och följa med behandlingen av motionen på ett möte.

FYRENS UTVÄRDERING: Patrullen utvärderar hur mycket demonstrationen påverkat samhället. Patrullen följer med hur deras initiativ behandlas i kommunen och utvärderar det resultat initiativet fick. Patrulledaren presenterar responsen för initiativet åt patrullen. Lotsen hjälper patrullen att utvärdera vilken inverkan demonstrationen fick. Lotsen utvärderar tillsammans med patrullen hur fyren gick och ger patrullen feedback för dess verksamhet.

EN DAG SOM JOURNALIST

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig att använda olika medier för att förmedla information.

BESKRIVNING: Patrullen använder sig av olika medier genom att producera nyheter och dokumentärer, t.ex. från en utfärd som kårens varugångar eller äventyrsscouten gjort, från kårens scoutfärdighetstävling eller en annan dagsutfärd eller ett annat evenemang som ordnas på hemorten.

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet, Förmåga att fungera i grupp

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att handleda spejarscouterna till att planera en medieproduktion i lämplig storlek om en utfärd eller ett evenemang. Lotsen ser till att alla får sin åsikt och sina önskemål

beaktade då uppgifterna fördelas. Lotsen deltar i genomförandet av fyren så att hen kan ge patrullen feedback om genomförandet.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren deltar tillsammans med patrullen i att göra upp en plan. Patrulledaren ser till att spejarscouterna kommer ihåg goda seder i medier och beaktar de lov som behövs för att publicera materialet.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen planerar hurudant material den publicerar från evenemanget. Exempel på material är t.ex. innehåll till sociala medier, video- eller radiointervjuer, fotocollage eller en dokumentär som publicerar senare. Patrullen funderar till hurudan målgrupp en viss typs media är lämplig för och hurudant innehåll som är intressant för målgruppen. Patrullen gör en arbetsfördelning för en dag och gör en publiceringstidtabell för sitt material. Patrullen tar på förhand reda på om lov att fotografera och kommer överens om ett publiceringsdatum för en större artikel i t.ex. lokaltidningen.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Patrullen gör de tidningsartiklar, videon eller intervjuer som de planerat under eller efter evenemanget. Spejarscouterna hjälper varandra om någon uppgift visar sig vara för svår eller för arbetsdryg.

FYRENS UTVÄRDERING: Då alla planerade medieproduktioner är genomförda samlas patrullen för att utvärdera hur de tyckte själv att de lyckades i sin uppgift. Patrullen kan som botten för sin utvärdering använda till exempel antalet gillningar eller kommentarer på sociala medier eller på basis av någon annan feedback patrullen fått. Lotsen hjälper till att utvärdera hur väl patrullen jobbade tillsammans och hur väl de lyckades i sin uppgift.

INTERNATIONELL RESA HEMMA

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten bekantar sig med scouter från ett annat land. Spejarscouten vågar använda sina språkkunskaper i en verklig situation med utländska scouter.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen planerar en utfärd som förverkligas samtidigt med en spejarscoutgrupp från ett annat land. Patrullerna håller kontakten t.ex. genom att utnyttja en internetbaserad videokontakt. Under utfärden kan patrullen också se den utländska patrullen uppgifter eller visa hur man tillreder finsk mat. Patrullerna kan också sjunga internationella scoutsånger tillsammans.

MÅL FÖR FOSTRAN: Livsåskådning, Självkänedom och självutveckling

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrullen att skapa kontakt med en spejarscoutpatrull från ett annat land. Patrulledaren kan få hjälp från t.ex. distriktets eller förbundet kansli eller av egna scoutvänner utomlands. Lotsen ser till att alla spejarscouter får delta jämbördigt i aktiviteterna. Lotsen hjälper patrullen att planera innehållet i en videohälsning och att banda in videon.

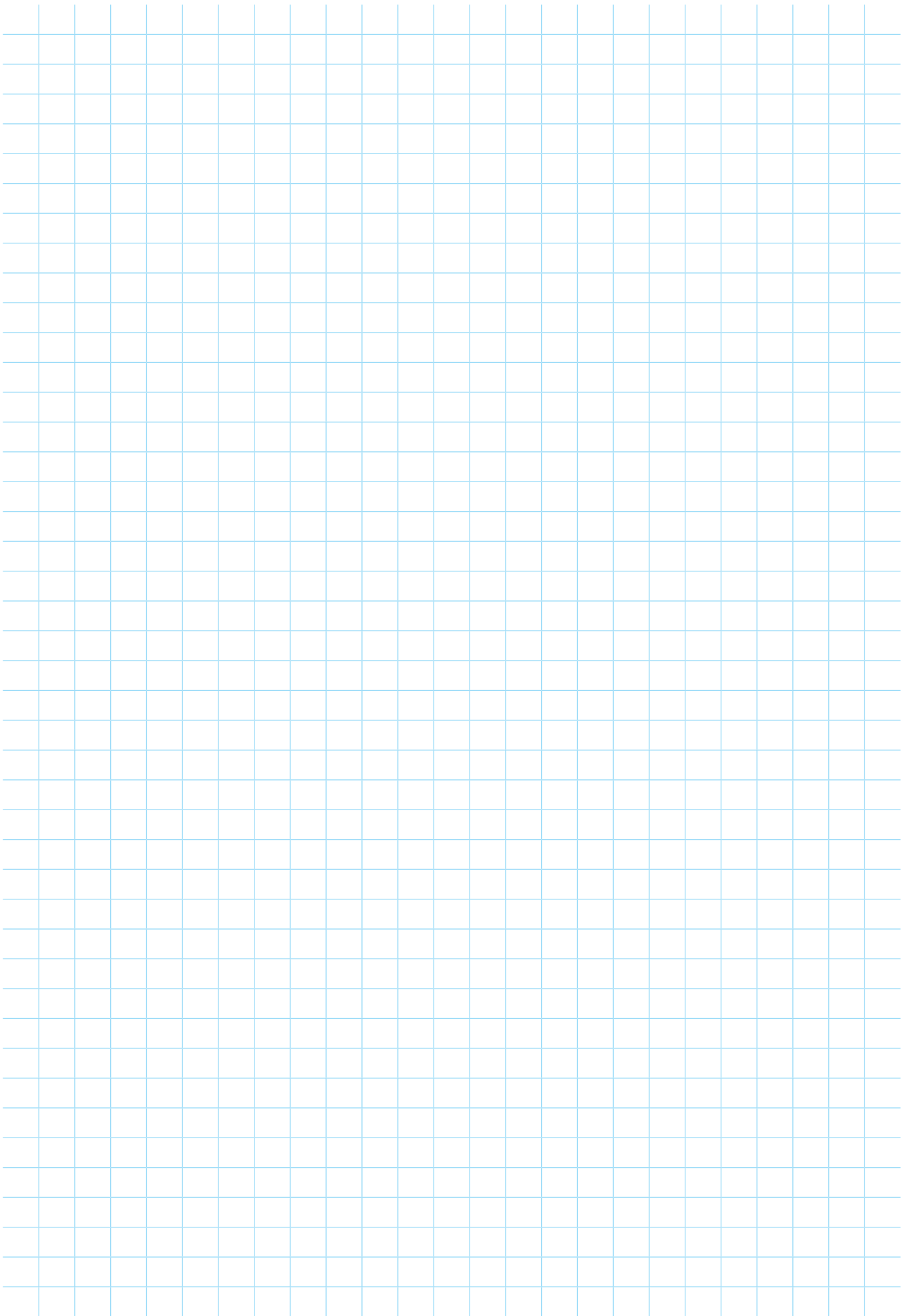
PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper till att översätta utfärdens program till ett annat språk. Patrulledaren hjälper alla spejarscouter att prata det främmande språket och att delta i de gemensamma programmen. Patrulledaren ser till att allt material som behövs för videohälsningen finns på plats. Patrulledaren ser också till att alla får delta i att producera hälsningen.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen planerar en utfärd som den vill genomföra tillsammans med en patrull från ett annat land. Patrullen kan tillsammans fundera på vilka saker som kan genomföras med den andra patrullen även om patrullerna inte är på samma adress. Samtidigt är det bra att tänka på vilka finländska scouteseder som skulle vara trevliga att berätta åt utländska scoutvänner.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Patrullen genomför programmet på utfärden. Programmet kan bestå av bekantningslekar, internationella scoutsånger som man sjunger tillsammans, matlagning enligt det ena landets traditioner, en gemensam stund utomhus, att spela bollspel, en kvällsandakt och en morgonjympa. Utfärden behöver inte genomföras i samma tidszon som den andra patrullen bor i. Patrullen ser till att internetförbindelsen fungerar tillräckligt bra på utfärdsplatsen och övar på att använda videoapparaturen på förhand.

FYRENS UTVÄRDERING: Patrullen skickar bilder eller en videohälsning till spejarscoutpatrullen i det andra landet efter utfärden. Patrullen kan utvärdera hur väl de lyckades med programmet och hur de vågade använda sig av sina språkkunskaper. Tillsammans med lotsen utvärderar spejarscouterna den genomförda etappen och funderar på vad man lyckades med och vad man skulle göra annorlunda nästa gång.

TILLÄGGSETAPPER

STADSETAPPEN

MÅLSÄTTNING: Målsättningen med stadsetappen är att spejarscouten kan ta hand om sig själv och sina närmiljöer.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med sin egen hemtrakt, funderar över sina framtidsplaner, får erfarenhet av ekonomiärenden och tar hand om sin hälsa. Spejarscouten gör utfärder och rör sig i stadsmiljöer som parker och andra utfärdsområden. Spejarscouten kan utnyttja de möjligheter som en stadsmiljö erbjuder.

➤ Alla etappens obligatoriska aktiviteter görs före fyrens förverkligande.

KURSTAGNINGSSKEDE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan fatta gemensamma beslut och planera olika projekt.

BESKRIVNING: Spejarscouterna fattar beslut tillsammans i frågor som anknyter till etappen och planerar fyren.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren bekantar sig noggrant med spejarscouternas program på förhand, så att hen kan presentera det för sin patrull. Patrulledaren ska vara entusiastisk och hjälpa spejarscouterna att välja en lämplig etapp med passande aktiviteter och en fyr åt sig. Patrulledaren tar med sig spejarscoutprogrammet för patrullen att läsa, antingen på papper eller elektroniskt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till att spejarscoutpatrullen väljer inspirerande aktiviteter åt sig och lämpligt utmanande tips för genomförande av fyren. Lotsen ser också till att patrullen bekantar sig med kårens och förbundets verksamhetsplan i planeringsskedet och plockar med spejarscoutevenemangen i sin egen verksamhet. Då aktiviteterna utförs ska lotsen se till att målsättningarna för aktiviteterna uppfylls på det sätt patrullen valt att förverkliga aktiviteten. Tanken är att patrullen också ska lära sig något nytt och inte bara repetera det de lärt sig som äventyrsscout.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ledarskap, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Patrullen övar på mötesrutiner. Patrullmedlemmarna klär sig i scoutklädsel till mötet, ber om ordet och för protokoll. Under de första etapperna är det bra om lotsen är ordförande, medan patrulledaren kan vara ordförande under senare etapper. Patrullen kan bekanta sig med programmet innan mötet, så att lotsens och patrulledarens presentation inte avbryter mötet. Då spejarscouterna får mer erfarenhet får de allt mer ansvar för beslut och verksamhetsplanen skrivs helt och hållet av patrullen. Under de första etapperna kan lotsen och patrulledaren göra preliminära val åt patrullen, den nästan färdiga verksamhetsplanen slutför sedan patrullen tillsammans.

Tanken är att spejarscouterna ska lära sig formellt mötesbeteende. Patrullens uppgift är att i mån av möjlighet bestämma om vilken etapp de gör och vilka aktiviteter de tänker utföra under etappen. Patrullen kan också besluta om fyrens innehåll.

Föredragningslistan för mötet kan t.ex. se ut såhär:

1. Presentation av etappen: Etappen och tanken bakom etappen presenteras kort.
2. Presentation av fyren: Fyren och eventuella alternativ presenteras kort. Planering av några alternativa fyror.
3. Presentation av aktiviteterna: Aktiviteterna presenteras kort.
4. Val av fyr och målsättning: Lotsen ger alternativa teman för fyren och patrullen väljer sitt favoritämne och väljer målsättning inför fyren. Fyren och de utmaningar som relaterar till den specificeras ännu under etappen.
5. Val av aktiviteter: Patrullen väljer aktiviteter ur en lista som lotsen sammanställt. Lotsen har kanske plockat bort några aktiviteter från listan innan hen ger patrullen valmöjlighet. Tanken är att patrullen ska

välja sådana aktiviteter som stöder genomförandet av fyren.

6. Val av ordning: Patrullen väljer i vilken ordning aktiviteterna utförs och på basis av det görs en stomme för verksamhetskalendern. Hoppa över den här punkten åtminstone under första etappen.

7. Ansvarsuppgifter: Presentation av ansvarsuppgifter d.v.s. ledarskapsuppgifter i ett äventyrsscoutlag och till etappen tillhörande ansvarsuppgifter i den egna gruppen. Dessutom planeras den preliminära tidpunkten för ansvarsuppgifterna och fördelningen av dem.

TIPS NUMMER 2: Att göra ett avtal. Patrullen gör tillsammans ett avtal. I avtalet skriver patrullen de gemensamma spelreglerna för följande halvårsperiod. Till exempel de aktiviteter som patrullen kommer göra och de evenemang patrullen kommer delta i skrivs in i avtalet. Patrulledaren kan lova att arrangera de planerade aktiviteterna på ett roligt sätt, lotsen ordnar en trevlig utflykt och spejarscouterna lovar att de deltar i åtminstone en av kårens medelsinsamlingskampanjer. Avsikten är att öva på att göra upp ett avtal och att också hålla det. Det lönar sig att göra avtalet tillräckligt detaljerat. Avtalet kan också fungera som verksamhetsplan eller åtminstone som ett utkast för den. Dessutom kan patrullen, om den så vill, komma överens om eventuella följder om någon inte följer avtalet. Det är lotsens uppgift att se till att följderna för att bryta mot kontraktet och andra punkter i avtalet är måttfulla.

FRAMTID OCH YRKE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till sina framtidsutsikter. Hen gör planer för sin framtid.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med olika utbildningar och yrken samt med de möjligheter som de erbjuder.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren arrangerar arbetsplats- eller studieplatsbesöken och praktiska detaljer som till exempel skjutsar tillsammans med lotsen. Patrulledaren kan också förbereda sig på att berätta om sina egna erfarenheter av studier och jobb.

LOTSENS UPPGIFT: Det är viktigt att lotsen påminner spejarscouterna om att det inte finns entydiga rätta lösningar utan att en utbildningsstig alltid är individuell och beror på personen. Lotsen hjälper patrulledaren att ordna besök till utbildnings- och arbetsplatser.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Staden, övrig plats

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkännedom och självutveckling, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdighet, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Bekanta er med olika yrken och utbildningar. Spejarscouterna får leta upp yrkesbenämningar till exempel i dagstidningarnas arbetsplatsannonser eller på arbets- och näringsbyråns webbsidor. När patrullen har hittat några intressanta yrken så utreder scouterna vad t.ex. en tradenom eller en iktynom gör i praktiken. Spejarscouterna får gärna ta reda på vad deras egna föräldrar, syskon eller lotsar jobbar med och göra upp en utbildningsstig till de yrkena. De kan fundera på vad arbetet kräver och vilka eventuella stereotyper eller förhandsuppfattningar som kopplas till olika yrkeskategorier.

TIPS NUMMER 2: Företagsbesök. Patrullen besöker ett företag. Spejarscouterna bekantar sig med företagets verksamhet och försöker

skapa sig en bild av hur en företagares liv ser ut. Vilka positiva saker finns det i att vara företagare? Vilka utmaningar hör till företagsverksamheten?

TIPS NUMMER 3: Arbetslivsfärdigheter. Hurdana färdigheter förväntas av en sommarjobbare på olika arbetsplatser? Spejarscouterna kan göra en lista på de egenskaper som man kan tänkas kräva av en sommarjobbare. Vilka saker lönar det sig att nämna i sin ansökan då man söker sommarjobb. Språkkunskap, sportighet (rörlighet) och vad annat? Vad lönar det sig att berätta om scouting då man söker jobb?

TIPS NUMMER 4: Olika yrken. Spejarpatrullen kan bjuda in vårdnadshavare, familjebekanta eller kårens äldre ledare till en kväll i kårlokalen. Idén är att gästerna representerar olika yrken och gärna berättar om sitt eget jobb eller sin utbildning. Patrullen har på förhand förberett frågor till yrkespanelens deltagare om deras jobb. Frågorna kan till exempel handla om vilken utbildning som krävs, hur en typisk arbetsdag ser ut, lönenivån, arbetsgemenskapen mm.

HÅLLBAR UTVECKLING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lever i enlighet med principerna för hållbar utveckling.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär känna principerna för hållbar utveckling. Hen lär sig att göra sådana val som främjar förverkligandet av de principerna i sin livsmiljö.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren presenterar principerna för hållbar utveckling åt spejarscouterna. Det är viktigt att hen själv föregår med gott exempel. Patrulledaren förbereder aktiviteterna och uppmuntrar spejarscouterna att själva söka fram information om hållbar utveckling.

LOTSSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att med kritiska frågor hjälpa spejarscouterna att förstå hur deras personliga val påverkar samhället.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, övrig plats

MÅL FÖR FOSTRAN: Ansvar för livsmiljön

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Naturskydd, Miljö

TIPS NUMMER 1: Finländare har idag möjlighet att använda och konsumera en massa produkter som är tillgängliga för de flesta. Det här är ändå problematiskt, eftersom det skulle behövas fem jordglobar om alla skulle konsumera lika mycket som finländarna.

Spejarscouterna får fundera på vad som förändrats och utvecklats i Finland sedan deras egna far- och morföräldrars barndom. Patrullen kan gärna bjuda in mor- och farföräldrar för att berätta om hur det var förr. Vilka varor som nu är lätta att få tag på fanns inte då? Hur fungerade återvinning förut? Varifrån fick man olika produkter? Spejarscouterna intervjuar sina egna far- eller morföräldrar, föräldrar eller äldre medlemmar i kåren och tar reda på om deras egna funderingar stämmer. Vad gjordes till exempel med skräp och avfall då de intervjuade var barn?

TIPS NUMMER 2: Spejarscouterna bekantar sig med FN:s globala mål om hållbar utveckling. I september 2015 undertecknades nya globala mål om hållbar utveckling (sustainable development goals eller SDG) i FN:s generalförsamling. Hela världen är med och förverkligar målen och alla 193 medlemsländer har förbundit sig till dem. Det finns sammanlagt 17 mål som tillsammans täcker livets alla delområden och som man strävar till att förverkliga före år 2030. Kärnan i de här målen är att med hjälp av hållbar utveckling förbättra världen för oss alla. Även världsorganisationerna inom scouting deltog i processen att skriva målen under kommentarsrundan. Ni hittar målen bland annat på det finska FN-förbundets och det svenska FN-förbundets webbsidor och ni kan om ni vill skriva ut dem för att hänga upp dem på väggen i kårlokalen.

Spejarscouterna bekantar sig med målen om hållbar utveckling antingen på en papperskopia eller på webben. Ett roligt knep är att låta spejarscouterna presentera målen för varandra med pantomim eller korta skådespel. När alla 17 mål har blivit presenterade får spejarscouterna fundera vidare kring vad hållbar utveckling betyder, vilka delområden där ingår, hur det kan synas i ens eget liv, vad syftet och slutmålet med målen är och vem de angår?

Efter diskussionen väljer varje spejarscout ut de fem mål som för

hen känns viktigast. Vilka mål lyftes fram och varför? Vad kan världen, Finland och var och en av oss göra för de här målen?

Spejarscouterna kan också delas in i par eller smågrupper. Varje grupp väljer ett eller några mål och funderar på vad de innebär i praktiken. Grupperna tar ett fotografi, till exempel med en mobiltelefon, som ska illustrera målet. Gruppen presenterar sedan bilderna för de andra och motiverar dem. Ni kan gärna printa ut fotona och hänga upp dem på väggen eller samlar målen i en mapp.

Det går också jättebra att ordna en debatt om målen för hållbar utveckling. Den ena sidan anser att målen för hållbar utveckling är superviktiga och gäller alla människor medan motståndarsidan inte tycker att de är särdeles nödvändiga. Man ställer fram två stolar framför gruppen där en representant för varje sida slår sig ner. Så kan debatten börja. Man ska kunna motivera sina argument och åsikter. Debattörerna byts ut i farten så att en ny medlem i laget alltid tar plats på stolen så snart talturen tar slut och ordet går över till motståndslaget. På så sätt hålls debatten igång och blir dynamisk. Patrullen kan till sist gemensamt fundera på vilket slutresultatet blev.

TIPS NUMMER 3: Patrullen undersöker den egna kommunens utsläpp och utreder vad de beror på (se www.co2-raportti.fi). Vilken typs industri finns det på hemorten och hur påverkas utsläppen av jordbruk? Patrullen kan reflektera kring vad som kunde göras för att minska utsläppen på orten.

Då patrullen har skapat sig en motiverad uppfattning om eller synpunkt på läget på hemorten så får scouterna leta efter platser där de kan påverka, samt fundera på kommunala påverkningsmöjligheter. Patrullen kan till exempel ta kontakt med beslutsfattarna, göra ett förslag till fullmäktige eller skriva ett ställningstagande i lokaltidningen. *Källa: ilmasto.org*

TIPS NUMMER 4: Framtidsbilder. Ledaren utmanar spejarscouterna att föreställa sig tänkbara framtidsscenarier och fundera på vilka av dem som är önskvärda och vilka icke-önskvärda. Ledaren har förberett provocerande frågor som är inriktade på någon form av förändring. Exempel på sådana frågor kan bland andra vara vilka bra eller dåliga konsekvenser det kunde få om ett enkelt levnadssätt med låg konsumtion uppskattades mer än materiell rikedom. Vilka bra och dåliga följder skulle det få om man slutade använda kärnkraft och fossila bränslen som energikälla? Vad kunde hända (bra eller dåligt) om rättvis handel dominerade inom importen och exporten? Vilka bra eller dåliga konsekvenser skulle det få att var och en blev konkret ansvarig för att ta hand om de sopor hen producerar?

Patrulledarens frågor skrivs på lappar som fästs på väggen. Spejarscouterna skriver ner sina svar på vita lappar som grupperas under respektive fråga. Varje spejarscout får sedan gröna och röda lappar där de antecknar vilka positiva (grön lapp) och negativa (röd lapp) konsekvenser de olika svarsalternativen skulle få och varför. Till sist ordnar patrullen de ursprungliga ändringsförslagen i viktighetsordning.

I taptoringen kan patrullen ännu tänka på varför personers åsikter och uppfattningar inte alltid syns i vad de gör i praktiken. Patrullen kan diskutera det så kallade problemet med fripassagerare och fundera på varför somliga personer gärna vill njuta av en ren miljö men ändå inte är beredda att själva göra något för att få det. Material: väggutrymme, vitt, rött och grönt papper, pennor och tejp eller häftmassa.

Källa: ilmasto.org

TIPS NUMMER 5: Klimatförändringen har olika följder på olika håll i världen. Patrullen delar in sig i par eller små grupper. Varje par eller grupp väljer ett land från olika ändor av världen och tar reda på hur klimatförändringen påverkar invånarnas vardagsliv där. Man kan leta efter information om konsekvenserna av klimatförändringen antingen utgående från landet eller storstäderna. Till exempel Rovaniemi, Kiribati, Mali, New Orleans, Detroit, Grönland, Peking, Bangladesh, London, Nepal, Tanzania, Australien och Brasilien är bra jämförelseobjekt. Spejarscouterna letar fram information om klimatförändringens påverkan i olika länder och tillämpar den på fiktiva karaktärer de själva har hittat på.

Karaktärerna kan till exempel presenteras med följande frågor:

Personuppgifter: namn, ålder och boningsort

Vilket yrke har karaktären? Hur har klimatförändringen påverkat hens levebröd och välmående?

Vad har hen gjort för att motarbeta klimatförändringen?

Spejarscouterna kan i taptoringen fundera på hur de själva kunde

påverka den påhittade karaktärens levnadsförhållanden. Hur inverkar till exempel de egna klädinköpen på en ung indiers liv?

Man kan bygga upp sin karaktär kring en bild hittad på internet eller själv rita ett porträtt.

TIPS NUMMER 6: Ekoeffektivitetsbingo. Varje spejarscout behöver ett rutigt papper där hen ritar ett rutsystem med 4x4 rutor. Sedan numererar hen rutorna från 1 till 16 men inte i någon specifik ordning. Det lönar sig ändå att börja från ett och fortsätta till 16 så att det säkert blir en siffra i varje ruta och ingen glöms bort. Sedan spelar man helt enkelt bingo. Här nedan finns en lista med sexton frågor som ledaren håller för sig själv. De rätta svaren på frågorna räknas också upp här nedanför men i en annan ordning, och listan på de här numererade svaren ska vara synlig redan från början till exempel på en fläpptavla (ett blädderblock) eller med hjälp av lappar som hänger på väggen. Ledaren ställer en fråga i taget från sin dolda lista och det gäller för spejarscouterna att hitta det rätta svaret, så att de kan kryssa över svarets nummer i sitt rutsystem. Den spejarscout som först har fyllt i en vågrät, lodrät eller diagonal rad med fyra kryss ropar BINGO och vinner spelet. Det går bra att fortsätta bingon ända tills ungefär 3–5 spejarscoutar har ropat bingo. Det här spelet kan man också använda till att repetera vad scouterna tidigare lärt sig.

EKOEFFEKTIVITETSBRINGONS FRÅGOR:

1. Vad kan du göra för att få lyssna på en CD-skiva utan att köpa den själv? (Svar 5. Låna)
2. Du har fallit med din cykel och några smådelar lossnade. Ska cykeln slängas på soptippen eller finns det något annat mer ekoeffektivt alternativ? (16. Reparera)
3. Biblioteket är en bra form av ekoeffektiv gemensam användning av saker. Hur många egna köpta böcker tror du att en biblioteksbok motsvarar? (9. Ca 60)
4. Vad är ett mer ekoeffektivt alternativ till en engångsvattenflaska? (15. Återanvändbar)
5. Ekoeffektivitet = mer välfärd med mindre.... (6. Naturresurser)
6. Avfall är slöseri med naturresurser och i en ekologiskt hållbar värld borde det inte alls finnas. Hur många kg avfall producerar vi idag per person per år? (10. Ca 300)
7. Vad kan du göra för att få se en film hemma annat än köpa den? (13. Hyra)
8. Vilket ekoeffektivt fortskaffningsmedel är snabbare än en bil och en moped på sträckor som är kortare än 7 km i staden. (3. Cykel)
9. Vad är ett mer ekoeffektivt alternativ än produkter som är producerade på andra sidan jordklotet? (11. Närproduktion)
10. Hur många kg naturresurser per finländare används idag i vårt land under varje dag? (7. Ca 240)
11. Ett jätteviktigt kriterium för ekoeffektivitet. (14. Hållbarhet)
12. Om alla människor i hela världen använde lika mycket naturresurser som vi som bor i industriländer, hur många planeter skulle behövas för hela mänsklighetens behov? (2. Ca 4)
13. MIPS-talet beskriver en produkts ekologiska ryggsäck genom att mäta förhållandet mellan hur mycket naturtillgångar en viss tjänst förbrukar under hela sin livscykel och nyttan av tjänsten. MIPS-talet minskar och produktens ekoeffektivitet blir bättre genom att antalet gånger som produkten används ..... (8. Ökar).
14. Vad använder en ekoeffektiv person för att torka sina händer i stället för pappershanddukar? (1. Tyghandduk)
15. Inom idrottshobbyer förorsakas den största ekologiska bördan oftast av .... (12. Resor)
16. Vart kan du föra en skjorta som blivit för liten i stället för att slänga bort den? (4. Loppis)

EKOEFFEKTIVITETSBRINGONS SVAR:

1. Tyghandduk
2. Ca 4
3. Cykel
4. Loppis
5. Låna
6. Naturresurser
7. Ca 240
8. Ökar
9. Ca 60
10. Ca 300
11. Närproduktion

12. Resor
13. Hyra
14. Hållbarhet
15. Återanvändbar
16. Reparera

Ekoeffektivitetsbingot kan också göras som ett spel ute i terrängen.

HEMTRAKTEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till och uppskattar sin egen hemort.

BESKRIVNING: Spejarscouten fördjupar hembygds-kunskapen om sin hemort. Hen tar reda på vilka olika möjligheter hemorten erbjuder.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren bekantar sig på förhand med de möjligheter som finns på hemorten. Tillsammans med lotsen ordnar hen de besök som behövs.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att ordna besök och hjälper hen att fixa de praktiska arrangemangen. Lotsen bidrar med sin egen kunskap om hemorten till planeringen av aktiviteten genom att tipsa om olika och nya utflyktsmål.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Övrig plats, Utflykt, Staden

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarskap, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Kultur på hemorten. Patrullen letar i lokaltidningen efter information om kulturutbudet på hemorten till exempel under den kommande veckan. Scouterna väljer ut det som verkar mest intressant och deltar i det. Patrullen kan till exempel söka efter följande evenemang: museibesök, konserter, utställningar, teaterföreläsningar eller sportevenemang.

TIPS NUMMER 2: Beslutsfattarna på hemorten. Patrullen bjuder in kommundirektören, kommunfullmäktiges ordförande eller någon annan beslutsfattare på en utflykt. Patrullen skriver ett brev och en inbjudan som ges eller skickas till den inbjudna. Det kan till exempel handla om en utflykt till kårens kårstuga eller ett närliggande vindskydd. Patrullen berättar om kåren och om scouting i allmänhet för sin gäst. Det här är också ett utmärkt tillfälle att lära kommundirektören eller liknande hur man lagar god mat över öppen eld.

TIPS NUMMER 3: Spejarscoutpatrullen lär känna andra hobbyverksamheter på hemorten genom att hälsa på i någon förening eller klubb. Patrullen bjuder i gengäld in ungdomar i samma ålder från den andra föreningen eller klubben till att bekanta sig med scouting.

LIVSÅSKÅDNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten fördjupar sin kunskap om sin egen livsåskådning, kultur och behandlar sina eventuella fördomar mot den egna eller andra livsåskådningar. Spejarscouten kan och vågar möta andra kulturer.

BESKRIVNING: Patrullen bekantar sig med en religiös byggnad och verksamheten i en församling. Om kåren har församlingsanknytning kan patrullen också vara med och arrangera något av församlingens evenemang.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren kommer överens om tidpunkten för församlingsbesöket och bekantar sig med församlingens nätsidor på förhand.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att man tillsammans diskuterar besöket och de frågor det väckte efteråt. Lotsen hjälper till med kontakten till församlingens anställda.

AKTIVITETENS LÄNGD: 4 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utflykt

MÅL FÖR FOSTRAN: Livsåskådning, Värdesätter mänskligheten, Uppriktighet, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Tro, Reflektion, Sociala färdigheter, Seder och bruk, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Patrullen deltar i en gudstjänst och diskuterar upplevelsen efteråt. Patrullen kan också hjälpa till med kransnedläggningar, att samla in kollekt, dela ut psalmböcker eller läsa texter. Gudstjänsten kan till exempel vara kårens traditionella scoutkyrka eller scouternas nationella kyrkohögtid.

TIPS NUMMER 2: Patrullen lär känna en präst, en ungdomsarbetare, församlingens scoutansvariga (frans) eller någon annan anställd, som berättar om sitt jobb i församlingen. Samtidigt kan patrullen gärna berätta vad man gör i scoutingen och hurdan fyr de håller på att förbereda. Det är lätt att bekanta sig med församlingens verksamhet på förhand via dess webbsidor. Man får gärna bjuda in prästen eller någon annan gäst att hälsa på i kårlokalen och där berätta om sig själv eller så kan patrullen göra ett besök till församlingen.

TIPS NUMMER 3: Patrullen träffar unga medlemmar i någon annan församling eller trossamfund och gör något tillsammans med dem. Patrullen kan till exempel ordna en brädspelskväll, en fotbolls- eller innebandymatch med blandade lag eller en dagsutflykt i naturen och vid brasan. Det går utmärkt att ordna någon aktivitet tillsammans med scouterna eller bjuda in ungdomarna till en avdelningsträff. Förutom scoutkårer med koppling till evangelisk-lutherska församlingar finns också på en del orter ortodoxa, frikyrkliga och mormonska scoutkårer. Dessutom finns scouter som hör till andra än kristna församlingar samt konfessionslösa scouter.

TIPS NUMMER 4: Patrullen bekantar sig med en person med annorlunda kulturell bakgrund och intervjuar hen. Gästen kan vara en utbyteselev, någon som flyttat till Finland eller en finländare som bott länge utomlands. Gästen får berätta om kulturen i ett annat land. Patrullen förbereder sig för besöket genom att hitta på lämpliga intervjufrågor och samtalsämnen. Patrullen kan också bekanta sig med samisk, romsk eller finskjudisk kultur. Här ges några exempel på frågor som kan vara intressanta att ställa: Vilka högtider och högtidstraditioner firas? Hurdan är matkulturen, vilka seder och traditioner hänger ihop med mat och ätande, samt vilka typiska ingredienser används i matlagningen? Finns det något som är förbjudet att äta och varför? Hur ser ungdoms- och barnkulturen ut? Vilken ställning har kvinnor? Vad finns det i finländsk kultur som verkar konstigt? Vad skulle gästen gärna överföra från sin kultur till Finland?

TIPS NUMMER 5: Patrullen besöker en kyrka, en synagoga, ett bönerum eller en moské och bekantar sig med religiös konst, målningar och skulpturer. Patrullen kan också gå till en sakristia, en krypta eller ett kyrktorn.

ETT HÄLSOSAMT LIV

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten tar hand om sig själv och har sunda levnadsvanor.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med sunda levnadsvanor. Hen strävar efter att utveckla bra och hälsosamma vanor på olika plan av livet.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren föregår med gott exempel och utmanar spejarscouterna att förbättra sina levnadsvanor.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att identifiera vilket delområde eller vilka delområden som det skulle vara speciellt bra för spejarscouten att utveckla.

AKTIVITETENS LÄNGD: Det beror på vad och hur man väljer att göra.

PLATS: Kårlokalen, Hemmet

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Egenvård, Vardagsfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Motion. Spejarscoutpatrullen sätter upp som mål för hela etappen att motionera mera under kårkvällarna. Det är inte meningen att ägna hela kvällen åt motion utan att motionering blir en naturlig del av kårkvällens program. Patrullen kan till exempel ordna en städkväll där mattdamning och dammsugning ger utmärkt motion. Patrullen kan också genomföra en paus på en promenad. Patrullen kan också utmana en annan patrull till en lek i terrängen, vedklyvning eller i att bära lotsen. Patrullen kan prova på nya grenar som träskfotboll och natorientering.

TIPS NUMMER 2: Alkohol. Patrullen funderar på olika lösningsmodeller för kritiska situationer som har med alkohol att göra. Patrullen väljer 1-2 frivilliga som går ut från rummet. Under tiden hittar de andra patrullmedlemmar på en knepig situation. De frivilliga kommer tillbaka till rummet. Deras uppgift är att fråga de andra "vad skulle du göra?". De tillfrågade föreslår lösningar på problemet. På basis av svaren försöker de frivilliga lista ut vad det handlar om för situation. Den person, vars svar leder till att de frivilliga gissar på rätt situation, får vara följande frivillig, antingen ensam eller tillsammans med ett par.

Situationerna i övningen har och göra med alkohol, gruppträck eller egna känslor. Under leken kommer en del lösningar fram hur man ska hantera olika problematiska situationer.

Exempel på situationer:

- Du är förälder. Ditt barn har kommit hem alkoholpåverkad.
- Din kompis har börjat dricka så mycket att du är orolig.
- Du kommer hem. I trappuppgången ser du din granne, som har druckit för mycket och slocknat.
- Du är förälder och hittar ett kvitto för en ölförpackning i ditt barns ficka.
- Din kompis ber dig att komma till parken på kvällen och de har mycket alkohol med sig.
- Din kompis ber om pengar av dig så att hen kan köpa alkohol.

Patrullen funderar på ett förslag på lösning: vad skulle vara vettigt? Vad kunde följa av de olika sätten? *Källa: Mannerheims Barnskyddsförbund*

TIPS NUMMER 3: Tobak. Patrullen skapar ett bildpar på en person som röker och en person som inte gör det. Patrullen kan använda färdiga bilder på personer, klä ut två patrullmedlemmar och fotografera dem eller rita bilderna. Då bildparet är färdigt funderar patrullen tillsammans på hur rökning påverkar en människas utseende och vilka nackdelar rökningen har på olika kroppsdelar. Skriv ner de positiva och negativa effekterna på lappar och klistra fast dem på personerna.

TIPS NUMMER 4: Stress. För att genomföra aktiviteten behövs tre olika färgers pennor eller papper. I den första delen av uppgiften skriver varje spejarscout ner saker på sitt papper som orsakar stress för en person i spejarscoutålder. Sakerna kan antingen vara bekanta för spejarscouten själv eller så kan det vara sådant som spejarscouten märkt att orsakar stress hos kompisar. Spejarscouten byter färg då hen listat alla stressande saker. Med den andra färgen listar spejarscouten olika symptom som stressen orsakar. Sådana symptom kan vara t.ex. att vara gråtig, att svettas mycket, att vara rastlös, irriterad eller inte kunna sova. Då listan på symptomen är färdig tar spejarscouterna den tredje färgen i bruk. Med den tredje färgen listar spejarscouten sådana saker som på ett allmänt plan kan lindra stressen. Sådana saker kan vara t.ex. idrott, att berätta om sina bekymmer och att fokusera på det som är väsentligt. I det sista skedet kan spejarscouterna ännu kombinera stressfaktorer, symptom och sätt att minska på stressen. T.ex. en provvecka kan orsaka sömnlöshet och lösningen på det kan vara att förbereda sig i god tid inför prov och att fokusera på ett prov i taget. Lotsens uppgift är att se till att spejarscouterna får berätta om sina tankar på ett tryggt sätt. Det lönar sig för lotsen att läsa in sig på ämnet på förhand och hjälpa spejarscouterna med att lista olika stressfaktorer, symptom och sätt att lindra stressen.

LEDARSKAPS- ELLER ANSVARSUPPGIFT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan bära ansvar. Hen planerar sin verksamhet och gör den överenskomna ledarskaps- eller ansvarsuppgiften. Spejarscouten kan ta emot feedback.

BESKRIVNING: Spejarscouten genomför ensam eller tillsammans med ett par en tillfällig och handledd ledarskaps- eller ansvarsuppgift, antingen inom eller utanför gruppen, och får feedback. Spejarscouten får stöd i sin uppgift av en patrulledare eller en äldre ledare.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar tillsammans med lotsen och patrullen lämpliga ledarskaps- eller ansvarsuppgifter för varje spejarscout eller spejarscoutpar. Patrulledaren hjälper spejarscouterna att planera ledarskaps- eller ansvarsuppgifterna och deras innehåll. Hen ser till att varje spejarscout vet vad hen ska göra och att varje spejarscout har tillgång till det material som behövs till aktiviteten. Patrulledaren ger i samarbete med lotsen feedback åt spejarscouterna för deras uppgifter.

LOTSENS UPPGIFT: Lotser leder uppgiften antingen direkt eller indirekt genom patrulledaren. Hen ser till att varje spejarscout har

en lämpligt stor ledarskaps- eller ansvarsuppgift. Då man funderar på övningarna är det bra att komma ihåg att det är frågan om en handledd och tillfällig ledarskaps- eller ansvarsuppgift. Lotsen hjälper till med att hålla kontakt och med praktiska arrangemang. Vid behov kan lotsen också hjälpa i planeringen av uppgifterna, t.ex. genom att handleda spejarscouterna att fundera på vilka aktiviteter som lämpar sig för de yngre åldersgrupperna och genom att vid behov ge konkreta tips för planering och genomförande av aktiviteter.

Lotsen leder också feedbackdiskussionen efter övningen. Om aktiviteten har genomförts som ledarskapspraktik är det bra att också utnyttja feedbacken av akelorna eller kaptenerna. Lotsen ser till att kaptenen och akelan också vet om hurudan uppgift det varit frågan om. Det lönar sig att hålla feedbackdiskussionen rätt fort efter att aktiviteten har genomförts.

AKTIVITETENS LÄNGD: Beror på hur aktiviteten genomförs

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Skogen, Läger, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkännedom och självutveckling, Livshandtering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ledarskap, Medborgarfärdigheter

TIPS NUMMER 1: En ansvarsuppgift i kåren. Spejarscouterna tar hand om en ansvarsuppgift i anknytning till ett traditionellt evenemang i kåren. Exempel på uppgift kan vara att bära fanan i en parad eller i kyrkan eller att fungera som flaggpatrull på ett stort kåräger eller en stor kårutfärd. Om scoutkåren ordnar scoutgudstjänster finns också ansvarsuppgifter som att dela ut programblad, läsa texter eller ackompanjera sång. En annan ansvarsuppgift kan vara att koka kaffe eller att ansvara för ett programnummer.

TIPS NUMMER 2: Lägerolympiad. Spejarscoutpatrullen ordnar tillsammans en lägerolympiad åt scouterna i de yngre åldersgrupperna i kåren. Spejarscouterna planerar olika grenar till olympiaden tillsammans och varje spejarscout eller spejarscoutpar ansvarar för en gren under olympiaden. Patrulledaren och lotsen hjälper att ge instruktioner åt deltagarna i olympiaden och i arrangemangen kring olympiaden. De handleder också spejarscouterna, så att de på förhand märker vilka grenar som fungerar i terrängen och vilka grenar som lönar sig att spara för någon annan gång.

TIPS NUMMER 3: Thinking Day. Spejarscoutpatrullen bekantar sig på förhand med material om Thinking Day. Patrullen kan bekanta sig med antingen ett svenskspråkigt material eller ett engelskspråkigt som finns på WAGGGS:s sidor. Patrullen planerar ett evenemang med anknytning till Thinking Day för antingen den egna åldersgruppen eller yngre åldersgrupper med hjälp av material om Thinking Day eller kårens traditioner. Varje spejarscout sköter sin egen del under evenemanget. En spejarscout kan t.ex. ansvara för marknadsföringen av, en annan planera serveringen och resten av spejarscouterna ordna aktiviteter enligt tema. Patrulledaren och lotsen hjälper till enligt behov.

SJÖAKTIVITETER

SÄKERHET

MÅLSÄTTNING: Spejarscouterna känner till nödsignalerna och säkerhetsutrustningen ombord samt var den finns. Spejarscouten lär sig hur man agerar säkert i undantagssituationer och hur man ger första hjälpen.

BESKRIVNING: Spejarscouterna bekantar sig med nödsignalerna och säkerhetsutrustningen. Spejarscouten bekantar sig med de vanligaste redskapen för att ge nödsignaler med, flytvästar, kastlinor, räddningsflottar, VHF-radioutrustning och släckningsutrustning. Spejarscouterna bekantar sig med potentiella faro- och undantagssituationer som förekommer i sjöfart. Spejarscouten bekantar sig med hur man ska agera vid en MOB-situation (Man over board = man över bord) såväl ombord på båten som i vatten. Spejarscouterna bekantar sig med vad man ska göra om en eldsvåda bryter ut, om det förekommer gasläckage, om motorn går sönder eller om man kör på grund. Samtidigt lär sig spejarscouterna också att ge första hjälpen och sköta hypotermi.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledarens uppgift är att ta reda på vilken säkerhetsutrustning det finns på kårens båt och vid behov repetera hur de används tillsammans med lotsen. Patrulledaren planerar hur aktiviteten kan genomföras med spejarscouterna.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att planera

övningarna och deltar i dem tillsammans med patrullen. Lotsen ser till att övningarna är säkra och att spejarscouterna har möjlighet att vid behov fråga om svåra saker. Lotsen ser till att nödsignaleringsutrustningen inte används så att någon kan uppfatta övningen som en riktig nödsituation.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Annan, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Första hjälpen, Sjöscouting

TIPS NUMMER 1: Lär patrullmedlemmarna var båtens säkerhets-, släcknings-, första hjälpen- och utrustning för nödsignalering finns och lär dem olika nödsignaler. Låt spejarscouterna bekanta sig med olika sorters släckningsutrustning och ta reda på hur man släcker olika bränder.

TIPS NUMMER 2: Patrulledaren leder en diskussion om hur man hanterar olika situationer till sjöss, och kan till sin hjälp ta "Säkerhetsbestämmelser och -direktiv för scoutverksamhet till sjöss". Patrulledaren kan under aktivitetens genomförande använda sig av egna erfarenheter och upplevelser.

➤ Av etappens valbara aktiviteter görs minst en aktivitet för varje mål för fostran.

FÖRHÅLLET TILL SIG SJÄLV

Spejarscouten tar hand om sig själv och om sin hälsa. Hen bygger sin egen identitet, sin livsåskådning, och förhållande till gud. Spejarscouten formar en uppfattning om vad som etiskt är rätt och fel samt en förmåga och vilja att verka för de saker hen anser vara rätt. Spejarscouten vågar kasta sig in i nya och annorlunda situationer, kan använda sin fantasi och hitta fungerande lösningar på olika knepiga situationer. Spejarscouten skrider från ord och tanke till handling.

DET EGNA VÄLMÅENDET

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten tar hand om sig i olika förhållanden.

BESKRIVNING: Spejarscouten känner igen saker som främjar det egna välmåendet och kan ändra på sina levnadsvanor vid behov.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren fungerar som exempel i att genomföra aktiviteterna. Hen uppmuntar spejarscouterna att delta och påminner spejarscouterna att göra övningar i mer långvariga uppgifter.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen bidrar med en vuxens perspektiv till övningarna. Hen lyssnar på spejarscouterna och patrulledaren och hjälper dem vid behov att märka olika mål för utveckling. Lotsen bjuder inte på färdiga svar, utan uppmuntrar spejarscouterna att tänka själv och att märka olägenheter.

AKTIVITETENS LÄNGD: Beror på hur aktiviteten genomförs

PLATS: Kårlokalen, Hemma **MÅL FÖR FOSTRAN:** Livshandtering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Egenvård, Vardagsfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Dagbok för välmående. Varje spejarscout för dagbok i ungefär en vecka. Spejarscouterna skriver i dagboken hur länge de sovit, om de motionerat, vad de ätit och andra saker som patrullen kommit överens om på förhand. Då varje spejarscout har följt med sina vanor i en vecka undersöker spejarscouterna tillsammans vilka saker patrullen borde fästa uppmärksamhet vid. Är det t.ex. så att många patrullmedlemmar spenderar onödigt mycket tid vid sin telefon eller sover för litet. Patrullen gör upp mål för sig själv i anknytning till någon faktor som påverkar på välmåendet. Patrullen kan föra dagbok ännu under en vecka till eller följa upp på något annat sätt hur bra de klarade de uppställda målen. Det går inte att förändra sina levnadsvanor på en vecka, men det är en lämplig tidsperiod för en spejarscout att följa med sin egen verksamhet och göra observationer om den.

TIPS NUMMER 2: Personliga hygienartiklar. Patrullen funderar över hurdana hygienartiklar det lönar sig att ta med sig utanför hemmet. Bara en tandborste räcker inte för utrustningen över helgen, utan man behöver också tandkräm, tvål, shampoo, balsam, deodorant och vid behov ansiktsvatten och kräm. Patrullen gör packningslistor för olika scoutevenemang som t.ex. veckoslutkurs, vandring, läger eller till scoutfärdighetstävlingar. Skiljer sig de olika patrullmedlemmarnas listor från varandra? Varför? Man kunde kanske skriva om till. Det kan också vara bra att ta upp hygienaspekter kring menstruation eller diskutera hur man rakar skägget i skogsförhållanden.

HEMMET I SKICK

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten tar ansvar.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär sig mer om hushållsarbete. Hen sköter sin egen andel av städningen hemma eller i kårlokalen.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren lär sig de färdigheter som behövs själv eller ber en gäst, t.ex. en förälder till en spejarscout, att delta i mötet. Patrulledaren informerar, så att varje spejarscout vet vad som händer var.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att hitta en lämplig person att lära ut ett nytt hushållsarbete. Lotsen håller kontakt med spejarscouternas hem och berättar om den del av aktiviteten som ska genomföras hemma.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Hemma, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering, Ansvar för livsmiljön

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Hushållsarbete. Patrullen bekantar sig med ett sådant hushållsarbete som ingen är bekant med från tidigare. T.ex. en förälder till någon av spejarscouterna kan lära ut hushållsyttslan. Nya hushållsyttslor för spejarscouterna kan vara t.ex. att tvätta fönster, att rengöra ett avlopp eller att byta däck på bilen. Varje spejarscout prövar på sin nya färdighet hemma.

TIPS NUMMER 2: Hemmet i skick service. Spejarscouterna skapar en hemmet i skick service, som innebär att spejarscouterna gör små hushållsyttslor hemma hos andra. Det kan vara t.ex. att tvätta fönster, allmän städning eller att klippa gräsmattan. Spejarscouterna kan göra reklam för servicen på olika allmänna anslagstavlor. Spejarscouterna kommer överens om ett gemensamt mål för sin verksamhet. Gör de hemarbete av ren vilja att hjälpa till eller ber de en liten ersättning för jobbet som kan användas t.ex. för patrullens utfärd? Patrullen bör kartlägga vilka resurser scouterna har att genomföra detta tips.

TIPS NUMMER 3: Inredning. Spejarscouten inreder sitt rum på nytt. Innan och efter inredningen tar spejarscouten före och efter bilder. På följande möte jämför spejarscouterna sina inredningsbeslut. Nöjde sig någon med att bara byta plats på möblerna? Köpte någon nya saker för inredningen? Patrullen funderar också på vilka saker som inverkat på inredningsbeslutet. Inverkade den ekonomiska situationen? Strävade man efter en ny stil på rummet, eller var avsikten att skapa en mer praktisk helhet?

TIPS NUMMER 4: Kårlokalen i skick. Kårlokalen kan vara som ett annat hem för många spejarscout. Lätt städning efter varje veckomöte håller ändå inte kårlokalen i skick. Patrullen gör en storstädning i kårlokalen. Patrullen kan städa t.ex. mötesrummet, skåpen, kårens förråd eller gården runt kårlokalen. Om patrullen får lov av kåren, kan patrullen också göra en liten renovering på en del av kårlokalen, som till exempel måla en vägg eller dekorera någon möbel.

KOLL PÅ KÄNSLORNA

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan känna igen egna och andras känslor. Hen kan fungera i växelverkan med andra.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att känna igen sina egna och andras känslor. Hen reflekterar också över orsaker till olika tillvägagångssätt.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren deltar i övningarna

tillsammans med patrullen. Patrulledaren kan också be t.ex. församlingen ungdomsledare att leda övningen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till att varje spejarscout känner sig trygg under aktivitetens genomförande. Lotsen ser till att övningarna går igenom i efterhand.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Båten

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Sociala färdigheter, Egenvård

TIPS NUMMER 1: Känslöstig. På kvällen då det börjar skymma eller då det blivit mörkt går patrullen en stig som lotsen gjort. På stigen finns olika upplevelser och utmaningar som väcker sinnena och känslorna. Utmaningarna kan vara t.ex. olika uppgifter som kräver både fysik och mod som t.ex. ett ta sig ner för ett berg eller att klara av en bana i terrängen. Även om man genomför aktiviteten som grupp är upplevelsen individuellt. Stigen avslutas med en avslappning och efter det dricker patrullen kvällste eller -kakao i lugn och ro. Tillsammans med ledarna kan spejarscouterna gå igenom de tankar som stigen väckte och prata också om annat.

TIPS NUMMER 2: Patrullen fungerar tillsammans så att var och en har en egen roll. Ni kan dela ut rollerna t.ex. då ni lagar mat, sätter upp ett tält eller städar kårlokalen. Rollerna delas ut genom att varje spejarscout får ett rollkort i pannan utan att hen själv ser vad det står på kortet. Rollerna kan vara t.ex. elak, en person med dålig hörsel, sjuk, intelligent eller egenkär. Efter att ni delat ut korten är det meningen att varje spejarscout ska agera i enlighet med de andras kortet. Då ni gjort klart det ni höll på med, t.ex. gjort fruktsalladen klar, går ni igenom situationen. Hur kändes det då de andra skrek åt mig? Alternativt kan lapparna ha en mer exakt definition som t.ex. "var av samma åsikt som jag" eller "strunta i mig". Då situationen är över går patrullen igenom alla korten och övningen. Vilka känslor väckte behandlingen?

TIPS NUMMER 3: Spejarscouten söker sina egna gränser. Patrullen delar sig i två grupper och grupperna går mot varandra ett rum. Ena gruppen går från ena ändan av rummet mot den andra och den andra gruppen går emot dem. Första gången går grupperna bara förbi varandra. Andra gånger nickar grupperna lätt mot varandra, följande gång säger man hej, sedan skakar man han och under sista varvet kramas man. Var går gränsen? Vad känns lämpligt? Var går mina gränser?

Följande övning belyser också var de egna gränserna går: En annan person går emot mig. Då hen är för nära, ger jag ett tecken och hen stannar. Olika människor har olika stora personliga utrymmen och det är ok. Vi respekterar andra personers eget område. Tillsammans kan patrullen också prata om det hur lite människor rör vid varandra i Finland. Om t.ex. en främmande människa placerar sin hand över ens egen hand så drar man instinktivt bort sin hand. Det är helt okej om beröringen inte känns naturligt, men beröring är en av människans grundläggande behov. Ett litet barn lugnar sig då föräldern tar barnet i famnen, barnet känner sin egens kropps egna gränser och lugnar sig.

TIPS NUMMER 4: Vem beaktar jag? Patrullen funderar tillsammans på olika närstående personer, till exempel vänner, föräldrar, farföräldrar, grannens hund. Varje närstående skrivs upp på en egen lapp och lapparna fästs på väggen. Patrulledaren läser upp olika situationer, som t.ex. "distriktets/förbundets tävlingar ordnas på morsdag, kan jag delta?" eller "min vän och min pappa har födelsedag samma dag, vems kalas går jag på?" och spejarscouterna funderar på vilken person de väljer att beakta i situationen. Spejarscouterna ska också motivera sitt val med några ord. Lotsen kan delta i diskussionen om varför man inte alltid kan välja det mest praktiska alternativet. Varför är det viktigt att hälsa på sina far- och morföräldrar, fast det kanske känns tråkigt. I stället för att använda lappar kan patrullen spela spelet på en Twister-spelplan och bestämma en egen färg för varje människa. Patrullen kan också spela samma spel ur en informationssynvinkel. Vem måste få veta om tävlingarna? Vem måste få veta om man inte kan delta i tävlingarna?

FÖRHÅLLANDET TILL ANDRA

Spejarscouten hjälper och tar hand om andra människor och förstår att då man gör tillsammans får man mera till stånd. Hen uppskattar olikhet och förstår att det finns många slags människor och många olika världsåskådningar. Spejarscouten kan verka med olika människor och sätta in sig i en annans situation. Hen kan uttrycka sina känslor och åsikter på ett för situationen lämpligt sätt.

ATT PRESENTERA SIG

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan presentera sig själv och sitt ärende.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att presentera sig själv i t.ex. telefon eller i ett mejl och att föra fram sitt ärende på ett tydligt sätt.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder övningarna. Hen väljer på förhand en uppgift som lämpar sig för patrullen och förbereder inför övningarna.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren vid behov.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme

PLATS: Kårlokalen, Båten

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Spejarscouterna övar på hur man betar sig i telefon. Under mobiltelefonernas tidevarv har många glömt hur man presenterar sig i telefon och hur man sköter saker. Spejarscouterna hittar på olika situationer och presenterar genom olika sketcher hur det lönar sig att bete sig i olika situationer. Sådana samtal kan t.ex. vara ett gratulationssamtal till gammelmormor på hennes födelsedag eller en anmälan om utfärd till kårchefen.

TIPS NUMMER 2: Inför en ny människa. Spejarscouten övar på att kort presentera sig själv. I presentationen kan förutom namn och hemkommun också inkluderas information om studier och hobby. Spejarscouten övar först på att presentera sig för medlemmarna i sin egen patrull. Då spejarscouten kan göra det, uppmuntrar patrulledaren spejarscouterna till att presentera sig för någon mer främmande person, t.ex. för medlemmarna i scoutkårens understödsförening.

TIPS NUMMER 3: Presentation av patrullen eller scoutkåren. Spejarscoutpatrullen förbereder en presentation om den egna gruppen eller den egna kåren. Presentationen kan t.ex. publiceras på kårens webbsida eller vara del av en hobbydag på den lokala skolan. Patrullen kan också förbereda en presentation om kårens verksamhet till kommunhuset eller biblioteken inför scoutveckan.

TIPS NUMMER 4: Presentationsmaterial med video. Spejarscoutpatrullen gör en kort presentationsvideo om antingen sin patrull eller om någon färdighet de lärt sig inom scoutingen eller t.ex. om ett utfärds mål. Patrullen gör ett manus för videon och planerar bildvinklar innan själva inspelningen. Den färdiga videon kan presenteras på någon av kårens festligheter, för kårens ledare eller används i kårens kommunikation.

SERVICEINITIATIV

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten bär ansvar för gemensamma saker. Spejarscouten gör en god gärning om dagen.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen deltar i något jippo som någon annan än scouterna själva drar nytta av. Det kan t.ex. vara att ta del av en insamling eller att ordna ett jippo för t.ex. åldringarna i hemtrakten.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren uppmuntrar spejarscouten att delta och visar själv exempel.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att ansvara för de praktiska arrangemangen med arrangörerna eller målgruppen för jippet. Lotsen ser också till att de känslor som aktiviteten väcker går igenom.

AKTIVITETENS LÄNGD: 3 timmar

PLATS: Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livsåskådning, Uppriktighet

FÄRDIGHETSOMRÅDE: En god gärning, Sociala färdigheter, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Insamling. Patrullen deltar som frivilliga i någon insamling, t.ex. i Törst- eller Hungerdagsinsamlingen. Patrullen diskuterar om ämnet på förhand och efter insamlingen. Det lönar sig att fundera på förhand på målet för insamlingen. Varför genomförs insamlingen? Hur kommer de insamlade pengarna fram? Hurudana summor spelar roll? Efter insamlingen kan patrullen göra observationer på de som valt att hjälpa till. Vilka deltar i insamlingen och vad beror det på? Hur kunde man bättre nå dem som inte deltagit i insamlingen nu?

TIPS NUMMER 2: Hjälp utanför scoutingen. Patrullen funderar på ett lämpligt mål utanför scoutingen som de planerar och genomför ett jippo till förmån för. Patrullen kan t.ex. planera och genomföra ett besök till ett äldreboende, städa vägrenar eller vad som helst annat för dem intressant och aktuellt jippo.

EN FINLÄNSK FEST

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner sin egen kultur. Spejarscouten tar hand om sin egen ansvarsuppgift.

BESKRIVNING: Spejarscouterna ordnar tillsammans en traditionellt finsk fest antingen åt sig själv eller för en annan grupp.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscouterna i de praktiska arrangemangen och ser till att varje spejarscout har en lämplig uppgift för festen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är också att hjälpa patrullen att genomföra festen i praktiken. Hen ser till att spejarscouterna ordnar en tillräckligt krävande fest, endast ett knytkalas räcker inte nu. Om det behövs pengar för att genomföra festen uppmuntrar lotsen spejarscouterna att fundera på olika alternativ för att använda pengar: Finns det saker i kårlokals förråd, kan man få saken begagnad, kan man göra någon sak själv eller måste allt köpas som nytt?

AKTIVITETENS LÄNGD: Beror på hur aktiviteten genomförs

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Sociala färdigheter, Seder och bruk

TIPS NUMMER 1: Patrullen ordnar en traditionell finsk fest, som är mer obekant för spejarscouterna själva. Exempel på en sådan fest är t.ex. en kräftska. Spejarscouterna använder tid på att planera evenemanget. Varje spejarscout eller spejarscoutpar ansvarar för någon del av festen. Meningen är att bekanta sig med festens historia, symbolik och traditionella festmenyer och möjligen maträtter som hör till festen.

TIPS NUMMER 2: Spejarscoutpatrullen ordnar en temafest åt någon annan grupp. Det kan vara fråga om en annan spejarscoutgrupp eller någon grupp i de yngre åldersgrupperna. Spejarscouterna använder tid på att planera evenemanget. Varje spejarscout eller spejarscoutpar ansvarar för någon del av festen. Meningen är att bekanta sig med festens historia, symbolik och traditionella festmenyer och möjligen maträtter som hör till festen.

FÖRHÅLLANDET TILL SAMHÄLLET

Spejarscouten kan fungera i grupp och är intresserad av att sköta gemensamma saker. Spejarscouten märker när något är fel och försöker fixa saken. Spejarscouten kan bära ansvar gällande ärenden som berör hen själv och motivera sin åsikt. Hen känner sig som en del av mänskligheten och känner ett globalt ansvar.

PATRULLENS TILLGÅNGAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan använda sig av olika metoder för medelinsamling.

BESKRIVNING: Spejarscouten deltar i en medelinsamling och bestämmer för egen del till vad de insamlade medlen används till.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren fungerar som exempel för spejarscouterna. Hen uppmanar patrullen att göra uppgiften och leder diskussionen då gemensamma beslut ska fattas.

LOTSENS UPPGIFT: Vid behov hjälper lotsen patrulledaren och patrullen i att genomföra aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: Beror på hur aktiviteten genomförs

PLATS: Kårlokalen, Båten, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Sociala färdigheter, Ekonomi, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1: Pengaskrin. Patrullen gör ett pengaskrin åt sig själv av t.ex. trä. I skrinet samlas så kallade bötespengar in. Patrullen kommer tillsammans överens för vilka saker man måste betala böter för och också ett mål för vad man använder pengarna till i slutet av säsongen. Målen kan t.ex. vara patrullens egen utfärd eller att köpa utrustning för att baka. Principen för böter är följande: Om det är frågan om t.ex. att få böter då man svär ska den person som får böter för att svära lägga ett mynt i pengaskrinet. Det här tipset motiverar spejarscouterna att låta bli att göra den sak man får böter för, som att t.ex. låta bli att svära. I slutet av terminen, då patrullen räknar skrinets innehåll funderar spejarscouterna samtidigt på om deras beteende förändrats. Har någon t.ex. behövt betala en gång och någon annan kanske nästan varje veckomöte. Det här tipset fungerar också delvis som en tävling mellan spejarscouterna över vem som behöver betala minst böter.

TIPS NUMMER 2: Patrullens pengar. Patrullen samlar pengar åt sig själv och planerar tillsammans en medelinsamling. Kampanjen kan t.ex. basera sig på en redan existerande kampanj, som t.ex. adventskalenderförsäljningen eller så kan det vara patrullens egen grej, som att t.ex. steka plättar mot en liten slant under en hobbydag. Patrullen planerar tillsammans vad den behöver göra före, under och efter jippet. Patrullen funderar också ut en lämplig ansvarsuppgift åt var och en på förhand. Efter jippet bestämmer patrullen tillsammans till vad den använder sina insamlade medel.

TIPS NUMMER 3: Ekonomitänk. Patrullen bekantar sig med olika konsumenttyper. Patrullen gör en berättelse, en serie, en sketch eller en teater om hur olika typer av konsumenter fungerar i olika situationer. Hur ställer sig den kvalitetsmedvetna, den trendiga, den ansvarsfulla eller den prismedvetna konsumenten till att köpa nya vinterkläder eller en ny bil? Patrullen kan själv hitta på olika roller eller använda sig av färdiga typer av konsumenter. Neuvokkaat-livsstillskorten är kostnadsfria rollspelskort för konsument- och omgivningsundervisning. Ett rollspel är en undervisningsmetod som baserar sig på att uppleva och att leva in sig. Det går också bra att göra en spårning av rollspelet. Färdiga rollspelskort finns på Konkurrens- och konsumentverkets webbsida. Länk: www.kkv.fi/sv/undervisning/privatekonomi/undervisningsmaterial/neuvokkaita-kuluttajia/neuvokkaat--rollspel/.

SMART I TRAFIKEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan röra sig tryggt i trafiken.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att se farosituationer i trafiken.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder övningarna tillsammans med lotsen. Hen skaffar den utrustning som behövs till aktiviteten.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens hjälper patrulledaren att genomföra aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Båten, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Medborgarfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Mopedbana. Om många av patrullens medlemmar har en moped kan patrullen tillsammans göra en övningsbana för mopeder. Det lönar sig att fokusera speciellt på övningar i hur man kontrollerar fordonet i långsamma hastigheter. Också spejarscouterna utan mopedkörkort kan genomföra aktiviteten om patrullen genomför den på ett stängt område.

TIPS NUMMER 2: En karta över farliga ställen. Spejarscouterna delas in i par och listar vilka farliga ställen det finns i trafiken i närområdet. Sådana platser kan vara t.ex. tunnlar, vägstuppar utan gatubelysning, korsningar med dålig sikt eller andra liknande ställen. Spejarscouterna presenterar stället för de andra genom att visa bilder de tagit eller peka ut stället på Googles karttjänst. Samtidigt är det bra att fundera vad man kunde göra för att minska eller eliminera riskerna. Vid behov tar spejarscouterna kontakt med de personer som ansvarar för gatorna på orten och ger förslag på förbättringar.

TIPS NUMMER 3: Nyheter om olyckor. Spejarscouterna söker efter nyheter om trafikolyckor i olika tidningar. De försöker hitta gemensamma nämnare bakom trafikolyckorna. Hur kunde man undvika de olyckor som spejarscouterna valt? Hur kunde man ha minimerat skadorna? I den finskspråkiga tidningen Moottori finns en artikelserie som fokuserar på just det här. Den kan patrullen bekanta sig med. Förutom att granska olyckor kan patrullen också fundera på konsekvenserna av olyckor genom att söka information om hur mycket olyckor kostar för samhället eller information om de mänskliga följderna, alltså t.ex. rädslor, sorg, trauma och skuldkänslor, efter en olycka.

ATT FÅ NÅGOT GJORT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten tar modigt tag i saker. Hen sköter modigt de uppgifter som hen blivit tilldelad.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att sköta uppgifter som tidigare varit främmande för hen. Exempel på sådana uppgifter kan t.ex. vara att ta kontakt med olika platser för att göra bokningar eller för att få hjälp.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscouterna att hitta de rätta kontaktuppgifterna och att ta kontakt på rätt sätt. Hen uppmanar och stöder spejarscouten i att ta kontakt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper också för egen del att ta reda på vilka personer man ska kontakta och stöder spejarscouterna i deras uppgifter. Lotsen ser till att kontakterna sköts bra och att varje spejarscout får en lämpligt stor utmaning för hen själv.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme

PLATS: Kårlokalen, Båten, Hemma

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Sociala färdigheter, Samhälle, Påverkan, Seder och bruk

TIPS NUMMER 1: Då patrullen beger sig ut på utfärd tar spejarscouterna själv hand om att göra anmälan om utfärd till kårchefen och möjligen också till den åldersgruppsansvariga och programchefen i kåren. Ätminstone vart spejarscouterna gör utfärden, när och hur många som deltar samt utfärdens program meddelas åt kårchefen. Om det i kåren finns praxis om att i efterhand rapportera om utfärden sköter spejarscouterna också om det.

TIPS NUMMER 2: Att boka ett utfärds mål. Patrullen kommer tillsammans överens om vart de ska göra en utfärd. En eller två spejarscouter ansvarar för att boka utfärdsstället. De tar reda på hur man bokar stället och ser till att bokningen blir gjord. Om det behövs en vuxen för att göra bokningen, hjälper lotsen till.

TIPS NUMMER 3: Patrullen gör ett initiativ som kan vara väldigt konkret. Patrullen kan t.ex. göra ett initiativ om att kåren behöver fler vindskydd. Initiativet kan också vara anknutet till att ordna en fyr, eller så kan initiativet vara etiskt, som att t.ex. förbättra återvinningen på läger. Lotsen klargör vid behov för spejarscouterna hur de borde göra initiativet och i vilken form samt klargör scoutkårens organisation för spejarscouterna. Lotsen ser till att initiativet framskrider och informerar patrullen om det.

TIPS NUMMER 4: Patrullen tar tillsammans hand om ett litet uppdrag inom kåren, t.ex. att sköta trakteringen på årsmötet eller ett ledarråd. Spejarscouterna är själv i kontakt med arrangören för evenemanget och frågar hur man inom kåren gör inköp, hur man bokar ställe för kaffeserveringen och så vidare. Lotsen och patrulledaren hjälper till vid behov, men spejarscouterna har huvudansvaret.

FÖRHÅLLET TILL OMGIVNINGEN

Spejarscouten kan röra sig och fungera i olika omgivningar. Hen respekterar och känner naturen. Spejarscouten upplever att hen är en del av och trivs i naturen. Hen förstår hur den egna verksamheten påverkar omgivningen och vill verka för den. Spejarscouten följer principerna för hållbar utveckling.

HITTA NATUREN I STADEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten märker att det också i staden finns mycket natur och förstår att naturen har en viktig roll för människans välmående och för trivsels i en stad.

BESKRIVNING: Patrullen gör en promenad från kårlokalen till staden och patrullen gör observationer om naturen där.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder promenaden och stöder spejarna i att göra observationer.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper till med att genomföra aktiviteten i praktiken.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar **PLATS:** Stad

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållandet till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Naturkännedom, Skog

TIPS NUMMER 1: Vilda djur i stan. Många djur som lever i naturen förvirrar sig ibland till städer. Patrullen gör anteckningar om vilka livsmiljöer de observerat för olika djur. Hurudana djur och växer trivs i stadsmiljö? Ett känt exempel från några år tillbaka är berguven Bubi, som bodde i Helsingfors. Såväl åskådarna som spelarna i en fotbollsmatch mellan Finland och Belgien fick uppleva en spännande situation då berguven som bodde på stadion flög mitt under match ned till plan. Berguven satte sig på ribban på Belgiens mål och observerade vad som pågick i dens revir innan den försvann i skymningen. Vilka djur hör till stadsmiljön och vilka hör inte? Varför?

TIPS NUMMER 2: Stadsarternas behov. Under en promenad kan patrullen använda WWF:s övningar som stöd för sina observationer. Vilka arter trivs bra i staden eller i den stadsdel där spejarscouterna gör sina observationer?

Patrulledaren kan printa följande lista åt spejarscouterna. Spejarscouterna sätter ett kryss i rutan om de under utfärden ser någon av de saker som listas efter artnamnen.

- räv: en håla att bygga bo i, däggdjur som föda
- hare: öppna ängar, hö och tunn bark som föda
- ekorre: barrskog, frön och bär till föda, kvistar, mossor och skägglav för att bygga bo av
- igelkott: frodigt gräs, löv- och kvisthögar att bygga bo i, larver till föda
- kaja: byggnader att bygga bo i, stora träd för hela flocken att vara och övermatta i

sparv: öppen terräng, täta buskar som skyddsplats och lämpliga håll som bo gräsand: vatten, en skyddad plats för häckning, vattenväxter eller hö till föda

fasan: äng, ovårdade gårdar, granar för övernattningsställe för fåglar

sparvhök: lugna skogar för att häcka, småfåglar till föda

TIPS NUMMER 3: Håret blåser av. Patrullen går till en blåsig plats för att observera hur vinden påverkar vegetationen och för att mäta vindens hastighet. Patrullen ska ta med en vindmätare. I städer finns ofta platser där det blåser mycket. T.ex. längs med långa gator blir luftdraget tätare och snabbare. Patruller funderar över vilka för- och nackdelar vinden har för växtlighet. Patrullen mäter vindhastigheten på minst tre platser. Vad är det som gör att just de platserna är blåsiga?

TIPS NUMMER 4: Naturewatch Stadsnatur. WWF har sammanställt ett bra material för att observera naturen i stadsmiljö. Materialet finns på WWF:s materialbank på nätet, wwf.fi/mediabank/4610.pdf.

TIPS NUMMER 5: Liv på torget. Patrullen tar med sig en växt- och djurbok eller fungerande internetkontakt och går till torget i staden. Hur många olika arter finns på torget? T.ex. kan man hitta flera arter i hålligheter i stenläggningen på torget.

MILJÖREPORTER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten tar reda på om olika miljöproblem och hittar svar på frågor som hen funderar på.

BESKRIVNING: Spejarscouterna väljer ett problem eller fel som anknyter till miljön och intresserar dem. Problemet kan vara lokalt eller mer globalt. Miljöreportrarna tar reda på information om problemet och försöker hitta svar på problemet. Målsättningen är att spejarscouterna skriver en artikel till något medium om problemet de valt så att de genom artikeln kan dela med sig av den information de hittat och väcka åsikter och tankar.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren bekantar sig på förhand men hur man skriver en tidningsartikel och om olika möjligheter att få sin artikel publicerad. Hen funderar på de problem som spejarscouterna valt och för spejarscouternas artiklar vidare.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen går igenom vad som hör till att skriva en artikel tillsammans med patrulledaren. Hen hjälper spejarscouterna att söka information och att förstå svåra begrepp. Lotsen hjälper i situationer där det behövs hjälp av en vuxen för att publicera artikeln.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Stad, Hemma, Båten

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållandet till naturen, Ansvar för livsmiljön

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Miljö, Kreativt tänkande, Media, Påverkan, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Patrullen blir miljöreporter. Först går patrullen igenom de olika delarna i en tidningsartikel: rubrik, ingress, brödtext, bild, grafik och inforuta. Innan patrullen skriver artikeln är det bra att också fundera över hurudan artikel patrullen ska skriva: en nyhetsartikel, en notis, en intervju, en insändare eller ett reportage. Patrullen väljer någon olägenhet eller ett lyckande i sin närmiljö och skriver en artikel enligt artikeltypen de valt. Patrullen strävar efter att få sin artikel publicerad i lokaltidningen. Bra artikelämnen är t.ex. matsvinnet från skolmaten, onödigt elförbrukning, naturobservationer i hemtrakten eller annat dylikt.

TIPS NUMMER 2: Varför köpa om man kan låna? Patrullen tar reda på vad allt man kan hyra eller låna på hemorten – allt från böcker och filmer till kläder och maskiner. Patrullen tar också reda på hur många gånger i året någon viss pryl lånas eller hyrs? Vad är sådant som inte går att hyra i hemtrakten, men som det ändå skulle finnas ett behov för? Patrullen skriver en utvärdering eller en presentation till kårtidningen om de ställen och service de hittat.

TIPS NUMMER 3: Artnyhet. Patrullen undersöker läget för en art i Finland eller i världen och gör en nyhet på basis av undersökningen. Nyheten kan t.ex. presenteras som en rubrik med en kort beskrivning i kårtidningen, som en nyhetslik morgonsamling eller som en längre

nyhetstext med bilder och grafik. Det är bra för patrullen att komma ihåg att det också behövs positiva nyheter. Den färdiga nyheten kan patrullen t.ex. hänga upp på kårlokalens anslagstavla.

GEOCACHING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner sin hemtrakt. Hen förstår koordinatsystemet och kan använda sig av koordinater för lokalisering.

BESKRIVNING: Patrullen söker eller gömmer en geocach i närområdet.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren reserverar den utrustning som behövs för aktiviteten (gps, karta, kompass, geocach-utrustning, t.ex. en plastburk och ett häfte). Det går att geocacha med telefon, men det kan vara smidigare att göra det med en gps. Patrulledaren bekantar sig på förhand med koordinatsystemet och hur man använder det, eller bjuder in någon som känner till saken till mötet. Patrulledaren tar hand om informationsgången till spejarscouternas hem innan geocachaktiviteten.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att bekanta sig med koordinatsystemet eller hjälper hen att hitta en lämplig person att lära spejarscouterna om koordinatsystemet.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förhållandet till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Motion, Orientering, Medborgarfärdigheter, Vardagsfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Patrullen tar reda på var det finns cachar i närområdet. På internet finns en geocach-sida där alla cachar i Finland finns utmärkta. Innan patrullen rusar iväg till cacherna så lär sig patrullen under ledning av patrulledaren eller en gäst idén med ett koordinatsystem och hur man använder en gps-apparat.

TIPS NUMMER 2: Spejarscoutpatrullen gör en egen cach. På websidan geocache.fi finns instruktioner om hur man skapar en cach. Patrullen ska komma ihåg att det är den som skapat cachen som ska ta hand om den. Det lönar sig att grunda cachen på ett sådant ställe dit patrullen kan göra besök relativt lätt.

TIPS NUMMER 3: Spejarscouterna ritar egna kartor på basis av miljön. Till exempel kan en spejarscout få i uppgift att gömma en skatt i naturen som en annan spejarscout ska hitta med hjälp av en ritad karta. Det är bra att märka ut koordinater på den självritade kartan för att göra det lättare att söka skatten.

STADSETAPPEN FYRAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera program med hjälp av handledning åt sig själv eller åt en annan grupp. Spejarscouten kan beakta budgeten då hen planerar en utfärd för andra eller ett evenemang för den egna patrullen. Spejarscouten kan ta emot respons. Spejarscouten kan utvärdera sin egen verksamhet. Spejarscouten behärskar de färdigheter hen lärt sig under etappen.

BESKRIVNING: En fyr är en höjdpunkt som genomförs i slutet av etappen. Fyren börjar planeras redan under etappens planeringskedje. Den planerade fyren leder patrullen mot etappens målsättningar och finns som stöd då patrullen väljer vilka aktiviteter de ska genomföra. Inför varje fyr definierar patrullen spelregler, uppgiftsfördelning och ansvarsfördelning. Patrullen kan välja den fyr som känns roligast eller göra en helt egen plan för sin fyr.

111

- Patrullen väljer ett av de färdiga alternativen för fyren, eller planerar och förklarar en helt egen fyr. Målen för fyren sätts på en tillräckligt utmanande nivå tillsammans med lotsen.

BEFOLKNINGSSKYDD

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig att förstå nödlägen i sin egen hemstad och förbereder sig för inför en undantagssituation.

BESKRIVNING: Patrullen spenderar ett dygn i exil från sin hemstad på grund av ett fiktivt hot. Patrullen har med sig den utrustning de behöver för överlevnad.

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshandtering, Förmåga att fungera i grupp

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen deltar i utfärden tillsammans med patrullen och ser till säkerheten och hur spejarscouterna orkar mentalt. Lotsen stöder patrulledaren i att planera utfärden och funderar tillsammans vad man kunde göra under utfärden. Lotsen kan också planera en överraskning som avslut på en lyckad evakueringsutfärd.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren påminner patrullen under verksamhetsperioden att hålla sin lista över tre saker uppdaterad och väcker diskussion med jämna mellanrum om hur nödvändiga sakerna är. Med hjälp av lotsen ordnar patrulledaren en utfärd till ett befolkningskydd eller liknande. Patrulledaren planerar på förhand program till utfärden. Patrulledaren deltar i utfärden tillsammans med patrullen och ser till att patrullen använder sig av de färdigheter de lärt sig på förhand.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: I början av verksamhetsperioden skriver spejarscouten en lista över tre föremål som hen skulle ta med sig i en evakueringssituation. Längs verksamhetsperioden kan spejarscouten ändra sin lista efter hand då hen lär sig nya färdigheter och förstår nya saker.

Patrullen bekantar sig med ett befolkningskydd och bekantar sig med tillhörande utrustning, samt planerar på basen av det en utrustningslåda som skulle hjälpa dem att överleva i en evakueringssituation. Tillsammans med lotsen funderar patrullen över hurdana situationer de kan möta och förbereder lösningar på dem.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Spejarscouten packar sakerna från sin lista. Patrullen beger sig till en på förhand bestämd evakueringsplats (t.ex. ett befolkningskydd). Patrullen slår läger för 24 timmar på evakueringsplatsen. Tillsammans ser patrullen efter varandra och hur patrullmedlemmarna orkar under utfärden. Patrullen hittar tillsammans på aktiviteter att genomföra under evakueringen. Patrullen kan t.ex. leva sig in i ett rollspel eller spela barn i olika åldrar i en familj eller åldringar. Patrullen kan också hitta på egna spel eller ordlekar som tidsfördriv eller sjunga de sånger patrullmedlemmarna kommer ihåg ur sångboken. Under fyren kan också olika tilläggsutmaningar, som t.ex. en påhittad nödsituation, förekomma.

FYRENS UTVÄRDERING: Patrullen går tillsammans med lotsen igenom utmaningar och vad de lyckades med under dygnet och funderar på hur viktiga de saker som spejarscouten själv valde att ta med sig var. Patrullen funderar också på vad de skulle göra annorlunda om de skulle hamna i en riktig evakueringssituation. Patrullen kan också tillsammans fundera på hurdan gruppdynamiken var under dygnet.

Lotsen leder utvärderingsdiskussionen. Lotsen ger också respons åt spejarscoutpatrullen om planeringen och genomförandet av fyren. Samtidigt evalueras hela etappen. Under utvärderingen funderar patrullen på vad den lärt sig under den gångna etappen och fyren. Hurdana utmaningar har patrullen stött på under fyren och etappen? Vilka känslor har aktiviteterna och fyren väckt? Vilka saker saknades? Vad skulle patrullen göra annorlunda? Lotsen delger patrullen sin åsikt om etappen och fyren på ett ärligt och konstruktivt sätt. Lotsen ska komma ihåg att responsen är en utmärkt situation att lära sig.

Patrulledaren diskuterar med lotsen om den genomförda fyren och etappen. Efter fyren är det naturligt att blicka framåt med lotsen och göra preliminära planer för följande etapp.

STADSUTFÄRD

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan agera i sin näromgivning.

BESKRIVNING: Patrullen gör en utfärd till en främmande stad. Patrullen bekantar sig på förhand med stadens historia, sevärdheter och näringsliv. Under utfärden besöker patrullen stadens sevärdheter och bekantar sig med vardagen i staden. Efteråt utvärderar patrullen utfärden.

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper spejarscouterna att välja ett mål för sin utfärd. Tanken är inte att patrullen ska resa långt bort, för ofta kan t.om. grannstaden vara rätt så obekant för spejarscouterna. Förstås får patrullen göra en resa till t.ex. en västkust i en annan del av Finland. Lotsen tar på förhand reda på om kåren kan ge ett ekonomiskt bidrag för patrullens resa. Hen hjälper och ger råd för att hitta information och handleder spejarscouterna och patrulledaren genom att ställa frågor. Lotsen ser till att varje scout får sin åsikt hörd. Lotsen deltar i resan tillsammans med patrullen. Hen ser till att resan är säker och hjälper patrullen tillsammans med patrulledaren att lösa eventuella problem och missförstånd som uppstår under resan.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscouterna att välja ett resmål och söka information om det. Patrulledaren hjälper vid behov spejarscouterna att göra beslut om det verkar som att det är svårt för patrullen att fatta beslut. Under utfärden är patrulledarens uppgift att se till att varje spejarscout tar hand om sin ansvarsuppgift under resan. Vid behov hjälper patrulledaren spejarscouterna. Hen följer också med att varje spejarscout har en trevlig utflykt.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen väljer tillsammans ett mål för sin utfärd. Efter det bekantar sig patrullen med historia och nutid för resmålet, t.ex. genom att göra ett spel, en frågesport eller en kort presentation om målet. Patrullen funderar också på praktiska detaljer om resan (tidpunkt, hur man kan ta sig till staden, var patrullen åter och eventuellt övernattar, öppethållningstider, inträdesavgifter och så vidare).

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Patrullen genomför resan/utfärden enligt sin plan. Varje spejarscout eller spejarscoutpar ansvarar för en del av utfärden. Någon kan t.ex. ta hand om att orientera sig fram, en annan om vad patrullen ska äta och en tredje kan presentera sevärdheterna på basen av förhandsinformation hen bekantat sig med. Patrullen ser också till att den dokumenterar sin resa, t.ex. genom att fotografera eller att göra uppdateringar till sociala medier från utfärden.

FYRENS UTVÄRDERING: Patrullen utvärderar hela utfärden och hela etappen tillsammans. För utvärderingen kan bl.a. följande frågor användas som stöd: Vad var svårt, vad lyckades vi bra med? Vilken eller vilka kunskaper måste vi ännu öva på? Vilka sevärdheter kunde vi rekommendera åt turister som besöker staden? Vad kunde staden förbättra? Patrullen gör en artikel som publiceras på t.ex. kårens Facebook-sida.

Lotsen leder utvärderingsdiskussionen efter fyren om hur väl den och etappen lyckades. Hen handleder spejarscouterna att märka vad de lärt sig under etappen. Lotsen ger respons på vad spejarscouterna lyckats med och vid behov också utvecklingsidéer för kommande fyrar och verksamhetsplanering.

EGEN BUTIK

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vet vad som krävs för att genomföra en fyr som ett projekt. Spejarscouten genomför ett projekt med sin patrull.

BESKRIVNING: Patrullen planerar och genomför ett kortvarigt och småskaligt projekt där patrullen samlar medel för sin patrull.

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara del av något och att förbinda sig, Livshandtering

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper spejarscouterna att hitta och planera en lämplig företagsidé. Målsättningen är att gruppen väljer en lämpligt stor uppgift åt sig. Lotsens uppgift är att uppmuntra spejarscouterna att välja ett tillräckligt krävande projekt men ändå hålla fötterna på jorden. Lotsen hjälper spejarscouterna att komma ihåg att praktiska detaljer som anknyter till att driva en egen butik. Hen handleder spejarscouterna att fördela uppgifterna sinsemellan och uppmuntrar dem att ta hand om sitt ansvarsområde. Lotsen ser till att var och en får sin åsikt hörd. Lotsen deltar i projektet enligt spejarscouternas önskemål och behov. Hen följer med vad som pågår och ingriper vid behov före möjliga stötestenar. Lotsen ger patrulledaren och spejarscouterna utrymme att verka men är ändå närvarande.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder planeringen. Patrulledaren hjälper spejarscouterna vid behov att göra beslut och handleder spejarna att hålla sig till dem. Hen hjälper spejarscouterna att planera och genomföra projektet. Patrulledarens uppgift är att under projektet se till att varje spejarscout genomför sin egen ansvarsdel. Vid behov hjälper patrulledaren spejarscouterna. Patrulledaren ser också till att fyren blir en positiv upplevelse för varje spejarscout.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen beslutar tillsammans om en hurudan fyr de vill genomföra. Patrullen kan t.ex. ha en kiosk under en scoutfärdighetstävling, delta i en Restaurangdag eller Städdag, delta i en basar eller ordna kaffeservering under ett evenemang. Efter evenemanget listar patrullen vilka olika saker som ska beaktas i planering och förberedelser. Arbetsuppgifterna varierar från projekt till projekt. Sådana är t.ex. att planera och boka ett försäljningsutrymme, marknadsföring, att planera produkter till försäljning, att skaffa material och att förbereda produkter som ska säljas, att bygga en försäljningsplats, att ta hand om växelpengar, att göra arbetsturer och så vidare. Patrullen fördelar arbetsuppgifterna mellan patrullens medlemmar eller arbetsgrupper.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Patrullen genomför projektet enligt plan. Patrullen ser också till att projektet dokumenteras genom att t.ex. fotografera eller göra inlägg på sociala medier.

FYRENS UTVÄRDERING: Patrullen tar hand om det efterarbete som krävs. Patrullen tackar t.ex. de som hjälpt till med projektet, städar efter sig, returnerar de saker patrullen lånat och så vidare. Patrullen sätter sig en stund för att utvärdera hur fyren och hela etappen lyckades. Som hjälp för utvärderingen kan bl.a. följande frågor användas: Vad var svårt, vad lyckades vi bra med? Vilken färdighet eller sak måste vi ännu öva på?

Lotsen leder utvärderingsdiskussionen efter fyren om hur väl den och etappen lyckades. Hen handleder spejarscouterna att märka vad de lärt sig under etappen. Lotsen ger respons på vad spejarscouterna lyckats med och vid behov också utvecklingsidéer för kommande fyrar och verksamhetsplanering. Lotsen för också en mellanhandslagsdiskussion med patrulledaren, där lotsen kartlägger patrulledarens känslor, planer och utvecklingsmål.

RENOVERING

MÅLSÄTTNING: Patrullen kan göra planer och fördela uppgifter inom patrullen.

BESKRIVNING: Patrullen planerar och genomför en liten renovering eller ett småskaligt restaureringsprojekt.

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Ansvar för livsmiljön

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper spejarscouterna att välja en lämpligt stor renoverings- eller restaureringsutmaning. Målsättningen är inte att göra ett stort projekt, utan huvudmålsättningen för fyren är att lära sig att planera och genomföra ett projekt i samarbete med andra och att samtidigt öva vardagliga färdigheter. En viktig uppgift för lotsen är att hjälpa patrullen att hitta ett lämpligt renoveringsmål.

Lotsen hjälper spejarscouterna att märka alla praktiska detaljer som anknyter till projektet. Lotsen deltar i renoveringen i bakgrunden. Hen ger spejarscouterna goda råd och ser till att de har tillgång till den utrustning de behöver och de kunskaper som krävs för att genomföra sakerna.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder planeringen. Hen hjälper vid behov spejarscouterna att göra beslut och att hålla sig till dem. Hen hjälper spejarscouterna att planera och genomföra projektet. Patrulledarens uppgift under projektet är att se till att varje spejarscout bär ansvar för sin egen del.

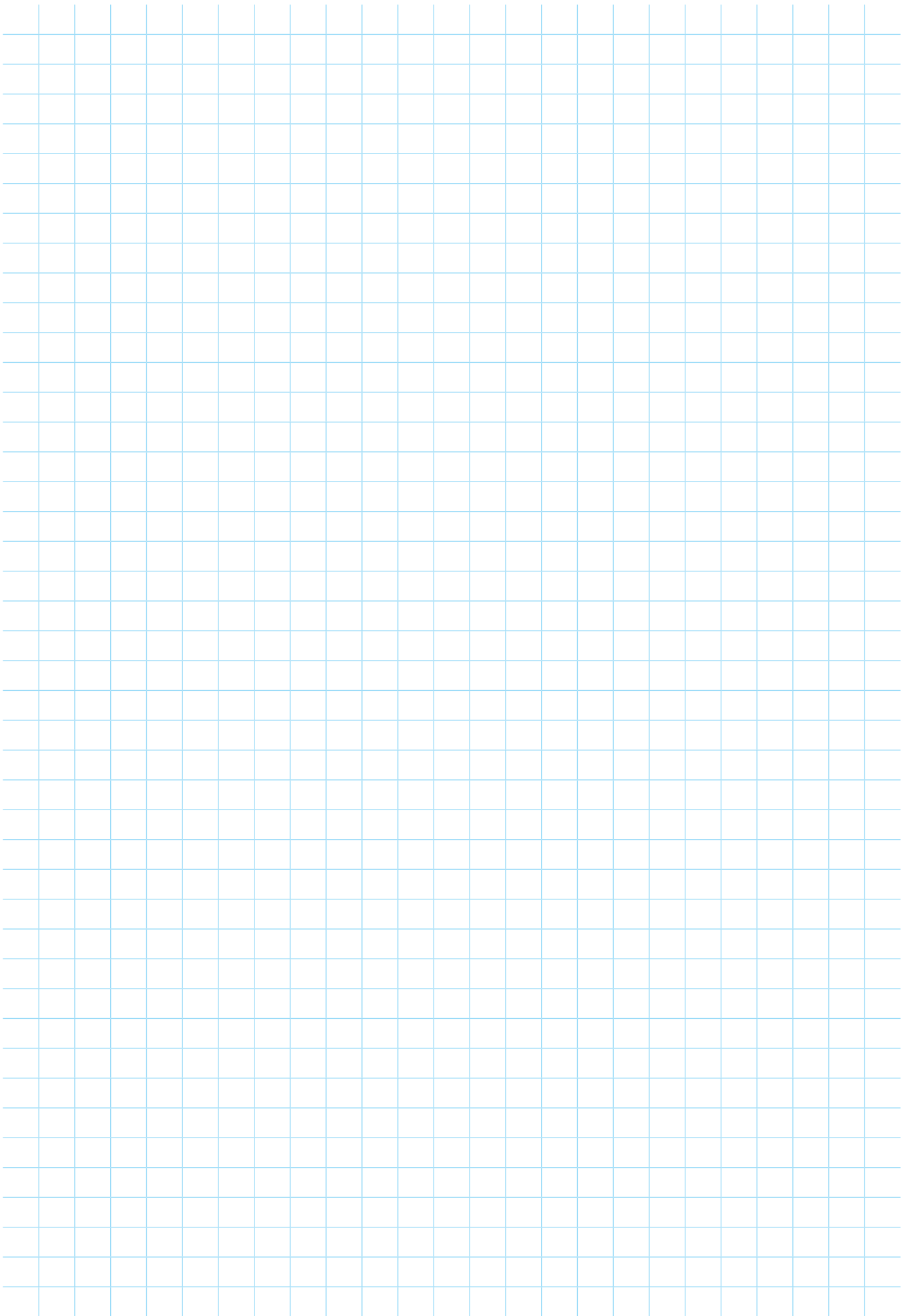
FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Patrullen söker tillsammans ett lämpligt mål för renovering eller restaurering. Patrullen kan göra sin renovering genom att t.ex. måla väggarna i kårlokalen, inreda en patrullmedlems rum, göra WC:n på kårlokalen mer trivsamt eller något liknande. Då patrullmedlemmarna gjort sitt beslut listar de vilka olika saker de ska beakta i planeringen och förberedelserna. Arbetsuppgifterna varierar beroende på projekt, men kan till exempel vara att skaffa material och transportera det till renoveringsplatsen, att flytta och skydda olika föremål, den egentliga renovering, städning eller att slutföra renoveringen. Patrullmedlemmarna funderar över vem som gör vad under renoveringen.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Patrullen genomför renoveringen enligt plan. Patrullen reserverar ett lämpligt veckoslut för renoveringen, eftersom det troligen krävs mer tid än en dag för renoveringen. Patrullen ska också reservera tid för att städa efter sig och för att returnera saker de lånat. Patrullen ser också till att dokumentera projektet genom att fota eller göra uppdateringar i sociala medier, gärna redan under planeringsskedet. Någon av spejarscouterna kan vara ansvarig för maten under renoveringsdagen men det här kan också vara patrulledarens eller lotsens uppgift.

FYRENS UTVÄRDERING: Patrullen tar hand om det efterarbete som måste göras. Patrullen tackar dem som har hjälpt till, städar efter sig, returnerar de saker den lånat (efter att ha vårdat dem) och så vidare. Patrullen sätter sig en stund för att utvärdera hur fyren och hela etappen lyckades. Som hjälp för utvärderingen kan bl.a. följande frågor användas: Vad var svårt, vad lyckades vi bra med? Vilken färdighet eller sak måste vi ännu öva på?

Lotsen leder utvärderingsdiskussionen efter fyren om hur väl den och etappen lyckades. Hen handleder spejarscouterna att märka vad de lärt sig under etappen. Lotsen ger respons på vad spejarscouterna lyckats med och vid behov också utvecklingsidéer för kommande fyrar och verksamhetsplanering. Lotsen för också en mellanhandslagsdiskussion med patrulledaren, där lotsen kartlägger patrulledarens känslor, planer och utvecklingsmål.

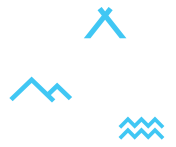

TILLÄGGSETAPPER

JAGETAPPEN

115

MÅLSÄTTNING: Målsättningen med jagetappen är att spejarscouten utvecklar sig själv och vågar vara sig själv. Spejarscouten kan också ta hand om sina vänner och sina vänskapsrelationer.

BESKRIVNING: Spejarscouten kommunicerar en bild av sig själv med hjälp av bild, ljud eller text och kan granska medier kritiskt. Hen lär sig vänskapsfärdigheter och deltar i olika evenemang riktade till spejarscouten. Hen njuter av livet med sig själv och andra.

➤ Alla etappens obligatoriska aktiviteter görs före fyrens förverkligande.

KURSTAGNINGSSKEDE

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan fatta gemensamma beslut och planera olika projekt.

BESKRIVNING: Spejarscouterna fattar beslut tillsammans i frågor som anknuter till etappen och planerar fyren.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren bekantar sig noggrant med spejarscouternas program på förhand, så att hen kan presentera det för sin patrull. Patrulledaren ska vara entusiastisk och hjälpa spejarscouterna att välja en lämplig etapp med passande aktiviteter och en fyr åt sig. Patrulledaren tar med sig spejarscoutprogrammet för patrullen att läsa, antingen på papper eller elektroniskt.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att se till att spejarscoutpatrullen väljer inspirerande aktiviteter åt sig och lämpligt utmanande tips för genomförande av fyren. Lotsen ser också till att patrullen bekantar sig med kårens och förbundets verksamhetsplan i planeringskedjet och plockar med spejarscoutevenemangen i sin egen verksamhet. Då aktiviteterna utförs ska lotsen se till att målsättningarna för aktiviteterna uppfylls på det sätt patrullen valt att förverkliga aktiviteten. Tanken är att patrullen också ska lära sig något nytt och inte bara repetera det de lärt sig som äventyrsscouten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Att vara en del av något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ledarskap, Scoutkultur, Sociala färdigheter, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Patrullen övar på mötesrutiner. Patrullmedlemmarna klär sig i scoutklädsel till mötet, ber om ordet och för protokoll. Under de första etapperna är det bra om lotsen är ordförande, medan patrulledaren kan vara ordförande under senare etapper. Patrullen kan bekanta sig med programmet innan mötet, så att lotsens och patrulledarens presentation inte avbryter mötet. Då spejarscouterna får mer erfarenhet får de allt mer ansvar för beslut och verksamhetsplanen skrivs helt och hållet av patrullen. Under de första etapperna kan lotsen och patrulledaren göra preliminära val åt patrullen, den nästan färdiga verksamhetsplanen slutför sedan patrullen tillsammans.

Tanken är att spejarscouterna ska lära sig formellt mötesbeteende. Patrullens uppgift är att i mån av möjlighet bestämma om vilken etapp de gör och vilka aktiviteter de tänker utföra under etappen. Patrullen kan också besluta om fyrens innehåll.

Föredragningslistan för mötet kan t.ex. se ut så här:

1. Presentation av etappen: Etappen och tanken bakom etappen presenteras kort.
2. Presentation av fyren: Fyren och eventuella alternativ presenteras kort. Planering av några alternativa fyror.
3. Presentation av aktiviteterna: Aktiviteterna presenteras kort.
4. Val av fyr och målsättning: Lotsen ger alternativa teman för fyren och patrullen väljer sitt favoritämne och väljer målsättning inför fyren. Fyren och de utmaningar som relaterar till den specificeras ännu under etappen.
5. Val av aktiviteter: Patrullen väljer aktiviteter ur en lista som lotsen sammanställt. Lotsen har kanske plockat bort några aktiviteter från listan innan hen ger patrullen valmöjlighet. Tanken är att patrullen ska

välja sådana aktiviteter som stöder genomförandet av fyren.

6. Val av ordning: Patrullen väljer i vilken ordning aktiviteterna utförs och på basis av det görs en stomme för verksamhetskalendern. Hoppa över den här punkten åtminstone under första etappen.

7. Ansvarsuppgifter: Presentation av ansvarsuppgifter d.v.s. ledarskapsuppgifter i ett äventyrsscoutlag och till etappen tillhörande ansvarsuppgifter i den egna gruppen. Dessutom planeras den preliminära tidpunkten för ansvarsuppgifterna och fördelningen av dem.

TIPS NUMMER 2: Att göra ett avtal. Patrullen gör tillsammans ett avtal. I avtalet skriver patrullen de gemensamma spelreglerna för följande halvårsperiod. Till exempel de aktiviteter som patrullen kommer göra och de evenemang patrullen kommer delta i skrivs in i avtalet. Patrulledaren kan lova att arrangera de planerade aktiviteterna på ett roligt sätt, lotsen ordnar en trevlig utflykt och spejarscouterna lovar att de deltar i åtminstone en av kårens medelsamlingskampanjer. Avsikten är att öva på att göra upp ett avtal och att också hålla det. Det lönar sig att göra avtalet tillräckligt detaljerat. Avtalet kan också fungera som verksamhetsplan eller åtminstone som ett utkast för den. Dessutom kan patrullen, om den så vill, komma överens om eventuella följder om någon inte följer avtalet. Det är lotsens uppgift att se till att följderna för att bryta mot kontraktet och andra punkter i avtalet är mätfulla.

KOMMUNIKATION

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig olika former av kommunikation och kan använda dem enligt god sed. Spejarscouten förstår upphovsrätt då hen publicerar egna och andras alster.

BESKRIVNING: Spejarscouten berättar i text, i bilder, genom film eller med hjälp av ljud om sig själv eller sin patrull. Spejarscouten lär sig olika sätt att dra nytta av publikationer.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar aktiviteten och skaffar det material som behövs för att göra aktiviteten. Vid behov ber hen lotsen om hjälp. Patrulledaren bör komma ihåg att alla inte tycker om att uppträda. Patrulledaren uppmuntrar de blyga i patrullen att delta och lugnar ned de aktiva patrullmedlemmarna så de ger utrymme åt de mer tystlåtna.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen stöder patrulledaren i aktiviteten. Vid behov deltar lotsen som stöd för patrulledaren under aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Annan, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet, Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Media, Sociala färdigheter, Vardagsfärdigheter, Pyssel, Framträda, Medborgarfärdigheter, Kreativt tänkande, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Vi skriver ett brev. Patrullen skriver ett brev till en utvald mottagare. Det kan vara en vänkår eller en spejarscoutpatrull i grannkåren. Brevet kan också vara till presidenten, kårchefen eller motsvarande. Patrullen kommer överens om motivet till brevet och vad den vill berätta för mottagaren. Temat för brevet kan vara något aktuellt som är på tapeten just då eller kan beröra t.ex. patrullens utfärd eller ett evenemang.

TIPS NUMMER 2: Bild. Patrullmedlemmarna presenterar sig med hjälp

av bilder så som t.ex. olika vykort eller andra bildkort. Med hjälp av bilder kan man också fundera över hur andra ser på en själv. En bild säger mer än tusen ord. Patrullen fotograferar olika miner och gester och tolkar fotografierna. En hurudan bild kan jag publicera av någon annan? Var hamnar bilderna då man lägger ut dem på nätet. Viktigt är att spejarscouten förstår att en bild man laddat upp på internet aldrig går att ta bort helt och hållet. På internet hittar du lätt instruktioner för publicering av fotografier och hur man ska bete sig på nätet.

TIPS NUMMER 3: Video. Patrullen bekantar sig med hur man använder en videokamera och övar olika filmningstekniker t.ex. med telefonen. Spejarscouterna kan göra en video som visar för deras vänner om något som berör den egna scoutingen, t.ex. ett bra evenemang, tävlingar, utfärder eller läger. Den färdiga videosnutten kan patrullen skicka till en spejarscoutpatrull i grannkåren eller till sin egen vänkår. Spejarscouterna kan också visa filmen för sådana kompisar som ännu inte är med i scouterna. Patrullen kan delta med sin film i någon aktuell filmutmaning, eller utmana de övriga spejarscoutpatrullerna i regionen på tävling.

TIPS NUMMER 4: Ljud. Patrullen gör en ljudinspelning och lyssnar på sina egna röster. Låter rösterna som på riktigt? Patrullen kan också göra ett hörspelell eller en berättelse som bandas in. Ljudet kan vara tal, instrumentalt eller annars bara självproducerat. Med hjälp av ljud kan patrullen t.ex. göra en lämplig frågesport för äventyrsscouternas detektiv-specialmärke, i vilken äventyrsscouterna ska gissa vad som händer utifrån de ljud som hörs. Då ni planerat ljudvärlden kan ni lägga till repliker och tillslut banda in

TIPS NUMMER 5: Scoutpublikationer. Patrullen skriver om sin egen utfärd eller sitt läger till kårens tidning, till Scoutposten eller till en lokaltidning. Till texten kan patrullen lägga bilder som passar till innehållet och som man kan och får publicera. Det är bra om bilden är medryckande och passar ihop med texten. Hurdan är en medryckande bild? Spejarscouterna granskar sina bilder före publiceringen och funderar om bilderna kan publiceras. Passar bilderna till den text ni skrivit?

KOMPISFÄRDIGHETER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten uppskattar sin egen kropp och bygger upp en positiv självbild genom att stärka sitt självförtroende. Spejarscouten kan ta hand om sig själv och sina kompisrelationer. Spejarscouten kan ta en kompis känslor i beaktande.

BESKRIVNING: Spejarscouten stärker sin egna, positiva självbild och kan stödja sin kompis i att utveckla hens självbild. Spejarscouten övar på att upprätthålla kompisrelationer i olika situationer.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren reserverar det material som behövs och planerar aktiviteten tillsammans med lotsen. Patrulledaren uppmuntrar spejarscouterna att leva sig in i övningarna och ta i beaktande patrullens blygare medlemmar och uppmuntrar dem att delta.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen stöder patrulledaren i att planera aktiviteten. Lotsen kan hjälpa patrulledaren, speciellt i att uppmuntra spejarscouterna.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Läger, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet, Att vara del av något och att förbinda sig, Värdesätter mänskligheten

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Egenvård, Kreativitetänkande, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Självbild. Ett gott självförtroende påverkar också kompisrelationer och att få nya vänner. Det här tipset hjälper spejarscouten att skapa en positiv kroppsbild av sig själv och också hjälpa andra att göra det.

Operation vänskap är en aktivitet ur WAGGGS:s kampanj Free Being Me för att främja en positiv självbild. Varje patrullmedlem får i tur och ordning ett textmeddelande av sin vän. Lotsen eller patrulledaren förmedlar meddelandena på lappar åt spejarscouterna och ger följande instruktioner:

"I meddelandet delger er vän att hen är bekymrad över sitt utseende,

eftersom hen upplever att det inte motsvarar skönhetsmyten. Din uppgift är att skriva ett svar åt vännen där du ifrågasätter skönhetsmyten och det att vännen skulle behöva se annorlunda ut. Målsättningen är att övertyga vännen om att det är onödigt att eftersträva skönhetsmyten och att det är omöjligt att uppnå dem."

Lotsen eller patrulledaren skriver färdigt små meddelanden på lappar. Ett meddelande kan vara t.ex. "Jag ser så fet ut idag att jag inte kommer på danslektion." Vad kunde man svara på det här meddelandet? Hur berättar ni åt personen att hen ser bra ut precis som sådan och att det viktigaste på danslektionen är att ha roligt och att lära sig att dansa?

Lotsen eller patrulledaren ber om några svar av spejarscouterna. Förslag på bra svar är t.ex. "Jag tycker att du är bra precis som du är", "Tanken är att ha roligt och att lära sig nytt under danslektionen, inte att se ut på ett visst sätt", "Det är slöseri med tid att oroa sig om sitt utseende, om det förhindrar dig från att ha roligt".

Varje patrullmedlem tar ett meddelande och ger den åt patrulledaren eller lotsen, som sedan läser lappen högt så att alla hör. Spejarscouternas uppgift är att hitta på ett svar, där hen tar avstånd ifrån skönhetsmyten. Efter det kan patrullen tillsammans hitta på ett annat bra svar, innan det är följande spejarscouts tur.

TIPS

- Om ni har tid och alla har en telefon, kan ni också skicka meddelandet som ett textmeddelande eller ett WhatsApp-meddelande. Var ändå noga med att tonen på diskussionen hålls positiv också digitalt.
- Påminn deltagarna om att om de själva, eller någon de känner, får negativa eller sårande meddelande (om en själv eller någon annan) bör de berätta om det åt en vuxen. Om meddelandena finns publicerade på en webbsida ska man också meddela sidans ägare.

Källa: Free Being Me. Free Being Me-materialet innehåller massvis av övningar för att stärka barn och ungdomar genom att förbättra kroppsligt självförtroende och självkänsla. Svenska Scouternas material för 11-14-åringar hittar du här: www.scouterna.se/ledascouting/files/2016/05/11-14--r-FreeBeingMe3.pdf

TIPS NUMMER 2: Jag får vara unik. Spegel: Varje person ser annorlunda ut sedd genom en spegel. Patrullen gör en spegel av spegelskärvor och murbruk åt varje patrullmedlem. Kom ihåg säkerheten då ni gör speglarna, eftersom skärvorna är vassa. Att göra en spegel tar en ganska lång stund, så det lönar sig att göra dem på en utfärd eller ett läger. Spegeln visar en bild som är unik, liksom den som tittar i spegeln. Titta slutligen på de andra patrullmedlemmarnas speglar.

Gör en stilren spegel för ett vårfönster, som reflekterar ljustrålarna vackert i rummet.

Material:

- underlag i trä
- spegelskärvor
- lim
- ståltråd
- fogmassa
- skyddshanskar
- skyddsglasögon

1. Skär lämpliga bitar av spegeln, cirka 1 cm x 1 cm. Bitarna behöver inte vara kvadrater, också trianglar och bitar i annan form duger fint. Det är inte svårt att skära bitar av spegel. Du behöver en glaskniv eller mosaik sax. Kom ihåg skyddsglasögon! Det flyger lätt skärvor. Du kan också använda en hammare istället för en glaskniv eller en mosaik sax för att göra bitar av spegel. Placera då spegeln mellan två papper och slå lätt med hammaren.

2. Limma bitarna på träunderlaget. Lämna ca 2 mm mellanrum mellan bitarna. Ibland måste man vänta på att limmet torka, för annars kan bitarna lätt glida till fel ställe. Låt torka till följande dag. Om limmet inte har torkat ordentligt kan bitarna lätt lossna i fogningen.

3. Blanda fogmassan enligt anvisning. För varje spegel behövs några deciliter pulver. Fogmassan får vara rätt så tjock.

4. Ta på skyddshandskarna och bred ut fogmassan på spegeln. Vänd på spegeln i dina händer, så att fogmassan breder ut sig i alla fogarna. Putsa bort den extra massan från spegelbitarna med hjälp av ett papper eller ett tyg. Spegelarna blir ännu i det här skeden grumliga, men är inte täckta av fogmassan. Låt torka till följande dag.

5. Städa efter dig. Kom ihåg att INTE tömma fogmassan i avloppet.

6. Då fogmassan torkat kan du tvätta och putsa spegeln under rinnande vatten.

Häng upp spegeln i fönstret och beundra ditt verk!

Varje spejarscout ställer sig i tur och ordning framför spegeln. Spejarscouten ser sig själv i spegeln och säger tre positiva saker om sig själv och skriver ner dem. Då alla sett sig själv i spegeln ställer sig spejarscouterna framför spegeln parvis. Nu ska spejarscouten nämna tre positiva saker om sin vän som hen ser i spegeln. Sådär fortsätter man tills hela patrullen har stått framför samma spegel. Efteråt listar patrullen ännu tre positiva saker om hela patrullen. Slutligen går patrullen igenom alla de positiva sakerna och diskuterar hur det kändes att få positiv respons. Kunde spejarscouten ge mer positiv respons åt sina närstående på daglig basis? Går det att göra samma för en okänd? Mer tips hittas i Free Being Me-materialet.

(Ifall ni inte vill göra speglar så kan patrullen ta med en spegel till mötet.)

TIPS NUMMER 3: Gott uppförande. Patrullen ordnar en liten fest, t.ex. för att fira en god placering i en scoutfärdighetstävling. Under festen reflekterar patrullen över hurudana saker man kan berätta om en kompis åt andra. I början av festen ger patrulledaren eller lotsen ett papper med en hemlighet åt varje deltagare. Spejarscouternas uppgift är att hålla den egna hemligheten hela kvällen och samtidigt att försöka få någon annan att avslöja sin hemlighet genom att ställa olika frågor. Slutligen diskuterar patrullen om hurudana hemligheter man ska hålla för sig själv. Hur svårt är det att undvika att berätta om något då de andra frågar hela tiden. Vad är tillit och hur uppnår man det?

TIPS NUMMER 4: Jag och andra. Patrullen planerar och skapar en egen tidning. Hur ser just er patrulls tidning ut? Vad skulle tidningen handla om? Patrullen inkluderar varje patrullmedlems intresse i tidningen. Intressena kan inkluderas i tidningen som urklipp, bilder o.s.v. Patrullen kan t.ex. göra en liten presentation eller skriva en artikel om varje patrullmedlem. Patrullen går igenom den färdiga tidningen tillsammans. Spejarscouterna märker hur olika intressen det finns t.o.m. inom patrullen.

MEDIKRITIK

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan läsa publikationer och granska media kritiskt. Spejarscouten förstår att allt som hen ser, hör och läser inte nödvändigtvis är sant.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar aktiviteten med lotsen. Hen bekantar sig med upphovsrätt på förhand och lär sig vid behov tillsammans med lotsen att använda olika bildredigeringsprogram. Patrulledaren reserverar det material som behövs för aktiviteten med hjälp av lotsen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen stöder patrulledaren i planeringen och genomförandet av aktiviteten. Vid behov hjälper hen patrulledaren att skaffa material och deltar i aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 eller flera timmar

PLATS: Kårtokal, Stad, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Uppriktighet

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Media, Kreativt tänkande, Medborgarfärdigheter, Samhälle, Påverkan

TIPS NUMMER 1: Jag som del av sociala medier. Spejarscouterna tänker tillbaka på sin egen barndom. Hurudan möjlighet hade de att vara en del av sociala medier? Spejarscouterna funderar vilka alla kanaler i sociala medier de tar del av. Var och en kan t.ex. rita en livslinje och skriva i den när olika kanaler av sociala medier har blivit en del av deras liv. Slutligen kan spejarscouterna jämföra sina resultat och fundera vilka saker som inverkat på hurudana linjerna är för spejarscouterna. Är alla nödvändiga? Också lotsen eller någon annan kan göra en livslinje för jämförelse.

TIPS NUMMER 2: Nyhetsreporter. Patrullen indelas i två gruppen. Den ena gruppen förbereder en sketch eller en liten teater (längd ca 5 minuter) där spejarscouterna visar en händelse. Sketchen kan basera sig på verkliga händelser eller vara en påhittad berättelse där t.ex. en konfliktsituation mellan två personer ingår. Den andra gruppen visar sketchen åt andra gruppen, som är TV-reportrar med uppgiften att rapportera om händelsen. Reporterarna avlägsnar sig från rummet direkt efter sketchen. De funderar och förbereder sedan en nyhet utifrån vad de sett för kvällsnyheterna. Reporterarna får inte prata sinsemellan eller

göra anteckningar. Sedan återvänder reporterarna till rummet, en i taget. Varje reporter har tre minuter på sig att presentera sin nyhet. Patrullen skriver huvuddragen i varje nyhet på ett papper som hänger på väggen. Då TV-reportern har presenterat sin nyhet, får hen stanna kvar för att lyssna på de andras nyheter utan att kommentera dem. Då alla nyheter har presenterats tejar patrullen pappret på väggen i rummet. Patrullen jämför resultaten och diskuterar vad de lärt sig av övningen.

Frågor åt reporterarna: Vilka saker var lätta att minnas och att rapportera om? Vilka var svårast? Vad gjorde du om du inte kom ihåg någon detalj noggrant?

Frågor åt skådespelarna: Föll något relevant bort från nyheterna? Rapporterade reporterarna om händelserna på ett exakt sätt?

Avsluta med en gemensam diskussion där alla deltar: Hurudana förväntningar hade du inför nyheterna? Borde nyheterna vara objektivt rapportering eller får de innehålla kommentarer och åsikter av journalisterna? Är det alltid tydligt vad som är fakta och vad som är en åsikt? Hur pålitlig information får man från TV-nyheter?

Tips för patrulledaren och lotsen: Förbered dig att vid behov ge exempel på och fakta om sådana situationer och fenomen då nyhetsrapporteringen varit vilseledande. Du kan också göra "nyheterna" mer levande genom att göra en stor TV-ruta i papp och ge reporterarna riktiga eller leksaksmikrofoner.

TIPS NUMMER 3: Bildredigering. Spejarscouterna övar på att redigera bilder med hjälp av olika bildhanteringsprogram eller appar i en mobil. Patrullen söker efter bra och dåligt redigerade bilder på nätet. En hurudan bild är en bra redigerad bild? På vilket sätt syns det om bilden är redigerad? I hurudana situationer redigeras bilder i medier, kompisgäng osv? Patrullen jämför redigerade bilder med de ursprungliga bilderna. Patrullen fotograferar patrullmedlemmarna och placerar dem i ett annorlunda landskap genom att redigera bilderna. Patrullen bekantar sig med vad upphovsrätt är och med var man kan publicera vilka bilder.

TIPS NUMMER 4: Olika synvinklar. Patrullen väljer en tidningsartikel som den gör en ny nyhet av genom att använda sig av motsatt synvinkel eller sin egen åsikt. Patrullen kan också söka artiklar skrivna om samma saker men ur olika synvinklar, t.ex. om tjuvjakt av varg. Utifrån de olika synvinklarna reflekterar patrullen om rätt och fel. Är någon artikel fullständigt rätt och någon fullständigt fel? Hurudana baktankar finns bakom artikeln? Vem drar nytta av artikeln? Varför är artikeln skriven ur just den synvinkeln?

SPEJARSCOUTEVENEMANG

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten deltar i ett spejarscoutevenemang eller en scoutfärdighetstävling som förbundet eller Finlands Scouter ordnar. Spejarscouten får erfarenhet av ett scoutevenemang utanför den egna kåren.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen deltar i ett evenemang som ordnas av förbundet FiSSc eller Finlands Scouter.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper patrullen med praktiska saker, som att samla ihop tävlingsutrustning. Patrulledaren tar reda på hurudana tävlingar och evenemang som ordnas för spejarscouter och motiverar spejarscouterna att delta genom att berätta hurudana evenemang hen själv deltagit i och hurudana erfarenheter hen fått genom det.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen uppmanar spejarscouterna att delta som patrull i ett evenemang och berättar för patrullen hurudana evenemang de kunde delta i. Vid behov hjälper lotsen med anmälan, att samla ihop utrustning och ta reda på om evenemangets kostnader, samt om kåren ekonomiskt stöder spejarscouternas deltagande i evenemang. Lotsen handleder spejarscouterna att utvärdera hur lyckat evenemangets olika delar var ur olika synvinklar.

AKTIVITETENS LÄNGD: En dag

PLATS: Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Första hjälpen, Ute- och lägerfärdigheter, Tävlingar, Hantverk, Motion, Scoutkultur, Scoutfärdigheter, Konstruktioner, Verktyg, Orientering

TIPS NUMMER 1: Kårtävlingar. Patrullen deltar i en scoutfärdighetstävling för spejarscouter som grannkåren ordnar.

Patrullen förbereder sig inför tävlingen genom att tillsammans packa den utrustning som behövs. Efter tävlingen går patrullen igenom vad som gick bra och vad som kunde ha gått bättre. Finns det någon färdighet som patrullen inte kunders som de borde öva på?

TIPS NUMMER 2: Ett evenemang i kårområdet eller i förbundet. Patrullen deltar i en spejarscoutdag eller ett JOTA/JOTI evenemang som kårområdet eller förbundet ordnar. Förbundet och de finska scoutdistrikten ordnar olika evenemang för spejarscouten under året. På förbundets och de finska scoutdistrikternas webbplatser finns mycket tilläggsinfo om evenemang och anmälan till dem.

MED EGNA HÄNDER

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan göra ett föremål genom att använda sig av olika tekniker och material. Spejarscouten lär sig ett nytt sätt att tillverka prydnads- och bruksföremål.

BESKRIVNING: Spejarscouten gör ett hantverk genom att använda sig av olika material och tekniker.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren skaffar det material som behövs och eventuella anvisningar och idéer. Patrulledaren ansvarar för säkerheten och ber vid behov en vuxen lära ut en ny färdighet.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att planera aktiviteten och att skaffa det material som behövs.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2-5 timmar

PLATS: Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkännedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Pyssel, Hantverk, Kreativt tänkande, Konstruktioner, Knopar och surrningar, Eld, Verktyg, Miljö

TIPS NUMMER 1: Skogens produkter. Patrullen färgar läder, garn eller tyg med hjälp av material ur naturen. Exempelvis blåbär, björk och lök ger fin färg åt garn och tyger. Notera att det behövs mycket tid och rent vatten för att färga och för materialet att torka.

Patrullen gör en kniv av en täljsten och genom att använda sig av olika verktyg ett prydnadsföremål som t.ex. en kopp för doft som placeras på bastustenarna eller ett smycke. Täljsten kan skaffas t.ex. via ett stenhuggeri.

TIPS NUMMER 2: Smedja. Patrullen gör en lätt smideprodukt med hjälp av eld och sten. Produkten kan vara t.ex. en ampelkrok eller ett smycke. Patrullen tar brandsäkerheten i beaktande och den skyddsutrustning som behövs, t.ex. tjocka handskar som isolerar värme samt skyddsglasögon. Den smidbara metallen ska vara rätt så tunn, så att värmen från elden räcker till. Gå igenom verktygen med materialförvaltaren.

TIPS NUMMER 3: Jag sticker eller virkar. Patrullen lär sig att sticka eller virka. Genom att virka med mattor kan man göra pannunderlägg eller olika korgar. Instruktioner finns lättillgängliga på webben. Spejarscouten kan också göra ett gemensamt lapptäcke. Om spejarscouterna har virkat eller stickat tidigare ska de gärna välja ett mer krävande arbete. I samband med att sticka kan man också bekanta sig med tovning.

TIPS NUMMER 4: Bruksföremål. Spejarscoutpatrullen gör ett bruksföremål av ett material de valt. Man kan göra ett pannunderlägg, t.ex. av små runda bitar björk, som slipas och limmas på ett underlag. Om man vill kan man dekorera de små runda björkringarna med en kolv. Genom tygtryck kan spejarscouterna göra ett scoutigt dynvar för sig.

TIPS NUMMER 5: Att reparera gammalt. Spejarscouten reparerar eller fixar ett gammalt föremål som är viktigt för hen. Det kan vara frågan om ett smycke, en gammal leksak eller något klädesplagg som gått sönder. Samtidigt kan ni passa på att fundera varför spejarscouterna valt just de föremålen. Varför är det viktigt? Varför har spejarscouten inte velat göra sig av med saken? Vilka känslor väcks hos spejarscouterna då prylen är som ny?

LEDARSKAPS- ELLER ANSVARSUPPGIFT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan ta ansvar. Hen planerar sin verksamhet och tar hand om den överenskomna ledarskaps- eller ansvarsuppgiften. Spejarscouten kan ta emot respons.

BESKRIVNING: Spejarscouten genomför ensam eller tillsammans med sitt par en tillfällig och ledd ledarskaps- eller ansvarsuppgift inom eller utanför gruppen och får respons på uppgiften. Spejarscouten får stöd till sin uppgift av patrulledaren eller av en vuxen.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar tillsammans med lotsen och patrullen ledarskaps- och ansvarsuppgifter som passar var och en av spejarscouterna eller spejarscoutparen. Patrulledaren hjälper spejarscouterna att planera uppgifterna och deras innehåll. Hen ser till att varje spejarscout vet vad hen ska göra och att varje spejarscout har tillgång till den utrustning som behövs till uppgiften. Patrulledaren ger i samarbete med lotsen spejarscouterna feedback för deras uppgifter.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen leder övningen, antingen direkt eller indirekt genom patrulledaren. Lotsen ser till att ledarskaps- eller ansvarsuppgiften är lämpligt stor för varje spejarscout. Då man funderar på ledarskaps- och ansvarsuppgiften är det bra att komma ihåg att det är frågan om en handledd och tillfällig uppgift. Lotsen hjälper till att ta kontakt och med de praktiska arrangemangen. Vid behov hjälper också lotsen till att planera genomförandet av uppgiften, t.ex. genom att handleda spejarscouterna att fundera på hurdana aktiviteter som lämpar sig för de yngre åldersgrupperna och att vid behov också ge konkreta tips för att planera och dra aktiviteterna.

Lotsen leder också responsdiskussionen efter uppgiften. Om aktiviteten har genomförts som ledarskapsövning, är det bra att också utnyttja responsen av kaptenerna eller akelan. Lotsen ser till att också kaptenerna och akelan vet hurdan uppgiften har varit. Det lönar sig att föra responsdiskussionen rätt så snart efter aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: Några kvällar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkännedom och självutveckling, Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Ledarskap, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Jag deltar i att ordna en expedition. Spejarscouten deltar i att ordna en expedition, alltså ett äventyrsspel. Spejarscouten ansvarar tillsammans med ett par om en angiven uppgift under expeditionen. Uppgiften kan t.ex. vara att fungera som en kontrollant.

TIPS NUMMER 2: Vägörenhet. Spejarscouterna deltar i något välgörenhetsevenemang. Det kan t.ex. vara att delta i ett evenemang som an knyter till gemensamt ansvar eller att fungera som en bössinsamlare under Hungerdagen.

TIPS NUMMER 3: Serviceevenemang. Patrullen planerar och förverkligar ett scoutserviceevenemang i kåren. Evenemanget ordnas för en annan åldersgrupp. Exempel på evenemang är t.ex. överraskningar, som att unna en grupp något speciellt på ett läger eller att reda upp ett råddigt materialförråd.

Spejarscouterna kan tillsammans reflektera över hur det känns att vara mål för service eller då en annan har skött något som gynnar alla kårmedlemmar utan att ha blivit ombedda att göra det. Patrullen hittar på små servicetjänster, som kan genomföras då det finns tid för det. Efter evenemanget diskuterar patrullen om stämningen under evenemanget och efter det. Hurdan feedback gav de andra? Hur kändes det för spejarscouten själv efter evenemanget? Hur kunde man genomföra evenemanget bättre nästa gång?

TIPS NUMMER 4: Traditionella lekar och spel. Spejarscouterna planerar och genomför en traditionell lekkväll för vargungarna eller äventyrsscouterna. Spejarscouterna tänker tillbaka på vilka lekar och spel de gillade som yngre. Genom lek- och spelkvällen kan man föra över kårens gamla traditioner till också de yngre åldersgrupperna. Patrullen repeterar innan kvällen hur det lönar sig att leda lekar och gå igenom lekens regler. Patrullen lär sig olika traditionella lekar. Vid behov kan man bjuda in en gäst för att lära ut lekar åt spejarscouterna. Patrullen kan också sammanställa ett lekhäfte åt kåren, ett lokalt daghem eller lågstadium.

SJÖAKTIVITETER

SJÖFART

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten får erfarenhet av sjöfart och att segla.

BESKRIVNING: Spejarscouterna övar på att navigera med hjälp av ett sjökort så att de kan ta ut riktningen, bestämma position och räkna ut avstånd. Spejarscouterna bekantar sig med begreppen missvisning och deviation och kan beakta dem för att avgöra kompasskurs och rättvisande kurs.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar reda på vilka av patrullens seglingsfärdigheter som kräver repetition. Patrulledaren kontrollerar att den utrustning som behövs för att öva navigering finns på plats. Patrulledaren planerar tillsammans med lotsen en seglats där patrullen kan öva på nya färdigheter och repetera tidigare färdigheter.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren att märka vilka saker som kräver mer övning under patrullens seglats. Lotsen hjälper att hitta bra platser för övning av de färdigheter som behöver repeteras.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokalen, Annan, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Sjöscouting, Orientering

TIPS NUMMER 1: Lär scouterna att ta ut koordinater på ett sjökort. Ni behöver ett sjökort, en passare och en gradskiva. Under seglatsen får navigatören också andra uppgifter än att studera horisonten. Skepparen kan till exempel be hen räkna ut koordinaterna för sjömärken i närheten eller för båtens position, samt med blyertspenna märka ut position och klockslog på sjökortet.

➤ Av etappens valbara aktiviteter görs minst en aktivitet för varje mål för fostran.

FÖRHÅLLET TILL SIG SJÄLV

Spejarscouten tar hand om sig själv och om sin hälsa. Hen bygger sin egen identitet, sin livsåskådning, och förhållande till gud. Spejarscouten formar en uppfattning om vad som etiskt är rätt och fel samt en förmåga och vilja att verka för de saker hen anser vara rätt. Spejarscouten vågar kasta sig in i nya och annorlunda situationer, kan använda sin fantasi och hitta fungerande lösningar på olika knepiga situationer. Spejarscouten skriker från ord och tanke till handling.

MOTION

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig att man mår bra av att röra på sig. Spejarscouten förstår vilken inverkan regelbunden motion har på det egna välmåendet. Spejarscouten kan utnyttja naturen i sin motion.

BESKRIVNING: Spejarscouterna prövar på olika sätt att röra på sig i naturen, t.ex. genom att promenera, jogga, skida eller paddla.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar reda på hurdana motionsvanor det finns i spejarscoutupatrullen och planerar aktiviteten tillsammans med lotsen. Patrulledaren tar säkerhetsaspekter i beaktande och ser till att ha med sig första hjälpen utrustning.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen deltar i behov att genomföra aktiviteten. På utfärden ser lotsen till att patrulledaren har tillräcklig information och tillräckliga utfärds-kunskaper.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar - dygn

PLATS: Skog, Utfärd, Stad

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Egenvård, Motion, Skog, Utfärd, Miljö

TIPS NUMMER 1: På stigen. Patrullen bekantar sig med stiglöpning (trailrun), som ökar koordinationsförmågan, uthålligheten och balansen. Om spejarscouten inte gillar löpning som gren kan löpningen ersättas med en promenad i skogen. Spejarscouten kan bygga ett gym i skogen med hjälp av olika surrningar. Kom ihåg allemansrätten då ni bygger ert skogsgym! Aktiviteten kan också genomföras på cykel. Rutten ska vara möjligast lätt för nybörjare, som t.ex. en allmän motionsstig där stigen är bred och jämn. Kom ihåg att ta vinterförhållanden på skogsstigar i beaktande då ni planerar rutten.

TIPS NUMMER 2: Skidororientering eller gå med snöskor. Patrullen övar på skidororientering. Ni kan säkert få hjälp av en lokal idrottsförening. Patrullen kan också genomföra en egen hajk där man rör sig med snöskor. Patrullen planerar en rutt under vilken de kan njuta av den snötäckta skogen och ta med sig en god matsäck.

TIPS NUMMER 3: Frisbeegolf. Patrullen gör en egen frisbeegolfbana eller går till en existerande bana för att spela en runda. Patrullen tar reda på vilka regler det finns och ser till att alla känner spelets regler innan man inleder rundan. Det lönar sig att låna frisbeeen. Om det finns tid kan patrullen pröva på olika banor. Om ingen av spejarscouterna har tidigare erfarenhet av grenen kan det vara bra att välja en möjligast lätt bana och ta med en person som kan lära den rätta kasttekniken.

TIPS NUMMER 4: Rodd och paddling. Patrullen gör en rodd- eller paddlingsutfärd. Tillsammans övar patrullen på rodd- och paddlingsteknik i samband med utfärden. Gör utfärden till ett område där det finns goda möjligheter att slå läger, t.ex. längs med en liten å. Patrullen ser till att utfärden är säker och packar sin utrustning vattentätt. I samband med utfärden kan patrullen repetera t.ex. sjöräddning.

HÄLSA

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan göra val som främjar hälsan.

BESKRIVNING: Spejarscouten gör val som främjar den egna hälsan. Spejarscouten kan föra t.ex. en motions- eller matdagbok. Spejarscouten förstår vilken betydelse en hälsosam kost har.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren samlar tillräckligt med information för aktiviteten.

LOTSENS UPPGIFT: Vid behov deltar lotsen i aktiviteten tillsammans med patrullen.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme eller mer

PLATS: Kårlokal, Läger, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Egenvård

TIPS NUMMER 1: Motionsdagbok. Spejarscouten gör en motionsdagbok åt sig själv och märker ut olika ställen för olika former av träning som t.ex. aerobisk, anaerobisk o.s.v. Ifall spejarscouterna har tillgång till puls- eller stegmätare kan spejarscouten också utnyttja dem. Hurudan träning höjer konditionen? Hur kan man öka muskelmassan? En hurudan övning är en mångsidig övning? Spejarscouten kan göra en egen träningsplan i samband med motionsdagboken. Den första träningen kan patrullen göra tillsammans.

TIPS NUMMER 2: Matdagbok. Spejarscouten gör en matdagbok åt sig själv och fyller i den i en vecka. Patrullen tar reda på hurudan god och hälsosam mat är. Det kan vara bra att be om hjälp av t.ex. skolhälsovårdaren. Den första måltiden som spejarscouterna fyller i sin matdagbok kan patrullen äta tillsammans.

TIPS NUMMER 3: Specialdieter. Patrullen tar reda på hur olika specialdieter påverkar näringsintaget. Varifrån får t.ex. en vegetarian protein? Hur påverkar olika allergier och sjukdomar på näringsbehovet och -intaget? Patrullen funderar hur t.ex. en diabetiker ska förbereda sig inför måltiderna på en utfärd eller en vandring. Patrullen samlar olika recept för specialdieter och lär sig att tillreda mat för en person med en specialdiet. Om det i patrullen finns någon som följer en specialdiet kan patrullen tillreda en för hen lämplig måltid som sedan hela patrullen äter tillsammans.

TIPS NUMMER 4: Hälsovårdstjänster. Patrullen bekantar sig med hälsovården på sitt eget bostadsområde. Var ligger hälsocentralen? I hurudana situationer ska man söka sig till jouren? I vilka situationer räcker det att man väntar och bokar tid till den egna hälsocentralen? När kan man ta sig direkt till specialistsjukvård? Ta också reda på var närmaste preventivrådgivning är och vem som kan gå dit i vilka ärenden. Patrullen sammanställer informationen på ett stort papper och göra en s.k. servicekarta. Patrullen bifogar också uppgifter om skolhälsovårdens tjänster. I hurudana frågor lönar det sig att använda sig av skolhälsovården? Patrullen improviserar små sketcher som utspelar sig på skolhälsovårdarens mottagning. Patrullen kan också bjuda in en hälsovårdsexpert till sitt möte.

VÅGA GÖRA SJÄLV

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vågar göra saker självständigt inom scoutingen utan att de egna kompisarna hela tiden är nära.

BESKRIVNING: Spejarscouten klarar sig också utan sin egen patrull och kan göra beslut som är oberoende av vänner.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder diskussionerna under aktiviteten och uppmuntrar spejarscouterna att delta i evenemang, trots att den närmaste scoutkompisen inte kanske deltar.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen finns till som stöd för patrulledaren och för spejarscouterna under planering och genomförande av aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme eller mer beroende på hur aktiviteten genomförs

PLATS: Stad, Skog, Båt, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkännedom och självutveckling, Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Egenvård, Skog

TIPS NUMMER 1: Stumninja. Spejarscoutpatrullen ordnar en stumninja. Då får man inte prata alls under åtta timmar. Efteråt går patrullen igenom sin upplevelse med lotsen. Hur kändes det att inte få prata överhuvudtaget? Vad var svårast med att vara tyst? Hurudana kommunikationssätt hittade ni på?

TIPS NUMMER 2: Skogsutfärd. Spejarscouten gör en liten vandring på egen hand i lätt terräng under en utfärd. Vandringens längd kan variera från några timmar uppåt. Då alla patrullmedlemmar gjort sin vandring ska patrullen reflektera över hur det kändes att vara ensam i skogen. Var du rädd? Hur kändes tystnaden? Hurudana tankar väckte rutten? Det är bra att planera rutten så att det inte finns risk om att gå vilse. Rutten kan vara bekant från förut åt spejarna och spejarscouterna kan skickas iväg på vandringen etappvis.

TIPS NUMMER 3: Trollbunden av en biosalong. Patrullen gör en utfärd till en biograf och sätter sig så att varje spejarscout sitter för sig själv i biosalongen. Efter filmen samlas patrullen för att fundera över hur det kändes att sitta ensam i bion. Vilka dåliga sidor var det att se filmen ensam? Vilka bra hade det?

JAG SJÄLV

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten stärker sin självbild.

BESKRIVNING: Spejarscouten reflekterar över hurudan hen är och hur andra människor ser hen. Spejarscouterna lär sig olika sätt att utveckla sin självbild i en positiv riktning.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar aktiviteten och reserverar den utrustning som behövs till aktiviteten. Vid behov ber patrulledaren lotsen om hjälp.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper vid behov patrulledaren med att planera och genomföra aktiviteten. I den här aktiviteten kan det vara nödvändigt att lotsen är på plats.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar **PLATS:** Kårlokal, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkännedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Egenvård, Reflektion, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Ett brev åt mig själv. Spejarscouterna skriver ett brev

åt sig själv. I brevet ska hen övertyga sig själv om att olika drag är en bra sak. Brevet ska innehålla en plan om hur spejarscouten modigt vågar föra fram sin olikhet. Spejarscouterna får öppna sina brev om ett år. Lotsen kan ansvara för att förvara breven.

Källa: Särmaa – asennekasvatusvihko

Mera tips för brevet:

Berätta i brevet åt dig själv om följande saker:

- dina tankar och önskemål om hur ditt liv ser ut om ett år
- skolan
- ditt personliga liv, hem, hobbyn, kompisar
- målsättningar, små steg mot huvudmålet
- hur du vet om dina önskningar gått i uppfyllelse
- en aforism eller ett motto, som kan hjälpa dig att uppfylla din målsättning.

Du kan illustrera ditt brev med teckningar eller urklipp. Lägg brevet i ett kuvert, stäng det och skriv ditt eget namn och datumet på dagen som är exakt ett år framåt. Placera brevet på en bra plats för om exakt ett år får du värdefull post.

Källa: Terve minä - Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali itsetuntemuksesta

TIPS NUMMER 2: En dagbok. Spejarscouten för dagbok om sina egna känslor och tankar i en vecka. Hur var det att skriva dagbok? Blev tankarna klarare? Patrullen kan binda egna dagböcker under ett möte eller på en utfärd? Behöver en dagbok ett lås? Om ja, varför?

TIPS NUMMER 3: Namndikt. Spejarscouten skriver sitt namn lodrätt i vänstra kanten på ett papper. Efter varje bokstav skriver spejarscouten ett ord eller en mening som beskriver hen. Spejarscouten kan också skriva om t.ex. familjemedlemmar, husdjur, karaktärsdrag och vad hen tycker om.

Källa: Mannerheims Barnsskyddsförbund

TIPS NUMMER 4: Ett kinesiskt porträtt.

Spejarscouten fortsätter på följande meningar och bekantar sig med sig själv.

- Om jag var ett djur, skulle jag vara...
- Om jag var en blomma, skulle jag vara...
- Om jag var ett träd, skulle jag vara...
- Om jag var en maträtt, skulle jag vara...
- Om jag var en byggnad, skulle jag vara...
- Om jag var en bok, skulle jag vara...
- Om jag var ett instrument, skulle jag vara...
- Om jag var en krydda, skulle jag vara...
- Om jag var en sång, skulle jag vara...
- Om jag var en film, skulle jag vara...

Slutligen diskuterar spejarscouterna tillsammans om någon blev förvånad av en helt ny sida av sig själv.

Källa: Mannerheims Barnsskyddsförbund

FRESTELSER OCH SVÅRA VAL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan göra självständiga beslut och förstår följderna av sina beslut. Spejarscouten tar ansvar över sina egna beslut.

BESKRIVNING: Det finns många frestelser och svåra beslut i den omgivande världen för en spejarscout. Den här aktiviteten uppmuntrar spejarscouterna att fatta sina egna beslut baserade på fakta. Frestelserna och valen kan beröra t.ex. rusmedel och reklam.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar tillsammans med lotsen en lämplig aktivitet för patrullen. Patrulledaren förbereder sig på att själv besvara svåra frågor.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen är närvarande som patrulledaren stöd under aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Båt

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshantering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Egenvård

TIPS NUMMER 1: Frågor om rusmedel. Patrullen går tillsammans igenom frågor som berör rusmedel. Förutom frågorna behöver patrolledaren eller lotsen fakta som stöd. Vad är rusmedel? Hurudana rusmedel finns det? Vad betyder beroende?

Frågor att ta reda svaret på: Varför röker människor och använder rusmedel trots alla skadeverkningar? Det finns också vissa människor som varken röker eller använder rusmedel, varför? Varför prövar vissa underåriga på rusmedel och tobak? Om du blir erbjuden rusmedel, på vilket sätt kan du tacka nej till dem? Varför är det farligare för unga att använda rusmedel än det är för vuxna?

Intervju av en vuxen som inte röker:

- Varför har du inte börjat röka eller om du någon gång har rökt varför slutade du?
- Vilka fördelar finns det med att inte röka?
- Hurudana råd vill du ge åt unga?

Åsikter i t.ex. en expertgrupp:

- I vilken ålder kan man börja använda rusmedel?
- På vilket sätt skiljer sig (olagliga) droger och alkohol som rusmedel?
- Vilka nackdelar kan uppstå av tidigt bruk av rusmedel?
- Hur borde vuxna förhålla sig till att unga använder sig av rusmedel?

Spejarscouterna tar snabbt ställning till olika påståenden som berör rusmedel genom att ställa sig på en åsiktslinje.

Påståenden:

- De flesta klasskompisar dricker inte alkohol under veckosluten.
- Glädje utan alkohol är att fejka.
- Föräldrar borde låta unga pröva på alkohol hemma för att det är säkert då.
- Rusmedel är bra för att lindra illamående.
- Om man använder något rusmedel (t.ex. alkohol, tobak) är det större sannolikhet att man börjar använda också andra rusmedel.
- Det finns droger som man blir beroende av redan från första gången man tar dem.
- Om droger skulle vara lagliga skulle de inte intressera unga lika mycket.
- Också tobak är ett rusmedel.
- Man går upp i vikt då man slutar röka.
- Att röka lugnar.
- Det är hälsosammare att snusa än att röka.

På Nuorten netti-sidan (www.ml.fi/nuortennetti) som Mannerheims Barnskyddsförbund upprätthåller finns (på finska):

- en frågesport om rusmedel
- sanna och falska påståenden om rusmedel
- 15 orsaker för att låta bli att börja röka
- 10 orsaker varför det inte lönar sig med fylla.

Finskspråkiga källor: Selvästi hausainta, Tukioppilaan koulutusaineisto ala-asteen päihdetunteja varten MLL 1998 ja MLL Valintojen viidakossa. Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali ehkäisevään päihdetyöhön. 2005.

TIPS NUMMER 2: Reklamens fånge? Spejarscouten söker efter reklamer ur tidningar, bloggar, TV-serier och internet. Spejarscouten beskriver eller hämtar med sig en reklam som är speciellt intressant och som är speciellt dåligt. Spejarscouterna diskuterar tillsammans om de reklamer de hittar och om vilka saker i reklamerna som lockar dem att konsumera. Patrullen gör en promenad i omgivningen kring kärlokalen och observerar hur omgivningen uppmuntrar till konsumtion. Finns det många reklamer i omgivningen? Hurudana är reklamerna? Finns det skyltar till butiker? Finns det parkeringsplatser i närheten av butikerna? samtidigt kan patrullen betrakta reklamerna på ett kritiskt sätt. Patrullen filmar och editerar sin egen reklam. Reklamerna kan vara kritisk eller en parodi på en annan reklam. I samband med aktiviteten kan det vara bra att bekanta sig med anvisningarna för reklam som riktar sig till barn.

TIPS NUMMER 3: Kroppskarta. Spejarscouterna ritat en kroppskarta. De ställen där en för spejarscouten bekant person för röra ritas in på kartan. Var går gränsen för olika människor? På ett annat papper ritat spejarscouten en karta över vilka ställen en främmande människa får röra. Förändrades linjerna åt något håll? Vad beror det på? Tycker t.ex. någon spejarscout att det är lämpligt att en främmande människa rör spejarscoutens mage? Är alla av samma åsikt? Spejarscouten kan också märka ut på sin karta vilka människor i vilka situationer får krama hen. Får man alls krama? Fundera vad spejarscouternas olika åsikter kan bero på.

TIPS NUMMER 4: Utrustningsauktion. Patrullen ordnar en utrustningsauktion där de ska skaffa åt sig utrustning till en imaginär vandring som går till ödemarken och räcker en vecka. Patrolledaren fungerar som mäklare för auktionen. Varje spejarscout får i början en viss summa lempengar som hen sedan använder på viktig utrustning enligt hen. Då alla saker har sålts diskuterar patrullen om de val medlemmarna gjort. Varför valde någon en viss sak? Köpte någon något onödigt? Vad tror hen att hen ska behöva saken till? Köpte någon en trangia, men inte gas eller Marinol? Sålde alla saker?

Exempel på prylar att auktionera:

- en fylld vattenflaska
- en trangia
- en kappsäck
- en ryggsäck
- en mobiltelefon
- brännvätska till ett stormkök
- en sovsäck
- en godispåse
- ett liggunderlag
- en telefonladdare/powerbank
- en utfärdssäng
- rena sockor
- en Första hjälpen-väska
- en laavu
- en kamin
- tändstickor
- en Kalle Anka-tidning
- en påse mynt
- en dyna

FRAMTIDEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan planera sin egen framtid och är positivt inställd till den. Spejarscouten vet hur mycket boende kostar.

BESKRIVNING: Spejarscouten reflekterar över sin egen framtid och gör planer som anknyter till den.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrolledaren tar reda på den information som behövs för aktiviteten och planerar det tillsammans med lotsen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrolledaren att planera och genomföra aktiviteten. Vid behov tar lotsen tillsammans med patrullen reda på saker som behövs för aktiviteten som t.ex. elpris och hyresnivå.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Kärlokal, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Livshandtering

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Medborgarfärdigheter, Egenvård, Samhälle, Ekonomi

TIPS NUMMER 1: Ekonomi.

Hur mycket kostar boende? Patrullen skriver ned till vad allt som man behöver pengar i livet: mat, hyra, el o.s.v. Patrullen tar reda på boendekostnader. Patrullen jämför kostnaderna i att bo i en bostad man äger och att bo på hyra. Patrullen räknar ut den minsta inkomst de kunde tänka sig att klara sig på och ändå ha bostad, mat och kläder.

TIPS NUMMER 2: Besparingar.

Patrullen söker information om olika sparalternativ som bankerna erbjuder eller besöker ett bankkontor. Patrullen funderar varför det lönar sig att spara och hur man kan spara inför studier eller en resa. Patrullen gör en plan om hur mycket pengar de borde spara för att alla patrolmedlemmar kunde åka på t.ex. en veckas charterresa.

TIPS NUMMER 3: Min studiestic.

Spejarscouterna berättar om sitt drömyrke. Tillsammans tar patrullen reda på vad och var man ska studera för att kunna jobba inom drömyrket. Patrullen tar reda på hurudana egenskaper som behövs till yrkena. Patrullen kan också bekanta sig med sitt drömyrke genom att intervjua personer som jobbar med det.

TIPS NUMMER 4: Familj.

Spejarscouterna tecknar eller gör ett kollage över hur deras framtida drömfamilj ser ut och använda t.ex. pappersdockor som hjälp. Uppmuntra gärna spejarscouterna att spara pappret för framtiden, t.ex. mellan en dagbok. Då spejarscouterna har gjort sin framtida familj, fundera tillsammans över hurudant livet med familjen kunde vara. Tänk om drömmen inte blir sann? Finns det andra alternativ? En vill kanske ha barn medan en annan kanske inte vill. Kom ihåg att ta hänsyn till varandra under diskussionen.

SAMLA SCOUTFÖREMÅL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten bekantar sig med scoutingens historia och reflekterar över hur scoutingens symbolik och seder har förändrats.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med scoutingens symbolik. Spejarscouten känner till bakgrunden till olika märken och var märkena kommer ifrån. Spejarscouten bekantar sig med personer som samlar på scoutföremål (på finska: partiokeräilijät. I Finland finns en förening som heter Partiokeräilijät som har ca 50 medlemmar).

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren tar på förhand reda på om det i området finns någon som kunde visa sin scoutsamling åt spejarscouterna.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrulledaren med aktiviteten. Lotsen tar tillsammans med patrulledaren reda på om det i området finns någon som kunde visa sin scoutsamling åt spejarscouterna.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1 timme

PLATS: Kårlokal

MÅL FÖR FOSTRAN: Livsåskådning

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Scoutkultur

TIPS NUMMER 1: Egna scoutprylar. Spejarscouten funderar över sina egna scoutprylar och jämför dem med en kompis. Har paret några lika prylar eller har någon en sådan pryl som ingen annan i patrullen har?

TIPS NUMMER 2: Swopping. Spejarscouterna bekantar sig med swopping, alltså att byta scoutprylar, t.ex. genom att ordna en byteskväll under sitt möte. Evenemang kan också ordnas i större skala genom att sälja scoutprylar på ett evenemang, som t.ex. ett loppis eller en julbasar. Märk ändå att allt får inte bytas, som t.ex. utmärkelsestecken. Dessutom brukar också barn swoppa sinsemellan och vuxna sinsemellan. På internationella läger finns ofta egna områden för såväl vuxna och barn att swoppa på.

TIPS NUMMER 3: Utmärkelsestecken. Patrullen bekantar sig med olika utmärkelsestecken och kriterierna för att få ett sådant. Finns det någon i er kår som har ett visst utmärkelsestecken? Patrullen kan spela utmärkelsesteckenbingo under något kårevenemang. Patrullen bekantar sig med gamla utmärkelsestecken. Hittar ni några gamla utmärkelsestecken i kårlokalen? Patrullen tar reda på vad de är för utmärkelsestecken.

TIPS NUMMER 4: Scoutmuseet. Patrullen gör en utfärd till ett scoutmuseum. Många kårers fanor och halsdukar finns där. Patrullen bekantar sig med fanor och halsdukar i kårer i sitt närområde.

FÖRHÅLLANDET TILL ANDRA

Spejarscouten hjälper och tar hand om andra människor och förstår att då man gör tillsammans får man mera till stånd. Hen uppskattar olikhet och förstår att det finns många slags människor och många olika världsåskådningar. Spejarscouten kan verka med olika människor och sätta in sig i en annans situation. Hen kan uttrycka sina känslor och åsikter på ett för situationen lämpligt sätt.

GOD RESPONS

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig att ge och ta emot respons. Spejarscouterna lär sig att observera vad andra gör och att ge dem respons.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på att ge respons.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar aktiviteten tillsammans med lotsen. Det är bra att på förhand fundera tillsammans med lotsen på vilket sätt man gör aktiviteten med patrullen. Patrulledaren tar reda på hurudan god respons är och hur man ger sådan samt skaffar eventuellt material för aktiviteten.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen diskuterar med patrulledaren innan aktiviteten om respons och att ge respons. Lotsen hjälper fundera vilket är det lämpligaste sättet för patrullen att göra aktiviteten på. Vid behov deltar lotsen i aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Uppriktighet, Självkänedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1: Att ge god respons. Patrullen funderar tillsammans på hurudan god respons är. Vad består god respons av? I hurudana situationer och hur borde man ge respons? Det går bra att kombinera uppgiften att ge respons med ledarskaps- eller ansvarsuppgiften.

TIPS NUMMER 2: Gruppens styrkor och svagheter. Patrullen gör en egen responslåda. För att göra en sådan behövs en pafflåda och pynt. Patrullen kan också göra lådan av trä. Efter varje möte, alternativt varje kväll under en utfärd, skriver varje patrullmedlem en positiv sak om gruppen eller ett utvecklingsmål för nästa möte eller följande dag under en utfärd. Gå igenom responsen under ledning av patrulledaren. Vid behov kan lotsen också hjälpa till att gå igenom responsen.

TIPS NUMMER 3: Resonstallrik. Varje patrullmedlem får en engångstallrik som hen skriver sitt eget namn på. Tallrikarna cirkuleras sedan bland gruppmedlemmarna. Varje person skriver minst en positiv sak på varje tallrik. Då en tallrik har varit hos alla gruppmedlemmar returneras den till sin ägare. Slutligen läser alla upp de positiva sakerna tillsammans.

På andra sidan av tallriken skriver patrullmedlemmarna saker som ännu kunde utvecklas. Det är skäl att gå igenom utvecklingsmålen tillsammans med spejarscouterna så att inget grämer scouterna i efterhand och att alla förstår vad utvecklingsmålen betyder i praktiken.

Resonstallriken går att göra i samband med ledarskaps- eller ansvarsuppgiften så att varje spejarscout får skriftlig respons för sin uppgift.

TIPS NUMMER 4: Tiga är guld? Spejarscouten lär sig att vara tyst i en situation hen vanligtvis skulle prata i. Fundera också på att tiga i situationer då t.ex. någon blir mobbad. Är tystnad underförstått samtycke? Tystnad kan också vara respons. Hurudan är tyst respons?

MED ANDRA

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten lär sig att leva in sig i en annan persons situation.

BESKRIVNING: Spejarscouten vidgar sina vyer genom att ta andras åsikter och behov i beaktande.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar aktiviteten tillsammans med lotsen och skaffar vid behov det material som behövs.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ser till att alla känner sig trygga under aktiviteten. Lotsen diskuterar med patrulledaren om aktiviteten och om det är en lämplig aktivitet för patrulledaren att leda. Det är bra om lotsen är närvarande under aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Värdesätter mänskligheten, Självkännedom och självutveckling

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Framträda, Egenvård, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Att sällskapa. Patrullen gör upp spelregler för sällskapande. Patrullen skriver ned på en bit kartong vilka alla regler som borde finnas då man sällskapar. Patrulledaren får gärna väcka diskussion, t.ex. med hjälp av följande frågor: Varför ska det finnas regler för sällskapande? Måste man i alla förhållanden göra upp skriftliga regler? Patrullen kan också spela upp små scener från ett förhållande och fortsätta att skapa regler på basen av situationerna. En teaterscen kan t.ex. handla om hur man på olika sätt kan visa närhet. Spejarscouterna byter roller mellan de olika exemplen.

TIPS NUMMER 2: Att fungera tillsammans med andra. Vad behövs för att en grupp kan agera tillsammans? Patrullen ordnar en tävling i stil med Kockarnas kamp, där varje lag får en viss summa pengar (t.ex. 10€) att handla ingredienser för. Av ingredienserna ska laget sedan tillreda en god måltid. Det finns en tidsbegränsning för att göra inköp och sedan att tillreda maten. Varje lag presenterar sin färdiga måltid. Patrullen diskuterar samtidigt om tillverkningsprocessen. Var det enkelt att tillreda maten? Gjorde patrullen beslut om vilken rätt de skulle tillreda tillsammans? Tog någon i lagen rollen som ledare? Fick alla uttrycka sin åsikt?

TIPS NUMMER 3: En bra kompis. Patrullen skapar vänskapens alfabet. Patrullen tänker ut vänskapsfärdigheter eller tankar om hurudan en bra kompis är för varje bokstav i alfabetet. Patrullen samlar sina tankar på en stor plansch eller på skiva i trä. Den här aktiviteten är en god grund för att skapa regler för patrullen. Patrullen hänger sitt verk upp på väggen som en påminnelse om hurudan gruppen kunde vara som bäst. Hur är man en god vän? Hur kan man få goda vänner? Hur kan man som grupp vara trevlig? Hur få nya medlemmar till den egna gruppen? Hur kan man bli del av en grupp? Vad består gruppanda av? Hurudan är vår nya patrull?

Exempel:

A= Att ge och ta emot respons

F= Förståelse av egna resurser

H= Hjälpsamhet

O= Oliktid är en rikedom

T=Tillit

TIPS NUMMER 4: Vänskap över gränserna. Patrullen utmanar en lokal idrottsförening eller en grupp i en förening till en fotbollsmatch eller att delta i en gemensam utfärd. Om scoutkåren har en bakgrundsorganisation, som t.ex. församlingen eller ett gille, kan patrullen också utmana dem.

TIPS NUMMER 5: Inom familjen. Patrullen ogiltigt förklarar myter om hur en familj fungerar. Patrullen ordnar en debatt, där hälften av patrullen spelar föräldrar och andra hälften barnen i familjen.

Exempel att använda inför diskussion: Varför har vissa familjer hemkomsttider? Veckopeng? Varför har alla inte veckopeng? Vart får man gå och med vem? Varför tycker föräldrarna inte nödvändigtvis om alla kompisar? Vad beror det på att en del vänner kan ha s.k. dåligt rykte ur föräldrarnas synvinkel? Varför får man inte spela så mycket som man vill? Varför måste man göra läxor? Varför ska man följa åldersgränserna på t.ex. filmer? Varför måste man gå på sina hobbyer t.ex. på pianolektion?

JAG OCH EN SISUSCOUT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten bekantar sig med sisuscouting. Spejarscouten förstår olikheter och att scouting finns till för alla.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med sisuscouternas värld.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren är vid behov i kontakt med sisuledare i den egna kåren. Om det i scoutkåren inte finns sisuverksamhet tar patrulledaren reda på information om sisuverksamhet. Patrulledaren planerar aktiviteten tillsammans med den egna lotsen och sisuledaren vid behov.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen är vid behov i kontakt med sisuledaren i den egna kåren och hjälper till under aktiviteten.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Värdesätter mänskligheten

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Medborgarfärdigheter, Kreativt tänkande, Sociala färdigheter, Miljö

TIPS NUMMER 1: Paralympiad. Spejarscouterna prövar på olika grenar av parasport, t.ex. rullstol, sittande volleyboll eller handboll för blinda. Hur var det att delta i de här grenarna? Patrullen funderar vilka idrottsgrenar de påminner om. Patrullen kan också ordna en paralympiad för personer med funktionsnedsättning.

TIPS NUMMER 2: Att bekanta sig med sisuscout. Om det i den egna kåren eller i grannkåren inte finns sisuscouting kan spejarscouterna bekanta sig med det via webben eller genom att göra ett besök till ett stödboende och bekanta sig med verksamheten i en stödförening för personer med funktionsnedsättning.

TIPS NUMMER 3: Sisuscouternas möte. Patrullen bekantar sig med sisuscouting genom t.ex. genom att besöka sisuscouternas möte. Om det i den egna kåren inte finns sisuscouting kan patrullen besöka en sisuscoutpatrull i grannkåren.

TIPS NUMMER 4: Ett sinne saknas. Patrullen genomför sitt möte så att varje spejarscout "saknar" ett sinne. En medlem kan t.ex. vara blind, en annan stum och den tredje döv. Om det inte finns tillräckligt med sinnen i relation till antalet patrullmedlemmar kan en patrullmedlem "mista" händer genom att de binds bakom ryggen på hen. Patrullmedlemmarna borde kunna hjälpa varandra i utmaningar de möter under mötet. T.ex. borde patrullmedlemmarna kunna förklara alla anvisningar för den döva så att hen kan delta. Patrullen kan t.ex. pröva att göra första hjälpen aktiviteter. Om det har hänt en olycka, kan t.ex. en blind stöda ett benbrott och kan en döv ringa 112? Funderar i slutet av aktiviteten vad som var svårt. Överraskade något patrullmedlemmarna?

JAG OCH INTERNATIONALITET

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten fördjupar sin kunskap om scoutingens internationalitet och lär sig att förstå olika kulturer.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med internationell scoutverksamhet.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar med hjälp av lotsen aktiviteten och reserverar den utrustning som behövs. Patrulledaren tar reda på hurudan internationella evenemang som finns inom scoutingen.

LOTSENS UPPGIFT: Vid behov hjälper lotsen patrulledaren att planera och genomföra aktiviteten samt att skaffa den utrustning som behövs.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Värdesätter mänskligheten

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Internationell verksamhet, Samhälle

TIPS NUMMER 1: Traditionella recept. Patrullen ber sina vänner i andra länder skicka recept på traditionella rätter i sitt hemland. Patrullen tillreder sedan maträtterna eller planerar menyn för en utfärd så att den består av internationella smaker. Kom ihåg reciprocitet/ömsesidighet och bjud finländska recept är era vänner!

TIPS NUMMER 2: Veckan mot rasism. Patrullen deltar i Veckan mot rasism eller i internationella fredsdagen. Veckan mot rasism ordnas årligen i mars kring FN:s dag mot rasism som är 21.3. Det är Finlands Röda Kors som ansvarar för Veckan mot rasism. Den internationella fredsdagen (Peace one day) infaller på hösten, den 21 september. Dagen är sedan 2001 en av FN godkänt internationell årsdag, men har sina rötter i 1980-talet.

Scouterna har antagit FN:s internationella fredsdag som scouternas fredsdag. Till scoutingen har ända från början hört fred och fredsföstran. Enligt scoutingens grundare, Robert Baden-Powell, ska man inom scoutrörelsen sträva till ett världsomfattande broderskap.

Fred är inte endast att det inte finns krig. Fred är också sinnesro och arbetsro. Fred är att leva fredligt tillsammans med sig själv och andra, avvärja fördomar och främja jämlikhet och rättvisa. Under den internationella fredsdagen kan patrullen göra goda gärningar eller aktiviteter som anknyter till fred. Patrullen kan göra en utfärd vars tema är fred eller göra ett diplom åt en sådan person som ni tycker har verkat för fred.

Patrullen diskuterar om varför människor startar krig. På vilket sätt bromsar krig och konflikter utveckling? Kan man tvinga ett land att bli demokratiskt med hjälp av krig? Kan man med hjälp av demokrati förhindra krig och konflikter? Vill människan av sin natur kriga?

TIPS NUMMER 3: Början av livet. Patrullen diskuterar tillsammans: Var är patrullmedlemmarna födda? I Finland eller utomlands? Är de födda i ett sjukhus eller någon annanstans? Är någon född innan beräknad födsel? Hur mycket vägde patrullmedlemmarna vid födseln?

Patrulledaren berättar om hur barn som föds på olika ställen på jorden föds i väldigt olika förhållanden. I vissa land finns väldigt få sjukhus och inga möjligheter att föda prematurbarn. Barn och mammorna dör ofta.

Patrullen funderar: Hur skulle det ha gått om patrullens medlemmar hade fötts någon annanstans i världen? Skulle det ha påverkat på något sätt? Skulle patrullens medlemmar varit annorlunda, om de fötts i något annat land?

TIPS NUMMER 4: En brevvän. Att brevväxla med en scoutgrupp i ett annat land är ett lätt och personligt sätt att bekanta sig med en främmande kultur och med scoutingen i ett annat land. Brevvänner kan man hitta t.ex. genom projektet Woolmal. Dessutom får Finlands Scouter med jämna mellanrum förfrågningar om möjligheten att hitta en finländsk brevvän. Med en brevvän kan man växla bilder om scoutverksamheten och sitt hemland i allmänhet. Både foton och ritade bilder är kul. I dem kan man berätta om scoutverksamheten, traditioner, naturen och aktuella saker i det egna landet. Patrullen kan skriva korta presentationer om patrullmedlemmarna. Nedan ett exempel på ett första brev.

Hej,

Vi är en grupp n-åriga scouter från Finland. Vår grupp består av (här fyller ni i era namn). Vill ni bli våra brevvänner?

Vi skulle gärna lära oss mer om scouting i ert land och lära oss några ord på ert språk. I scouterna i Finland gör vi många utfärder och lär oss användbara färdigheter. Vår favoritaktivitet är (fyll i här). Vi skickar några teckningar och bilder av finsk scouting. Vad äter man i ert land? Här äter vi mycket potatis och fisk- och köttretter. Dessutom är maträtter från andra kulturer också populära. Våra favoriträtter är (fyll i här).

Vi kan brevväxla antingen per e-post eller per snigelpost. Om ni vill kan ni skicka mejl och post till adresserna:

(fyll i mejladress och postadress)

Scouthälsningar,

(här skriver ni under)

FÖRHÅLLET TILL SAMHÄLLET

Spejarscouten kan fungera i grupp och är intresserad av att sköta gemensamma ärenden. Spejarscouten märker när något är fel och försöker fixa saken. Spejarscouten kan bära ansvar för saker som berör hen själv och motivera sin åsikt. Hen känner sig som en del av mänskligheten och känner ett globalt ansvar.

FÄRDIGHET ATT JOBBA I GRUPP

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten utvecklar sina färdigheter att jobba i grupp. Spejarscouten kan ta gruppens behov och olika personer i beaktande.

BESKRIVNING: Spejarscouten övar på grupp färdigheter tillsammans med sin egna patrull.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren ser till att den utrustning som behövs för aktiviteten finns på plats och planerar aktiviteten tillsammans med lotsen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen deltar vid behov i planerandet och i själva aktiviteten tillsammans med patrulledaren.

AKTIVITETENS LÄNGD: 30 minuter

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Vardagsfärdigheter, Pysel, Ledarskap, Lekar, Kreativt tänkande

TIPS NUMMER 1: Min egen åsikt. Spejarscouten övar på att delge sin egen åsikt på ett konstruktivt sätt, t.ex. genom att spela teater på olika sätt. Varje spejarscout får ett påstående om vilket hen borde ha en åsikt. Spejarscouten ska sedan uttrycka sin åsikt om påstående med hjälp av gester och miner. Man får inte prata. De andra patrullmedlemmarna försöker gissa vilken åsikt det är frågan om.

TIPS NUMMER 2: Att dela på uppdragen. Patrullen delar uppdragen jämnt sinsemellan under en utfärd. Under utfärden har varje spejarscout sitt eget ansvarsuppdrag, som t.ex. att hugga ved för brasan eller värma bastun. Sträva till att dela jämnt på ansvaret och uppgifterna.

TIPS NUMMER 3: Att göra en gåva. Patrullen konstruerar en gåva tillsammans. Gåvan kan t.ex. vara till en insamling som en julgryta eller en annan insamling till förmån för mindre bemedlade barnfamiljer på hemorten. Varje patrullmedlem ansvarar för en del av paketet. Då gåvan är färdig, slår patrullen in den tillsammans och gör ett kort till den. Gåvan kan också göras åt någon av kårens medlemmar. Tanken med att göra gåvan är att varje patrullmedlem drar sitt strå till stacken. Instruktioner till att göra gåvan kan ni få från diakonin i församlingen.

TIPS NUMMER 4: Mönster av tändstickor-spelet. För det här spelet behövs minst åtta deltagare. Patrullen indelas i två lag. Varje lag ska välja inom sig en kung, minst en kurir, minst en budbärare och en arbetare. Kungen sätter sig i ena ändan av rummet och arbetaren i andra ändan av rummet och de får inte kommunicera sinsemellan. Kuriren och budbäraren får röra sig fritt i rummet, men får inte störa det andra laget. Kungen får en bild på ett mönster av tändstickor på ett bord, som arbetaren ska bygga enligt kungens anvisningar. Arbetaren får en ask tändstickor, som endast hen själv får röra. Situationen är ändå inte så enkel som den låter. Kungen och arbetaren får inte prata med varandra. Arbetaren får inte prata alls. Budbäraren är vid sidan om kungen den enda som får prata, men hen får inte se den bild som kungen har. Budbärarens uppgift är att förmedla åt arbetaren vad kungen har berättat om bilden, som t.ex. i vilken ställning vilken tändsticka är. Kuriren får se vad alla gör, också kungens "ritning". Kuriren får inte säga något. Hen får bara kommunicera genom att nicka eller skaka på huvudet. Det lag som först placerat tändstickorna rätt vinner. Lekledaren granskar att mönstret är rätt och utnämner vinnarna.

Om gruppen vill ha mer utmaning i spelet, kan man bestämma att också riktningen på tändstickorna spelar roll, alltså att alla tändstickor ska placeras på samma led som i den ursprungliga bilden.

TIPS NUMMER 5: Jukebox-tal. Lekledaren ber ett antal talare ställa sig på led framför publiken, som ger talarna ett ämne att hålla sitt tal om. Lekledaren går bakom talarna och alltid då lekledaren rör någon av talarna på axeln, ska hen börja tala om det givna ämnet. Talet upphör då lekledaren rör talaren igen på axeln. Det här avbrottet kan ske t.o.m. mitt i en mening! Talet återupptas då lekledaren rör en talare på axeln. Flera talare kan prata samtidigt, så talarna behöver fokusera endast på sitt eget tal. Efter en viss tid byts talarna ut så att en ny grupp med talare kommer upp. Då väljer publiken ett nytt ämne.

PÅVERKAN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vet vilka möjligheter hen har att påverka inom och utanför kåren och vet hur hen kan göra sin åsikt hörd. Spejarscouten bekantar sig med kårens organisation, kanaler för påverkan och praxis.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär sig att påverka olika saker. Spejarscouten vet vem i den egna kåren hen ska kontakta om något inte fungerar. Spejarscouten får sin röst hörd i kåren.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrolledaren planerar aktiviteten tillsammans med lotsen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper patrolledaren att planera och genomföra aktiviteten. Lotsen kan vid behov vara i kontakt med kärchefen t.ex. om spejarscouternas deltagande i årsmöte.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Medborgarfärdigheter, Kreativt tänkande, Vardagsfärdigheter, Påverkan, Sociala färdigheter

TIPS NUMMER 1: Påverkan. Patrullen reflekterar genom olika exempelsituationer över vilken kanal som skulle vara rätt för att ingripa och påverka kårens ärenden. Spejarscouten bekantar sig med de kanaler för påverkan som finns i kåren och prövar på att påverka på det sätt hen valt.

TIPS NUMMER 2: Scoutkårens årsmöte. Patrullen reflekterar kring varför scoutkårens årsmöte ordnas. Patrullen förbereder och visar en liten sketch om ett typiskt årsmöte. Patrullen diskuterar om varför saker görs på ett visst sätt. Patrullen delar sig i grupper och varje grupp får i uppgift att planera en del av årsmötet. Grupperna presenterar sedan sina idéer i form av t.ex. en plansch eller ett skådespel. Tanken är att försöka göra årsmötet till årets höjdpunkt dit alla är välkomna.

Grupp 1: Skriv möteskallelsen. Hur gör man den inbjudande? Vilken information måste den formellt innehålla? Vem skickas kallelsen till? Hur borde kallelsen se ut? Hur kunde man redigera kallelsen så att alla känner sig välkomna?

Grupp 2: Var borde mötet hållas? Hur kunde utrymmet se ut? Hur kunde man dekorera utrymmet? Vilken veckodag och tid skulle vara lämplig? Hurdant annat program kunde man ordna samtidigt?

Grupp 3: Hur kan ni göra media intresserade av ert möte? Vad vill ni berätta åt media? Hurdana medier vill ni få på plats? Hur får ni kontakt med dem? Har någon i kåren kontakter till medier? Hurdan bild vill ni ge av er kår i media? Vad skulle det löna sig att lyfta fram och vad inte? Hur vill ni att människor ska reagera då de hör om er? Om en tidnings- eller radioreporter kommer på plats, vem vill de träffa? Hur ger ni ut rätt bild?

Grupperna presenterar sina förslag för de andra grupperna och kompletterar de andra gruppernas förslag. Patrullen föreslår sin plan för kåren och deltar sedan i kårens årsmöte.

TIPS NUMMER 3: Vem ska jag kontakta-twister

Patrullen spelar "Vem ska jag kontakta – twister" och bekantar sig på det sättet med kårens uppbyggnad.

Vem ska jag kontakta då:

- det händer en olycka där en patrullmedlem bryter sitt ben under en utfärd?
- ni behöver låna en kåta för en helg?
- en yxa går sönder under en utfärd?
- ni planerar en utfärd över helgen tillsammans med spejarscoutpatrullen?
- ni är på väg på utfärd men det finns inte gas eller bränsle till stormköket?

TIPS NUMMER 4: Initiativ. Patrullen gör ett initiativ till kåren för att förbättra något. Initiativet kan vara att kåren behöver tält eller regnskydd eller anknyta till arrangemangen kring en fyr för spejarscouterna. Det kan också vara ett etiskt dilemma, som att förbättra återvinningen under ett läger. Det är bra om patrullen förbereder sig på att själv delta i ett förverkliga initiativet.

FÖRHÅLLET TILL OMGIVNINGEN

Spejarscouten kan röra sig och fungera i olika omgivningar. Hen respekterar och känner naturen. Spejarscouten upplever att hen är en del av och trivs i naturen. Hen förstår hur den egna verksamheten påverkar omgivningen och vill verka för den. Spejarscouten följer principerna för hållbar utveckling.

JAG OCH SKOGEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan ta skydd av skogar i beaktande genom sitt eget agerande. Spejarscouten upplever beskyddet som en positiv sak.

BESKRIVNING: Spejarscouten lär sig nytt om de växter och djur som lever i den finländska naturen.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrolledaren tar på förhand reda på behövlig information för aktiviteten och planerar den tillsammans med lotsen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper till att hitta sakkunniga.

AKTIVITETENS LÄNGD: 1-2 timmar

PLATS: Kårlokal, Utfärd

MÅL FÖR FOSTRAN: Ansvar för livsmiljön

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Naturskydd, Skog

TIPS NUMMER 1: En informationsbox om utrotningshotade arter. Patrullen gör en informationsbox om finländska utrotningshotade arter. Vilka av de arter som lever i Finland har hamnat på röda listan? Vad är röda listan? Patrullen listar också de mest centrala orsakerna för varför arter håller på att dö ut.

TIPS NUMMER 2: Finlands skogar. Patrullen tar reda på t.ex. hur mycket urskog eller lundar det finns i Finland. Patrullen gör en teckning över den skog de valt och listar också information vid ritningen.

TIPS NUMMER 3: Varghat eller vargkärlek? Patrullen söker efter texter på webben som tar ställning för eller emot vargen. Patrullen granskar hurdana argument det finns för att bevara eller utplåna vargen. På basen av texterna skapar patrullen en åsiktskarta där de olika åsikterna presenteras. De åsikter som förekommer oftare skriver patrullen med större font och de som förekommer mer sällan med mindre. Åsikter för kan skrivas på ena sidan av pappret och åsikter emot på andra sidan. Patrullen gör också ett infokort om vargen som djurart.

TIPS NUMMER 4: En röst för utrotningshotade djur? Vad kunde utrotningshotade djur ha att säga och vilka råd skulle de ge åt människor om de kunde kommunicera? Patrullen söker efter information om orsakerna till att olika arter är utrotningshotade, t.ex. på WWF:s webbsidor. Patrullen gör serier på några rutor om de olika

arternas liv och lägger sedan det färdiga verket fram på ett lämpligt ställe. Patrullen kan beställa eller printa WWF:s planscher Våra utrotningshotade grannar. Patrullen bekantar sig med dessa fyra arters liv och hot. Patrullen kan också rita en pratbubbla åt varje djur och lägga fram dem tillsammans med planschen. Alternativt kan patrullen skriva ett brev ur ett utrotningshotat djurs synvinkel riktat åt en människa.

JAG OCH STADEN

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten uppskattar sin egen närmiljö. Spejarscouten tar sig till en närliggande stad från kärlokalen.

BESKRIVNING: Spejarscouten känner sin hemstads parker och hittar en park som hen gillar. Spejarscouten bekantar sig med en stad i sin närhet.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren planerar aktiviteten tillsammans med lotsen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen hjälper till i planeringen av aktiviteten och deltar vid behov i aktiviteten. Om det är en bit att resa till närmaste stad, kan det vara skäl att fundera på ett regionalt samarbete. T.ex. kan en fotoorientering vara ett bra tema för en avdelningsträff.

AKTIVITETENS LÄNGD: 2 timmar eller mer beroende på hur aktiviteten görs

PLATS: Stad

MÅL FÖR FOSTRAN: Livsåskådning, Förhållande till naturen

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Reflektion, Egenvård, Kreativt tänkande, Utfärd, Orientering

➤ JAGETAPPENS FYRAR

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan med stöd av handledning planera program åt sig själv eller åt en annan grupp. Spejarscouten kan beakta budgeten då hen planerar en utfärd för andra scouter eller ett evenemang för sin egen patrull. Spejarscouten kan ta emot respons. Spejarscouten kan utvärdera sin egen verksamhet. Spejarscouten behärskar de färdigheter hen lärt sig under etappen.

BESKRIVNING: En fyr är en höjdpunkt som genomförs i slutet av etappen. Fyrens planering inleds redan under etappens planeringsskede. Den planerade fyren leder patrullen mot etappens målsättningar och finns som stöd då patrullen väljer vilka aktiviteter de ska genomföra. Inför varje fyr definierar patrullen spelregler, uppgiftsfördelning och ansvarsfördelning. Patrullen kan välja den fyr som känns roligast eller välja att göra en helt egen plan för sin fyr.

127

- Patrullen väljer ett av de färdiga alternativen för fyren, eller planerar och förverkligar en helt egen fyr. Målen för fyren sätts på en tillräckligt utmanande nivå tillsammans med lotsen.

ETT NYTT GÅNG UT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten kan erbjuda olika sorters grupper erfarenheter i naturen. Spejarscouten kan beakta olika gruppers specialdrag då hen tar dem ut i naturen.

BESKRIVNING: Spejarscouten planerar en utfärd för en grupp utanför den egna patrullen. Alla deltagare är inte bekanta för spejarscoutpatrullens medlemmar sedan tidigare. Patrullmedlemmarna planerar utfärden och gör en budget för den. Patrullen genomför utfärden med stöd av lotsen och patrulledaren. Efter fyren får spejarscouterna respons av lotsen och patrulledaren om såväl fyren som etappen.

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp, Självkännedom och självutveckling

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att ta reda på kårens praxis om bl.a. hur kostnaden för en utfärd räknas. Lotsen leder patrullen så att den beaktar säkerhetsfrågor. Lotsens uppgift är att försäkra sig tillsammans med patrulledaren att utrustningslistan för utfärden är i ordning och att utfärdsdeltagarna har fått tillräckligt med information. Lotsen hjälper vid behov att ta emot anmälningar av deltagarna. Lotsen går igenom spejarscouternas plan tillsammans med patrulledaren och godkänner den. Vid behov hjälper spejarscoutpatrullen till med att hitta på idéer för utfärden.

Lotsen ansvarar för utfärdens säkerhet och är med under hela utfärden. Hen hjälper också spejarscouterna och patrulledaren att genomföra utfärden. Lotsen uppmuntrar spejarscouterna i deras uppgifter.

Patrullen diskuterar under ledning av lotsen om fyrens genomförande och om hela etappen. Under utvärderingen funderar man på vad patrullmedlemmarna har lärt sig under etappen och fyren. Hurdana utmaningar stötte patrullen på? Hurdana känslor väckte aktiviteterna och fyren? Vad saknades? Vad skulle patrullen göra annorlunda? Lotsen delger patrullen sin egen åsikt om fyren och etappen på ett konstruktivt sätt. Lotsen ska komma ihåg att responsen är en unik lärosituation.

Efter fyren håller lotsen en utvärderingsdiskussion om hela etappen med patrulledaren. Lotsen kan gärna fundera på eventuella utvecklingsförslag för patrulledaren. Samtidigt kommer lotsen överens med patrulledaren om en tidpunkt för att planera följande etapp.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren hjälper spejarscouterna att planera utfärden. Patrulledaren och lotsen kan ha några färdiga förslag på hur fyren kan genomföras eller hur målgruppen kan väljas.

Patrulledaren hjälper spejarscouterna att genomföra den planerade utfärden. Vid behov stöder och uppmuntrar patrulledaren spejarscouterna under genomförandet av utfärden.

Efter fyren diskuterar patrulledaren men lotsen om den genomförda fyren och etappen. Efter fyren kan det vara naturligt för patrulledaren att tillsammans med lotsen blicka mot den kommande etappen och göra upp preliminära planer för den.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Spejarscoutpatrullen gör en plan för hurdana grupp de kunde ta ut på utfärd i terrängen eller på havet redan i kurstagningsskedet. Spejarscoutpatrullen planerar utfärden i stora drag i början av etappen och gör en tidtabell för sin vidare plan. Tidtabellen borde innehålla åtminstone följande saker: tidpunkt för utfärden, hur man anmäler sig och tidtabell för information om utfärden. Patrullen skriver också en utrustningslista enligt längden på utfärden.

Fyren kan genomföras under en dagsutfärd eller som en nattutfärd beroende på målgruppen. Tanken är att deltagarna på utfärden ska vara sådana personer som inte nödvändigtvis vet så mycket om scouting eller inte gör utfärder i naturen på egen hand. Målgruppen kan vara t.ex. veteraner, sisuscouter, klasskompisar, mammor, pappor eller spejarscouternas familjemedlemmar. Det är bra om patrullen noterar eventuella risker och utmaningar med utfärden redan i planeringsskedet. Spejarscoutpatrullen gör en anmälan om utfärden till kårchefen. Patrullen kan vid behov be om hjälp av andra vuxna i kåren för att genomföra utfärden.

Då patrullen gör upp planen, bestämmer den tillsammans med lotsen och patrulledaren när och var utfärden ordnas. Patrullen ser till att det finns tillräckligt med information om utfärden. Lotsens uppgift är att se till att informationen är tillräcklig och lämplig för målgruppen.

Spejarscoutpatrullen gör upp en budget för fyren tillsammans med lotsen och patrulledaren. I budgeten ska en uppskattning över kostnader och utfärdens eventuella pris ingå. Patrullen ska redan i planeringsskedet känna till hur mycket pengar de har att använda för fyren.

Patrullen planerar ett program för utfärden med hänsyn till målgruppen, t.ex. familjens yngsta orkar kanske inte gå en lång sträcka. Uppgifterna ska också planeras så att de är lämpliga och möjliga för målgruppen att genomföra. Vid behov kan det vara bra att samarbeta med kårens ledare för sisuscouter eller familjescouter.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Beroende av målgruppen kan programmet på utfärden vara t.ex. en spårning för hela familjen i naturen. Spårningens längd beror på den deltagande målgruppen. Fundera också på terrängens lämplighet för målgruppen. Familjens yngsta orkar inte gå en lång spårning. Spårningen kan innehålla olika spel och lekar som går att genomföra i terrängen, att göra upp eld eller att pyssla. Reservera också tid för umgänge. Innan genomförandet kan det vara bra att gå igenom hela programmet med patrullen på utfärdsplatsen. Ta också med första hjälpen utrustning till utfärdsplatsen.

Efter utfärden tar patrullmedlemmarna tillsammans hand om utrustningen. Patrullmedlemmar vårdar utrustningen och returnerar den till rätt plats. Det kan vara bra att samla in respons för utfärden av deltagarna, antingen muntligt eller skriftligt.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter fyren för spejarscouterna under ledning av lotsen en utvärderingsdiskussion. Patrullen går igenom eventuell respons av deltagarna. Samtidigt diskuterar patrullen hela etappen. Målsättningen med utvärderingsdiskussionen är att spejarscouterna stannar upp och reflekterar patrullens kunskande och sin utveckling. Spejarscouterna utvärderar patrullens verksamhet.

DRÖMSCOUTVECKOSLUT

MÅLSÄTTNING: Spejarscoutpatrullen kan skämma bort sig och ta hand om sig själv. Spejarscouten inser vikten av att sova och äta tillräckligt. Spejarscouten kan slappna av.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen planerar och genomför ett hälsosamt veckoslut åt sig själv. Fantasin får flöda och idéerna får bubbla.

MÅL FÖR FOSTRAN: Självkännedom och självutveckling

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen leder planeringen av fyren tillsammans med

patrulledaren. Vid behov hjälper lotsen spejarscouterna att hitta ett lämpligt utrymme och att boka det. Vid behov sätter lotsen gränser för planeringen. Lotsen kan också hjälpa med idéer och att göra upp en budget.

Lotsen leder utvärderingsdiskussionen. Lotsen ger också respons om fyrens planering och genomförande åt spejarscoutpatrullen. Samtidigt utvärderas hela etappen. Under utvärderingen funderar man på vad patrullmedlemmarna har lärt sig under etappen och fyren. Hurudana utmaningar mötte patrullen? Hurudana känslor väckte aktiviteterna och fyren? Vad saknades? Vad skulle patrullen göra annorlunda? Lotsen delger patrull sin egen åsikt om fyren och etappen på ett konstruktivt sätt. Lotsen ska komma ihåg att responsen är en unik lärosituation för spejarscouterna. Lotsen får också en utvärderingsdiskussion med patrulledaren om fyren och etappen.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren leder spejarscouterna i att planera fyren. Vid behov hjälper patrulledaren spejarscoutpatrullen att hitta instruktioner för olika aktiviteter.

Patrulledaren diskuterar med lotsen om den genomförda fyren och om hela etappen. Efter fyren är det naturligt att blicka mot följande etapp med lotsen och göra preliminära planer.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Spejarscoutpatrullen planerar tillsammans hurudant deras drömscoutveckoslut är. Patrullen planerar ett hälsosamt veckoslut där de sover och äter gott, utan att glömma friluftsliv. Patrullen får gärna satsa på bekväma sovplatser och hälsotrender som yoga och olika hälsodrycker. Om patrullen gör fyren under hösten kan patrullen t.ex. redan under utfärden under etappen samla olika bär och göra drycker av dem. De patruller som genomför fyren under våren kan plocka av råvaror ur naturen eller göra en örtdryck.

Förutom hälsosam kost ingår också idrott och tillräcklig sömn i den hälsosamma helgen. Patrullen skriver in tider för läggsdags och väckning i sitt program. För att sömnen ska vara kvalitativ ser patrullen till att planera in tillräckligt med motion och uteliv. Patrullen kan gärna pröva på olika trendiga idrottsgrenar och behandlingar.

Kvällsprogrammet kan vara t.ex. en spa-bastukväll. Under våren kan man göra en bastukväs, medan man på hösten kan göra ett avslappnande fotbad av torv.

Patrullen gör en budget för fyren och håller sig till den. För också bok över dyrare anskaffningar inför fyren. Under utvärderingsdiskussionen kan patrullen reflektera om hälsosam mat är dyrare än ohälsosam? Patrullen gör också ett program för evenemanget och informerar kårchefen om evenemanget.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Spejarscoutpatrullen följer sitt program och genomför de aktiviteter de planerat och kommer ihåg att arbeta för tillräckligt mängd kvalitativ sömn. Dagen kan t.ex. avslutas med en avslappnande bastutur och ett hälsosamt kvällsmål. Patrullen följer det planerade programmet för dagen. Håll fast vid tiden för tystnad och väckning.

Efter morgonmålet kan patrullen t.ex. göra en morgonlänk, gå ut och stavgå eller gör en tänjande morgongymnastik.

FYRENS UTVÄRDERING: Patrullen diskuterar hur det hälsosamma veckoslutet var. Känner sig spejarscouterna utvilade? Hur kändes det att planera och genomföra veckoslutet åt sig själv? Vilken var den finaste upplevelsen? Vad kunde patrullen ha gjort annorlunda? Patrullmedlemmarna funderar också på hur de skulle ha känt sig om de skulle ha ätit godis och chips istället för hälsosam mat, eller om de inte alls skulle ha vistats utomhus. Patrullen diskuterar också om budgeten. Var det svårt att göra upp budgeten och höll sig patrullmedlemmarna till budgeten?

VÄNPATRULL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten skapar vänskap över gränser.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen tar kontakt med en spejarscoutpatrull i en annan kår. Patrullerna planerar tillsammans en utfärd med övernattnig. Fyren inleds redan i kurstagningsskedet då spejarscoutpatrullen tar kontakt med en annan patrull. Efter första kontakten skapas gemensamma spelregler och patrullerna planerar utfärden tillsammans. Olika elektroniska mötesmöjligheter kan användas som hjälp i planeringen. Fyrens olika skeden är åtminstone planering, genomförande och utvärdering.

MÅL FÖR FOSTRAN: Förmåga att fungera i grupp

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Spejarscoutpatrullen kontaktar en annan patrull från en annan kår redan i kurstagningsskedet.

Patrullen kan vara antingen bekant eller obekant från tidigare. Patrullerna planerar tillsammans en utfärd med övernattnig. Utfärden kan planeras tillsammans t.ex. via Skype. Patrullerna bestämmer tillsammans vart utfärden görs och bokar vid behov stället. Patrullerna bestämmer ett tema och datum för utfärden. Redan i det här skedet kan det vara bra att göra upp spelregler för utfärden eftersom varje kår har lite olika spelregler och seder. Allt behöver inte planeras på en gång. Reservera tid för att lära känna varandra och båda kårens traditioner. Spejarscoutpatrullen gör en anmälan om utfärden till kårchefen.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att hjälpa till att hålla kontakt med den andra kåren. Lotsen godkänner spejarscouternas utfärdsplan. Lotsen ska också aktivt hålla kontakt med lotsen för den andra spejarscoutpatrullen för att hålla planeringen inom ramarna. Lotsen är ansvarig för säkerheten under utfärden och det är bra att hålla det i minnet redan i planeringsskedet. Lotsarna hjälper patrullerna i planeringen av utfärden. Lotsen ser till att dagsprogrammet är lämpligt och att det blir tid över för att lära känna varandra.

Lotsen deltar i utfärden så att hen kan utvärdera fyren. Lotsarna ansvarar tillsammans för säkerheten på utfärden. Lotsen diskuterar tillsammans med patrullen om fyren och etappen. Under utvärderingen funderar patrullen vad medlemmarna lärt sig under fyren och etappen. Hurudana utmaningar mötte patrullen? Hurudana känslor väckte aktiviteterna och fyren? Vad saknades och vad skulle man göra annorlunda? Lotsen delger spejarscoutpatrullen sin åsikt på ett konstruktivt sätt och kommer ihåg att utvärderingsdiskussionen är en utmärkt lärosituation för spejarscouterna. Lotsen håller en personlig utvärderingsdiskussion med patrulledaren om etappen och fyren. Lotsen får gärna fundera på några utvecklingsförslag åt patrulledaren på förhand. Samtidigt bestämmer lotsen och patrulledaren en tidpunkt för när de inleder planeringen av följande etapp.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren presenterar tillsammans med lotsen redan i kurstagningsskedet olika alternativ för fyren. Hen deltar i planeringen av utfärden och hjälper spejarscouterna att hitta på idéer för utfärden. Patrulledaren bekantar sig också med patrulledaren i den andra kåren, om de inte är bekanta från tidigare.

Patrulledaren deltar i utfärden samt leder och uppmuntrar vid behov spejarscouterna i deras ansvarsuppgifter. Patrulledaren diskuterar med lotsen om den genomförda fyren och om hela etappen. Efter fyren är det naturligt att tillsammans med lotsen blicka fram mot följande etapp och göra preliminära planer.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Fyren genomförs enligt planen, som lotsarna har godkänt. Varje spejarscout har en ansvarsuppgift under utfärden. Satsa på olika bekantingslekar och samvaro under utfärden, så att patrullerna blir bekanta med varandra. Under dagsprogrammet kan patrullerna indelas i fyra utfärdspatruller eller i par så att paret har medlemmar ur båda kårer. Gemensamma aktiviteter och uppgifter skapar en bra vi-anda. Spejarscoutpatrullerna kommer överens om programmet redan i planeringsskedet tillsammans med patrulledarna och lotsarna.

FYRENS UTVÄRDERING: Efter fyren håller lotsen en utvärderingsdiskussion. Eventuell feedback av deltagarna noteras också. Samtidigt diskuterar patrullen om hela etappen. Tanken är att spejarscouterna ska stanna upp för att reflektera kring det egna kunnandet och sin utveckling.

NÅGRA ÅRTIONDEN BAKÅT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten känner till specialdrag i olika årtionden. Spejarscouten märker hur tiden har format människor och scouting.

BESKRIVNING: Spejarscoutpatrullen väljer ett gånget årtionde som tema för en utfärd eller ett evenemang. En bra idé är att välja ett årtionde som nu levande personer kan berätta om, alltså lönar det sig inte att välja ett årtionde långt bak i tiden. Exempel på tema är ett årtionde ur kårens historia och så genomför patrullen utfärden enligt det. Programmet kan bestå av aktiviteter som var populära under det valda årtiondet. Patrullen kan också söka material från årtionden. Fyren består av förberedelse, genomförande och utvärdering.

MÅL FÖR FOSTRAN: Att vara del av något och att förbinda sig, Förmåga att fungera i grupp

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen godkänner planerna som spejarscouterna gjort tillsammans med patrulledaren och ser till att planen är lämplig för spejarscoutpatrullen. Lotsen deltar i fyren så att hen kan utvärdera den. Lotsen stöder och uppmuntrar spejarscouterna under fyren vid behov, beroende på hur stort evenemanget är. Lotsen hjälper

spejarscouterna i praktiska arrangemang och stöder spejarscouterna i deras uppgifter.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren godkänner spejarscouternas plan för utfärden eller evenemanget tillsammans med lotsen. Patrulledaren skaffar vid behov material från det årtionde spejarscouterna valt. På internet finns information om t.ex. modet, sätt och evenemang under olika årtionden.

FÖRBEREDELSE INFÖR FYREN: Spejarscoutpatrullen väljer årtiondet för fyren redan under kurstagningen och planerar evenemanget på basen av det. Bestäm redan i planeringsskedet ett datum för evenemanget tillsammans med lotsen och vid behov resten av kåren. Samla in så mycket material som möjligt från det valda årtiondet för att fyren ska vara lättare. Intervjua också i planeringsskedet en person som levt på det valda årtiondet för att få bakgrundsinformation.

FYRENS FÖRVERKLIGANDE: Spejarscoutpatrullen deltar i en utfärd eller ett evenemang som ordnas i andan av ett visst årtionde. Spejarscouterna och deltagarna kan leva sig in i årtionden genom att klä sig tidsenligt, lyssna på tidsenlig musik och så vidare. Under evenemanget kan deltagarna genomföra tidsenligt scoutprogram.

FYRENS UTVÄRDERING: Lotsen leder utvärderingsdiskussionen. Lotsen ger feedback om fyrens planering och genomföring. Samtidigt evalueras hela etappen genom att fundera på följande saker: Vad har patrullen lärt sig under etappen och fyren? Hurdana utmaningar har patrullen stött på? Hurdana känslor väckte aktiviteterna och fyren? Vad saknades? Vad skulle patrullen göra annorlunda? Lotsen delger spejarscoutpatrullen sin ärliga åsikt på ett konstruktivt sätt. Lotsen ska komma ihåg att responsen är en utmärkt lärosituation för spejarscouterna. Lotsen diskuterar med patrulledaren om etappen och fyren. Efter fyren kan det vara naturligt att blicka fram mot kommande etapp och göra preliminära planer.

UPPFLYTTNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten riktar sin blick mot framtiden och ser fortsättningen på sin scoutstig som något intressant. Spejarscouten uppflyttas till explorerscout.

BESKRIVNING: Lotserna förbereder ett hemlighetsfullt och festligt evenemang. Evenemanget består av tre delar: två aktiviteter (Det som varit och Det som komma skall) och av själva uppflyttningen, som kan vara t.ex. ett explorerscoudop eller ett annat traditionellt kårevenemang. Uppflyttningens uppgift är att klargöra för spejarscouterna att den tidigare åldersgruppen tar slut och den nya åldersgruppen börjar.

130

➤ Alla aktiviteter ur Uppflyttningskedet görs i slutet av spejarscouthittiden

DET SOM VARIT

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten stannar upp för att fundera över vad hen redan hunnit göra och lära sig under sina scoutår.

BESKRIVNING: Spejarscouten minns sin egen scoutstig. Vilka stunder var bäst? Var startade scoutstigen i tiderna? Vilka saker har fått dig att fortsätta på scoutstigen? Hur har patrullens medlemmar förändrats under årens lopp?

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren deltar i planering och genomförande av aktiviteten. Patrulledarens uppgift är att inspirera och uppmuntra spejarscouterna att tänka tillbaka på tidigare evenemang och utfärder.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ordnar en uppflyttning för spejarscouterna. Vid behov kan hen be den blivande explorerscoutlotsen och patrulledaren om hjälp med att ordna evenemanget. Satsa gärna på arrangemangen och berätta inte allt för spejarscouterna om uppflyttningen, eftersom det är meningen att evenemanget ska vara en aning hemlighetsfullt. Lotsen uppmuntrar och inspirerar spejarscouterna att se tillbaka på sin egen scoutstig. Efter att aktiviteten kan spejarscouterna få spejarscoutsigillet under festliga omständigheter.

AKTIVITETENS LÄNGD: 60 minuter

PLATS: Kårlokalen, Båt, Läger, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Att höra till något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Scoutfärdigheter, Scoutkultur

TIPS NUMMER 1: Mera cokis! Leken Mera cokis! speglar såväl den gångna som den kommande scoutstigen. Uppgifterna under uppflyttningen genomförs alltid enligt ämnesområde från vargungarnas svårighetsnivå, till exempel vid knopar så gör man först sjömansknopen. Då scouterna gjort sjömansknopen ropar de Mera cokis! och dricker lite cokis och fortsätter sedan till äventyrsscouternas svårighetsnivå. Då den är avklarad, ropar man igen Mera cokis! och dricker lite. Därefter fortsätter det likadant tills man når explorerscoutnivån. Spejarscouterna behöver inte klara av uppgiften på explorerscoutnivå men får gärna bekanta sig med uppgiften. Explorerscoutåldern för med sig mera ansvar, möjligheter och uppgifter. Ibland kan energinivån för scoutingen vara lite låg, men då höjer cokis nivån. Därför satsar man redan under uppflyttningen på att tanka cokis, så att energinivån ska hållas hög under hela explorerscouthittiden. Reservera alltså tillräcklig med cokis för deltagarna! Mera cokis!-uppflyttningen kan genomföras i samband med en hajk eller på en bestående mötesplats som t.ex. kårlokalen.

Exempel på ämnesområden:

Knopar: sjömansknop, skotsstek, pålstek, dubbelt halvslag, timmerstek och tagling

Orientering: grundläggande kartecken – mer kartecken och kompass – att gå i kompassriktning – koordinatsystem

Eld: att tända och släcka en tändsticka – att tända en eld utan tändstickor, t.ex. elddon – att tända en eld med hjälp av t.ex. ett brännglas

Mat: koka vatten på trangia – göra påsmat på trangia – tillreda godsaker på trangia, t.ex. pizza, munkar eller karelska piroger

Naturkännedom: jag känner igen husdjur – jag känner igen bär – jag känner igen fåglar/fågelläten – vi går på insektsafari

Källa: Hämeen Partioiirin siirtymäpaketti

TIPS NUMMER 2: Scoutstigen. Spejarscouten ritar en bild på ett papper.

På bilden märker hen ut hur hans egen scoutstig framskridit och vad hen gjort under olika skeden. Också de roligaste stunderna och stunder då scoutmotivationen sjunkit märks ut på bilden. Till slut tittar patrullen på ritningarna och funderar tillsammans på vilka saker som ger motivation och vilka som inte gör det.

TIPS NUMMER 3: Scoutminnen. Om det finns bilder tagna under spejarscouternas år i scouterna från olika utfärder, evenemang och läger kan man sammanställa ett bildkollage. Samtidigt tänker man tillbaka på vad man gjort under olika evenemang. Med hjälp av bilderna kan man också se hur spejarscouterna utvecklats under åren. Ifall patrullen varit tillsammans en längre tid, kan det löna sig att också gräva fram patrullens gamla dagböcker och gå tillbaka i tiden med hjälp av dem.

DET SOM KOMMA SKALL

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten vet vad som kommer att hända längs med hans scoutstig och förbereder sig på att bli uppflyttad till en ny patrull som explorerscout.

BESKRIVNING: Spejarscouten bekantar sig med grundbegreppen och strukturen på explorerscoutprogrammet. Patrullen bekantar sig med fickorna, evalueringsträffarna, gruppledarutbildningen och andra skeden i explorerscoutprogrammet genom att rita en belysande bild.

PATROLLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren kan delta i planeringen och genomförandet av aktiviteten tillsammans med lotsen. Patrulledaren berättar vid behov om sina egna erfarenheter av explorerscoutprogrammet och om roliga grejer i det och ger spejarscouterna en positiv bild av explorerscoutprogrammet.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsens uppgift är att ge spejarscouterna en bild av explorerscoutprogrammet som är lockande. I mån av möjlighet lönar det sig för lotsen att be någon av explorerscouterna i kåren att presentera den kommande åldersgruppen för spejarscouterna. Det vore bra om spejarscouternas blivande patrulledare och lots kan vara med, så att spejarscouterna direkt får bekanta sig med dem.

LÄNGD: 60 minuter

PLATS: Kårlokalen, Båt, Läger, Utfärd, Annan

MÅL FÖR FOSTRAN: Att höra till något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDE: Scoutfärdigheter, Scoutkultur, Självkännedom och att utveckla sig själv

TIPS NUMMER 1:

Scoutstigen fortsätter Spejarscouterna som uppflyttas till explorerscout undersöker explorerscoutprogrammet och märker ut evenemang och kurser för explorerscout i sin scoutstig. Spejarscouterna bekantar sig med det kommande programmet och dess struktur under ledning av lotsen. Dessutom lönar det sig att redan söka efter kommande explorerscoutevenemang, som patrullen kan delta i.

TIPS NUMMER 2:

44 timmar och 3 ninjor. Explorerscoutåldern för med sig liljor, under vilka man gör en viss sak under en viss tid eller en viss sträcka. Liljorna prövar särskilt tålmod. 44 timmar och 3 ninjor- uppflyttningen erbjuder smakprov ur liljor och det kommande explorerscoutprogrammet.

Liljorna räcker ofta minst 24 timmar, men en ninja räcker högst tolv timmar. Under 44 timmar genomförs ändå tre ninjor. Längden på ninjorna definieras av en hurudan kombination av liljor patrullen väljer. Liksom från liljorna, får man också från ninjorna ett märke att fästa på scoutbältet. Som märke fungerar en stjärna i olika färger och material.

Exempel på ninjor:

- tystnadsninja
- sovsäcksninja
- bastuninja
- sångninja
- läderninja (att gå)
- lekninja

Då man genomför ninjorna genomför man också uppgifter som hör till ninjan. T.ex. under sovsäcksninjan ligger man inte bara i sovsäcken, utan gör många olika saker utan att låta sovsäcken hindra farten.

Exempel på aktiviteter att göra under sovsäcksninjan:

- sovsäckslöpning
- olika nata-lekar
- att spela brädspe
- ansiktsvård
- att tillreda gourmet mat
- något litet handarbete
- morsekoder

Exempel på aktiviteter att utföra under en bastuninja:

- bastubad och simning
- tillverka en bastukvast
- bekanta sig med bastuhistoria
- tillreda bastumat
- berätta bastuberättelser

Källa: Hämeen Partiopiirin siirtymäpaketti

UPPFLYTTNING

MÅLSÄTTNING: Spejarscouten uppflyttas till explorerscout.
Uppflyttningen gör intryck på den blivande explorerscouten och hen känner sig som en äldre scout efter uppflyttningen.

BESKRIVNING: Målsättningen med uppflyttningen är att klargöra för spejarscouterna att en åldersgrupp tar slut och en ny börjar. Uppflyttningen kan vara en utfärd under en helg, en del av ett sommarläger eller ett möte. Huvudsaken är att uppflyttningen ordnas. Det lönar sig för kåren att modigt skapa nya uppflyttningstraditioner, om kåren inte ännu har sådana.

PATRULLEDARENS UPPGIFT: Patrulledaren deltar i uppflyttningen enligt överenskommelse.

LOTSENS UPPGIFT: Lotsen ansvarar tillsammans med patrulledaren för genomförandet av uppflyttningen. Om möjligt, lönar det sig att be explorerscouternas blivande lots och patrulledare med också. Om spejarscouterna flyttas upp till en redan existerande grupp kan lotsen använda patrulledare som hjälp i planeringen och arrangemangen. Om de nya explorerscouterna blir medlemmar i en redan existerande explorerscoutpatrull, lönar det sig att ordna uppflyttningen så att också de äldre explorerscouterna är på plats och deltar åtminstone delvis i uppflyttningen. Då får explorerscoutpatrullen direkt jobba på sin gruppanda. Många scoutkårer har egna uppflyttningstraditioner. Om det inte finns traditioner, lönar det sig att skapa sådana. Lotsens uppgift är att se till att uppflyttningen ordnas. Lotsen behövs också för att föra fram de positiva sidorna i den nya åldersgruppen och göra reklam för dem. Dessutom är det viktigt, att den nya åldersgruppen klargörs och öppnas i samband med uppflyttningen eller direkt efter den. Till uppflyttningen hör ofta stora förväntningar eller längtan tillbaka till den gamla åldersgruppen. I samband med uppflyttningen ser lotsen till att var och en får dela med sig av sina känslor vid behov. Om kåren brukar ordna något slags dop till den nya åldersgruppen, ser lotsen också till att dopet känns tryggt för de nya explorerscouterna.

LÄNGD: Några timmar

PLATS: Kårlokalen, Utfärd, Båt, Annat

MÅL FÖR FOSTRAN: Att höra till något och att förbinda sig

FÄRDIGHETSOMRÅDEN: Scoutfärdigheter

TIPS NUMMER 1: Explorerscoutdop.

Ett explorerscoutdop ordnas för de blivande explorerscouterna. Explorerscoutdopet ska vara mystiskt och hemlighetsfullt, som ingen annan får veta om, speciellt inte de yngre åldersgrupperna. Under explorerscoutdopet blir spejarscouterna explorerscout. De blivande åldersgruppskompisarna kan vara med och samtidigt välkomna de nya explorerscouterna till explorerscoutgemenskapen. Explorerscoutdopet får inte vara förnedrande utan måste vara trevligt och uppmuntrande.

TIPS NUMMER 2: Den första utfärden.

De spejarscouten som ska uppflyttas deltar tillsammans med explorerscouterna i en utfärd. Under utfärden blir de en del av explorerscoutpatrullen. Programmet på utfärden kan innehålla till exempel explorerscoutaktiviteter, som spejarscouterna genomför tillsammans med explorerscouterna. Det lönar sig att satsa på att lära känna varandra och skapa en gruppanda under utfärden.